Robert Louis Stevenson

Kidnapped

David Balfours oplevelser 1

Robert Louis Stevenson

Kidnapped

– heri David Balfours erindringer om hans eventyr i året 1751 : hvorledes han blev kidnappet og forliste : hans lidelser på en øde ø : hans vandringer i de vilde Højlande : hans bekendtskab med Alan Breck Stewart og andre notoriske jakobitter i højlandet : tilligemed alt hvad han måtte lide af sin onkel Ebenezer Balfour til Shaws, således falskeligen kaldet : alt nedfældet med hans egen hånd.

eBibliotek 1800

2026

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Robert Louis Stevenson *Kidnapped* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Robert Louis Stevenson *Kidnapped* is based upon sources in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.*

1. Jeg vandrer til Shaws hus

Jeg vil begynde fortællingen om mine hændelser ved en tidlig morgenstund i juni måned i det Herrens år 1751, da jeg for sidste gang tog nøglen af døren i min faders hus. Solen begyndte at skinne på højenes toppe, da jeg vandrede ned ad vejen, og da jeg var kommet til præstegården, fløjtede solsortene i havens syrener, og tågen, der i dagningen hvilede i dalen, var begyndt at lette sig og forsvinde.

Mr. Campbell, præsten i Essendean, stod og ventede på mig ved havelågen, den gode mand. Han spurgte mig, om jeg havde fået min davre, og da han hørte, at jeg intet trængte til, tog han min hånd i begge sine og stak den venligt under sin arm.

"Kære Davie," sagde han, "jeg går med ned til vadestedet for at følge dig på vej."

I tavshed begyndte vi vor vandring.

"Er du bedrøvet over at forlade Essendean?" spurgte han en lille stund efter.

"Hvis jeg vidste, hvorhen jeg gik, og hvad jeg kunne vente mig af fremtiden, da ville jeg svare med et oprigtigt Nej," sagde jeg. "Essendean er vel et godt sted, og jeg har været meget lykkelig dér; men jeg har jo aldrig været andre steder. Efter at både min fader og moder er døde, har jeg ikke mere hjemme i Essendean end i kongeriget Ungarn, og sandt at sige, hvis jeg vidste, at jeg fik det bedre, dér hvor jeg nu går hen, da ville jeg gå dertil med glæde."

"Nuvel, Davie," sagde mr. Campbell, "da bør det mig at sige dig besked om din stilling, så vidt jeg formår. Da din moder var

hensovet, og din fader, den troende mand, lagde sig på sottesengen, da overgav han i min varetægt et brev, som han sagde var dit arvegods. "Så såre," sagde han, "jeg er vandret heden, og huset og mit jordiske gods er blevet afhændet," (hvilket alt er sket, Davie) "så giv dette brev i min søns hånd, og vis ham på vej til Shaws hus ikke langt fra Cramond. Dér er stedet, hvor jeg kom fra," sagde han, "og til det sømmer det sig min søn at vende tilbage. Han er en djærv knøs og en god vandrer," sagde din fader, "og jeg nærer ingen tvivl om, at han vil komme vel dertil og vinde sig venner, hvor han stedes"."

"Shaws hus!" udbrød jeg; "hvad havde min stakkels fader at skaffe med Shaws hus?"

"Ja, hvem kan sige det for vist," sagde mr. Campbell. "Men denne slægts navn, min knøs, er det navn, du bærer – Balfours af Shaws: et ældgammelt ærligt og agtet hus; måske dog i disse sidste tider noget i forfald. Også din fader var en mand med gode kundskaber, som det sømmede sig hans stilling, ingen styrede sin skole bedre end han, og i sin tale og sit væsen stod han over alle andre af sin stand. Som du ved, var det mig en glæde at byde ham til gæst i præstegården sammen med sognets bedste folk, og de af min egen slægt, Campbell af Kilrennet, Campbell af Dunswire, Campbell af Minch og andre velagtede gentlemen, havde stor fornøjelse af hans selskab. Og sluttelig, for at lægge alle denne sags enkeltheder for dig, har du nu her din faders testamentariske brev, underskrevet af vor kære afdøde broders egen hånd."

Han gav mig brevet, som var adresseret med disse ord: "Af min søn David Balfour vil dette blive overgivet til Ebenezer Balfour, herre til Shaws i hans hus Shaws." Mit hjerte svulmede

ved den herlige udsigt, der således pludselig åbnede sig for mig, en knøs på seksten år, søn af en fattig landsbylærer fra Ettricks skov.

"Mr. Campbell," stammede jeg – "hvis I var i mit sted, ville I da gå?"

"Sikkerlig ville jeg det, og uden at betænke mig," sagde præsten. "En rask knøs som du vil kunne nå til Cramond, der ikke er langt fra Edinburgh, på to dage. Skulle det værste ske, og dine høje slægtninge (for at de er af dit blod, kan jeg ikke tvivle om) skulle vise dig døren, da kan du på to dage vandre tilbage igen og banke på præstegårdens dør. Helst vil jeg dog håbe, at du bliver vel modtaget, som også din gode fader ventede, og hvorfor skulle du da ej med tiden blive en stor mand, Davie. Og nu, min kære knøs, byder min samvittighed og mit kald mig at tage en kristelig afsked med dig og give dig mine bedste advarsler mod verdens fristelser og farer."

Her så han sig om efter et bekvemt sæde, fandt det på en stor sten under en birk ved vejkanten, satte sig med en meget alvorlig mine på den og bredte, da solen nu skinnede lige ned på os mellem to bjergtoppe, sit lommetørklæde over sin opkrammede hat. Med opløftet finger satte han mig derefter først på vagt mod et betydeligt antal af kætterier, mod hvilke jeg slet ikke havde noget hang, og formanede mig så indtrængende til at blive bestandig i bønnen og i læsning af Bibelen. Da han var færdig med det, gav han mig en skildring af det store hus, som var min vandrings mål, og lærte mig, hvorledes jeg skulle te mig over for dets beboere.

"Vær ydmyg og ærlig, Davie," sagde han, "og glem ikke, at skønt du er af adeligt blod, så har du dog fået din opdragelse i

en landsby. Gør os ikke skam, Davie – gør os ikke skam! Vis, at du har takt, at du har omtanke, at du er snar til at opfatte, men langsom til at tale. Og nu lairden – husk, at han er herren; jeg behøver jo ikke at sige mere: Ær den, som æres bør. Det er en fryd at tjene en laird – eller skulle være det for en god yngling."

"Ja, sir, således er det vel," sagde jeg, "og jeg lover at stræbe efter, at det skal blive således."

"Vel tænkt og vel sagt, min knøs," svarede mr. Campbell hjerteligt, "men for nu at komme til det vigtigste: Jeg har her en lille pakke, som indeholder fire ting," og med disse ord trak han den med noget besvær op af sin inderlomme. "Af disse fire ting er den første dit retmæssige eje: den lille sum for din faders bøger og bohave, som jeg har købt, hvad jeg alt har forklaret dig, med det for øje at sælge det igen, måske med nogen fortjeneste, til den efterfølgende lærer. De andre tre er gaver, som mrs. Campbell og jeg selv vil glædes ved, at du tager imod. Den første, som er rund, vil ventelig fornøje dig mest ved første blik; men oh, Davie, min knøs, den er dog kun som en dråbe i havet: kun for et skridt vil den både og så forsvinde som morgenduggen. Den anden, som er flad og firkantet med skrift på, vil være dig en hjælper gennem livet som en god stav under din vandring og en blød pude til dit hoved, når du er syg. Og hvad den sidste angår, som er kubisk, så vil den, det er min bøn til Herren, være din fører til et bedre land."

Med disse ord rejste han sig fra stenen, tog sin hat af og bad med lydelige ord og kærlige udtryk for en ung mand, der begav sig ud i verden. Derpå tog han mig pludselig i sine arme og trykkede mig tæt til sit bryst, hvorefter han holdt mig ud fra sig i arms længde og så på mig med et såre sorgfuldt ansigt.

Derefter drejede han sig brat om, råbte farvel til mig og ilede i en slags luntetrav tilbage ad den vej, vi var kommet. Måske ville andre have fundet dette latterligt; men til at le var mit sind ingenlunde stemt. Jeg så efter ham, så længe han var i sigte, og han sagtnede ikke sin gang, ej heller så han sig en eneste gang tilbage. Da gik det op for mig, at det var sorgen over min bortgang, der voldte hans hastværk, og min samvittighed slog mig hårdt og eftertrykkeligt, fordi jeg for min part var sjæleglad over at komme bort fra den stille landsby og at komme i et stort, travlt hus mellem rige og fornemme folk af min egen slægt og mit eget navn.

"Davie, Davie," tænkte jeg, "er der nogen tid set så sort utaknemlighed? Kan du da blot ved at høre et navn nævne glemme gamle venner og gamle velgerninger? Fy, fy! Skam dig!"

Jeg satte mig ned på den sten, den gode præst havde rejst sig fra, og åbnede pakken for at se gaverne. Af hvad art den var, han havde kaldt kubisk, nærede jeg ingen tvivl om, og den viste sig da også at være en lille Bibel, der kunne bæres i en plaid-lomme. Den, han havde kaldt rund, var et shillingsstykke, og den tredje, der på så vidunderlig vis skulle hjælpe mig både under sundhed og sygdom i alle mit livs dage, var et lille stykke gult papir, hvorpå der med rødt blæk stod skrevet:

> "*Hvorledes af liljekonval at lave lægedomsvand*. – Pluk blomsterne af liljekonval, tag et afkog af dem, og drik en spiseskefuld eller to, når det tiltrænges. Det gengiver talen til den, der har tungelammelse. Det er godt mod gigt; det trøster et sorrigfuldt hjerte og styrker hukommelsen. Tag også blomsterne, tryk dem ned i en flaske, læg den i en

myretue, og lad den blive liggende der en måned. Tager du den så ud, vil du i flasken finde en drik, som er kommet af blomsterne, og som er god både under sundhed og sygdom – for mand så vel som for kvinde."

Med præstens egen hånd var derefter tilføjet:

"Ligervis for forstuvning, når det syge lem indgnides med den, og for kolik, for hvilken der tages en skefuld hver time."

Jeg lo, da jeg læste dette; men latteren var noget fremtvungen, og jeg var glad ved at tage min bylt på enden af min stav, sætte over vadestedet og drage op ad bjerget på den anden side. Men da jeg kom til vejen, som gik over heden, kastede jeg et sidste blik over mod Essendeans kirke, træerne omkring præstegården og den store rødbøg på kirkegården, under hvilken min fader og moder lå.

2. Jeg kommer til vejs ende

Da jeg den næste dags formiddag var kommet op på toppen af et bjerg, så jeg hele landet brede sig ud for mig ned mod havet, og midt på skråningen på en lang bjergkam lå staden Edinburgh, hvorfra røgen steg op som fra en mile. Der vajede et flag på borgen, og skibene sejlede på fjorden eller lå for anker i den. Dette syn betog mig på sælsom vis; for det var første gang, jeg skuede staden og havet.

Straks derpå kom jeg til en hytte, hvor der boede en fårehyrde, og her fik jeg at vide, hvor omtrent Cramond lå, og således spurgte jeg mig frem fra den ene til den anden, og kom over på den vestlige side af hovedstaden, indtil jeg nåede ud til landevejen, der fører til Glasgow. Her så jeg til min store glæde og forundring et regiment marchere under pibernes lyd, og alle satte de foden til jorden på samme tid. Foran red på en grå hest en gammel general med et rødt ansigt, og bagest gik et kompagni grenaderer med høje pavehatte. Såre oprømt og stolt følte jeg mig ved synet af disse raske rødkjortler og ved at høre deres muntre musik.

Lidt længere fremme blev det sagt mig, at jeg nu var kommet til Cramond sogn, og i mine spørgsmål begyndte jeg derfor at nævne Shaws hus. Det var et ord, der syntes at forbavse dem, hvem jeg spurgte om vej. Først troede jeg, at det var fordi min landsbydragts tarvelige udseende og dens støvede tilstand passede ilde til husets storhed, hvortil jeg agtede mig; men efter at to eller måske tre havde givet mig det samme blik og det

samme svar, fik jeg den tanke, at det måtte være huset, der var noget besynderligt ved.

For at bringe min ængstelse herover til tavshed ændrede jeg formen for mine spørgsmål, og da jeg så en ærlig bondemand komme kørende hen ad en markvej, siddende på kærrens vognstang, spurgte jeg ham, om han aldrig havde hørt tale om et hus, der blev kaldet Shaws Hus.

Han holdt stille og så på mig ligesom de andre.

"Hvorfor?" spurgte han.

"Er det et stort hus?" spurgte jeg videre.

"Ja vist så," sagde han, "huset er stort og vidtløftigt."

"Nå," sagde jeg; "men nu folkene, som bor deri?"

"Folk?" udbrød han, "er du rigtig klog? Der er ingen folk dér – ingen folk at tale om."

"Hvad?" sagde jeg; "ikke en mr. Ebenezer?"

"Nå – jo," sagde manden, "der er jo nok lairden, hvis det er ham, du spørger efter. Hvad har du ellers med ham at skaffe, lille ven?"

"Der er blevet sagt mig, at jeg måske kunne få tjeneste dér," sagde jeg og påtog mig en så beskeden mine, som jeg kunne.

"Hvad?" råbte bonden så højt og skarpt, at hans hest stejlede ved det. "Nå, min knøs," vedblev han derefter, "det er jo noget, som ikke kommer mig ved; men du ser ud til at være en rigtig skikkelig fyr, og hvis du vil tage mod et godt råd, så hold dig borte fra Shaws Hus."

Den næste, jeg mødte, var en pyntelig lille mand med en smuk, hvid paryk, hvoraf jeg sluttede, at det var en barber, der var ude i forretning, og da jeg vidste, at barberere er store

sladderhanke, spurgte jeg ham lige ud, hvad for slags mand mr. Balfour fra Shaws var.

"Hys, hys!" sagde barberen, "slet ingen slags mand, slet ingen slags mand," hvorefter han meget snedig begyndte at udspørge mig om mit ærinde; men jeg var i snedighed hans ligemand så vel, og han gik videre til sin næste kunde lige så klog, som han var kommet.

Men jeg kan ikke beskrive hvilket slag dette var for mine store forventninger; jo mere ubestemte beskyldningerne var, des stærkere virkede de på mig; for de gav da videre rum for min fantasi. Hvad var dog dette for et stort hus, siden alle studsede og stirrede, når jeg spurgte om vej til det? Og af hvad art var denne gentleman, som alle folk talte så hemmelighedsfuldt om? Havde en times vandring kunnet bringe mig tilbage til Essendean, da havde jeg straks opgivet det hele og var vendt tilbage til mr. Campbell; men eftersom jeg var kommet så langt på vej, skammede jeg mig ved at vende om, før jeg havde set og hørt huset og manden. Min selvagtelse bød mig at føre sagen til ende, og så ilde, jeg syntes om det, jeg hørte, og så langsomt, jeg nu vandrede, blev jeg dog ved at spørge om vej og gå videre.

Det var henimod solnedgang, da jeg mødte en svær, mørk kvinde med et surt ansigt, der kom traskende ned ad en høj, og da jeg havde stillet hende det sædvanlige spørgsmål, vendte hun brat om og gik med mig tilbage til toppen af højen, hvorfra hun var kommet, og pegede derfra på en stor bygning, der lå nede i dalen. Egnen var ellers såre smuk: høje vekslede med dale, som gennemstrømmedes af småbække. Hist og her lå der småskove mellem agrene, hvis afgrøde tydede på stor frugtbarhed; men huset selv så ud som en ruin. Ingen vej førte

op til det, og ingen røg steg op fra nogen af dets skorstene; ej heller var der nogen antydning af en have. Mit hjerte sank dybt. "Det!" udbrød jeg.

I kvindens ansigt lyste en ond vrede. "Det er Shaws Hus!" udbrød hun. "Blod byggede det; blod standsede dets bygning, og blod skal omstyrte det! Se her!" vedblev hun – "jeg spytter ad det – jeg peger fingre ad det! Sort blive dets fald! Ser du herren, så sig ham, hvad du har hørt; fortæl ham, at dette er den tolvhundrede og nittende gang, at Jennet Clouston har nedkaldt forbandelsen over ham og hans hus, våning og stald, mand, gæst og tjener, frue, frøken eller barn – sort blive deres fald!"

Og kvinden, hvis røst var steget til en slags heksebesværgelse, drejede brat om og ilede bort. Jeg blev stående, hvor hun havde forladt mig, og håret rejste sig på mit hoved. I hine tider troede folk endnu på hekse og skælvede ved en forbandelse, og denne, der var kommet så brat som et ondt varsel på vejen til mit mål, gjorde mig ganske slap i benene.

Jeg satte mig ned og stirrede på Shaws hus. Jo mere jeg så, des skønnere tyktes dets omgivelser mig. Tjørnebuskene stod i fuld blomstring, hvide fåreflokke græssede på markerne, og under den blå himmel flagrede rågerne i store skarer. Luften var mild og agrene frodige – men når mit blik traf huset i dette billedes midte, gyste jeg.

Bønderfolk kom fra markerne og gik forbi på vejen, mens jeg sad på grøftekanten; men jeg var for modfalden til at byde dem godaften. Til sidst gik solen ned, og nu så jeg mod den gule himmel en røgsky stige til vejrs, ikke tykkere, forekom det mig, end røgen fra et tællelys. Men den var der dog og fortalte om

ild, om varme og mad, og om et levende væsen, der havde tændt den, og dette trøstede mig vidunderligt – mere, er jeg vis på, end en hel flaske af det liljevand, som mrs. Campbell satte så stor en lid til.

Så begav jeg mig af sted igen ad en lille sti der førte ned mod gården. Den var kun såre lidt betrådt og mange steder næppe synlig i græsset; men jeg så ingen anden. Snart havde den bragt mig til to store oprejste sten, hvorpå jeg så resterne af et våbenmærke, og ved siden af dem lå en portnerhytte uden tag. En hovedindgang skulle dette tydeligt nok have været; men den var aldrig blevet færdig. I stedet for porte af smedejern var der et par trærafter, som med halmbånd var bunden tværs over indgangen, og da der intet parkhegn fandtes, ej heller noget spor af en allé, gik den sti, jeg havde fulgt, til højre om stenpillerne og videre op mod huset.

Jo nærmere jeg kom dette, desto mere trist tyktes det mig. Det så ud som den ene fløj af et hus, der aldrig var blevet fuldført. Den ende, som skulle have stødt til den øvrige del af bygningen, var åben i øverste stokværk og viste sig mod himlen med ufuldførte murstenstrapper. Mange af vinduerne var uden glas, og flagermus fløj ind og ud som duer i et dueslag.

Mørket var begyndt at falde på, da jeg kom tæt til huset, og gennem tre af de nederste vinduer, der sad højt oppe og var meget smalle og forsvarlig stængede, flimrede skæret af et svagt ustadigt bål.

Var dette det palads, jeg skulle til? Var det inden for disse mure, jeg skulle søge nye venner og finde min lykke? Fra min faders hus i Essendean ville køkkenbålet og lysene skinne ud, så

at de sås en fjerdingvej bort, og døren ville åbnes for enhver tigger, der bankede på.

Jeg trådte meget forsigtig nærmere, og da jeg lyttede opmærksomt, hørte jeg nogen rasle med tallerkener samt en tør, skarp hoste, der kom i små anfald. Men jeg hørte ingen tale, og ingen hund gøede.

Så vidt jeg kunne se i det svage lys, var den store dør af træ og beslået med jernnagler, og med bange hjerte løftede jeg hånden og bankede én gang. Derefter blev jeg stående stille og ventede. Der var blevet dødstille i huset, og der gik et helt minut, uden at andet rørte sig end flagermusene foroven. Jeg bankede en gang til og lyttede; men denne gang var mine øren blevet så vante til stilheden, at jeg tydeligt kunne høre uret tikke derinde; men hvem der end var i huset, så holdt de sig dødstille – ja, åndede vel knap engang.

Jeg stod i to sind, om jeg skulle gå min vej igen; men harmen fik overhånd, og jeg begyndte at lade det hagle med slag og spark på døren og råbe højt på mr. Balfour. Jeg var fuldt optaget af dette, da jeg hørte hoste lige over mit hoved, og da jeg sprang tilbage og så op, skimtede jeg i et af vinduerne i første stokværk et mandfolkehoved med en nathue på, samt mundingen af en muskedonner.

"Den er ladt," sagde en stemme.

"Jeg kommer her med et brev til mr. Ebenezer Balfour af Shaws," sagde jeg. "Er han her?"

"Fra hvem er det brev?" sagde manden med muskedonneren.

"Er det ikke til jer, kan det være jer lige meget," svarede jeg, for jeg blev mere og mere vred.

"Vel," lød svaret, "du kan stikke det ind ved dørtrinnet og så forsvinde igen."

"Nej, det gør jeg ikke," råbte jeg. "Jeg vil overgive det i mr. Balfours hænder, som det er blevet mig pålagt; det er et anbefalingsbrev."

"Et hvad?" lød det meget skarpt fra stemmen.

Jeg gentog, hvad jeg havde sagt.

"Hvem er du så selv?" var det næste spørgsmål efter en lang pause.

"Jeg skammer mig ikke over mit navn," sagde jeg. "Jeg kaldes Davie Balfour."

Jeg var sikker på, at manden studsede, for jeg hørte muskedonneren rasle mod vindueskarmen, og det var først efter en meget lang pause og med en besynderlig forandret stemme, at det næste spørgsmål kom:

"Er din fader død?"

Så overrasket blev jeg ved dette, at jeg ikke kunne svare, men blot stirrede op mod manden.

"Nå," vedblev han, "naturligvis er han død, og derfor kommer du nu som en tigger til min dør." Så fulgte en ny pause, hvorefter han med udfordrende stemme sagde: "Nu vel, jeg vil lukke dig ind," hvorefter han forsvandt fra vinduet.

3. Jeg gør bekendtskab med min onkel

Straks efter hørte jeg en stærk raslen af kæder og bolte, døren blev forsigtigt åbnet og lukket efter mig igen, så såre jeg var kommet ind.

"Gå ind i køkkenet og rør intet," sagde stemmen, og mens manden fra huset gav sig til at sætte kæderne og boltene på plads igen, famlede jeg mig frem og kom ind i køkkenet.

Ilden var nu blusset godt op, og den viste mig det fattigste rum, jeg nogensinde havde set. Fem-seks tallerkner stod på hylderne, og bordet var dækket med en skålfuld grød, en hornske og en kop med tyndt øl. Foruden det her nævnte var der intet andet i det store hvælvede tomme rum end nogle kister, som stod langs væggene, og et hjørneskab med en hængelås.

Så snart den sidste kæde var blevet fastgjort, kom manden ind. Det var en uanselig, krumbøjet, smalskuldret person med et gulblegt ansigt, og hans alder kunne vel være mellem halvtreds og halvfjerds. Hans nathue var af vadmel, og af det samme var den natdragt, han i stedet for frakke og vest bar over sin lasede skjorte. Det var længe siden, han var blevet raget; men hvad der gjorde mig mest modfalden og ængstelig, var, at han aldrig tog sine øjne fra mig eller så mig frit i ansigtet. Hvad han ellers var af fødsel eller profession, var mere, end jeg kunne gætte. Mest så han ud som en gammel, ubrugelig tjener, der nød nådsensbrød i huset mod at passe det, når herskabet var ude.

"Er du sulten?" spurgte han og så ned til omegnen af mine knæ, "så kan du spise med af grøden dér."

Jeg sagde, at det vel var hans egen nadver.

"Åh," sagde han, "det skader mig ikke at undvære den. Så tager jeg øllet, for det kan gøre godt for min hoste," han drak koppen halvt ud, idet han vedblev at holde øje med mig, mens han drak, hvorefter han pludselig rakte hånden ud. "Lad mig se brevet," sagde han.

Jeg sagde, at brevet ikke var til mr. Balfour; ikke til ham.

"Og hvem tror du da, jeg er?" sagde han. "Giv mig Alexanders brev."

"I kender min faders navn?"

"Mærkeligt ville det være, om jeg ikke gjorde det," svarede han, "efterdi han var min kødelige broder, og så lidt du tykkes at lide mig og mit hus og min gode grød, så er jeg dog din kødelige farbroder, og du min kødelige brodersøn, min gode Davie. Giv mig derfor brevet og sæt dig hen og fyld din mave."

Havde jeg været nogle år yngre, så havde jeg af skam og træthed og skuffelse sikkert givet mig til at græde. Nu kunne jeg ikke finde noget ord, hverken ondt eller godt, at svare ham; men rakte ham brevet og satte mig hen til grøden med så liden madlyst, som nogen ung knøs nogensinde har haft.

Imens bøjede min onkel sig over ilden og vendte og drejede brevet i sine hænder.

"Ved du, hvad der står i det?" spurgte han pludselig.

"I kan jo selv se," svarede jeg, "at seglet ikke er brudt."

"Ja," sagde han; "men hvorfor er du kommet her?"

"For at bringe jer brevet," svarede jeg.

"Åh," sagde han listigt, "du har vel også ventet dig noget her?"

"Jeg vil ikke fortie, sir," sagde jeg, "at da jeg hørte, jeg havde velstående slægtninge, da meldte det håb sig hos mig, at de kunne hjælpe mig frem i verden. Men jeg er ingen tigger; jeg venter mig ingen gunst af eders hånd, og ikke heller ønsker jeg nogen, der ikke gives af god vilje. For så fattig, jeg synes, så har jeg dog gode venner, som vil glædes ved at hjælpe mig."

"Så sagte – så sagte!" sagde onkel Ebenezer. "Tag ikke sådan på vej mod mig; vi skal nok komme til rette. Og min gode Davie, hvis du er færdig med grøden, så kan du give mig det, du har levnet. Ja," vedblev han, så snart han havde jaget mig fra stolen og skeen, "dette er herlig og sund føde – dejlig mad, denne grød." Han fremmumlede en kort bøn og begyndte at spise. "Din fader var meget glad for mad, husker jeg; men hvad mig angår, da kan jeg kun stikke til den." Han tog en slurk af det tynde øl, hvilket vist fik ham til at tænke på sine pligter som vært; for hans næste ord lød således: "Er du tørstig, da står der vand bag døren."

Herpå gav jeg ham intet svar, men blev stående stift på mine to ben og så hen på ham med såre stor bitterhed og harme. Han for sit vedkommende vedblev at spise, som om han havde meget stort hastværk, mens han stadig kastede korte blikke, snart til mine sko og snart til mine hjemmestrikkede strømper. Kun én gang, da han vovede sig lidt højere op, mødtes vore øjne, og ingen tyv, der er blevet grebet i at have sin hånd i en andens lomme, kunne have vist tydeligere tegn på befippelse. Dette bragte mig til at grunde over, om denne forlegenhed ikke skulle komme af, at han så længe havde savnet andre menneskers selskab, og om den ikke ville fortage sig, så han kunne blive en

hel anden, når jeg nu blev hos ham. Af disse tanker blev jeg vækket ved hans skærende stemme:

"Har din fader længe været død?" spurgte han.

"Han var en hemmelighedsfuld mand, Alexander – en hemmelighedsfuld, tavs mand," vedblev han. "Han sagde aldrig meget, mens han var ung; han har vel heller aldrig sagt ret meget om mig?"

"Aldrig, før I fortalte mig det, har jeg vidst, at han havde en broder."

"Ej se – ej se!" sagde Ebenezer. "Så har han vel ej heller omtalt Shaws?"

"Han har aldrig så meget som nævnt navnet, sir," sagde jeg.

"Tænk dog!" sagde han. "En mærkelig karakter, den mand."

Med alt det lod det dog til, at han var meget tilfreds; men om det var med sig selv eller mig eller min faders opførsel, kunne jeg ikke blive klog på. Dog syntes det tydeligt, at han havde overvundet den modvilje, han fra først af havde næret mod mig; for straks efter sprang han op, gik om bag ved mig og gav mig et slag på skulderen. "Vi skal nok komme til rette, vi to!" udbrød han. "Nu er jeg så glad over, at jeg lukkede dig ind; men følg så med op til dit sovekammer."

Til min forbavselse tændte han ingen lampe eller lys, men famlede sig frem gennem den mørke gang og op ad en trappe og standsede foran en låset dør, som han lukkede op. Jeg var lige bag ved ham; for jeg havde så godt, jeg kunne, fulgt ham i mørket, og han bad mig gå ind, for det var mit kammer. Jeg trådte over tærsklen, men vendte mig så om og bad om et lys at gå i seng ved.

"Hys-tys!" sagde onkel Ebenezer, "det er jo dejligt måneskin!"

"Der er hverken måne eller stjerner – men mørkt som i graven," sagde jeg. "Jeg kan ikke se sengen."

"Hys-tys!" sagde han, "lys i et hus er noget, jeg ikke lider, for jeg er ræd for ildebrand. Godnat, lille Davie." Og før jeg fik tid til endnu en indvending, smækkede han døren i, og jeg hørte ham låse den udvendig.

Jeg vidste ikke, om jeg skulle le eller græde. Kammeret var så koldt som en brønd, og da jeg havde fundet sengen, mærkede jeg, at den var så våd som en tørvestak i august. Det var en lykke, at jeg havde taget min bylt og min plaid med derop. Jeg rullede mig ind i denne sidste, lagde mig på gulvet under det høje sengested og faldt snart i søvn.

Ved dagningens første lys slog jeg øjnene op og så, at jeg lå i et stort kammer med lædertapeter, forsynet med smukke broderede møbler og oplyst fra tre store vinduer. For ti år siden, eller vel snarere tyve, måtte det have været så venligt et værelse at lægge sig til sengs i og vågne op i, som nogen mand kunne ønske sig; men fugtighed, smuds og misbrug havde i forening med mus og edderkopper ødelagt det ganske. Mange af vinduesruderne var sønderslagne, og dette var et så gennemgående træk i hele huset, at jeg formodede, min onkel måtte have udstået en belejring af sine vrede naboer – måske med Jennet Clouston som anfører.

Solen skinnede varmt ude, og da jeg frøs ynkeligt i det elendige værelse, bankede jeg på døren og råbte, indtil min slutter kom og lukkede mig ud. Han førte mig om til bagsiden af huset, hvor der var en brønd, og sagde, at her kunne jeg vaske mit ansigt, hvis jeg havde lyst. Da jeg havde gjort dette, måtte jeg selv finde tilbage til køkkenet, hvor han havde tændt ild og

var ved at lave sin grød. Bordet var dækket med to skåle og to hornskeer, men med det samme enkelte mål af tyndt øl. Måske røbede jeg i mit blik nogen forbavselse ved at se dette, og måske havde min onkel set det; for han spurgte, som til svar på mine tanker, om jeg holdt meget af at drikke *ale*; for således kaldte han det.

Jeg svarede, at jeg var vant til at få det; men at jeg ikke ville berøve ham hans.

"Nej, nej," sagde han, "jeg vil ikke forholde dig noget, når der er rimelighed derfor."

Han tog en kop til ned fra hylden, hvorefter han til min store forbavselse i stedet for at hente mere øl, hældte meget nøjagtigt halvdelen fra den ene kop over i den anden. Der var en slags ædelmodighed i dette, som ikke kunne andet end røre mig. Vel var min onkel sikkerlig en gnier; men han var det på en måde, som var nærved at gøre denne last respektabel.

Da vi var færdige med at spise, trak min onkel en skuffe ud og fremtog af den en kridtpibe og en rulle tobak, som han skar en pibefuld af og derefter låsede ned igen. Derpå satte han sig i solen ved et af vinduerne og røg i tavshed. Tid efter anden skottede han hen til mig og henkastede et spørgsmål. "Og din moder?" spurgte han, og da jeg havde fortalt ham, at hun også var død, sagde han: "Ja, hun var en smuk pige!" Efter en lang pause spurgte han igen: "Hvad var det for venner, du talte om?"

Jeg sagde ham, at det var forskellige gentlemen af navnet Campbell, skønt der sandt at sige kun var en af dem, nemlig præsten, som havde taget sig af mig; men jeg begyndte at tænke, at min onkel syntes for ringe om min stilling, og da jeg

nu var helt alene med ham, ønskede jeg ikke, at han skulle tro mig alt for hjælpeløs.

Det lod til, at han grundede en del over dette, og noget efter sagde han: "Du må tro, min gode Davie, at du er kommet til den rette, da du kom til din onkel Ebenezer. Jeg føler mig stolt af min familie, og jeg skal nok tage mig af dig; men jeg må nøjere overveje, hvad jeg skal sætte dig til, om det skal være til loven eller til præstestanden eller måske til hæren, hvad drenge jo gerne er mest gale efter – nødig ville jeg, at en Balfour skulle stå tilbage for nogle sølle højlands Campbell'er, og jeg vil bede dig nu holde tand for tunge. Ingen breve, ingen sladder med andre, ingen budsending, ellers – dér er min dør!"

"Onkel Ebenezer," sagde jeg, "jeg har ingen grund til at tro andet, end at I mener mig det godt; men det skal I dog vide, at også jeg har min stolthed og min ære at hævde. Det var ikke af min egen vilje, jeg kom hid, og viser I mig døren en gang til, da tager jeg eder på ordet."

Han syntes at tage sig mine ord meget nær. "Hys-tys!" sagde han, "det var ikke sådan ment. Slå dig kun til ro her. Jeg er jo ingen troldmand, der kan finde lykken til dig på bunden af mit grødfad. Men giv mig nu en dag eller to, og sig ikke noget til nogen, så skal jeg forvist finde ud, hvorledes jeg bedst skal sørge godt for dig."

"Det takker jeg jer for," sagde jeg. "Vil I hjælpe mig, da skal det glæde mig, og I kan da altid være sikker på min taknemmelighed. "

Det tyktes mig (for snart, må jeg nu bekende), at jeg nu havde fået overtaget over min onkel, og jeg sagde derfor, at jeg måtte

have mine sengeklæder hængt ud i solen for at tørres; for intet skulle få mig til at sove én nat til i sådan en lagebalje.

"Er dette *mit* hus, eller er det *dit*?" sagde han med sin skærende stemme; men derpå tog han sig pludselig i det. "Nå, nå," sagde han, "jeg mente det ikke. Hvad der er mit, er også dit, min gode Davie, og hvad der er dit, er også mit. Blodet er altid tykkere end vand; og vi to er nu ene om navnet." Derefter begyndte han at snakke op om familien og dens gamle storhed, og hans fader, som havde begyndt at bygge huset større, og om ham selv, der havde standset byggeriet, fordi det tyktes ham en syndig ødselhed. Dette gav mig anledning til at bringe ham Jennet Cloustons hilsen.

"Den kælling!" råbte han; "tolv hundrede og femten, det er én for hver dag, der er gået, siden jeg lod den mærs hus sælge ved auktion. Ej, Davie, jeg skal få hende ristet over en tørveild, før vi er færdige med hinanden. En heks – en åbenbar heks! Jeg skal få hende meldt til bispen!"

Han lukkede en kiste op og fremtog en meget gammel og velbevaret blå kjortel og vest, samt en høj hat. Han iførte sig denne dragt, fremtog en stok fra skabet, låsede derefter gemmerne igen og skulle lige til at gå, da han kom i tanke om noget.

"Jeg kan ikke overlade dig til dig selv her," sagde han. "Jeg må lukke dig ud."

Blodet fo'r mig til hovedet. "Lukker I mig ud," sagde jeg, "da har I set mig sidste gang som ven."

Han blev meget bleg og sugede munden ind. "Dette er ikke måden," sagde han og så med et ondt blik hen mod en krog, "dette er ikke måden at vinde min gunst, Davie."

"Sir," sagde jeg, "selv om jeg har agtelse for eders alder og ærer eder som slægtning, så bryder jeg mig dog ikke en døjt om eders gunst, dertil holder jeg mig selv for god. Selv om I var den eneste onkel og den eneste slægtning, jeg havde, ville jeg dog ikke købe eders yndest for den pris."

Onkel Ebenezer gik hen til et af vinduerne og så en tid ud af det. Jeg kunne se, at han rystede over hele kroppen, som om han havde koldfeber. Men da han vendte sig imod mig igen, var der et smil i hans ansigt.

"Nå, nå," sagde han; "vi må tåle og tilgive. Så går jeg ikke, og så er den sag forbi."

"Onkel Ebenezer," sagde jeg, "dette forstår jeg slet ikke. I behandler mig jo som en tyv og kan ikke lide at have mig her i huset, og det lader I mig se og mærke den ene gang efter den anden. Det er da umuligt, at I kan lide mig, og hvad mig angår, da har jeg talt til eder, som jeg aldrig havde tænkt at skulle tale til noget menneske. Hvorfor vil I da beholde mig her? Lad mig gå tilbage – lad mig gå tilbage til de venner, jeg har, og som kan lide mig."

"Nej, nej," sagde han meget ivrigt; "jeg holder jo netop meget af dig, og vi skal nok blive gode venner. Heller ikke for husets ære kan jeg lade dig gå den vej, du kom. Slå dig bare til ro; så er du en god knøs, og så skal du nok se, hvor godt vi skal få det sammen."

"Nu vel," sagde jeg, efter i nogen tid at have tænkt over sagen – "så vil jeg blive her foreløbig. Det sømmer sig bedre, at jeg bliver hjulpet af min slægt end af fremmede, og ender det så ikke med fred og venskab, da skal det ikke blive min skyld."

4. Jeg kommer i stor fare i Shaws Hus

Var dagen end begyndt meget ilde, så endte den dog meget godt. Vi fik kold grød igen til middag og nykogt grød til nadver. Grød og tyndt øl var min onkels eneste kost. Han talte kun lidet og stadig på samme vis; efter lang tids tavshed sendte han mig et spørgsmål, og søgte jeg at lede talen hen på min fremtid, så snoede han sig fra det. I et værelse, der stødte op til køkkenet, lod han mig gå ind, og der fandt jeg en mængde bøger både på latin og engelsk, og i dem fandt jeg stor tidkort hele eftermiddagen, ja, tiden gik så godt for mig i bøgernes selskab, at jeg næsten begyndte at forsone mig med opholdet i Shaws Hus. Det var kun synet af min onkel og hans øjne, der stedse legede skjul med mig, som genvakte mit mismod.

En ting opdagede jeg, som dog også genvakte min tvivl: det var nogle linjer på smudsbladet i en af bøgerne. Jeg så tydeligt, at de var skrevet af min faders hånd, og de lød således: "Til min broder Ebenezer på hans femte fødselsdag." Hvad der vakte min mistanke var dette, at da min fader nødvendigvis måtte være den yngste broder, så måtte han enten have begået en mærkelig fejltagelse, eller han måtte have kunnet skrive, før han var fem år gammel – og det med en tydelig og smuk voksen håndskrift.

Jeg søgte at jage dette ud af mine tanker igen; men skønt jeg tog de mest interessante bøger ned: historiebøger, digte og eventyrbøger, så kunne jeg dog ikke få min faders skrift ud af tankerne, og da jeg til sidst gik tilbage til køkkenet og atter satte mig til grøden med det tynde øl, var de første ord, jeg talte til

onkel Ebenezer, det spørgsmål, om min fader ikke havde været meget fremmelig til at læse og skrive.

"Alexander? Nej, på ingen vis," var svaret; "jeg var langt fremmeligere end han. Jeg var svært dygtig, da jeg var dreng; jeg kunne læse lige så tidligt som han."

Dette gjorde mig endnu mere forbavset; men nu fik jeg en anden tanke, og jeg spurgte ham, om han og min fader havde været tvillinger.

Han sprang op af stolen, og skeen faldt ud af hans hånd og ned på gulvet. "Hvorfor spørger du om det?" spurgte han og greb mig i brystet, og denne gang så han mig lige ind i øjnene. Hans egne, der var små og lyse som en fugls, blinkede og missede underligt.

"Hvad mener I?" spurgte jeg meget roligt; for jeg var langt stærkere end han og havde ikke ladet mig skræmme. "Tag jer hånd fra mit bryst – er det en måde at te sig på!"

Det lod til, at han med stor anstrengelse søgte at beherske sig. "Hør, Davie," sagde han, "du skulle ikke tale til mig om din fader; det er det, der volder dette." Han sad en lille tid og rystede og så ned i sin tallerken. "Det var den eneste broder, jeg har haft," tilføjede han så halvt hviskende, hvorefter han samlede sin ske op og begyndte på grøden igen; men han blev ved at skælve.

Men alt dette, at han således lagde hånd på mig, og at han derefter ytrede så stor kærlighed til min afdøde fader, var mig så uforståeligt, at det fremkaldte både frygt og håb. Jeg begyndte at tænke, at min onkel måske var fra sin forstand og kunne være farlig; men derefter kom jeg også til at tænke på en historie, jeg havde hørt, om en fattig knøs, der var arving til et

stort gods, og om en ond slægtning, der søgte at forholde ham hans arv. For hvorfor skulle min onkel således spille komedie for en slægtning, der næsten som en tigger kom til hans dør, hvis han ikke havde en hemmelig grund til at nære frygt for ham?

Opfyldt af denne tanke, som jeg vel ingen vished havde for, men som jeg dog ikke kunne jage fra mig, begyndte jeg nu at efterligne hans skjulte blikke, så at vi sad der ved bordet som kat og mus, hver af os dulgt iagttagende den anden. Ikke et ord sagde han til mig, venligt eller vredt, uden at han havde et forborgent øjemed med det, og jo længere vi sad således, og jo mere jeg iagttog ham, des mere blev jeg vis på, at dette øjemed var fjendtligt mod mig.

Da han havde renset grødskålen, fremtog han ligesom om morgenen en enkelt pibefuld tobak, anbragte en stol i skorstenskrogen og satte sig til at ryge med ryggen til mig.

"Davie," sagde han endelig, "jeg har tænkt på" – derpå tav han og sagde så det samme igen. "Der er en lille slump penge, som jeg halvt om halvt havde tiltænkt dig, før du blev født," vedblev han, "og jeg sagde det til din fader – ikke lovfæstet, forstår du; men som gentlemen kan love hinanden, når de sidder ved et glas vin. Nå, jeg har holdt den sum for sig selv; tit har jeg savnet den hårdt; men et løfte er et løfte, og summen er lidt efter lidt vokset, så den er blevet akkurat – akkurat," her tav han igen, men vedblev derpå: "på akkurat fyrre pund!" Dette sidste stødte han hurtigt ud og skottede tilbage over skulderen. I næste øjeblik tilføjede han næsten i et skrig: "Skotsk mønt!"

Da et skotsk pund var det samme som en engelsk shilling, så var forskellen, frembragt ved hans sidste udbrud, meget

betydelig. Jeg kunne desuden se, at det hele var løgn, og opfundet i et øjemed, som jeg ikke kunne forstå, og jeg gjorde intet forsøg på at skjule den spottende tone, hvori jeg svarede:

"Tænk jer lidt om igen, onkel – er det dog ikke sterling?"

"Det var jo, hvad jeg sagde," svarede min onkel – "pund sterling! Og hvis du et øjeblik vil gå uden for døren og se, hvordan vejret er, så skal jeg tage pengene frem til dig og kalde dig ind igen."

Jeg gjorde, som han sagde, idet jeg, ved mig selv smilede over, at han kunne tro, jeg var så let at føre bag lyset. Det var en mørk aften med nogle få stjerner nede ved horisonten, og mens jeg stod lige uden for døren, hørte jeg vindens hule suk langt borte mellem bjergene. Jeg sagde til mig selv, at der var torden i luften; men jeg tænkte kun lidt på, hvor betydningsfuldt dette ville blive for mig, før aftenen var til ende.

Da jeg var blevet kaldt ind igen, optalte min onkel i min hånd syvogtredive guineastykker; resten, som bestod af mindre guld- og sølvmønter beholdt han i hånden, og han nåede ikke at overvinde sig selv, men lod dem til sidst glide ned i sin pung igen.

"Dér," sagde han, "tag nu det! Jeg kan være underlig til tider, især mod fremmede; men mit ord står jeg ved, og det ser du selv her!"

Da jeg jo nu vidste, at min onkel var en stor gnier, stod jeg ganske målløs ved denne gavmildhed, så jeg ikke kunne sige et ord til tak.

"Ikke et ord!" sagde han – "ingen tak; jeg bryder mig ikke om tak. Jeg gør min pligt – jeg vil ikke sige, at det var alle og enhver, der ville have gjort den; men for mig er det en fornøjelse at gøre

godt mod min broders søn, er jeg end ellers meget nøjeregnende med penge, og ligervis er det mig en glæde at tænke på, at vi nu vil komme godt ud af det sammen, som det sømmer sig sådanne nære slægtninge."

Jeg svarede ham så venligt, jeg formåede; men hele tiden sad jeg og tænkte på, hvad der nu ville ske, og hvorfor han havde skilt sig ved sine kære guineas; for den grund, han havde givet, ville selv et barn ikke have taget for gyldig.

Straks efter så han sideværts hen til mig.

"Men se nu her," sagde han; "noget for noget!"

Jeg svarede ham, at jeg skulle være rede til at vise min taknemmelighed så godt, det stod i min magt, og derefter ventede jeg på et eller andet urimeligt forlangende. Men da han endelig fik samlet mod til at tale, var det kun for at sige mig, at han var blevet gammel og noget værkbruden (hvilket var let at mærke, tænkte jeg), og at han derfor ventede, jeg ville hjælpe ham i huset og i haven.

Jeg svarede, at det skulle jeg altid være villig til.

"Nu vel," sagde han, "begynd da," og med disse ord trak han en rusten nøgle op af lommen. – "Se dér," sagde han, "dette er nøglen til trappetårnet i den bagerste del af huset. Du kan kun komme ind i det udefra, eftersom den del af huset ikke er bygget færdig. Gå nu derind, stig op ad trapperne, og bring den kiste ned, som står allerøverst oppe. Der er papirer i den," tilføjede han.

"Kan jeg få et lys med, sir?" spurgte jeg.

"Nej," svarede han meget lumsk, "intet lys i mit hus."

"Nu vel da," sagde jeg – "er trapperne sikre?"

"Som en klippe," sagde han, og da jeg gik, tilføjede han: "Hold dig til muren, der er intet rækværk; men trapperne selv er solide nok."

Jeg gik ud i mørket. Vinden sukkede endnu hult i det fjerne, skønt ikke et pust af den nåede Shaws Hus. Det var blevet meget mørkere end før, og jeg måtte føle mig frem langs muren, indtil jeg endelig var nået hen til trappetårnets dør ved den anden ende af den ufuldførte fløj. Jeg havde fået nøglen stukket i låsen og havde lige drejet den om, da der pludselig uden vindstød eller tordenskrald kom et skærende lyn, som oplyste hele den sorte himmel, hvorefter alt blev bælgmørkt igen. Jeg måtte lægge hånden over øjnene for på ny at vænne mig til mørket, og jeg var næsten endnu halvt blændet, da jeg trådte ind i tårnet.

Det var så mørkt, at det tyktes mig, jeg knap kunne ånde dér; men jeg følte mig frem med hænder og fødder, og snart følte jeg muren med de første, og den nederste runding af trappen med de sidstnævnte. Jeg kunne føle, at muren var af smukt hugne sten; trappen, der var stejl og smal, var af glatte mursten, og den lod til at være meget regelmæssig og solid. Jeg huskede på min onkels ord om det manglende rækværk og holdt mig hele tiden til den indvendige side. Med bankende hjerte blev jeg ved at føle mig frem.

Shaws Hus var sine fem stokværk højt, deri ikke medregnet tagrummet, og som jeg steg opad, forekom det mig, at trappen blev mere luftig og tillige lidt lysere. Jeg tænkte på, hvad grunden kunne være hertil, da der kom endnu et lyn. Når jeg ikke skreg højt, da var det, fordi mit åndedræt standsede af skræk, og når jeg ikke styrtede ned, da var det, fordi Himlens

barmhjertighed var større end min styrke. Ikke alene skinnede lynglimtet ind gennem mange åbninger i muren, så at det så ud, som jeg steg op ad et stillads; men det samme korte glimt viste mig tillige, at trinene var af ulige bredde, og at den ene af mine fødder i dette øjeblik kun trådte to tommer indenfor det tomme trapperum.

Dette var den udmærkede trappe, tænkte jeg, og ved denne tanke følte jeg mit hjerte svulme af retfærdig harme og mod. Min onkel havde sendt mig herop for at udsætte mig for stor fare, måske for at dø, og jeg svor, at jeg skulle komme på det rene med dette "måske", selv om jeg skulle vove min hals for det. Jeg lagde mig på hænder og knæ, og så langsom som en snegl, mens jeg følte mig frem for hver tomme fortsatte jeg min opstigning ad trappen. Efter det stærke lynglimt var det, som om mørket var blevet dobbelt tæt; men dette var ikke alt; for jeg følte mig tillige meget fortumlet ved de mange flagermus, som fløj omkring heroppe i det øverste af tårnet. Mange af disse fæle dyr slog mod mit hoved og baskede mig om ørene med deres vinger, idet de fløj nedad i tårnet.

Tårnet, burde jeg have sagt, var firkantet, og i hvert hjørne var trinene dannet af en stor sten af en anden form, for at hjørnet kunne blive udfyldt. Jeg var kommet til et af disse hjørner, da min hånd, stadig følende sig for, gled ud over en kant og ikke fandt andet end det tomme rum foran sig. Trappen var ikke ført højere op, og at sende en fremmed op ad den i mørke var det samme som at sende ham i døden. Takket være lynglimtet og min egen forsigtighed var jeg kommet vel fra det; men tanken om den fare, jeg havde været udsat for, og den skrækkelige højde, jeg kunne være faldet ned fra, fik den kolde

sved til at perle frem fra alle mine porer, og mine ben til at ryste under mig.

Men nu havde jeg fået at vide, hvad jeg ville; og opfyldt af harme vendte jeg om og famlede mig ned igen. Da jeg var kommet halvvejs ned, kom der et pludseligt vindstød, som rystede tårnet, samtidig begyndte det at regne, og før jeg var nået helt ned, styrtede vandet ned i strømme. Jeg stak hovedet frem i uvejret og kiggede over mod køkkenet. Døren, som jeg havde lukket, da jeg gik, stod nu åben, og ved det svage lysskær, som trængte ud fra den, syntes jeg at kunne se en skikkelse, der stod ude i regnen i en stilling som én, der lytter. I det samme kom der igen et mægtigt lyn, der tydeligt viste mig min onkel dér, hvor jeg mente, han stod, og lige i hælene på lynet fulgte et vældigt tordenskrald.

Om min onkel nu troede, at bulderet var lyden af mit fald, eller om han i det syntes at høre Guds røst, der beskyldte ham for mord, ved jeg ikke; men så meget ved jeg, at han blev grebet af en panisk rædsel og løb ind i huset uden at lukke døren efter sig. Jeg fulgte efter så lydløst som muligt, kom også ubemærket ind i køkkenet og blev stående dér og iagttog ham.

Han havde fået tid til at åbne hjørneskabet og fremtage en stor flaske med brændevin, og med den sad han nu ved bordet og med ryggen til mig. Nu og da gennemrystedes han af en heftig gysen, efter hvilken han stønnede ynkeligt, satte flasken for munden og drak en stor slurk.

Jeg trådte frem, kom lige hen bag ved ham og lod pludselig mine to hænder falde på hans skuldre, idet jeg råbte: "Ah!"

Min onkel gav et skrig fra sig, der lød omtrent som et fårs brægen, rakte sine arme i vejret og sank om på gulvet, som om

han var død. Jeg blev noget forskrækket ved dette; men jeg havde dog først mig selv at sørge for og betænkte mig ikke på at lade ham ligge, hvor han lå. Nøglerne hang inde i hjørneskabet, og det var min hensigt at forsyne mig med våben, før min onkel kom til sig selv og kunne udtænke nye djævelske anslag. I skabet stod flere flasker, af hvilke nogle øjensynlig indeholdt medicin, dernæst var der en mængde regninger og andre papirer, som jeg nok kunne have haft lyst til at undersøge nærmere, hvis jeg havde haft bedre tid, og endvidere nogle andre småting, som jeg ikke brød mig om. Fra skabet gik jeg til kisterne. Den første var fuld af madvarer, i den anden lå der en mængde pengeposer og breve, sammenbundne i bundter, og i den tredje fandt jeg foruden mange andre ting, deriblandt en del klæder, en rusten grim højlandsdolk uden skede. Denne stak jeg ind under min vest, hvorefter jeg vendte tilbage til min onkel.

Han lå endnu, som da han var faldet, med det ene knæ bøjet opad og den ene arm strakt fra sig; hans ansigt var blågråt, og det lod, som om hans åndedræt var standset. Jeg blev bange for, at han var død, og løb hen efter noget vand, som jeg kastede i ansigtet på ham. Nu så det ud, som han kom lidt til sig selv: det dirrede om hans mundvige og hans øjenlåg. Endelig åbnede han øjnene og så op på mig, og der kom en rædsel i hans blik, som var helt overnaturlig.

"Så – så! Sæt jer nu op!" sagde jeg.

"Er du i live?" stønnede han – "er du i live, menneske?"

"Ja, det er jeg," sagde jeg; "men det er ikke eders skyld."

Han havde begyndt at hive efter vejret i dybe suk. "Den blå flaske," sagde han – "derinde i skabet – den blå flaske!"

Jeg løb hen til skabet og fandt ganske rigtigt en blå flaske med medicin. På en påklistret seddel stod, hvor mange dråber der skulle gives, og jeg skyndte mig hen til ham med den.

"Det er min sygdom," sagde han, da han var livet lidt op. "Jeg har en svaghed, Davie. Det er hjertet, det er galt med."

Jeg fik ham sat i en stol og betragtede ham. Vel havde jeg nogen medlidenhed med ham, fordi han var så syg; men samtidig var jeg dog opfyldt af retfærdig harme, og jeg nævnede for ham de punkter, som jeg krævede forklaring på. Hvorfor han stadig løj for mig, hvorfor han var bange for, at jeg skulle forlade ham, og hvorfor han ikke ville høre noget om, at han og min fader var tvillingbrødre? "Er det måske, fordi det er sandt?" spurgte jeg. Hvorfor han havde givet mig penge, som jeg var vis på, jeg ingen ret havde til, og til sidst, hvorfor han havde forsøgt at tage livet af mig? Han hørte på det hele i tavshed, hvorefter han med brudt stemme bad mig lade ham gå i seng.

"Jeg vil sige dig det i morgen," sagde han; "det er så vist som døden, at jeg vil sige dig det."

Så svag var han, at jeg ikke kunne andet end føje ham. Imidlertid låsede jeg ham inde på hans værelse og stak nøglen i lommen, hvorefter jeg vendte tilbage til køkkenet, tændte et bål, hvis lige sikkert ikke var set dér i mange år, svøbte mig ind i min plaid, lagde mig på en af kisterne og faldt i søvn.

5. Jeg går til Queensferry

Om natten regnede det stærkt, og næste morgen blæste det en bitterlig kold vind fra nordvest. Alligevel gik jeg, før solen var stået op, og de sidste stjerner var blegnede, ud til bækken og fik mig et bad, hvor strømmen var stærkest. Forfrisket af badet satte jeg mig igen ved ilden, som jeg havde kastet nyt ved på, og begyndte alvorligt at overveje min stilling.

Der var nu ingen tvivl om, at min onkel var min fjende, at jeg stadig gik med livet i hænderne, og at han ikke ville lade noget middel uforsøgt, hvorved han kunne berede min undergang. Men jeg var ung og ved frisk mod, og som de fleste ynglinge, der er opdraget på landet, havde jeg en ikke ringe mening om min egen forslagenhed. Jeg var kommet til hans dør som en tigger og med så ringe erfaring som et barn; han havde taget imod mig med forræderi og vold, og det ville nu være passende gengældelse, om jeg kunne få magt over ham og drive ham, som hyrden driver sine får.

Der sad jeg med hænderne under knæene og smilede ind i ilden, og i tankerne så jeg mig opdage den ene af hans hemmeligheder efter den anden og til sidst blive hans herre og mester. I Essendean fortalte de, at en troldmand i gamle dage havde lavet et spejl, hvori man kunne læse sin fremtid. Det måtte være blevet lavet af noget andet end brændende trækul; for i alle de gløder, hvorpå jeg stirrede, var der ikke et eneste skib, ej heller nogen sømand med hårpisk, så lidt som en knippel til mit syndige hoved eller mindste tegn på alle de genvordigheder, som snart skulle times mig.

Svulmende af selvtillid og indbildskhed gik jeg straks efter op for at sætte min fange i frihed. Han bød mig meget venligt godmorgen; og jeg svarede ham i samme tone og smilede ned til ham fra mit ophøjede stade. Ikke længe efter sad vi begge ved davren, som om det havde været dagen før.

"Nå, sir," sagde jeg i en spottende tone, "har I intet mere at sige mig?" Og da han ikke gav noget forståeligt svar, vedblev jeg: "Vi får ventelig god tid til at komme til forståelse. I tog mig nok for en sølle bondetamp, der ikke havde mere forstand eller mod end en grødslev. Jeg antog jer for en god mand, eller i alt fald for én, der ikke var værre end andre. Men det lader til, at vi begge har taget fejl. Hvad grund har I til at frygte mig, til at narre mig og til at stræbe mig efter livet –?"

Han mumlede noget om en spøg, og at han nok kunne lide lidt løjer; men da han så mig smile, skiftede han tone og forsikrede, at han nok skulle forklare det hele, så snart vi havde spist frokost. Jeg kunne se på hans ansigt, at han ikke havde nogen løgn på rede hånd; men at han gjorde sig stor umage for at opfinde en, og jeg stod i begreb med at sige ham dette, da jeg blev forstyrret ved, at det bankede på døren.

Jeg bød min onkel at blive siddende, hvorefter jeg gik hen og åbnede døren. Udenfor stod en halvvoksen knøs i sømandsdragt. Så såre han så mig, begyndte han at danse nogle trin af en hornpipe, som jeg aldrig før havde hørt om og endnu mindre set, mens han knipsede med fingrene i takt med fødderne. Trods dette var han dog blå i ansigtet af kulde, og der var noget i hans ansigt – et udtryk mellem latter og gråd, som var meget rørende og kun ilde passede til hans lystige manerer.

"Hvordan går det, kammerat?" sagde han med en rusten stemme.

Jeg bad ham roligt sige sit ærinde.

"Åh, ærinde," svarede han og begyndte at synge:

"Jeg har min plasér,
når månen jeg ser,
i sommerens lyse nat!"

"Nå," sagde jeg, "hvis du ikke har andet ærinde, så tror jeg nok, jeg vil lukke døren af for næsen af dig."

"Nej, vent brorlil!" udbrød han, "er du slet ikke oplagt til løjer? Eller vil du måske skaffe mig prygl? Jeg kommer med et brev til mr. Balfour fra gamle Heasyoasy," og med disse ord viste han mig brevet. "Og så vil jeg sige dig, kammerat," tilføjede han, "at jeg er mægtig sulten."

"Nu vel," svarede jeg, "kom så med ind; du skal nok få noget at spise, om jeg så selv skal sulte for det."

Dermed tog jeg ham med ind og satte ham på min egen plads, hvor han straks begyndte at gøre et drabeligt indhug på davren, mens han nu og da blinkede til mig og skar ansigter, hvilket vist skulle være tegn på hans mandighed. Imidlertid havde min onkel læst brevet. Han sad nu og grundede over indholdet; men pludselig sprang han op med stor livlighed og trak mig hen i køkkenets fjerneste krog.

"Læs det," sagde han og gav mig brevet.

Det ligger for mig, mens jeg skriver dette, og dets indhold er følgende:

"Hawes Inn, ved Queensferry.

Sir. – jeg ligger her med min pertline lige op og ned og sender jer min kahytsdreng med dette brev. Har I noget ærinde, som I ønsker besørget til de fjerne have, så er dette den sidste dag, jeg kan modtage det, eftersom børen nu er god ud af fjorden. Jeg vil ikke lægge skjul på, at jeg har haft nogen strid med eders agent, mr. Rankeillor, og bilægges den ikke snart, vil I kunne vente jer noget tab deraf. Jeg har skrevet eder en regning, som anført i marginen, og forbliver eders ærbødige tjener

Elias Hoseason."

"Ser du, Davie," sagde min onkel, da han så, jeg var færdig med at læse brevet, "jeg har en forretning med denne mand Hoseason, som er kaptajn på en brig, der hedder *Covenant*, og som ligger ved Dysart. Hvis du og jeg nu gik derover sammen med drengen der, så kunne vi tale med kaptajnen ved Hawes eller måske om bord på *Covenant*, hvis der er papirer at underskrive, og derfra kan vi gå videre til sagføreren, mr. Rankeillor. Efter det, der er sket, lader det jo til, at du ikke vil tro mig på mit ord; men mr. Rankeillor vil du vel tro. Han er sagfører for alle gode huse her i egnen, en gammel mand, højlig agtet og en bekendt af din fader."

Jeg stod lidt og tænkte mig om. Jeg skulle altså ned til en havn, hvor der sikkert var mange mennesker, og hvor min onkel ikke turde gøre mig fortræd, selv denne kahytsdreng ville jo være en beskyttelse. Når jeg først var dér, kunne jeg vel fremtvinge et besøg hos sagføreren, selv om min onkel også havde i sinde at sno sig fra det. Desuden nærede jeg et

hemmeligt ønske om at se havet og skibene lidt nærmere ved. Hele min barndom havde jeg tilbragt inde mellem indlandets småbjerge, og det var kun to dage siden, jeg første gang havde set fjorden ligge som et blåt gulv, og skibene bevæge sig på den ikke større end legetøjsbåde. Det ene med det andet gjorde, at jeg hurtigt fattede min beslutning.

"Nu vel da," sagde jeg; "lad os så gå til færgestedet."

Min onkel iførte sig sin hat og kjortel og spændte et bælte med en gammel, rusten huggert om livet, hvorefter vi trådte ilden ud, låsede døren og begav os på vandring.

Vi havde vinden, der stadig blæste fra det kolde nordvest, omtrent lige i næsen. Det var i juni måned, græsset var helt hvidt af tusindfryd og frugttræerne af blomster; men skulle man dømme efter vore blå næser og rindende øjne, da måtte det have været ved vintertid, og det hvide måtte have været sne.

Onkel Ebenezer traskede af sted og slingrede fra den ene side til den anden som en gammel plovmand, der vender hjem fra arbejdet. På hele vejen sagde han ikke et ord, og jeg var henvist til at tale med kahytsdrengen. Han fortalte mig, at hans navn var Ransome, og at han havde været til søs, siden han var ni år; men hvor gammel han nu var, kunne han ikke sige, da han havde mistet holdepunktet til at regne det ud. Han blottede sit bryst lige i den barske vind og viste mig, hvorledes han var tatoveret, og han pralede af mange gale streger, han havde gjort: rapserier, falske beskyldninger, ja, endog mord; men han fortalte det på en måde, der gjorde sandheden deraf meget usandsynlig, og praleriet var så overdrevet, at det mere vakte min medlidenhed end tiltro.

Jeg spurgte ham ud om briggen, som han erklærede for at være det smukkeste skib, der fandtes på havet, og om kaptajn Hoseason, som han roste lige så højt. Heasyoasy, for således blev han ved at kalde skipperen, der efter hans beskrivelse hverken frygtede Gud eller Djævelen eller noget andet, der fandtes på jorden. Det var en mand, der, som folk sagde, "ville sætte alle sejl til på Dommens Dag", brutal, hidsig og samvittighedsløs, og alt dette havde den stakkels kahytsdreng lært sig selv at beundre som noget mandigt og sømandsmæssigt. Kun én fejl ville han indrømme, at hans afgud havde. "Han er ingen sømand," sagde han. "Det er mr. Shuan, der styrer briggen; han ville være den dygtigste styrmand i hele riget, når bare han ikke drak så meget, og jeg tror ikke, hans lige findes i hele verden. Se engang her," og idet han krængede sin strømpe ned, viste han mig et stort blodigt sår, der fik det til at isne igennem mig. "Det er ham – det er mr. Shuan, der har gjort det," sagde han med stolt mine.

"Hvad!" udbrød jeg, "finder du dig i en sådan mishandling af ham? Du er jo da ingen slave, der behøver at tage imod det."

"Nej," sagde den stakkels dreng og forandrede straks tonen, "det skal han også nok få at føle! Se her!" og han viste mig en stor skedekniv, som han sagde var stjålen. "Lad ham bare prøve på det én gang til – lad ham bare vove det, så skal han være færdig med det samme – han bliver så ikke den første!" Og dette bekræftede han med en drøj ed.

Aldrig har jeg følt en sådan medlidenhed med nogen som med denne stakkels halvtossede knøs, og jeg begyndte at få en anelse om, at briggen *Covenant* trods sit kirkelige navn måtte være et rent helvede.

"Har du slet ingen venner?" spurgte jeg.

Han sagde, at han havde en fader i en eller anden engelsk havn, jeg kan ikke huske hvilken. "Det var en pæn mand også," sagde han, "men nu er han død."

"I Himlens navn," udbrød jeg, "kan du da ikke tjene dit brød på en ærlig måde på landjorden?"

"Oh nej," sagde han og blinkede meget polisk, "så ville de have mig til et håndværk."

Jeg spurgte ham, hvilket håndværk der vel kunne være skrækkeligere end det, han nu var i, hvor hans liv stadig var udsat for fare, ikke alene fra stormen og havet, men også fra hans grusomme herrer. Han sagde, det var meget rigtigt, men begyndte derefter at prise sømandslivet og fortælle, hvilken fornøjelse det var at kunne gå i land med penge på lommen og købe æbler og andet godt, te sig som en voksen mand og forbavse dem, han kaldte rendestensdrenge. "Og jeg har det jo egentlig heller ikke så slemt," sagde han. "Der er da dem, som har det værre. Der er de tyvepundiger – åh, du skulle se dem komme om bord. Jeg har set én, der var lige så gammel som du," (for ham syntes *jeg* helt voksen) "han havde da også skæg – nu vel, så snart vi havde lagt ud af floden, og han havde brændevinen ude af hovedet – hvor han græd og teede sig! Du kan tro, jeg gjorde ordentlig nar af ham. Og så er der de små drenge – meget mindre end mig – du kan tro, jeg holder dem til ilden. Når vi har den slags om bord, så tamper jeg dem eftertrykkeligt med en rebende, jeg har."

Således blev han ved, indtil det gik op for mig, hvem det var, han mente med de tyvepundige. Det måtte være de ulykkelige forbrydere, der blev sendt over til Nordamerika i slaveriet, eller

de endnu mere ulykkelige uskyldige, der blev røvet og slæbt om bord enten af hævn eller en anden lastefuld grund.

Men nu var vi kommet op på toppen af bjerget, og så ned til færgestedet. Firth of Forth indsnævrer sig, som man ved, på dette sted til en bredde, der ikke er større end en flods, så at der bliver et bekvemt færgested til overfart mellem den nordlige og sydlige bred, samtidig med, at der dannes en sikker havn for alle slags skibe. Lige i midten af indsnævringen ligger en lille ø, hvorpå der findes nogle ruiner. På den sydlige kyst er der bygget en kaj til brug for færgebådene, og ved enden af denne kaj, på den anden side af vejen, og omgivet af en smuk have med kristtorn og hvidtjørn, kunne jeg se Hawes Inn.

Byen Queensferry ligger længere mod vest, og det så ud den dag, som om kroen ikke var meget besøgt; for bådene var just nu gået over til nordsiden med passagerer. Dog lå der en mindre båd ved kajen. Vi kunne se, at matroserne lå og sov på tofterne, og Ransome fortalte mig, at det var briggens båd, der lå og ventede på kaptajnen. Men omtrent en halv kvartmil ude og ganske alene på ankerpladsen lå et skib, som han sagde var *Covenant*.

Der var stor travlhed om bord. Ræerne blev svinget på plads, og da vinden bar fra dem ind mod os, kunne jeg høre matrosernes sang, idet de gik rundt i gangspillet. Efter alt det jeg havde hørt på vejen, så jeg på dette skib med den stærkeste afsky, og af min inderste sjæl ynkede jeg alle de arme mennesker, som var fordømte til at sejle med det.

Vi var alle tre standset på højens top, og jeg gik tværs over vejen og sagde til min onkel:

"Jeg synes, det er rettest at sige jer nu, sir, at intet skal få mig til at gå om bord på dette *Covenant*."

Det lod til, at han ligesom vågnede af en drøm. "Hvad?" sagde han – "hvad er det, du siger?"

Jeg gentog, hvad jeg havde sagt.

"Nå – nå, så kommer vi vel til at føje dig. Men hvad står vi ellers her efter? Det er bitterlig koldt, og hvis jeg ikke tager fejl, så er *Covenant* snart rede til at stikke i søen."

6. Hvad der skete ved Queensferry

Så snart vi var kommet til kroen, førte Ransome os op ad en trappe til et lille værelse, hvor der stod en seng, og som var opvarmet af en stærk kulild, så at der var så varmt som i en bagerovn.

Ved et bord, som stod tæt ved kaminen, sad en høj, mørk, alvorlig mand og skrev. Skønt der var en så stærk hede i værelset, var han dog iført en tyk sømandsvams, som var knappet lige op i halsen, og hans tykke lodne hue var trukket ned over ørene. Og dog har jeg aldrig set et menneske – ikke engang en dommer på sit dommersæde – se køligere eller mere eftertænksom og selvbehersket ud end denne søkaptajn.

Han rejste sig straks, da vi var kommet ind, gik hen mod Ebenezer og rakte ham hånden.

"Jeg føler mig stolt over at se eder, mr. Balfour," sagde han med en smuk dyb stemme, "og det glæder mig, at I er kommet i rette tid. Vinden er gunstig, og tidevandet er ved at skifte, og før aften skulle vi gerne se den gamle kulspand [Note 1)] brænde på øen May."

"Kaptajn Hoseason," svarede min onkel, "det er forfærdeligt, så hedt I har det her."

"Det er en vane, jeg har, mr. Balfour," sagde kaptajnen. "Min natur er således, at jeg trænger til varme; jeg har koldt blod, sir. Hverken pelsværk eller uldtøj – nej, og ej heller heden i stuerne kan varme mig ordentligt igennem. Således er det med de fleste af de mennesker, som er blevet stegt på de tropiske have."

"Vel, vel, kaptajn," sagde min onkel; "der er jo ingen af os, som kan gøre sig selv om."

Men det skulle nu træffe sig således, at denne særhed hos kaptajnen skulle blive en vigtig grund til min ulykke; for skønt jeg havde lovet mig selv ikke at tabe min onkel af syne, så var jeg nu så opsat på at få havet at se nærved, og så syg af værelsets hede, indelukkede luft, at jeg, da han opfordrede mig til at gå ned og se mig om, var tåbelig nok til at følge hans opfordring.

De to mænd blev siddende ved en flaske vin og en mængde papirer, mens jeg gik ned, skråede over vejen foran kroen og begav mig ned til stranden. Da vinden ikke stod på, var det kun småbølger, ikke større end jeg havde set dem på en indsø, som slog op mod bredden. Men tangen var noget nyt for mig – noget af den var grøn, andet brunt og langt, og noget var besat med små blærer, der knaldede, når jeg klemte på dem. Selv så langt oppe i fjorden var lugten af vandet meget salt og frisk. *Covenant* var desuden begyndt at hejse sine sejl, og alt det, jeg så, bragte mig til at tænke på lange rejser og fjerne lande.

Jeg så også på matroserne på den lille båd – djærve, solbrændte gaster, nogle kun iført bukser og skjorte, andre med jakker, og nogle med brogede tørklæder om halsen. En af dem havde et par pistoler stukket i bæltet, et par stykker var forsynet med knortede knipler, og alle havde skedeknive ved siden.

Jeg gav mig i snak med den af dem, der så mest skikkelig ud, og spurgte ham om, hvornår briggen skulle sejle. Han sagde, at den ville lette anker, så snart ebben begyndte at løbe ud, og fortalte, at han var glad ved at komme bort fra en havn, hvor der hverken var drikkebod eller dans, og han ledsagede sin tale med

så skrækkelige eder, at jeg skyndte mig bort fra ham, så snart jeg kunne.

Jeg måtte se at tage til takke med Ransome, der lod til at være den skikkeligste af flokken, og som nu kom ud fra kroen. Da han så mig, løb han ned imod mig og opfordrede mig til at give en bolle punch. Jeg sagde, at dette ville jeg ikke give ham; for hverken han eller jeg var gamle nok til at drikke sligt. "Men et glas øl skal du gerne få," sagde jeg.

Han gloede vredt til mig og begyndte at skælde mig ud; men alligevel tog han med glæde mod øllet, og straks efter havde vi taget plads ved et lille bord i den forreste skænkestue, hvor vi begge spiste og drak med god appetit.

Mens jeg sad her, kom jeg til at tænke på, at da værten måtte være en mand, der havde en del at sige der i egnen, kunne det være klogt at gøre sig gode venner med ham. Jeg bød ham derfor et glas med som skikken var i hine dage; men han var alt for stor en mand til at lade sig traktere af sådanne stympere som Ransome og mig. Han var ved at forlade stuen, da jeg kaldte ham tilbage og spurgte ham, om han kendte mr. Rankeillor.

"Oh ja," sagde han, "det er en meget honnet mand. – Hør," vedblev han derefter, "var det dig, der kom sammen med Ebenezer?" Og da jeg bekræftede dette, spurgte han: "Du er da vel ikke i familie med ham?"

Hertil svarede jeg nej.

"Da var jeg ved at tro det," sagde han; "for du ligner ikke så lidt mr. Alexander."

Jeg sagde til ham, at det lod til, at Ebenezer ikke var synderlig velset der på egnen.

"Det er ikke så mærkeligt," sagde værten, "for han er en gammel slet karl, og der er mange, som gerne ville se ham grine i galgen – Jennet Clouston og mange andre, som han har jaget fra hus og hjem. Og dog var han i sin ungdom en smuk og pæn fyr; men det var før denne her snak kom om mr. Alexander."

"Hvad var det for en snak?" spurgte jeg.

"Folk sagde, at han havde dræbt ham," sagde værten, "har du aldrig hørt tale om det?"

"Hvorfor skulle han dræbe ham?" spurgte jeg.

"For hvad andet end for at få stedet," sagde han.

"Stedet?" gentog jeg – "mener I Shaws?"

"Ja, hvilket andet sted skulle det vel ellers være?" sagde han.

"Ih dog!" sagde jeg, "er det virkeligt? Var min – var Alexander da den ældste søn?"

"Ja, vel var han det," sagde værten. "Hvad skulle han vel ellers dræbe ham for?"

Med disse ord gik han bort, hvad han havde været utålmodig efter hele tiden.

Naturligvis havde jeg haft en formodning om dette hele tiden; men én ting er at formode og en anden at vide, og jeg sad som bedøvet over min store lykke, og kunne knap tro på, at den stakkels knøs, der for kun få dage siden havde trasket i støvet fra Ettrickskoven, nu var en af de rigeste i landet og ejede både gods og gård, og, om han forstod at ride, kunne sætte sig til hest i morgen den dag.

Alt dette og meget andet opfyldte mine tanker, idet jeg sad og stirrede ud af vinduet i krostuen uden at opfatte, hvad jeg så. Jeg husker kun, at jeg fik øje på kaptajn Hoseason, der stod mellem sine matroser nede på kajen og talte til dem med

myndige gebærder. Straks efter kom han gående tilbage mod kroen, og det var ikke med sømandens sædvanlige slentrende, tunge gang; hans smukke, høje skikkelse havde tværtimod en rank og mandig holdning, og hans ansigt havde det samme rolige, alvorlige udtryk, som jeg straks havde lagt mærke til, da jeg så ham. Jeg kom til at tænke på, om Ransomes historier om ham også kunne være pålidelige – jeg kunne ikke ret tro det; for de passede så ilde til mandens udseende. Sandheden var imidlertid, at han hverken var så god, som jeg formodede, eller så slet, som Ransome gjorde ham til. Han var i virkeligheden to forskellige mænd, og den bedste af dem lod han blive tilbage, når han forlod landjorden og gik om bord på sit skib.

I det samme hørte jeg min onkel kalde på mig, og jeg så, at han stod nede på vejen hos kaptajnen. Det var denne sidste, der tiltalte mig, da jeg var kommet ned til dem, og talte til mig, som om jeg var hans ligemand, hvilket højligt smigrede mig.

"Min ven," sagde han, "mr. Balfour har rost dig meget, og jeg for min part syntes godt om dig ved første blik. Jeg ville ønske, at jeg kunne blive noget længere her, så vi kunne få lejlighed til at slutte venskab; men lad os nu benytte den tid, vi har. Du må komme med om bord på briggen og blive dér en halv times tid, indtil ebben løber ud. Så vil vi drikke et glas sammen."

Nu var det således, at jeg havde en ubeskrivelig lyst til at se et skib indvendig; men alligevel ville jeg dog ikke sætte mig i fare, og derfor sagde jeg til ham, at min onkel og jeg skulle mødes med en sagfører.

"Ja, vel," sagde han; "det har han også fortalt mig; men ser du, båden kan sætte dig i land ved kajen inde i byen, og det er lige tæt ved mr. Rankeillors hus."

Her bøjede han sig pludselig ned mod mig og hviskede mig i øret: "Tag dig i agt for den gamle ræv, for han har ondt i sinde; følg med mig om bord, sådan at jeg kan få talt med dig." Derefter stak han sin arm ind under min og vedblev med hævet stemme, idet han begyndte at gå ned mod båden: "Og sig mig så, hvad jeg skal bringe med til dig fra Carolina? Sig bare til, for du er jo mr. Balfours slægtning – en rulle tobak? Noget indiansk fjerpynt? Et skind af et vildt dyr? En stenpibe? En spottefugl, der mjaver ligesom en kat? Eller en kardinalfugl, der er lige så rød som blod? – Vælg, hvad du helst vil have, så skal du få det."

Under denne samtale var vi kommet ned til båden, og han hjalp mig ned i den. Jeg tænkte ikke et øjeblik på at holde mig tilbage, men mente (jeg stakkels tosse), at jeg havde fundet en god ven og hjælper, og glædede mig til at se skibet. Så snart vi var blevet anbragt på vore pladser, blev båden stødt fra bolværket og roet ud til briggen, og under min glæde over denne ny bevægelse, min forundring over vor lave stilling, strandbreddens udseende og briggens voksende størrelse gav jeg kun ringe agt på, hvad kaptajnen sagde, og må have svaret ham meget adspredt.

Så snart vi var kommet på siden af briggen, hvor jeg blev lige så optaget af dens højde, den stærke plasken af tidevandet mod dens skrog og de muntre råb af matroserne under deres arbejde, sagde Hoseason, at vi to skulle være de første, som kom om bord, hvorfor han beordrede en line firet ned fra storråen. I den blev jeg nu hejset op og svinget ind på dækket, hvor kaptajnen allerede stod parat og ventede på mig og stak sin arm ind under min.

Dér stod jeg nu en lille stund, lidt ør af al den tummel, der var omkring mig, måske også lidt angst, og dog såre fornøjet ved alt det ny, jeg så. Kaptajnen viste mig det mærkeligste og sagde mig navnene på tingene, og hvad de blev brugt til.

"Men hvor er min onkel?" spurgte jeg pludselig.

"Ja," sagde Hoseason med pludselig barskhed – "nu er vi ved sagen."

Jeg følte, at jeg var fortabt. Med al min kraft rev jeg mig løs fra ham og styrtede hen til rælingen. Ja, ganske rigtigt: båden var allerede et godt stykke inde mod land, og min onkel sad i bagstavnen.

Jeg udstødte et gennemtrængende skrig: "Hjælp! Hjælp! Mord!" så at det hørtes på begge sider af vandet, og min onkel vendte sig om mod skibet; men det var et ansigt fuldt af grusomhed og skadefryd, han viste mig.

Det var det sidste, jeg så. Allerede var stærke hænder i færd med at rykke mig tilbage fra rælingen; og nu var det, som om jeg blev ramt af en tordenkile. Det sortnede for mine øjne, og jeg faldt bevidstløs om.

7. Jeg går til søs i briggen *Covenant*

Da jeg kom til mig selv igen, lå jeg i bælgmørke; jeg var bundet på hænder og fødder, det gjorde frygtelig ondt i mit hoved, og jeg var ganske døv af den uvante tummel, der lød omkring mig. Vandet bruste og brølede, så det lød i mine øren som støjen fra en vandmølle, og hermed blandede sig larmen fra de høje søer, der slog ind over skibet, vindens hule trommen på sejlene og matrosernes gennemtrængende råb. Snart løftedes skibet højt til vejrs, og snart sank det dybt ned, og så sygt og smertefuldt var mit legeme og så forvirret mit sind, at det tog lang tid, før jeg kom til klarhed over, at jeg måtte ligge et eller andet sted dybt nede i skibet, og at vinden måtte være steget til storm.

Den ene tanke jog den anden gennem mit sårede hoved; men da jeg endelig var kommet til klar forståelse af min tilstand, blev jeg opfyldt af en så sort fortvivlelse, en så bitter fortrydelse over min egen dårskab og en så rasende vrede mod min onkel, at jeg igen tabte bevidstheden.

Da jeg atter kom til mig selv, rystedes og bedøvedes jeg på ny af den samme larm og de samme voldsomme bevægelser, og til min øvrige pine og kval føjedes nu en skrækkelig søsyge. I hine dage måtte jeg døje meget ondt; men ingen lidelser har dog været så drøje og håbløse som dem, jeg måtte udstå i de første timer, jeg var om bord på briggen.

Jeg hørte, at der blev skudt med en kanon, og jeg troede, at stormen var blevet så hård, at det var et nødskud, der blev affyret, og tanken om befrielse, selvom den skulle komme ved døden i det dybe hav, var mig velkommen. Men skuddet betød

dog ikke det: det var, som jeg senere hørte, en gammel sædvane af kaptajnen, som jeg her anfører for at vise, at selv de værste mennesker kan have deres gode sider. Vi var netop ved, i nogle få sømiles afstand, at passere Dysart, hvor briggen var blevet bygget, og hvor kaptajnens moder, den gamle mrs. Hoseason, boede, og enten *Covenant* gik ud på rejse eller kom hjem fra rejse, så passerede den aldrig, når det var dag, dette sted uden at affyre sit signalskud og hejse sit flag.

Jeg havde intet mål på tiden: dag og nat var ens dernede i det ildelugtende rum i skibets last, hvor jeg lå; men min elendige tilstand fik tiden til at slæbe sig dobbelt så langsomt hen som ellers. Derfor har jeg ikke mindste begreb om, hvor længe jeg lå og ventede på, at skibet skulle blive sønderslået på en klippe eller synke med forstavnen forrest ned på havets bund. Men endelig forbarmede søvnen sig over mig og befriede mig for bevidstheden om min sorg og elendighed.

Jeg vågnede ved, at lyset fra en håndlygte skinnede mig ind i ansigtet.

En lille mand på omtrent tredive år, med grønne øjne og et uredt, gult hår stod og betragtede mig.

"Nå – hvordan går det?" sagde han.

Jeg svarede kun med en hulken, og manden følte derefter min puls- og mine tindinger og gav sig så til at vaske og forbinde mit sårede hoved.

"Det var ellers et drøjt dunk," sagde han. "Nå, frisk mod! Du har jo dog bjærget livet. Det er en sørgelig begyndelse, du har haft her hos os; men du kan måske gøre den om. Har du fået noget at spise?"

Jeg svarede, at jeg ikke kunne tåle at tænke på mad, og derpå gav han mig noget brændevin og vand i et lille tinkrus, hvorefter han forlod mig.

Næste gang, han kom og så til mig, lå jeg midt mellem søvn og vågen tilstand. Mine øjne var vidt åbne i mørket, og søsygen havde ganske forladt mig, men den var blevet efterfulgt af en skrækkelig svimmelhed, der næsten var værre at udholde. Desuden værkede det i alle mine lemmer, og båndene, jeg var bundet med, snærede og sved mig, som om de kunne være af ild. Stanken i det hul, hvori jeg lå, syntes at være blevet en del af mig, og i den lange tid, der var gået, siden hans første besøg, havde jeg lidt skrækkelige kvaler af angst, snart fra skibsrotterne, der vimsede omkring mig og undertiden løb hen over mit ansigt, og snart fra de hæslige drømme, der fulgte med sårfeberen.

Lyset fra lygten, der skinnede ned til mig, da en lem blev åbnet, var som himlens sollys, og skønt det kun viste mig bjælkerne i skibet, der var blevet mit fængsel, kunne jeg dog gerne have råbt højt af glæde.

Manden med de grønne øjne var den første, som kom ned ad stigen, og jeg lagde mærke til, at han gik noget usikkert. Bag efter ham kom kaptajnen. Ingen af dem sagde et ord; men den første kom hen og undersøgte mig og forbandt mit sår som før, mens Hoseason så mig ind i ansigtet med et underligt mørkt blik.

"Her kan I selv se," sagde den første – "høj feber, ingen madlyst, intet lys, ingen føde – I kan vel nok forstå, hvad det vil ende med?"

"Jeg er ingen troldmand, mr. Riach," sagde kaptajnen.

"Forlad mig, at jeg siger det," sagde Riach, "der sidder et godt hoved på eders skuldre, og I har en god skotsk tunge at forsvare jer med; men her har I ingen undskyldning. Jeg forlanger, at denne stakkels dreng bliver taget op fra dette hul og bragt hen på bakken."

"Hvad der her er sket og skal ske, er ikke noget, som kommer jer ved," svarede kaptajnen; "men nu skal jeg sige jer noget: Her er han, og her skal han blive."

"I er vel nok blevet betalt ordentligt for dette stykke arbejde," sagde den anden; "men jeg tillader mig at sige, at det er jeg ikke. Min betaling får jeg – og den er ikke overdreven stor – for at være andenstyrmand på denne gamle skude, og I ved selv bedst, om jeg fortjener, hvad jeg får. Men betaling for mere har jeg ikke fået."

"Når I blot kunne holde jer hånd borte fra tinkruset, mr. Riach, så havde jeg slet ikke noget at klage på jer," svarede kaptajnen, "og i stedet for at svare på jeres gåder vil jeg tillade mig at sige, at I helst skulle spare jert vejr til at puste på jer grød; – men vi kan ikke undværes på dækket," vedblev han i en skarpere tone og satte foden på stigen.

Men mr. Riach greb ham i ærmet.

"I tilstår, at I er blevet betalt for at begå et mord –" begyndte han.

Hoseason vendte sig brat imod ham.

"Hvad skal det sige?" råbte han. "Hvad er det for noget snak?"

"Det lader til at være en snak, som I forstår," svarede mr. Riach og så ham stift i øjnene.

"Mr. Riach, jeg har sejlet med jer på tre lange rejser," svarede kaptajnen, "og i den tid burde I vel have lært mig at kende. Jeg

er en stiv mand og en hård mand; men det I siger nu – fy! fy! – det kommer fra et ondt hjerte og en sort samvittighed. Hvis I påstår, at drengen vil dø –"

"Ja, det vil han!" sagde Riach.

"Nu vel da," sagde Hoseason, "så flyt ham hen, hvor I lyster."

Derpå gik kaptajnen op ad stigen, og jeg, der havde ligget tavs under hele denne besynderlige samtale, så mr. Riach vende sig om efter ham og gøre et meget dybt og spottende buk efter ham.

Selv i den ynkelige tilstand, hvori jeg befandt mig, måtte jeg lægge mærke til to ting: At styrmanden var påvirket af spiritus, som kaptajnen havde hentydet til, og at han, hvad enten han var drukken eller ædru, sikkert ville vise sig som en værdifuld ven.

Fem minutter efter blev mine bånd skåret over, jeg blev løftet op på en mands ryg og båret op til bakken, hvor jeg blev lagt i en køje og indsvøbt i nogle simple tæpper.

Det første, jeg derefter gjorde, var atter at miste bevidstheden.

Det var herligt at slå øjnene op igen mod dagslyset og befinde sig i andre menneskers selskab. Der var plads nok på bakken, og den var opfyldt med køjer, hvor matroserne, når de ikke havde vagt, enten sad og røg eller lå og sov.

Da vinden var gunstig og vejret smukt, blev lugerne taget fra, og det var ikke alene dagslyset, men også, når skibet krængede, solskinnet, som skinnede ind til mig og frydede mig. Desuden havde jeg aldrig så snart begyndt at bevæge mig, før en af matroserne kom med en styrkende lægedrik, som mr. Riach havde tilberedt. Jeg skulle blot blive liggende stille, sagde matrosen, så ville jeg nok snart komme mig. Der var intet ben

brækket, forsikrede han, og sådant et slag i hovedet var ikke så farligt. "For resten var det mig, der gav dig det," sagde han.

Her lå jeg nu i mange dage som fange og fik ikke alene min sundhed tilbage, men kom også til at kende mine omgivelser. Det var et simpelt og råt selskab, som matroser for det meste er, eftersom de er rykket bort fra det, der gør livet hjemligt og venligt, og dømt til at flakke om på de ubarmhjertige have under herrer, der ikke er mindre grusomme. Der var nogle af dem, som havde sejlet på sørøverskibe og havde set ting, som ikke engang kan fortælles. Nogle af dem var deserteret fra kongens skibe og levede som med strikken om halsen, hvad de ikke lagde skjul på, og alle var de rede til at trække kniven ved det mindste ukvemsord, selv mod deres bedste ven. Dog havde jeg ikke været indelukket med dem i mange dage, før jeg begyndte at skamme mig over min første bedømmelse af dem og over, at jeg var veget tilbage fra dem på færgekajen, som om de kunne være urene dyr. Intet menneske er fuldstændig ondt, enhver har sine fejl og sine fortrin, og mine skibskammerater dannede ingen undtagelse fra denne regel. Rå var de ganske sikkert, og mange af dem var alt andet end ærlige; men de havde dog også mange gode sider. De var venlige, når det faldt dem ind, meget mere naive end jeg stakkels landsbydreng, og i mange henseender besad de stor æresfølelse.

En af dem, en mand på hen ved en fyrre år, kunne sidde i timevis ved min køje og fortalte mig om sin kone og sine børn. Han havde været fisker, men havde mistet sin båd, og derfor var han blevet nødt til at gå på de lange rejser. Hans kone, der var yngre end han, som han tit bemærkede, ventede forgæves på at se sin mand komme tilbage. Han ville aldrig mere komme til at

tænde op for hende om morgenen eller passe børnene, når hun var syg. Ja, mange af disse stakkels mennesker var nu, som det senere viste sig, på deres sidste rejse. Det dybe hav og de menneskeædende fisk skulle sluge dem, og om de døde sømmer det sig ilde at tale ondt.

Blandt andet godt, de gjorde mig, var også det, at de gav mig mine penge tilbage, som var blevet delt mellem dem, og skønt rigtignok den ene tredjedel var forsvundet, var jeg dog meget glad ved at få resten og håbede, at den skulle komme mig til god nytte i det land, jeg skulle til.

Skibet var jo bestemt til Carolina, og ingen må tro, at det blot var som en forvist, jeg drog derhen. Slavehandelen var den gang i stærk tilbagegang, og ved koloniernes oprør og oprettelsen af de Forenede Stater er den senere helt ophørt; men mens jeg var ung, blev mange hvide mennesker solgt som slaver til plantagerne, og det var den skæbne, min onde onkel havde bestemt for mig.

Kahytsdrengen Ransome, fra hvem jeg først havde hørt om disse umenneskeligheder, kom til tider ind fra det runde hus, hvor han opvartede og havde sin køje. Snart rasede han mod mr. Shuan for dennes grusomhed, og snart var det i tavs kval for at pleje et kvæstet lem. Jeg ynkede ham af mit ganske hjerte; men matroserne havde stor respekt for førstestyrmand, der, som de sagde, var den eneste rigtige sømand af hele besætningen, og ganske skikkelig, når han var ædru.

Jeg erfarede snart, at der var en besynderlighed ved vore to styrmænd; for mr. Riach var gnaven, uvenlig og umedgørlig, når han var ædru, mens mr. Shuan ikke gjorde en kat fortræd, undtagen når han var fuld. Jeg spurgte, hvorledes det forholdt

sig med kaptajnen, og der blev sagt, at på denne jernhårde mand havde drik ikke mindste virkning.

I den korte tid, der blev undt mig, gjorde jeg mit bedste for at få gjort et rigtigt menneske, eller jeg vil snarere sige en rigtig dreng, af Ransome. Men han var vist ikke som andre knøse. Han kunne slet ikke huske noget af det, der lå forud for hans sømandstid, kun at hans fader havde gjort ure i stand og havde en stær i sin stue, som kunne fløjte "Oh, skønne Nordland!"; alt andet var blevet udslettet af de lidelser, han havde måttet udstå på skibet. Om landjorden havde han nogle underlige begreber, som han havde dannet sig af matrosernes historier: at det var et sted, hvor drengene blev sat i et slags slaveri, som kaldtes håndværk, og hvor lærlingene stadig blev pisket og kastet i frygtelige fangehuller. Han troede endvidere, at i byerne var hveranden person en bondefanger og hvert tredje hus et sted, hvor sømænd blev drukket fulde og derefter myrdet. Jeg kunne jo rigtignok fortælle ham, hvor godt jeg havde haft det på det tørre land, som han var så ræd for, hvor godt jeg var blevet opfødt og oplært af mine forældre og venner, og når han lige var blevet mishandlet, græd han altid bitterlig og svor, at han ville løbe sin vej; men når han var i sit sædvanlige uvorne humør, eller når han havde fået brændevin eller anden spiritus i det runde hus, så drev han spot med dette forsæt.

Det var mr. Riach – Himlen tilgive ham! – som gav drengen drikkevarer. Det skete sikkert i en god mening; men foruden det, at det ødelagde hans sundhed, var det det ynkeligste syn, man kunne tænke sig, at se denne ulykkelige, venneløse skabning ravende og dansende og med lallende tunge fremplapre sin usammenhængende tale. Nogle af matroserne

lo af ham, men ikke alle. Andre blev harmfulde – de tænkte måske på deres egne børn og deres egen barndom – og befalede ham at tie stille med sit vås og tænke over, hvad han gjorde og sagde. Hvad mig angik, da skammede jeg mig over at se ham, og endnu hjemsøges jeg stundom i mine drømme af den stakkels ulykkelige dreng.

I al denne tid måtte Covenant kæmpe med stærk modvind og høj sø, så at lugen næsten altid var lukket og bakken kun oplyst ved en svingende lygte, ophængt under en af bjælkerne. Der var stadig arbejde for alle hænder. Hver time måtte sejlføringen forandres, og dette uophørlige slid tog stærkt på matrosernes humør. Hele dagen igennem var der kævlerier imellem dem, og da det aldrig blev mig tilladt at sætte min fod på dækket, vil enhver let kunne tænke sig, hvor træt jeg blev af dette liv, og hvor utålmodigt jeg ventede på en forandring.

Og en forandring skulle der snart komme, som man nu skal få at høre; men først må jeg dog fortælle om en samtale, jeg havde med mr. Riach, der satte lidt mod i mig, så jeg bedre kunne bære mine prøvelser. Da han en dag kom ind til mig i en gunstig tilstand af fuldskab – når han var ædru, så han aldrig til den side, hvor jeg var – tog jeg mod til mig og fortalte ham mod tavsheds løfte hele min historie.

Han sagde, at den var lige så god som en roman, og at han ville gøre, hvad han formåede for at hjælpe mig. Han skulle skaffe mig papir og pen og blæk, og så skulle jeg skrive et brev til mr. Campbell og et andet til mr. Rankeillor, og hvis det var sandt, hvad jeg havde fortalt ham, så ville han vædde ti mod én på, at det nok med deres hjælp skulle lykkes ham at få mig befriet og indsat i mine rettigheder.

"Vær nu kun ved godt mod," sagde han. "Du er ikke den eneste, det er sådan fat med, kan jeg forsikre dig. Der er mangen én, der nu må dyrke tobak ovre i Amerika, som egentlig skulle bestige sin egen hest ved sin egen dør – ja, mange, mange. Livet er et lotterispil, når det er os gunstigst. Se engang på mig. Jeg er en lairds søn og var halvvejs kommet til ende med min doktoreksamen, og nu er jeg her og må lade mig kommandere af Hoseason."

Jeg syntes, at det ville være høfligt at spørge ham om hans historie.

Men han fløjtede ad mit spørgsmål.

"Jeg har ingen haft," sagde han. "Jeg holdt for meget af at more mig, det var ulykken." Og dermed slentrede han ud af bakken.

8. Det runde hus

En nat omtrent klokken tolv kom en mand af mr. Riachs vagt, som var på dækket, ned efter sin vams, og straks efter gik der en hvisken fra den ene til den anden i bakken, at "Shuan nu endelig havde gjort en ende på ham". At nævne navnet var ikke nødvendigt; vi vidste alle, hvem der mentes; men vi havde knap tid til at tænke nærmere over det, endnu mindre til at tale sammen om det, før lugen igen blev åbnet, og kaptajn Hoseason kom ned ad stigen. Han kastede ved lyset af lygten et skarpt blik omkring til køjerne, hvorefter han gik lige hen til mig og til min store overraskelse tiltalte mig i en venlig tone.

"Vi vil gerne have dig til opvartning i det runde hus, min dreng," sagde han. "Du og Ransome må bytte køjer. Agter ud med dig!"

Endnu mens han talte, kom to matroser til syne i lugeåbningen, bærende Ransome i deres arme, og da skibet i det samme krængede stærkt, og lygten svingede, faldt lyset lige på drengens ansigt. Det var hvidt som voks, og der var et uhyggeligt smil i det. Det isnede igennem mig, og jeg trak vejret, som om jeg havde fået et slag.

"Agter ud med dig – løb agter ud!" råbte Hoseason.

Efter denne befaling styrtede jeg forbi matroserne og drengen, der hverken talte eller bevægede sig, og ilede op ad stigen til dækket.

Briggen rullede og krængede stærkt i den høje sø. Den gik for styrbords halse, og til venstre, under den buede underkant af storsejlet, kunne jeg se den røde solnedgangshimmel. Det

forbavsede mig højligt; men jeg var for uvidende til at drage den rigtige slutning af det, nemlig at vi var ved at gå norden om Skotland og nu lå i den høje sø mellem Orkney- og Shetlandsøerne, efter at have undgået de farlige strømløb ved Pentland-fjorden.

Hvad mig angår, der så længe havde været lukket inde i det mørke rum, og som kendte så lidt til modvindens magt, så troede jeg, at vi nu måtte være halvvejs over Atlanterhavet. Jeg undrede mig vel lidt over det sene solnedgangsskær; men ellers tænkte jeg ikke videre over, hvor vi var, men skyndte mig hen over dækket, løb ind mellem søerne, greb fat i en line nu og da og reddedes kun fra at gå over bord ved, at en af matroserne, som altid havde været venlig imod mig, greb fat i mig.

Det runde hus, der nu var mit bestemmelsessted, og hvor jeg for fremtiden skulle sove og varte op, var hævet seks fod over dækket og var i forhold til briggen temmelig stort. Inde i det stod et fast bord med bænk, samt et par køjer, den ene var kaptajnens, og i den anden sov skiftevis de to styrmænd. Derhos var der langs alle væggene og lige fra gulv til loft anbragt skabe, hvor kaptajnens og de to styrmænds ejendele, samt føde- og drikkevarer kunne opbevares. Dog var der også et andet forrådsrum nedenunder, som man kom ned til ad en trappe fra midten af dækket, og her var den største del af provianten samt krudtet opbevaret. Alle skydevåben, med undtagelse af to små messingkanoner, var desuden anbragt i et ræk på den bageste væg i det runde hus. De fleste af huggerterne fandtes derimod andre steder.

Et lille vindue forsynet med skodder og et skylight foroven gav det lys om dagen, og efter mørkets frembrud brændte der

altid en lampe derinde. Den brændte også, da jeg trådte ind, ikke klart, men dog stærkt nok, til at jeg kunne se, at mr. Shuan sad ved bordet med en brændevinsflaske og et tinkrus foran sig. Han var en stor og stærk mand og meget mørk, og han sad og stirrede ned i bordet som en, der ikke er rigtigt ved forstanden.

At jeg kom ind, ænsede han slet ikke, ej heller rørte han sig, da kaptajnen kom ind bag efter mig, satte sig på køjen ved siden af mig og så på styrmanden med en mørk mine. Jeg nærede stor rædsel for Hoseason, og havde da også god grund til det; men der var noget, som sagde mig, at jeg ikke behøvede at være ræd for ham foreløbig. Derfor hviskede jeg til ham: "Hvordan er det fat med ham?"

Kaptajnen rystede imidlertid på hovedet som én, der intet ved og ikke ønsker at tænke over spørgsmålet; men hans ansigt havde et meget strengt udtryk.

Straks efter trådte mr. Riach ind. Han sendte kaptajnen et blik, der skulle sige, at drengen var død, det så jeg tydeligt, og tog derpå plads ved siden af os, så at vi nu alle tre sad der tavse og stirrede på mr. Shuan. Han sagde heller ikke et ord, men blev ved at stirre ned i bordet.

Lige på en gang rakte han hånden ud for at tage flasken; men i det samme sprang mr. Riach frem og tog den fra ham, snarere ved overraskelse end ved magt. Han svor, at den havde gjort mere end ulykke nok allerede, og at Guds retfærdige straf sikkert ville ramme skibet. Med disse ord kastede han flasken gennem den åbne dør ud i havet.

Mr. Shuan sprang hastigt op; han så endnu meget sløv ud; men mordlysten var alligevel over ham, og han ville have givet

efter for den for anden gang den aften, hvis ikke kaptajnen var trådt imellem ham og hans offer.

"Sæt dig!" råbte kaptajnen med tordenstemme. "Fordømte drukne svin! Ved du, hvad du har gjort? Du har myrdet drengen!"

Det så ud, som mr. Shuan nu forstod det; for han satte sig igen og førte hånden op til panden.

"Vel," sagde han – "han kom med et skident tinkrus!"

Ved disse ord så kaptajnen, mr. Riach og jeg på hinanden med en slags forfærdelse, hvorefter Hoseason trådte hen til sin førstestyrmand, tog ham ved skulderen og førte ham hen til hans køje. Han bad ham i samme tone, som når man taler til et uartigt barn, at lægge sig og se at komme til at sove. Morderen knurrede lidt; men han tog dog sine søstøvler af og adlød.

"Ja," råbte mr. Riach med frygtelig stemme, "I skulle være skredet ind for længe siden. Nu er det for sent."

"Mr. Riach," sagde kaptajnen, "hvad der er sket her i aften, må ikke blive kendt i Dysart; drengen blev skyllet over bord – således må det hedde, og jeg ville give fem pund af min egen lomme til, at det var sandt!"

Med disse ord vendte han sig om mod bordet. "Hvorfor kastede I den gode flaske over bord?" spurgte han. "Det var der ingen fornuft i, sir. Kom her, David! Tag mig en anden!" Med disse ord kastede han en nøgle hen til mig. "I kan godt selv trænge til et glas," tilføjede han henvendt til mr. Riach. "Det var et fælt syn at se!"

Så satte de to sig og drak med hinanden; men som de allerbedst sad, rejste morderen, der havde ligget og småklynket i sin køje, sig op på albuen og stirrede på dem og på mig. –

Dette var det første, jeg så under min ny bestilling, og i løbet af den næste dag blev jeg sat ind i mine pligter. Jeg skulle varte op ved måltiderne, som kaptajnen indtog på bestemte tider sammen med den af styrmændene, der ikke havde vagt. Hele dagen igennem skulle jeg desuden løbe med snapse, enten til den ene eller til den anden af mine tre herrer, og om natten sov jeg på et tæppe, der blev spredt på dækket ved den agterste ende af det runde hus og lige i trækken gennem de to døre.

Det var en hård og kold seng, og jeg blev ej heller skånet for at blive forstyrret i min søvn; for af og til kom der en af de vagthavende på dækket ind for at få sig en dram, og når der blev sat en ny vagt, satte de to eller undertiden alle tre sig ned for at brygge en bolle sammen. Hvorledes de med alt dette kunne bevare deres helbred, kan jeg ikke forstå, lige så lidt som jeg kan forstå, at jeg kunne bevare mit.

I andre henseender var det dog en let tjeneste. Der var ikke nogen borddækning. Retterne bestod enten af havregrød eller salt kød, undtagen to gange om ugen, da der blev trakteret med frugtpudding, og skønt jeg var alt andet end behændig og tit, når skibet krængede, faldt med, hvad jeg skulle bringe dem, tabte kaptajnen eller mr. Riach dog sjældent tålmodigheden med mig. Jeg kunne ikke lade være at tænke, at de ville forlige sig med deres samvittighed, og at de næppe ville have været så gode ved mig, hvis de havde været mindre onde ved den stakkels Ransome.

Hvad mr. Shuan angår, da havde drikken eller hans forbrydelse eller måske begge dele i forening sikkert angrebet hans forstand. Jeg må sige, at jeg ikke en eneste gang har set ham ved hans fulde fem. Han vænnede sig aldrig til mit ophold

i det runde hus; han stirrede altid så underligt på mig – undertiden, syntes jeg, med rædsel i blikket, og mere end én gang veg han tilbage fra mig, når jeg kom i hans nærhed.

Lige fra det første var jeg på det rene med, at han ikke havde noget klart begreb om, hvad han havde gjort, og på den anden dag af mit ophold i det runde hus fik jeg da også et bevis på dette.

Vi var alene derinde, og han havde i lang tid siddet og stirret på mig, da han på én gang sprang op, bleg som et lig, og til min store rædsel kom lige hen til mig. Der var dog ingen grund til at blive ræd for ham.

"Du har jo ikke været her før?" spurgte han.

"Nej, sir," svarede jeg.

"Der var en anden dreng her?" spurgte han igen, og da jeg havde svaret ja, sagde han: "Ja, det syntes jeg jo nok," hvorpå han gik hen og satte sig igen, uden at sige mere, undtagen for at råbe på brændevin.

Måske vil man finde det underligt; men det var dog således, at med al den rædsel, jeg nærede for ham, havde jeg dog tillige ondt af ham. Han var gift, og hans kone boede i Leith; men om han havde børn, ved jeg ikke; jeg vil ikke håbe det.

Alt i alt var det ikke noget strengt liv i den tid, det varede, hvilket, som man snart skal få at høre, ikke var længe. Jeg fik lige så god mad som mine tre herrer. Selv deres grøntsager, som de satte mest pris på, fik jeg min gode del af, og havde jeg haft lyst, kunne jeg som mr. Shuan have været fuld fra morgen til aften. Jeg havde jo også selskab, og på én måde godt selskab. Mr. Riach, der havde gået på latinskolen, talte meget venligt til mig, når han ikke var i ondt lune, og fortalte mig mange

kuriøse ting, og meget, som jeg kunne lære af; ja, selv kaptajnen, der for det meste holdt mig på tre skridts afstand, kunne engang imellem nedlade sig til at fortælle mig om de herlige lande, han havde besøgt.

Skyggen fra den stakkels Ransome lå dog tungt over os alle fire, især da over mr. Shuan og mig, og desuden havde jeg mine egne bekymringer. Her gik jeg nu og gik tre mænd til hånde, som jeg ikke kunne andet end se ned på, og af hvem den ene i hvert fald burde dingle i galgen – dette var det nærværende, og hvad fremtiden angik, da kunne jeg i ånden se mig selv gå som slave blandt negrene på Carolinas tobaksplantager. Mr. Riach ville – måske af forsigtighedshensyn – aldrig tillade mig tiere at nævne et ord om min historie; kaptajnen, som jeg søgte at nærme mig, bed mig af som en hund og ville ikke høre et ord, og som dagene kom og gik, sank mit mod dybere og dybere, og jeg blev så fortvivlet, at jeg måtte være glad ved mit arbejde, som dog i nogen måde kunne fordrive mine sørgelige tanker.

9. Manden med guld i bæltet

Der gik over en uge, i hvilket det vanheld, der hidtil havde forfulgt *Covenant* på dens rejse, gjorde sig stadig stærkere gældende. Nogle få dage gjorde den lidt fremgang; men på andre blev den ligefrem drevet tilbage. Til sidst blev vi forslået så langt mod syd, at vi hele den niende dag krydsede frem og tilbage med Cape Wrath i sigte og den vilde, klippefulde kyst til begge sider af os.

Kaptajnen og styrmændene holdt nu råd, og de kom til en beslutning, som jeg ikke ret forstod. Jeg så kun følgen af den: vi gjorde modvinden til medbør og løb nu lige mod syd.

Den tiende aften lagde søen sig noget, og der kom en tæt hvid tåge, som skjulte den ene ende af briggen for den anden. Hele eftermiddagen, når jeg kom ud på dækket, så jeg både matroserne og styrmændene stå og lytte ved rælingen efter "brændinger", som de sagde, og skønt jeg slet ikke forstod meningen med dette ord, følte jeg dog, at der var fare på færde, og var meget spændt.

Klokken var vist omtrent ti om aftenen, og jeg var ved at varte kaptajnen og mr. Riach op ved deres aftensmad, da skibet med et højt brag stødte på noget, og vi hørte råb fra mange stemmer. Mine to herrer sprang hastigt op.

"Den har stødt!" udbrød mr. Riach.

"Nej, sir," svarede kaptajnen; "vi har bare løbet en båd i sænk."

Dermed ilede de ud.

Det var kaptajnen, der havde ret. I tågen var vi stødt på en båd, den var gået midt over og sunket med hele sit mandskab

med undtagelse af en eneste.

Denne havde, som jeg siden hørte, som passager siddet i agterstævnen, mens de andre sad på rorbænkene. Da sammenstødet skete, var agterstavnen blevet kastet op i vejret, og manden havde, da hans arme var fri, og til trods for, at han var indhyllet i en tyk kappe, som nåede ham til knæene, gjort et spring op og havde fået fat i briggens bugspryd.

Dette var bevis på, at han havde lykken med sig, samt at han måtte være i besiddelse af megen styrke og en usædvanlig behændighed. Et såre spændende øjeblik må det have været for ham; men da kaptajnen kom med ham ind i det runde hus, og jeg så ham for første gang, var han dog mere rolig end jeg selv.

Han var ikke stor af vækst, men velskabt og så væver som en ged. Hans ansigt havde et smukt åbent udtryk; men det var så solbrændt, at han lignede en sydbo; desuden var det stærkt fregnet og mærket af småkopper. Hans øjne var usædvanlig lyse, og der var et udtryk af forvovenhed og overmod i dem, som var både vindende og ængstende.

Da han tog sin tykke kappe af, lagde han et par smukke sølvbeslåede pistoler på bordet, og jeg så, at han havde et bælte om livet, hvori der hang en lang kårde. Han havde et meget belevent væsen, og han hilste med meget fine manerer på kaptajnen. Det indtryk, jeg fik af ham ved nøje at betragte ham, var, at jeg hellere ville have ham til ven end til fjende.

Også kaptajnen betragtede ham opmærksomt; men hans undersøgelser gjaldt mere hans dragt end hans person, og det kan da heller ikke nægtes, at da han havde taget sin kappe af, så han alt for fin ud til at høre hjemme i vort runde hus. Han havde fjer i hatten, en rød vest, knæbenklæder af sort fløjl og en

blå sølvbroderet kjortel med sølvknapper. En meget kostbar dragt, som dog var noget medtaget af tågen og af, at han øjensynlig havde sovet med den på.

"Det gør mig ondt for eders båd, sir," sagde kaptajnen.

"Ja, adskillige gode mænd er gået til bunds med den," sagde den fremmede – "mænd, som jeg hellere ville se på det tørre land igen end en halv snes både."

"Eders venner?" spurgte Hoseason.

"I eders land har I ikke sådanne venner som dem," svarede den fremmede. "De ville have givet deres liv for mig, om det krævedes."

"Nu vel," sagde kaptajnen, idet han vedblev at betragte ham; "der er dog flere mænd i verden end både til at sætte dem i."

"Deri kan I have ret," sagde den anden, "og I synes at være en mand, som bruger eders øjne."

"Jeg har været i Frankrig," sagde kaptajnen, og jeg kunne forstå, at der lå mere i deres ord, end jeg kunne få ud af dem.

"Ja," sagde den anden, "det har for den sags skyld mangen anden brav mand."

"Utvivlsomt," sagde kaptajnen, – "og smukke kjortler."

"Aha!" sagde den fremmede, "er det fra den kant, vinden blæser," og han lagde hurtigt hånden på pistolerne.

"Ikke så hastig," sagde kaptajnen, "gør ingen ulykker, før I ser, at det er nødvendigt. I har en fransk soldaterkjortel på eders krop og en skotsk tunge i jer mund; men det samme har jo mangen ærlig karl i disse tider, og jeg skal ikke sige noget ondt om det."

"Nå," sagde manden i de smukke klæder, "hører I til det rigtige parti?" (Meningen heraf var, om han var en jacobit; for

både de skotske oprørere og de kongetro mente hver for sig, at deres parti var det rigtige.)

"Nej, sir," svarede kaptajnen, "jeg er en tro og ægte protestant, og det takker jeg min Gud for," og dette var det første ord om hans religion, jeg havde hørt fra ham; men siden efter fik jeg at vide, at han, når han var i land, var en meget flittig kirkegænger. "Men alligevel," vedblev han, "kan det nok gøre mig ondt at se en anden mand blive trængt op med ryggen til væggen."

"Virkelig?" udbrød jacobitten. "Nu vel, sir, for at være ganske oprigtig mod eder, så er jeg en af de ærlige mænd, som var meget hårdt i bekneb i årene femogfyrre og seksogfyrre, og for at være endnu mere oprigtig, falder jeg i hænderne på nogen af de rødkjolede herrer her, så vil det sikkert gå mig meget ilde. Ser I, sir, jeg var på vej til Frankrig, og et fransk skib krydsede her omkring for at tage mig op; men det undgik os i tågen, hvad jeg af mit ganske hjerte ville ønske, at I også havde gjort. Men hvad jeg nu vil sige jer, er dette: kan I sætte mig i land dér, hvor jeg skulle hen, så har jeg noget på mig, som kan belønne jer godt for eders umage."

"I Frankrig?" spurgte kaptajnen. "Nej, sir, det kan jeg ikke; men dér hvor I kom fra – se, det kan vi tale om."

Her opdagede han uheldigvis, at jeg stod henne i krogen, og jog mig straks ned i kabyssen for at hente noget suppe til den fremmede herre. Jeg var ikke sen, som man vel kan vide, med at udføre dette ærinde, og da jeg kom tilbage i det runde hus, så jeg, at den fremmede havde taget et pengebælte frem under sin vest og havde lagt et par guineas på bordet. Kaptajnen så på pengestykkerne, derefter på bæltet og til sidst på den

fremmedes ansigt, og jeg kunne se, at han var i heftig sindsbevægelse.

"Det halve af, hvad I har i bæltet!" udbrød han, "og jeg er eders mand!"

Den anden stak pengene i bæltet igen og spændte dette om livet. "Jeg har jo sagt jer," sagde han, "at ikke en skilling af dette tilhører mig. Det tilhører min herre," – her førte han hånden op til hatten, "og vel ville jeg kun være en sølle budsending, hvis jeg ikke ofrede lidt af det, for at resten kunne komme i sikkerhed; men jeg ville kalde mig selv en hund, hvis jeg købte mit eget liv til så dyr en pris. Tredive guineas, hvis I bringer mig over vandet og tres, hvis I bringer mig til Linnhe Loch. Det er mit tilbud. Tager I ikke imod det, da gør ved mig, hvad I lyster."

"Nå," sagde Hoseason – "og hvis jeg nu overgiver jer til soldaterne?"

"Det ville være en tåbelig forretning," sagde den anden. "Min herre, ved I vel, er fredløs her som enhver anden ærlig mand i Skotland. Hans land er i hænderne på ham, I kalder kong George [Note 2)], og det er hans folk, der opkræver skatterne eller søger at opkræve dem. Men til ære for Skotland har de gode skotske mænd ikke glemt den herre, som nu er i udlændighed, og disse penge er netop en del af den skat, som kong Georges fingre krummer sig efter. I ser mig ud til at være en mand, som har en god forstand, sir: Bring disse penge inden for regeringens rækkevidde, og hvor mange af dem vil så komme til at tilhøre eder?"

"Lidt nok, hvis de fik det at vide, det er meget vist," sagde Hoseason, og derpå tilføjede han: "Men hvis jeg forsøgte på sagen, så kunne jeg måske nok tie med det."

"Ja, men der skal jeg vide at narre eder!" udbrød den fremmede. "Vis eder falsk mod mig, og jeg skal betale eder med samme mønt. Lægges der hånd på mig, da skal det blive kendt, hvis penge det er."

"Nå," sagde kaptajnen, "vi kommer vel til rette. Tres guineas, og det skal blive gjort. Her har I min hånd på det."

"Og her er min," sagde den fremmede.

Derpå gik kaptajnen ud, lidt hastigt syntes jeg, og lod mig blive ene tilbage i det runde hus med den fremmede.

I hin tid, så kort efter slaget ved Culloden, var der mange landflygtige gentlemen, som med fare for deres liv vovede sig tilbage, enten for at besøge deres venner, eller for at samle lidt penge, og hvad højlandsanførere angik, som var blevet landsforviste, da taltes der meget om, hvorledes deres forpagtere knappede af på deres egne fornødenheder for at kunne forsyne dem med penge. Deres klansbrødre vovede livet for at samle disse penge og drage over til Frankrig med dem, skønt den engelske flåde stadig var på vagt for at opsnappe dem.

Alt dette havde jeg naturligvis hørt tale om, og nu så jeg her en mand, som var fredløs af alle disse grunde og én til; for ikke alene var han en oprører og skatteudsmugler, men han havde ydermere taget tjeneste hos kong Louis af Frankrig. Og som om alt dette ikke var nok, så havde han tilmed et bælte fuldt af guldpenge om livet. Hvad jeg end mente om ham, så kunne jeg dog ikke undlade at betragte ham med den højeste interesse.

"Nå, så I er altså en jacobit?" sagde jeg, idet jeg satte maden frem for ham.

"Ja," sagde han, idet han straks begyndte at spise, "og efter dit lange ansigt at dømme må du være en whig."

"Sådan midt imellem," sagde jeg for ikke at opirre ham; men i virkeligheden var jeg så god en whig, som mr. Campbell havde kunnet gøre mig til.

"Det har intet at sige," sagde han. "Men hvad der har mere at betyde, hr. 'Midt-i-mellem'," tilføjede han, "denne her flaske er tom, og det er dog lige drøjt nok, at jeg skal betale tres guineas og så ikke engang kan få en ordentlig dram oven i købet."

"Nu skal jeg gå ud og få nøglen," sagde jeg og gik ud på dækket.

Tågen hang endnu tæt over os; men søen havde lagt sig helt. De havde drejet briggen bi, eftersom de ikke nøjagtigt vidste, hvor vi var, og den smule vind, der var, ikke var gunstig for deres kurs. Nogle af matroserne stod endnu og lyttede efter brænding; men kaptajnen og de to styrmænd sad i kulen og stak hovederne sammen. Det slog mig, skønt jeg ikke kan forklare hvorfor, at de havde ondt i sinde, og det første ord, jeg hørte, da jeg listede mig nærmere, bekræftede da også dette tilfulde.

Det var mr. Riach, der, som efter et pludseligt indfald, udbrød:

"Kunne vi ikke få ham lokket ud af det runde hus?"

"Det er bedre, at han bliver, hvor han er," sagde Hoseason; "for dér har han ikke plads til at bruge kården."

"Det er meget rigtigt," sagde Riach; "men han bliver ikke let at komme til dér."

"Åh, jo," svarede kaptajnen; "vi kan gå ind for at tale med ham, én på hver side, og så kan vi slå armene om ham, før han får tid

til at trække kården, og skulle det ikke lykkes, så kan vi løbe ind på ham, én fra hver dør, og overrumple ham på den måde."

Da jeg hørte dette, blev jeg grebet både af angst og harme mod disse forræderske, pengegriske og blodtørstige mennesker, som jeg sejlede med. Min første tanke var at løbe bort, men min anden var dristigere.

"Kaptajn," sagde jeg, idet jeg trådte ind, "herren derinde vil gerne have en dram; men flasken er tom. Vil I ikke give mig nøglen?"

De fo'r alle tre sammen og vendte sig hastigt om.

"Ej, her har vi en udvej til at få våbnene ud," sagde Riach, hvorefter han sagde til mig: "Hør, lille David, ved du, hvor pistolerne er?"

"Jo, jo," sagde Hoseason, "det ved David godt; David er en flink dreng. Ser du, lille David, den vilde højlænder derinde er en stor fare for vort gode skib, og så er han desuden en arg fjende af kong George, Gud velsigne ham!"

Jeg var aldrig blevet tiltalt så venligt, siden jeg var kommet om bord; men jeg sagde ja til det alt sammen, som om jeg fandt alt, hvad jeg havde hørt, såre fornuftigt og naturligt.

"Det gale er," vedblev kaptajnen, "at alle vore våben, både store og små, findes inde i det runde hus lige under mandens næse, og det samme er tilfældet med krudtet, og hvis én af os her ville gå ind for at tage dem, ville han fatte mistanke. Men en dreng som du, David, kunne nok snappe et par pistoler eller flere og et krudthorn, uden at det blev bemærket. Kan du gøre det, så skal jeg ikke glemme dig det, og når vi kommer til Carolina, kan det være godt for dig at have os til venner, må du tro."

Her hviskede mr. Riach et par ord til ham.

"Det har I ret i, sir," svarede kaptajnen, hvorefter han sagde til mig: "Og hør nu, lille David, manden derinde har et bælte fuldt af guld, og det skal du få lov til at stikke hånden i, det giver jeg dig mit ord på."

Jeg sagde til ham, at jeg nok skulle gøre, som han ønskede, skønt jeg knap kunne trække vejret af sindsbevægelse; derefter gav han mig nøglen til spiritusskabet, og jeg gik langsomt tilbage til det runde hus.

Hvad skulle jeg gøre? Det var hunde og tyve; de havde stjålet mig fra mit land; de havde myrdet stakkels Ransome, og skulle jeg nu holde lyset for dem til et nyt mord? Men på den anden side havde jeg udsigten til selv at blive myrdet; for hvad kunne én dreng og én mand, selv om de kæmpede som løver, stille op mod et skibs hele besætning?

Jeg gik endnu og grublede frem og tilbage uden at være kommet til nogen beslutning, da jeg kom ind i det runde hus og så jacobitten sidde og spise sin mad under lampen, og i det samme fattede jeg øjeblikkelig min beslutning. Jeg skal ikke have nogen ros for det; det var ikke, fordi jeg selv traf valget; det kom over mig som en uimodståelig indskydelse, at jeg skulle gå hen og lægge hånden på hans skulder.

"Har I lyst til at blive dræbt?" spurgte jeg.

Han sprang hastigt op og så på mig med et spørgende blik, der sagde lige så meget som mange ord.

"Oh!" råbte jeg, "de er alle mordere her; hele skibet er fuldt af dem! De har allerede myrdet en dreng, og nu kommer turen til jer."

"Åh," sagde han, "de har da ikke fået fat i mig endnu." Derefter sendte han mig et sælsomt blik. "Vil du stå last og brast med mig?" spurgte han.

"Det vil jeg," svarede jeg. "Jeg er ingen tyv og heller ingen morder, og jeg vil bistå eder."

"Det er godt," svarede han; "hvad er dit navn?"

"David Balfour," svarede jeg, og da jeg tænkte, at en mand med så fine klæder sikkert syntes bedst om fine folk, tilføjede jeg for første gang: "af Shaws."

Det faldt ham aldrig ind at tvivle om sandheden af mine ord; for en højlænder er vant til at se fornemme folk i den yderste fattigdom; men da han selv ikke ejede noget gods, blev hans barnagtige forfængelighed såret af mine ord.

"Mit navn er Stewart," sagde han, idet han rettede sig. "Alan Breck, kalder de mig. En konges navn er godt nok for mig. Jeg må finde mig i, at det går alene; for jeg har intet godsnavn at hægte bag i det."

Efter at have afleveret denne spydighed i en tone, som om det var en overmåde vigtig sag, begyndte han at efterse vore forsvarsmidler.

Det runde hus var bygget meget solidt for at kunne modstå brådsøerne. Af dets fem åbninger var kun de to døre og skylightet store nok til, at et menneske kunne komme igennem dem. Desuden kunne dørene lukkes fast til. De var lavede af svære egeplanker, løb i riller og var forsynet med hasper, der kunne holde dem enten åbne eller lukkede. Den ene, som allerede var lukket, fastgjorde jeg på denne måde; men da jeg gjorde mine til at trække den anden til også, standsede Alan mig.

"David," sagde han – "for jeg kan ikke få mig selv til at nævne dit gods med, og derfor vil jeg tillade mig, at nævne dig ved dit fornavn – den dør egner sig allerbedst til forsvar, når den bliver stående åben."

"Jeg synes dog, den gjorde endnu bedre nytte, når den var lukket," sagde jeg.

"Nej, David," sagde han. "Ser du: jeg har kun ét ansigt, og så længe den dør er åben, og de ser mit ansigt i den, vil den bedste del af mine fjender lade sig finde foran mig, hvor jeg helst vil have dem."

Derefter gav han mig en huggert, som han havde taget i rækket, hvor der foruden ildvåbnene fandtes et par af dem. Han valgte dem med stor omhu, men rystede på hovedet og sagde, at han aldrig i sine dage havde set så tarvelige våben. Derefter anbragte han mig ved bordet med et krudthorn, en pose med kugler og alle pistolerne, som han pålagde mig at lade.

"Lad mig sige dig," sagde han, "at dette er et arbejde, der langt bedre sømmer sig for sådan en gentleman som dig, end at vaske tallerkener og hente dramme til nogle tjærede matroser."

Derpå stillede han sig op midt i huset med ansigtet vendt mod døren, trak sin kårde af skeden og prøvede, om der var plads nok til at bruge den.

"Nej, jeg må nøjes med at bruge den til stik og stød," sagde han og rystede på hovedet. "Det er sørgeligt, for den fægtemåde smager mig slet ikke, jeg er langt bedre øvet i den ærlige hugning. Nu skal du bare blive ved med at lade pistolerne," fortsatte han, "og så give nøje agt på mig."

Jeg svarede ham, at jeg nok skulle være opmærksom og bruge både øjne og øren. Jeg følte et underligt tryk for brystet, og min

mund var ganske tør, der lå ligesom en tåge for mine øjne, og min hals sammensnøredes, når jeg tænkte på alle de mennesker, der snart ville storme ind på os. Jeg hørte, hvorledes bølgerne begyndte at plaske mod skibets skrog, og jeg kunne ikke lade være at tænke på, at mit lig inden morgen ville blive kastet ud i disse bølger.

"Sig mig nu allerførst," sagde Alan, "hvor mange har vi imod os?"

Jeg begyndte at tælle dem ved mig selv; men så befippet var jeg, at jeg måtte tælle dem to gange. "Femten," sagde jeg.

Alan fløjtede. "Nå," sagde han, "det kan ikke ændres. Hør nu godt efter: det er mit arbejde at passe på døren her, hvor hovedslaget vil komme til at stå, og det får du ingen del i. Pas endelig på, at du ikke fyrer her hen imod, med mindre de får mig i gulvet; for hellere vil jeg have ti fjender foran mig, end én ven som dig til at stå og knalde med pistoler i ryggen på mig."

Jeg sagde ham, at jeg ganske vist ikke var nogen god skytte.

"Det er meget godt, at du siger det," udbrød han i stor beundring over min oprigtighed. "Mangen brav gentleman ville have svært ved at bekende det."

"Ja, men så er der døren bag ved eder, sir," sagde jeg; "dér kan de jo også bryde ind."

"Nej," sagde han, "for nu kommer vi til dit arbejde. Så snart du har ladet pistolerne, må du krybe op på sengen dér, hvor du er nær vinduet, og så såre du ser, at de vil i lag med døren, må du skyde. Men det er ikke alt. Lad mig gøre et stykke af en soldat af dig, David. Hvad andet har du at vogte?"

"Der er skylightet," sagde jeg; "men mr. Stewart, jeg skulle også helst have øjne i nakken, for at kunne passe på alt det, for

når jeg vender ansigtet til det ene, vender jeg ryggen til det andet."

"Det er der noget i," sagde Alan; "men sig mig engang, har du ikke øren i hovedet?"

"Jo, det er sandt," sagde jeg; "jeg må jo kunne høre, når de slår glasset itu."

"Du er ikke helt dum," sagde Alan.

10. Belejringen af det runde hus

Men nu var vor frist til ende. De derude på dækket havde ventet så længe på, at jeg skulle komme tilbage, at de nu var blevet utålmodige, og næppe havde Alan udtalt de sidste ord, før kaptajnen viste sit ansigt i den åbne dør.

"Holdt!" råbte Alan og pegede på ham med kården.

Kaptajnen gjorde ganske vist holdt; men han hverken blinkede eller trådte så meget som et skridt tilbage.

"En dragen kårde," sagde han; "dette er en underlig tak for gæstfrihed."

"Ser I mig?" sagde Alan, "jeg er kommet af konger, og jeg bærer en konges navn. Mit våbenmærke er en eg. Og ser I min kårde? Den har hugget hovedet af flere Whigamores, end I har tæer på eders fødder. Kald nu kun eders slaver herop til hjælp og fald an! Jo hurtigere slaget begynder, des hurtigere vil eders indvolde få dette stål at smage!"

Kaptajnen sagde intet til Alan; men han så over til mig med et hæsligt blik. "David," sagde han; "dette skal jeg huske!" Og disse ord virkede på mig som et stik gennem hjertet.

I næste øjeblik var han forsvundet.

"Og nu," sagde Alan, "lad nu dine hænder passe på dit hoved, for nu ret snart går det løs."

Alan trak en daggert frem og tog den i venstre hånd, for det tilfælde, at de skulle løbe ind under hans kårde. Jeg for min part krøb op i køjen med armen fuld af pistoler og beklemt om hjertet; hvorefter jeg lukkede vinduet op, som jeg skulle vogte.

Det var kun en lille del af dækket, jeg kunne overse, men dog tilstrækkeligt for øjemedet. Søen havde lagt sig, og vinden var støt, så at sejlene var rolige; der var derfor stor stilhed over skibet, og i stilheden syntes jeg, at jeg kunne høre mumlen og hvisken.

Lidt efter hørte jeg raslen af stål mod dækket, og jeg kunne forstå, at de var i færd med at uddele huggerterne, og at en af dem var faldet fra dem. Derefter blev der ganske stille igen.

Jeg ved ikke, om jeg var, hvad man kalder ræd; men mit hjerte bankede som en fangen fugls, hurtigt og kort, og der var ligesom en tåge for mine øjne, som jeg stadig søgte at gnide bort; men som blev ved at komme tilbage. Håb havde jeg slet intet af; jeg var tværtimod opfyldt af sort fortvivlelse og en brændende harme mod hele verden, og denne harme fik mig til at længes efter, at kampen skulle begynde, at jeg kunne sælge mit liv så dyrt som muligt.

Jeg husker, at jeg søgte at opsende en bøn; men mine tanker jog så underlig hurtigt gennem mit sind, så at jeg slet ikke kunne samle ordene. Mit højeste ønske var at få begyndt, for at der kunne komme en ende på det.

Da det endelig begyndte, kom det ganske pludseligt med en fremstormen af mange fødder og høje råb. Derefter hørte jeg et råb fra Alan, klirren af våben og et skrig som af én, der var blevet ramt.

Jeg skottede tilbage over skulderen og så mr. Shuan i døren krydsende våben med Alan.

"Det var ham, der dræbte drengen!" råbte jeg.

"Pas på dit vindue!" sagde Alan, og idet jeg vendte mig om til min plads, så jeg hans kårde gennembore styrmanden.

Det var ikke for tidligt, at jeg vendte mig til mit værk; for ved det første blik, jeg kastede ud ad vinduet, så jeg fem matroser løbe forbi med en reserverå, der skulle bruges som rambuk til at støde døren ind med.

Jeg havde aldrig endnu fyret en pistol af, kun en enkelt gang havde jeg skudt med en bøsse, og endnu mindre havde jeg skudt på et menneske; men her hed det nu eller aldrig, og netop idet de begyndte at svinge med råen, råbte jeg: "Tag det!" og sendte en kugle ind mellem dem.

Jeg må have truffet en af dem, for jeg hørte et højt vræl og så en af dem træde et par skridt tilbage. De andre stod stille, som om de var blevet betænkelige. Før de havde fået tid til at besinde sig; sendte jeg endnu en kugle hen over deres hoveder, og efter mit tredje skud, der ikke ramte bedre end mit andet, kastede hele flokken råen på dækket og løb deres vej.

Nu så jeg tilbage i det runde hus. Hele rummet var opfyldt af røg fra mine skud, ligesom mine øren var ved at sprænges af deres høje knald. Men Alan stod dér som før, kun var hans kårde nu rød af blod lige til hæftet, og han selv svulmede af sejrsstolthed, og han indtog en så triumferende holdning, at han så ganske uovervindelig ud.

Lige foran ham på gulvet lå mr. Shuan på sine hænder og knæ. Blodet strømmede ud af hans mund, hans ansigt var blegt som en dødnings; og han sank langsomt ned mod gulvet; men i det samme greb nogle af de andre ham i hælene og trak ham ud af huset. Jeg tror, han døde, før de havde fået ham helt ud.

"Dér har I en af eders whigger!" råbte Alan, hvorefter han vendte sig om mod mig og spurgte, om jeg havde udrettet noget.

Jeg fortalte ham, at jeg havde såret én, og at jeg troede, det var kaptajnen.

"Og jeg har gjort det af med to," sagde han. "Men endnu er der ikke udgydt blod nok," vedblev han. "De kommer tilbage igen. På plads med dig, David – dette her var kun en dram før måltidet."

Jeg vendte tilbage til min plads, ladede på ny de tre pistoler og var på vagt med både øjne og øren.

Vore fjender stod og rådslog på dækket ikke langt fra os, og de talte så højt, at jeg mellem søernes plasken kunne opfange enkelte ord.

"Det var Shuan, som forkludrede det," hørte jeg én sige.

"Ti stille, lad os ikke tale mere om ham," sagde en anden, "han har fået, hvad han har fortjent."

Derefter sank deres stemmer igen til den samme hvisken og mumlen som før, men jeg kunne dog høre, at det især var én person, der førte ordet, som om han forelagde de andre en plan, hvorefter den ene efter den anden svarede, som om de havde modtaget deres befalinger. Af dette forstod jeg, at det nu ville gå løs igen, og sagde det til Alan.

"Det er også det, vi må bede til," sagde han; "kan vi ikke give dem grundig afsmag for os og få ende på det, så får hverken du eller jeg megen søvn i nat. Men vær belavet på, at nu bliver det rigtigt alvor."

Jeg havde nu fået pistolerne i orden og havde ikke andet at gøre end at lytte og vente. Så længe kampen stod på, havde jeg ikke haft tid til at tænke på, om jeg var ræd; men nu, da alt var stille, kunne jeg ikke tænke på andet. Tanken om de skarpe huggerter og det kolde stål vedblev at pine mig, og straks efter,

da jeg hørte de listende trin og lyden af mændenes klæder, som fejede hen ad det runde hus' vægge, og vidste, at de nu stillede sig på plads i mørket, kunne jeg gerne have grædt højt af beklemmelse.

De søgte over til Alans side, og jeg begyndte at tro, at min andel i kampen var til ende, da jeg hørte én falde sagte ned på loftet oven over mig.

Nu hørte vi et enkelt stød i bådsmandspiben, og det var signalet. Med huggerterne i hånden styrtede en hel klynge af dem ind mod døren, og på samme tid blev glasset i skylightet slået i tusinde stykker, og en mand sprang igennem det ned på gulvet.

Men før han havde rettet sig efter springet, havde jeg sat pistolen mod hans ryg, og jeg kunne let have skudt ham også; men idet jeg rørte ved ham (levende som han var) blev jeg så lamslået ved tanken om, at jeg skulle dræbe ham, at jeg lige så lidt kunne have trykket på hanen, som jeg kunne være fløjet bort fra skibet.

Han havde ladet sin huggert falde, idet han sprang ned, og da han følte pistolen mod sin ryg, vendte han sig hurtigt om og greb fat i mig, idet han udstødte en drøj ed. Men enten det nu var, fordi mit mod vendte tilbage, eller jeg blev endnu mere forfærdet, nok er det, jeg udstødte et højt skrig og skød ham lige i brystet.

Han udstødte en skrækkelig stønnen og segnede om på gulvet. På samme tid blev jeg ramt i hovedet af foden af en anden fyr, hvis ben dinglede ned gennem skylightet. Straks snappede jeg en ny pistol og skød ham i lænden, så at han faldt ned og blev liggende sammenbøjet over den førstes lig. Der var

lige så lidt tale om at fejle, som om at sigte; jeg satte pistolen lige til deres krop og trykkede af.

Jeg kunne vist have stået og stirret på dem i lang tid; men nu hørte jeg Alan udstøde et råb, som om han trængte til hjælp, og det vækkede mig op.

I al denne tid havde han holdt stand i døren; men mens han fægtede med en af matroserne, var en anden løbet ind under hans kårde og havde grebet ham om livet. Alan stødte efter ham med dolken; men han hang ved som en igle. En tredje trængte i det samme ind og løftede sin huggert. Hele døråbningen var opfyldt af deres ansigter. Jeg troede allerede, at vi var fortabte; men jeg greb dog min huggert og angreb dem fra siden.

Men jeg fik ikke tid til at hjælpe. Dolken havde nu gjort det af med den anden matros, og efter at have gjort et spring tilbage for at få den rette afstand styrtede Alan med et højt brøl som en tyr ind på de andre.

Han brød igennem dem, som de kunne være vand; de gjorde brat omkring, løb, så hurtigt de kunne, og faldt over hinanden i deres hastværk. Som kviksølv blinkede kården i hans hånd mellem den flygtende skare, og efter hvert blink fulgte et skrig fra den, der blev ramt.

Jeg havde endnu ikke sluppet tanken om, at vi var fortabt, da se! De var alle helt borte fra det runde hus, og Alan drev dem henad dækket, som en fårehund en flok får.

Dog – aldrig så snart var han ude, før han var tilbage igen; for han var lige så forsigtig, som han var tapper; men alligevel blev matroserne ved at løbe og skrige, som om han endnu var i hælene på dem, og vi hørte dem tumle ind på bakken den ene oven på den anden og skyde lugen i efter sig.

Det runde hus var som en slagterbænk. Der lå tre døde derinde, en fjerde lå i dødskamp over tærsklen; men Alan og jeg stod sejrrige og uskadte.

Med udbredte arme kom han henimod mig. "Kom i mine arme!" råbte han og omfavnede og kyssede mig eftertrykkeligt på begge kinder. "David," sagde han, "jeg elsker dig som en broder, og oh, kære David," vedblev han i overstadig stolthed og henrykkelse, "er jeg ikke en udmærket fægter?"

Derefter vendte han sig mod sine fjender, stødte sin kårde gennem hver af dem og kastede dem ud ad døren den ene efter den anden.

Under dette vedblev han at nynne og synge og fløjte ved sig selv, som én, der søger at komme på en melodi, han har glemt. Men det, han forsøgte, var at lave en. Hele tiden blussede hans ansigt af fryd, og hans øjne strålede som et femårs barns, der har fået nyt legetøj.

Lidt efter satte han sig på bordet med kården i hånden; den melodi, han havde søgt at lave, lød nu meget tydeligere; den formedes mere og mere fast, og til sidst brød han med høj, klar stemme ud i en gælisk sang.

Jeg har oversat den her, ikke på vers; for det forstår jeg mig ikke på, men på godt engelsk. Han sang den mange gange siden, så jeg har hørt den ofte, og han har forklaret den for mig.

Således sang han:

> Dette er sangen om Alans sværd:
> smeden hamrede det,
> ilden hærdede det;
> nu funkler det i hånden på Alan Breck.

Mange var deres øjne, og klare;
hurtige de var til at se.
Mange var deres våbens tal,
sværdet var alene.

Gråhjortene tripper over højen,
de er mange, højen kun én;
gråhjortene forsvinder,
højen forbliver.

Kom til mig fra hedens høje,
kom herhid fra havets øer,
o, I vidtskuende ørne:
her er ådsler at æde!

Denne sang, som han lavede – både ord og melodi – i sejrens time, er ikke fuldt retfærdig mod mig, der stod ved hans side i kampen. Mr. Shuan og fem andre var enten dræbt på stedet eller meget hårdt sårede; men af dem faldt de to for min hånd, nemlig dem, der kom ned gennem skylightet.

Yderligere var fire sårede, og af dem fik den ene, og det ikke den mindst vigtige, sit sår fra mig, så alt i alt havde jeg min gode del både i de døde og de sårede, hvorfor jeg også kunne have krævet at få en plads i Alans digt. Men poeterne må, hvad en meget klog mand en gang har fortalt mig, først og fremmest tænke på, hvad der lyder godt på vers, og i god dagligdags prosa skænkede Alan mig altid den anerkendelse, jeg kunne gøre fordring på.

Imidlertid var jeg den gang ganske uvidende om, at der blev gjort mig uret; for jeg forstod ikke et ord gælisk, og desuden var

jeg så udaset af kampen og så medtaget af dens spænding og den rædsel, der havde været over mig, at jeg – så snart der var blevet stilhed omkring os – vaklede hen til bænken og sank ned på den.

Jeg havde en trykkende fornemmelse om brystet, så at jeg knap kunne trække vejret. Tanken om de to mænd, jeg havde dræbt, hvilede tungt på mit sind, og lige på én gang, og før jeg havde mindste anelse om, at det ville komme, brast jeg i en heftig gråd og hulkede som et barn.

Alan klappede mig på skulderen og sagde, at jeg var en brav knøs, og at jeg nu kunne trænge til at sove.

"Nu skal jeg tage den første vagt," sagde han. "Du har stået mig trofast bi, David, lige fra først til sidst, og jeg ville ikke af med dig for hele Appin – nej, ikke engang for Breadalbane."

Han redte min seng på gulvet, og med pistolen i hånden og kården over sine knæ tog han den første vagt på tre timer, som han kunne aflæse på kaptajnens ur, der hang på væggen.

Da de var gået, vækkede han mig, og jeg tog nu min tørn på tre timer. Før de var gået, var det højlys dag. En dejlig rolig morgen var det, med en jævn dønning, der vuggede skibet og fik blodet til at skylle frem og tilbage på gulvet i det runde hus; mens regnen trommede på taget.

Under hele min vagt var der intet, som havde rørt sig, og fra lyden af rorets slingren frem og tilbage forstod jeg, at de ikke engang havde sat vagt ved det. Jeg hørte da også senere, at der var så mange af dem døde og sårede, og at resten var så modløse og ilde til mode, at det var mr. Riach og kaptajnen, der ligesom Alan og jeg måtte tage vagten, at briggen ikke skulle støde mod klipper eller skær og synke.

Det var et stort held, at natten var blevet så stille; for vinden havde lagt sig, så snart regnen var begyndt. Som det nu var, sluttede jeg fra den stærke skrigen af en stor mængde måger, som fløj omkring skibet, at det måtte være drevet meget nær ind mod kysten eller en af Hebriderne, og da jeg kiggede ud af døren, sad jeg da også Skyes store klipper til højre og lidt længere til agters den underlige ø Rum.

11. Kaptajnen giver tabt

Omkring ved klokken seks satte Alan og jeg os til at spise davre. Gulvet var fyldt med glasstumper og levret blod, og det tog helt madlysten fra mig. I alle andre henseender var vor stilling meget behagelig, ja, næsten fornøjelig; for vi havde jo drevet mine herrer ud af deres hus, og alle de gode drikkevarer, som fandtes derinde, både vin og anden spiritus, samt alle de lækre spiselige ting, som opbevaredes derinde, stod nu til vor rådighed. Alene dette var nok til at bringe os i godt humør; men det fornøjeligste af det hele, og det, som godtede os allermest, var dog det, at de to tørstigste mænd i hele Skotland – mr. Shuan kunne vi ikke regne med, da han nu var død – nu var lukket inde i forenden af skibet og fordømt til at tage til takke med, hvad de af alle ting hadede mest, nemlig vand.

"Du kan være vis på," sagde Alan, "at det ikke vil vare længe, før de lader høre fra sig. Man kan nok genne en mand bort fra kampen, men aldrig fra flasken."

Vi havde det såre godt i hinandens selskab. Alan strømmede over af venlighed; han tog en kniv fra bordet og skar en af sine sølvknapper af.

"Dem har jeg arvet efter min fader, Duncan Stewart," sagde han; "men nu vil jeg forære dig én af dem til erindring om kampen i nat, og hvor som helst du kommer og viser denne knap frem, der vil Alan Brecks venner samles om dig for at stå dig bi."

Han sagde dette i en tone, som om han havde været Karl den Store selv og bød over alverdens hære, og jeg må tilstå, at så

meget jeg end beundrede hans mod, så var jeg dog altid bange for at komme til at smile over hans store forfængelighed. Jeg siger bange; for havde jeg ikke kunnet passe på mit ansigt, da kunne jeg have ventet mig alt muligt af hans harme.

Så snart vi var færdige med vort måltid, gik han hen og rodede rundt i kaptajnens skuffer, indtil han fandt en klædebørste, hvorefter han trak sin kjortel af, efterså den omhyggeligt og begyndte at børste alle pletter af med en sådan omhu og grundighed, som om han havde været en kvinde. Men det var vel, fordi han ikke havde andre end den, og desuden tilhørte den, som han sagde, kongen, og derfor skulle den have et kongeligt eftersyn.

Det må jeg også sige, at da jeg så, med hvilken omhu han pillede trådene ud, der hvor knappen havde siddet, kom jeg til at tillægge denne gave langt højere værd end før.

Han var endnu beskæftiget med dette, da vi blev prajet af mr. Riach ude fra dækket; han bad om underhandling. Jeg kravlede op gennem skylightet og satte mig på kanten af taget med pistolen i hånden og et ubekymret ansigt – om jeg end ved mig selv ængstedes meget for glasstumperne – råbte tilbage til ham og bød ham komme frem med, hvad han havde på hjerte.

Han trådte helt frem til det runde hus og steg op på en tovrulle, så at hans ansigt var i lige linje med taget, og i tavshed betragtede vi så hinanden i nogen tid.

Jeg tror ikke, at mr. Riach havde været blandt de forreste i kampen, og derfor var han kommet derfra temmelig uskadt, idet han kun havde fået en lille rift på den ene kind. Men alligevel så han meget modfalden ud og såre udmattet. Han

havde da også været på færde hele natten, snart med at holde vagt og snart med at forbinde de sårede.

"Dette her er en sørgelig historie," sagde han til sidst og rystede på hovedet.

"Vi har ingen skyld i det," sagde jeg.

"Kaptajnen," vedblev han, "vil gerne tale med din ven. De kan jo tale sammen ved vinduet."

"Hvordan skal vi være sikre på, at han ikke har ondt i sinde igen, den forræder?" sagde jeg.

"Han har ikke ondt i sinde, David," sagde mr. Riach, "og selv om han havde det, så vil jeg oprigtigt sige dig, at han ikke ville få nogen af matroserne til at hjælpe sig."

"Er det sikkert?" spurgte jeg.

"Jeg vil betro dig mere end det," sagde han; "det er ikke alene matroserne, der ikke vil være med mere, det er også mig. Jeg har fået nok, David," – og han smilede til mig. "Nej," vedblev han, "det, vi ønsker, er at blive fri for ham."

Derefter rådslog jeg med Alan, og vi blev enige om at underhandle, når der var givet parole fra begge sider. Men dette var ikke mr. Riachs eneste ærinde; for nu bad han mig med en sådan indstændighed og med så mange mindelser om sin tidligere venlighed imod mig, at jeg til sidst gav efter for hans bønner og rakte ham et krus med noget brændevin i. Han drak en del af det og tog resten med sig, rimeligvis for at dele den med kaptajnen.

Lidt efter kom kaptajnen, som det var aftalt, hen til et af vinduerne og blev stående der i regnen med armen bundet op og et meget bistert og blegt ansigt. Han så i det hele så ældet og

ynkelig ud, at jeg fik helt samvittighedsnag over, at jeg havde skudt på ham.

Alan rettede straks en pistol lige mod hans ansigt.

"Tag den tingest væk!" sagde kaptajnen. "Har jeg ikke givet mit ord? Eller vil I måske fornærme mig?"

"Kaptajn," sagde Alan, "jeg stoler ikke på, at jert ord er ubrydeligt. I aftes snakkede I op ad vægge og ned ad stolper som en æblekælling; derefter gav I mig jert ord og rakte mig oven i købet hånden for at bekræfte det, og jeg behøver vel ikke at minde jer om, på hvad måde I holdt det. Derfor giver jeg jert ord døden og djævelen, forstår I."

"Nå, nå, sir," sagde kaptajnen, "i får ikke noget godt ud af eders sværgen," – og det var da også en fejl, som kaptajnen aldrig gjorde sig skyldig i – "men vi har andre ting at tale om, "vedblev han med bitterhed. "Jeg har handlet såre ilde med min brig, for jeg har ikke så mange folk tilbage, at jeg kan gå til søs med den, og min førstestyrmand, som jeg allerdårligst kunne undvære, har fået jer kårde gennem livet og er død på stedet. Jeg har intet andet at gøre, sir, end at gå ind til Glasgow for at hyre andre folk, og der vil I finde dem, der er bedre i stand til at tale til jer."

"Ja," sagde Alan, "og jeg vil min tro også gerne tale med dem. Med mindre der er nogen, som taler engelsk i den by, da har jeg en smuk fortælling til dem. Femten tjærede gaster på den ene side og en mand og en halvvoksen knøs på den anden! Oh, menneske! Hvor er det ynkeligt!"

Hoseason blev blussende rød.

"Nej," vedblev Alan, "det går ikke. I kommer til at sætte mig i land, som vi blev enige om."

"Det er godt nok," sagde Hoseason; "men min førstestyrmand er død – I ved bedst selv hvorledes – og der er ingen af os andre, som kender kysten her, og den er meget farlig."

"Jeg giver jer nu valget," sagde Alan; "sæt mig i land ved Appin, eller Ardgour eller Morven – eller kort sagt, hvor I helst vil inden for tredive mil fra mit eget land, når det kun ikke bliver i Campbell'ernes. Så har I da nok at vælge imellem, og kan I ikke ramme det store mål, da er I lige så uduelig til at føre et skib, som I er til at fægte. Mine stakkels landsmænd går i deres små fiskerbåde fra ø til ø alt slags vejr, og det både ved dag og ved nat."

"En fiskerbåd er intet skib, sir," sagde kaptajnen; "den skal ikke bruge meget vand under sig."

"Nu vel da – så i Glasgow, om I lyster," sagde Alan, "dér kan vi også komme til at le ad jer."

"Jeg kerer mig lidet om eders latter," sagde kaptajnen. "Men dette vil komme til at koste penge, sir."

"Godt, sir," sagde Alan; "jeg er ingen vejrhane. Tredive guineas, hvis I sætter mig i land her og tres, hvis I bringer mig til Linnhe Loch!"

"Ja, men sir, her hvor vi ligger, er vi kun nogle få timers sejlads fra Ardnamurchan," sagde Hoseason. "Giv mig tres, og jeg vil sætte eder i land dér."

"Skal jeg måske begynde at snakke irsk og sætte mit liv på spil mellem rødkjolerne for at behage eder?" råbte Alan. "Nej, sir, trænger I til tres guineas, så tjen dem og bring mig til mit eget land."

"Det er at sætte briggen på spil, sir, og eders eget liv tillige med den," sagde kaptajnen.

"Gør, hvad I vil; nu ved I min mening," sagde Alan.

"Kan I da måske lodse os dertil?" spurgte kaptajnen og rynkede panden.

"Det holder jeg for tvivlsomt," sagde Alan. "Jeg er en bedre fægter, som I selv har set, end sømand; men ganske vist har jeg ofte været taget op på denne kyst og sat i land her, så jeg kender en del til den."

Kaptajnen rystede på hovedet og rynkede igen panden.

"Havde jeg tabt færre penge ved denne ulyksalige sejlads," sagde han, "da ville jeg se jer hænge i galgen, før jeg vovede min brig; men lad mig så føje jer. Så snart der vil komme en smule vind, og hvis jeg ikke tager meget fejl, er det nu ved at blæse op, så vil jeg lade stå til. Men der er dog endnu en ting at betænke. Vi kan måske møde et af kongens skibe, og det kan lægge til os, uden at jeg kan hindre det. Her krydser netop mange af dem ved denne kyst, I ved nok selv hvorfor. Skulle det ske, sir, da mister I alle eders penge."

"Kaptajn," sagde Alan, "ser I kongens flag, da bliver det eders sag at løbe fra det. – Men da jeg hører, at I har det lidt knapt med brændevin der forude, vil jeg foreslå jer en byttehandel: En flaske brændevin for to spande vand."

Dette var det sidste punkt i overenskomsten, og den blev ærligt holdt af begge parter, så at Alan og jeg nu endelig kunne skylle det runde hus rent og fjerne de fæle erindringer om dem, vi havde fældet i kampen, mens kaptajnen og mr. Riach på deres side kunne blive lykkelige på deres vis; for deres lykke hentede de i brændevinen.

12. Jeg hører om "den røde ræv"

Endnu før vi var færdige med at rense det runde hus, rejste der sig en brise fra nord-nord-øst. Den blæste regnskyerne bort, og solen kom frem.

Den dag, da tågen faldt over os, og vi løb Alans båd i sænk, var vi gået gennem Little Minch, og ved dagningen efter kampen lå vi for vindstille øst for øen Canna, eller mellem den og øen Eriska. Men for at komme derfra og til Linnhe Loch var den lige kurs gennem Mull Sounds snævre løb.

Kaptajnen havde imidlertid intet kort; han var bange for at vove sit skib inde mellem de klippefulde øer, og da vinden var gunstig, foretrak han at gå vest om Tiree og komme op under den store ø Mulls sydlige kyst.

Hele dagen blæste brisen støt fra samme vindhjørne; den friskede snarest lidt op, og hen på eftermiddagen begyndte dønningen at sætte ind fra de Ydre Hebrider. For at komme rundt om de indre øer måtte vor kurs lægges mod syd-vest, så at vi i begyndelsen havde dønningerne skråt imod os, og derfor rullede briggen stærkt. Men efter mørkets frembrud, da vi havde rundet den sydlige spids af Tiree og begyndte at gå mere mod øst, kom søen lige agter ind.

Den første del af dagen, før dønningen havde rejst sig, var imidlertid meget behagelig. Vi sejlede i klart solskin og havde mange smukke øer til alle sider. Alan og jeg sad inde i det runde hus og havde begge dørene åbne, fordi vinden kom lige agter ind, og vi røg en pibe eller to af kaptajnens gode tobak.

Det var i disse timer, at vi hørte hinandens levnedsløb, hvilket var af størst interesse og betydning for mig, såsom jeg her for første gang fik en beskrivelse af det vilde højland, ved hvilket vi snart skulle lande. I hine dage, så kort tid efter det store oprør, var det af stor vigtighed, at en mand vidste, hvad han gjorde, når han vovede sig ind på heden.

Det var mig, der begyndte, idet jeg fortalte ham hele min sørgelige skæbne, hvilken Alan lyttede til med megen interesse – kun da jeg kom til at omtale min kære ven, præsten mr. Campbell, fo'r han op og råbte, at han hadede alle dem, der bar dette navn.

"Da er han dog ellers," sagde jeg, "en mand, som I kunne være stolt af at give en håndsrækning."

"Jeg ved ikke den ting, som jeg ville hjælpe en Campbell til," sagde han; "det skulle da være til en blykugle. Lige så gerne vil jeg gå på jagt efter dem som efter urhaner; selv om jeg lå for døden, ville jeg kravle hen til vinduet med bøssen, når jeg kunne komme en af dem på skud."

"Men hvad har da Campbell'erne gjort jer?" spurgte jeg.

"Det skal jeg sige dig," svarede han. "Du ved jo nu, at jeg er en Appin Stewart, og Campbell'erne har længe plaget og hjemsøgt dem, der bærer mit navn, land har de taget fra os ved forræderi, men aldrig ved deres sværd!" Dette råbte han med høj røst og slog med sin knyttede næve i bordet. Men jeg lagde ikke stor vægt herpå; for jeg vidste, at det var skik at sige således af dem, som var blevet andre underlegen.

"Der er mere end det," vedblev han, "og alt på samme vis: løgn i ord og løgn i skrift, og kneb, der kun ville sømme sig for en

tigger, samt idelige krænkelser, der dog med snuhed blev holdt inden for lovens grænser."

"I, som er så ødsel med eders knapper," sagde jeg, "kan vel næppe være i stand til at dømme ret i slige sager."

"Ej," sagde han og smilede; "min ødselhed har jeg fået fra den samme, hvorfra jeg fik mine knapper, og det var min stakkels fader, Duncan Stewart – Gud glæde hans sjæl! Han var den smukkeste mand i sin slægt og den bedste i hele højlandet til at føre en kårde, David, og det vil sige det samme som i hele verden. Jeg må vel vide det; for det var ham, som lærte mig det. Han var i den sorte garde, da den blev samlet, og som andre gentlemen havde han en oppasser gående bag efter sig for at bære hans lunte på marchen. Nu var kongen nysgerrig efter at se, hvorledes højlænderne kunne fægte, og derfor blev min fader og tre andre udtagne og sendt til London for at vise deres færdighed. De blev ført op på slottet, og i to timer i træk viste de dér, for kong George og dronning Caroline og slagteren Cumberland og mange andre, som jeg ikke ved navn på, alt, hvad de kunne. Da de havde gennemgået hele fægtekunsten, talte kongen – ihvorvel han var en arg tronrøver – smukt til dem og gav hver af dem tre guineas. Men da de gik ud af slottet, måtte de forbi et portnerhus, og her faldt det min fader ind, at såsom han sikkert var den første af den sorte garde, som nogensinde havde passeret portnerens dør, ville det sømme sig vel, at han indgav portneren de rette tanker om hans byrd og stand, og derfor lagde han kongens tre guineas i mandens hånd, som om dette hørte til hans daglige vaner. De tre andre, som kom bagefter, gjorde det samme, så nu stod de på gaden lige så fattige, som da de var kommet ind i slottet. Nu siger

nogen, at det var en, og andre siger, det var en anden, som var den første til at berige kongens portner; men sandheden er, at det var Duncan Stewart, hvad jeg er parat til at forfægte både med min kårde og mine pistoler, om så skulle forlanges. Se, således var den fader, jeg havde. Gud velsigne ham!"

"Jeg forstår, at han ikke var en mand, som kunne efterlade jer store rigdomme," sagde jeg.

"Dér siger du sandt," sagde Alan. "Han efterlod mig de klæder, jeg gik i, og ikke en smule andet. Det var derfor, jeg lod mig hverve, hvilket jeg tilstår, var en sort plet på min ære, for ikke at tale om, at det kan komme mig dyrt at stå, hvis jeg falder i hænderne på rødkjolerne."

"Hvad!" udbrød jeg, "har I tjent i den engelske hær?"

"Det har jeg," svarede Alan; "men jeg løb over på den rigtige side ved Preston Pans – det er dog altid en trøst."

Heri kunne jeg dog ikke give ham ret, så som jeg holdt det både for en vanære og en skammelig handling at desertere under våben; men var jeg end ung, så var jeg dog klog nok til ikke at sige, hvad jeg tænkte, og derfor nøjedes jeg med at udbryde: "Hvor turde I det – straffen derfor er jo døden!"

"Ja," sagde han, "fanger de mig, da bliver det en kort proces og et langt reb til Alan! Men jeg har kongen af Frankrigs bestalling i min lomme, og den vil vel kunne være mig et værn."

"Derom nærer jeg megen tvivl," sagde jeg.

"Det samme gør jeg selv," sagde Alan.

"Men du gode Gud, mand," udbrød jeg; "I som er en dømt oprører og desertør og i tjeneste hos den franske konge – hvad lokker eder tilbage til dette land? Det er jo ligefrem at friste Forsynet."

"Ej," sagde Alan, "jeg har været her hvert evige år lige siden seksogfyrre."

"Og hvad er det, der bringer jer tilbage, menneske?" udbrød jeg.

"Det er hjemve efter mit land og mine venner," sagde han. "Frankrig er vel et skønt og godt land; men jeg længes mod heden og hjortene. Desuden har jeg flere ting at påse. Nu og da finder jeg en ung mand, der vil tjene den franske konge; rekrutter, forstår du; det giver mig desuden lidt penge. Men det vigtigste er dog min høvding Ardshiels anliggender."

"Jeg syntes, I har sagt, at eders høvding var Appin," sagde jeg.

"Ja, men Ardshiel er klanens øverste," sagde han, uden at jeg dog derved blev det mindste klogere. "Ser du, David, han, som ellers hele sit liv igennem har været en stormand, han, som er af kongelig byrd og bærer en konges navn, er nu sunket så dybt, at han som en fattig og ukendt mand må leve i en fransk by. Han, der før, når han stødte i sin fløjte, kunne mønstre fire hundrede mand, har jeg nu med mine egne øjne set købe smør på torvet og selv bære det hjem i et kålblad, og dette er ikke alene en stor kvide, men også en vanære for os af hans slægt og klan. Det eneste, han nu ejer, er hans børn; det er hans håb, og de må oplæres til bogen og øves i at bruge deres kårde ovre i det fremmede land. Appins forpagtere herovre må betale deres skat til kong George. Men de forbliver standhaftige i deres troskab mod deres høvding, og derfor spinker og sparer disse fattige mennesker, for at de også kan betale en lille skat til Ardshiel, og jeg, David, jeg er den, som bringer denne skat over."

Med disse ord slog han så hårdt på sit bælte, at guineaerne klirrede derved.

"Betaler de skat til begge?" udbrød jeg.

"Ja, til begge, David," svarede han.

"Hvad, to sæt skatter?" gentog jeg.

"Ja, David," sagde han. "Jeg fortalte din kaptajn noget andet; men dette er sandheden, og vidunderligt er det, så villigt de bringer disse ofre. Men det er min gode frænde og min faders ven, James af Glens, James Stewart, som tillige er Ardshiels halvbroder, der volder dette. Det er ham, der samler pengene sammen og sørger for det hele."

Dette var første gang, jeg hørte navnet på denne James Stewart, som på den tid, han blev hængt, havde vundet et så berømt navn. Men i øjeblikket tænkte jeg ikke meget på ham; for jeg var så stærkt optaget af disse fattige højlænderes offervillighed.

"Det kalder jeg ædelt!" udbrød jeg. "Vel er jeg en whig – eller lidet bedre; men dog kalder jeg det ædelt."

"Ja," sagde han, "du er en whig; men du er tillige en gentleman, og deraf kommer det. Hvis du var en af den forbandede Campbell-yngel, så ville du skære tænder, når du hørte det, og hvis du var den røde ræv ..." Ved dette navn bed han tænderne sammen og tav.

Mangt et forbitret ansigt har jeg set, men aldrig et så mørkt og forbitret som Alans, da han nævnede den røde ræv.

"Hvem er den røde ræv?" spurgte jeg forskrækket, men tillige nysgerrig.

"Hvem han er?" sagde Alan, "ja, det skal jeg fortælle dig. Da klansmændene var bukket under ved Culloden, og den gode sag var tabt, og hestene trådte i til over hovskægget i Nordens bedste blod, da måtte Ardshiel flygte som hjorten på bjergene –

han og hans frue og hans børn. Et hårdt og farligt værk havde vi, før vi fik ham om bord i et skib, og mens han endnu vandrede om på heden, søgte de engelske skurke, når de ikke kunne tage hans liv, at berøve ham alt andet, han havde. De røvede hans magt, de røvede hans land, de rev våbnene ud af hænderne på hans klansmænd, der havde båret våben i mange århundreder – ja, klæderne af deres krop rev de også, så at det nu er en forbrydelse at bære en rudet højskotsk plaid; ja, en mand kan blive kastet i fangehullet, hvis han ses med det skotske skørt om sin lænd. Men én ting kunne de ikke tage, og det var den kærlighed, klansmændene bar til deres høvding. Disse guineas er bevis derpå. Men nu træder en mand ind – en Campbell, den rødhårede Colin af Glenure –"

"Er det ham, I kalder den røde ræv?" spurgte jeg.

"Vil du bringe mig hans lunte?" råbte Alan. – "Ja, det er manden. Ind træder han, og får fuldmagt fra kong George til at blive hans lensmand over Appins land. Og først vender han den gode side ud og taler søde ord med Sheamus – det er James af Glens, min høvdings forpagter. Men efterhånden kommer det ham for øre, hvad jeg nys fortalte dig, hvorledes Appins fæstere vred og vendte deres småskillinger for at kunne opspare endnu en skat foruden den til kongen og sende den over til Ardshiel og hans stakkels børn. Hvad var det, du kaldte det, da jeg fortalte dig det?"

"Jeg kaldte det ædelt, Alan," sagde jeg.

"Og du er dog lidet bedre end en almindelig whig!" råbte Alan. "Men da det kom Colin Roy for øre, da kogte det sorte Campbell-blod, som løber i ham, over, og han sad og skar tænder ved sit vinbesatte bord. Hvad, skulle en Stewart kunne

spise en bid brød, uden at han formåede at hindre det? Ja, røde ræv, får jeg dig nogensinde for enden af min bøsse, da bed Gud have barmhjertighed med din syndige sjæl!"

Her måtte Alan holde inde lidt for at dæmpe sit raseri. "Nå, David, hvad tror du så, han gjorde?" vedblev han, da han igen var blevet rolig – "han lod lyse til kirkestævne, at alle gårde og huse var ledige til fæste; for han tænkte i sit onde sind: der vil snart melde sig nye fæstere, som vil overbyde disse Stewarter og Maccoller og Macrober; (for det er alle navne i min klan, David), og så tænkte han, kommer Ardshiel til at gå med tiggerstaven ad de franske landeveje."

"Nå," sagde jeg, "og hvad skete så?"

Alan lagde sin pibe fra sig, som han for længe siden havde ladet gå ud, og lagde hænderne på sine knæ.

"Ja," sagde han, "det vil du aldrig kunne gætte! Thi disse samme Stewarter og Maccoller og Macrober, der havde to sæt skatter at betale, et sæt hårdt aftvungne til kong George, og det andet sæt af deres hjertes godhed til Ardshiel, tilbød ham større fæstesummer, end nogen Campbell'er i hele Skotland, skønt han gjorde sig den største møje for at finde dem; for så langt gik han som til Clydes bredder og Edinburgh – tiggende og bedende, om de dog ville komme, hvor der var en Stewart at udsulte og en rødhovedet hund af en Campbell at glæde!"

"Ja, Alan," sagde jeg, "dette er en sælsom historie, og smuk er den tillige, og er jeg end whig, så glæder det mig dog, at han kom til kort."

"Til kort?" gentog Alan – "nej, så kender du kun lidet til Campbell'erne og mindre til den røde ræv. Han til kort? Nej, det sker ikke, før hans blod løber ned ad bjergsiden. Men kommer

den dag, David, da jeg kan få tid og lejlighed til en lille jagt, da vokser der ikke lyng nok på alle Skotlands heder til at skjule ham for min hævn."

"Ven Alan," sagde jeg, "I er hverken meget klog eller meget kristelig, når I kan tale så mange vredesord. Ikke vil de gøre den mand, I kalder ræven, nogen skade eller jer selv noget godt. Fortæl mig hellere jer historie helt til ende. Hvad gjorde han dernæst?"

"Du er en klog dreng," sagde Alan; "sandt er det, at mine vredesord ikke vil gøre ham nogen skade – hvad der er stor skade, og når jeg undtager det om kristeligheden, om hvilket min mening er helt anderledes – ellers ville jeg ikke være en god kristen – da er jeg ganske af din mening."

"Mening her og mening der," sagde jeg; "det ved dog alle, at kristendommen forbyder at hævne sig."

"Åh," sagde han, "det er godt at høre, at det er en Campbell, som har været din lærer. Det ville være en behagelig verden for dem og deres ligesindede, om der ikke fandtes sådanne ting som en ærlig skotte og en ladt bøsse bag en lyngbusk! Men dette kommer nu ikke historien ved. Nu skal jeg fortælle dig, hvad han gjorde."

"Nå – nu kommer det endelig," sagde jeg.

"Ja, David," sagde han, "eftersom han ikke på ærlig vis kunne komme af med de trofaste fæstere, så svor han, at han skulle komme af med dem på uærlig. Ardshiel *skulle* sulte; det var det mål, han havde sat sig, og såsom de, der gav ham føde i hans udlændighed, ikke kunne blive købt ud, så skulle de nu blive jaget ud. Derfor sendte han bud efter lovtrækkere og dokumenter og rødkjoler, at de kunne stå ham bi. Og nu måtte

alle de gode folk i hans len samle deres fattige sager og vandre ud fra deres fædrenehus og hjem – bort fra det sted, hvor de var født og båret, og hvor de havde leget deres barndoms lege. Og hvem skal komme i deres sted? Barfodede tiggere! Nu kan kong George skyde en hvid pind efter sine skatter. Han må nu smøre sit smør noget tyndere; men hvad bryder røde Colin sig derom? Kan han blot skade Ardshiel, så har han nået sine ønskers mål; kan han blot feje maden af min høvdings bord og rive legetøjet ud af hans børns hænder, vil han drage syngende hjem til Glenure."

"Lad mig nu sige et ord," sagde jeg. "Vær vis på, at tager de mindre skat, så har regeringen sin finger med i spillet. Det er ikke denne Campbells skyld, men han handler efter sine ordrer. Og hvis I i morgen dræbte denne Colin, hvad gavn ville det så gøre? Så hurtigt, som en hest kan løbe, ville der komme en anden lensmand i hans sted."

"Du er en herlig knøs, når det gælder at slås," sagde Alan; "men sort whigblod har du alligevel i dine årer."

Han talte vel i en venlig tone, om end noget foragteligt; men jeg læste alligevel så megen harme i hans ansigt, at jeg holdt det for klogest at tale om noget andet. Jeg udtrykte min forbavselse over, at en erklæret oprører som han kunne komme og gå i et land, der var opfyldt af soldater og bevogtet som en stad under belejring, uden at blive fanget og fængslet.

"Det er lettere at undgå, end du tror," sagde Alan. "Står der en skildvagt på den ene vej – nå, så går jeg ad den anden, og så er heden mig en god hjælp. Og alle vegne er der venners huse og venners stalde og høstakke. Desuden, når folk taler om et land fuldt af soldater, så er det kun at agte som en talemåde. En

soldat fylder ikke mere af det end hans støvlesåler. Jeg har fisket i en fjeldsø, på hvis modsatte bred der stod en soldat, og fanget en smuk ørred, og jeg har siddet i en busk på heden, kun seks fod fra en anden soldat, og lært den melodi, som han stod og fløjtede. Det var denne" – og dermed begyndte han at fløjte en sang.

"Desuden," vedblev han, "er det ikke så slemt nu, som det var i seksogfyrre. Højlandet er nu, hvad de kalder pacificeret. Ikke at undres over, da ikke en bøsse og ikke en kårde er levnet højlænderne fra Cantyre til Cape Wrath, når undtages dem, som forsigtige mænd har stukket op i deres tag. Men hvad jeg kunne lide at vide, David, det er, hvor længe? Ikke ret længe, skulle man tro, når sådanne mænd som Ardshiel må leve i landflygtighed, og en mand som den røde ræv sidder og fylder sig med vin og undertrykker de fattige i deres hjem. Men let er det ikke at vide, hvad folk kan udholde, og hvad de ikke vil lade sig byde. Hvorledes skulle ellers den røde Colin kunne ride over hele Appins land, uden at en rask knøs sendte ham en kugle?"

Efter disse ord faldt Alan i dybe tanker og sad i lang tid tavs og sørgmodig.

Jeg vil her tilføje resten af, hvad jeg har at sige om min ven. Han havde stor færdighed i al slags musik og da i særdeleshed sækkepibe; han var en højt agtet digter i sit lands mål, havde læst mange bøger både på fransk og engelsk, var en udmærket skytte, en fortrinlig fisker og en sjældent behændig fægter såvel med fleuret som med kårde. Hvad hans svagheder angår, da lå de alle på overfladen, så jeg kendte dem allerede nu. Men den værste af dem, hans barnagtige hang til at føle sig fornærmet og yppe klammeri, kom aldrig til at gå ud over mig; for han

huskede altid på min bistand under kampen i det runde hus. Dog kan jeg ikke bestemt afgøre, om hans yndest kom af, at jeg havde hjulpet ham bravt, eller af, at jeg havde været vidne til hans egen sjældne og langt større bedrift. Thi skønt han vel kunne påskønne modet hos andre, så beundrede han det dog højest hos Alan Breck.

13. Briggens undergang

Det var allerede sent på aftenen og så mørkt, som det ville blive på den tid af året, og det vil sige, at det endnu var temmelig lyst, da Hoseasons hoved viste sig i døren til det runde hus.

"Her," sagde han, "kom ud og se, om I så kan lodse."

"Er dette et af eders kneb?" sagde Alan.

"Ser jeg ud til at have sligt i sinde?" spurgte kaptajnen. "Jeg har andre ting at tænke på – min brig er i fare."

Fra det bekymrede udtryk i hans ansigt, og fremfor alt fra den ængstelige tone, hvori han talte om sin brig, var det klart for os begge, at der ikke var tale om nogen svig, men alvorlig fare, og derfor trådte Alan og jeg nu uden nogen frygt for forræderi ud på dækket.

Himlen var klar, det blæste stærkt, og det var bitterlig koldt. Natten var meget lys, og månen, som næsten var fuld, skinnede klart. Briggen var braset tæt til vinden for at kunne runde den sydvestlige pynt af øen Mull, hvis bjerge – og da især Ben More, der ragede op over dem alle, og som havde en hætte af tåge over sin top – vi tydeligt kunne se til luvart.

Skønt dette var et meget farligt farvand at besejle for *Covenant*, gik den dog gennem søerne med meget stærk fart, huggende og rullende og forfulgt af den vestlige dønning.

Men alt i alt var det dog ingen ilde nat at være på søen i, og jeg begyndte at undre mig over, at kaptajnen nærede så stor frygt, da briggen pludselig løftedes højt i vejret af en vældig dønning, og han pegede fremad og råbte til os, at vi skulle se.

Ovre til luvart løftede der sig noget som et uhyre stort springvand op af det månebelyste hav, og i det samme hørte vi en vældig brusen.

"Hvad kalder I det?" spurgte kaptajnen med mørk mine.

"Det er havet, som brydes mod et skær," sagde Alan, "og nu ved I jo, hvor det er, og hvad fare er der så?"

"Ja," sagde Hoseason, "hvis dette var det eneste."

Og meget rigtigt: idet han sagde dette, viste der sig et nyt springvand mod syd.

"Dér ser I selv," sagde kaptajnen, "havde jeg kendt disse skær, eller havde jeg haft et kort, eller var Shuan blevet i live, da ville ikke tres guineas, nej, ikke engang seks hundrede have kunnet få mig til at vove min brig i en sådan stenrede. Men I, sir, som skulle være vor lods – har I ikke et ord at sige?"

"Jeg står og tænker på," sagde Alan, "at dette vel må være det, man kalder Torran-klipperne."

"Er der mange af dem?" spurgte kaptajnen.

"Jeg har jo sagt, at jeg ikke kan være lods," sagde Alan; "men jeg tror ellers nok, at de strækker sig over ti sømil."

Mr. Riach og kaptajnen så på hinanden.

"Men der findes vel et løb imellem dem?" sagde kaptajnen.

"Uden tvivl," sagde Alan; "men hvor? Jeg kommer dog i tanker om, at der er bedst ind under land."

"Nå så?" sagde kaptajnen. "Vi må da lægge derind, mr. Riach. Vi må se at komme så nær ind under pynten der på Mull, som vi kan, sir, skønt vi rigtig nok så vil få landet til at tage vinden fra os og få skærene til luvart. Men nu er vi engang kommet herind, og der er ikke andet at gøre end at lade stå til."

Dermed gav han ordre til manden ved roret og sendte Riach op i foremærset. Der var kun fem mand på dækket, kaptajnen og styrmanden iberegnet. Flere var der ikke, som kunne eller *ville* gøre tjeneste, og to af dem var endda let sårede. Derfor måtte mr. Riach gå til tops, og der sad han nu oppe og stirrede og råbte ned til dækket om det, han så.

"Mod syd er der fuldt af brænding," råbte han, og en tid efter råbte han igen: "Det ser ikke bedre ud ind mod land!"

"Nu vel, sir," sagde Hoseason til Alan, "vi må da prøve det, I har sagt, men vi kunne vist lige så godt betro os til en blind tigger. Gud give, I har ret i, hvad I sagde."

"Bed Gud om, at jeg har," sagde Alan til mig. "Hvor mon det var, jeg hørte det? Nå – der er jo ikke andet at gøre."

Eftersom vi kom nærmere ind mod pynten, så vi, at der blev flere og flere skær på vor kurs, og mr. Riach råbte stadig ned til os om at lægge roret om. Tit var det i det yderste øjeblik, og én gang passerede vi så nær ind til et af skærene, at brændingen derfra slog op på dækket og gjorde os ganske våde.

Natten var så klar, at vi kunne se alle disse farer så tydeligt som ved den lyse dag, hvilket kun gjorde os endnu mere rædde. Den viste mig også kaptajnens ansigt, mens han stod ved manden, der styrede, nu på den ene fod og nu på den anden og undertiden pustende i sine hænder, men stadig lyttende og stirrende og så rolig som en stenstøtte. Hverken han eller mr. Riach havde vist sig djærve i kampen; men nu så jeg, at de ikke manglede mod i deres rette gerning, og jeg beundrede dem så meget mere, som jeg så, at Alan var meget bleg.

"David, min ven," sagde han; "dette er ikke den slags død, jeg sætter pris på."

"Hvad, Alan," udbrød jeg, "I er da ikke ræd?"

"Nej," sagde han og vædede sine læber; "men du må indrømme, at det er et koldt endeligt."

Idet vi snart lagde til én side og snart til en anden for at undgå skærene, men stadig holdt os tæt op i vinden og tæt til landet, var vi kommet rundt om Iona og ud for Mull. Her løb tidevandet i en stærk strøm og tvang briggen ud af kurs. Der blev sat to matroser til rorpinden, og nu og da gav Hoseason en håndsrækning. Det var underligt at se tre stærke mænd kaste al deres vægt på roret, og dette, som om det var en levende ting, stritte imod og tvinge dem tilbage.

Dette ville være blevet det allerfarligste, hvis ikke havet her på en strækning havde været frit for skær. Oppe fra mærset forkyndte mr. Riach ydermere, at han så klart farvand forude.

"I havde ret, sir," sagde Hoseason til Alan; "I har frelst briggen, og det skal jeg huske, når vi skal til at gøre vor regning op." Og jeg tror, at han ikke alene mente, hvad han sagde; men også ville have gjort det, så højt elskede han sit skib.

Men dette er kun noget, jeg tænker mig til; for alt faldt helt anderledes ud, end vi den gang ventede.

"Læg hende en streg til luvart!" råbte mr. Riach. "Skær i vindsiden!"

Men i det samme greb tidevandet briggen og kastede vinden ud af dens sejl. Som en top drejede den op i vinden, og i næste øjeblik stødte den på skæret med en sådan voldsomhed, at vi alle kastedes fladt hen ad dækket, og at mr. Riach nær var blevet rystet ned af mærset.

Jeg var straks på benene igen. Skæret, vi var stødt på, lå tæt inde under Mulls sydvestlige pynt, og ud for en lille ø, som

kaldes Erraid, og som lå lav og sort til luvart.

Undertiden skyllede søerne lige ind over os, og undertiden malede de kun den stakkels brig rundt på skæret, så at vi kunne høre, hvorledes den huggede sig selv i stykker, og jeg tror, at sejlenes vældige buldren, stormens hylen, søsprøjtet i månelyset og skrækken må have gjort mig ganske fortumlet i hovedet; for jeg kunne knap forstå det, jeg så.

Det varede ikke længe, før jeg så mr. Riach og matroserne travlt beskæftiget ved jollen, og skønt det endnu løb helt rundt for mig, ilede jeg dog derhen for at hjælpe dem. Så snart jeg begyndte at arbejde, blev mit hoved klart igen. Det var ikke noget let værk; for jollen lå midtskibs og var fuld af forskelligt gods, og de vældige søer, som styrtede ind over os, tvang os stadig til at holde inde og gribe fat i det nærmeste opstående for at holde os fast; men så længe vi kunne, arbejdede vi som heste.

De af de sårede, som kunne røre sig, kom nu også krybende ud fra bakken for at hjælpe til, mens de andre, der lå hjælpeløse i deres køjer, begyndte at skrige jammerligt og tigge om at blive reddet.

Kaptajnen tog ingen del i noget af dette; det så ud, som om han var ganske lamslået. Han stod og holdt sig fast i et vant, talte med sig selv og stønnede, hver gang skibet huggede ned på skæret. Hans brig var for ham som hustru og børn; dag efter dag havde han roligt set på, at den stakkels Ransome blev mishandlet, uden at det rørte ham; men når ulykken ramte hans brig, da led han sammen med den.

Fra de lange minutter, vi arbejdede med båden, husker jeg kun én anden ting, og det var, at jeg spurgte Alan, der stod og så

ind mod kysten, hvad det var for et land, og at han svarede, det var det værste, han kunne tænke sig, såsom det var Campbell'ernes land.

Vi havde sat en af de sårede matroser til at holde udkig og vare os ad, når der kom en brådsø. Nu havde vi fået båden rede til at fire ned, da denne mand med angstfuld og gennemtrængende stemme råbte: "For Guds skyld, hold nu fast!"

Vi kunne på hans stemme høre, at der ville komme noget såre slemt, og nu kom der da også en sø skummende, så vældig, at den løftede briggen højt over skæret og krængede den om på siden. Om råbet var kommet for sent, eller jeg ikke holdt godt fast, ved jeg ikke; men da skibet krængede over, blev jeg kastet over rælingen og ud i havet.

Jeg sank og slugte meget vand; derefter kom jeg op igen og så månen; og så måtte jeg ned igen. Der siges, at den tredje gang er den sidste, man går ned; men hvis så er, da er jeg ikke skabt som andre mennesker; for jeg holder ikke af at fortælle, hvor mange gange jeg gik ned og kom op igen.

Hele tiden blev jeg kastet omkring og slået og halvt kvalt, og jeg blev igen så fortumlet og ør, at jeg slet ikke sansede at være ræd eller fortvivlet.

Lidt efter opdagede jeg, at jeg havde fået hold i et spær, og det hjalp mig noget, og så lige på én gang var jeg inde i smult vand og begyndte at komme til mig selv.

Det var reserveråen, jeg havde fået hold i, og jeg blev helt forbavset ved at se, hvor langt jeg var drevet bort fra briggen. Jeg gjorde forsøg på at praje den; men det var tydeligt, at den var kommet uden for hørevidde. Den holdt endnu sammen;

men om de havde fået båden firet ned, var jeg for langt borte og for dybt nede til at se.

Mens jeg råbte tilbage til briggen, fik jeg øje på et stykke vand imellem os, hvor der ikke kom nogen store søer, men som dog kogte og boblede, så det lyste ganske hvidt i måneskinnet. Undertiden svingede hele denne vandflade til den ene side, som om det var halen af en søslange, og en gang imellem holdt det helt op med at koge og boble for derefter straks at begynde igen.

Jeg kunne slet ikke forstå, hvad det var, og dette gjorde kun min frygt så meget større; men senere er jeg kommet efter, at det må have været strømraset, og at det var der, jeg havde været inde, og hvor jeg var blevet kørt så frygteligt rundt, hvorefter det, ret som om det var blevet ked af at lege med mig, havde kastet mig og reserveråen bort og ind mod land.

Jeg lå nu ganske stille, og det begyndte at gå op for mig, at et menneske lige så vel kan dø af kulde som af at drukne. Erraids kyst var tæt ved mig, og jeg kunne tydeligt i måneskinnet se lyngtotterne og glimmeret i granitklipperne.

"Det skulle dog være underligt," tænkte jeg ved mig selv, "om jeg ikke kunne nå derind."

At svømme havde jeg aldrig lært; for hvor jeg var opfødt, fandtes ingen store vande; men jeg opdagede snart, at når jeg lagde begge arme på råen og sparkede med benene, så kunne jeg bevæge mig fremad i vandet. Et hårdt arbejde var det, og det gik overmåde langsomt; men da jeg havde sparket og pjasket omtrent en time, var jeg dog nået ind i en lille sandet bugt, der var omgivet af lave høje.

Her var vandet ganske stille, og brændingen kunne slet ikke høres. Månen skinnede klart, og det tyktes mig, at jeg endnu aldrig havde set et sted så ensomt og forladt.

Men der var tørt land, og da vandet endelig blev så grundt, at jeg kunne forlade råen og vade i land, kan jeg ikke afgøre, om jeg var mest træt eller mest taknemmelig. Men at jeg var begge dele tilfulde, det ved jeg: så træt, som jeg aldrig havde været før, og taknemmelig mod Gud, som jeg vel ofte har været, men aldrig med større grund.

14. Øen

Da jeg trådte ind på land, begyndte den ulykkeligste del af mine hændelser. Klokken var mellem tolv og et om natten, og skønt det her inde på land ikke blæste så stærkt, var det dog en kold nat.

Jeg turde ikke sætte mig ned; for jeg var bange for at fryse ihjel; derfor tog jeg mine sko af og gik barfodet og overtræt frem og tilbage på strandbredden, idet jeg svang mine arme for at holde varmen.

Jeg hørte ikke en lyd, hverken af mennesker eller kvæg, og intet hanegal, skønt det var på den tid af døgnet, de har deres første opvågnen. Kun brændingens brølen hørte jeg svagt i frastand, og den bragte mig til at tænke på mine og min vens farer. At gå nærmere ned til havet på en sådan tid og på et så ensomt og forladt sted turde jeg dog ikke vove.

Men så snart dagen begyndte at gry, tog jeg mine sko på og klavrede op på en af klipperne – den hårdeste kravlen, jeg endnu havde prøvet; for jeg snublede stadig inde mellem de store rullesten eller sprang fra den ene til den anden.

Da jeg nåede til toppen, var det blevet dag. Der var intet spor af briggen at se, og den måtte vel så være slået helt itu på skæret og sunket. Heller ikke båden var at se nogen steder; ikke et sejl var at øjne på havet, og derfra, hvor jeg stod, kunne jeg heller ikke opdage noget hus eller menneske, når jeg så ind over land.

Jeg turde ikke tænke nøjere over, hvad der var sket med mine skibsfæller, og jeg turde heller ikke spejde længere ind over det øde land. Jeg havde da også bekymringer nok for mig selv: Jeg

var dødtræt, mine klæder var gennemvåde, og sulten pinte allerede mine indvolde. Jeg begyndte derfor at gå mod øst, langs den sydlige kyst, idet jeg håbede at kunne finde en bolig, hvor jeg kunne få lidt varme; og måske få noget at vide om dem, der var forlist. Fandt jeg intet, så ville solen dog vel i det mindste snart bryde frem og tørre mine klæder.

Jeg havde ikke gået ret langt, før jeg blev standset af en vig, der skar sig langt ind i landet, og da jeg ikke kunne gå tværs over den, måtte jeg forandre retning og gå langs dens bred.

Dette blev en såre besværlig vandring; for både Erraid og den del af Mull, som lå den nærmest, er ikke andet end en samling klippeblokke, mellem hvilke der hist og her vokser lidt lyng. I begyndelsen blev vigen, som jeg havde ventet, mere og mere smal; men til min store forundring videde den sig derefter ud igen. Jeg kløede mig i hovedet; for jeg kunne ikke forstå det, og sammenhængen blev mig heller ikke klar, før jeg var kommet op på toppen af en høj klippe. Her oppe så jeg, at vigen var et sund, og at det var en lille øde ø, jeg var blevet kastet i land på. Til alle sider havde jeg det salte hav.

I stedet for, at solen skulle komme frem og tørre mig, rejste der sig nu en tæt tåge, der gik over til støvregn, så min stilling blev såre ynkelig.

Jeg stod og rystede i regnen og vidste ikke, hvad jeg skulle gøre, indtil det faldt mig ind, at sundet måske ikke var dybere, end at jeg kunne vade over det. Jeg gik derfor tilbage til det smalleste sted og trådte ud i vandet; men jeg var ikke kommet ret mange fod ud, før jeg sank i vandet til op over ørene, og det var Guds godhed og ikke min egen klogskab, jeg kunne takke for, at jeg kom derfra med livet.

Ganske vist blev jeg ikke mere våd; for jeg var i forvejen så våd, jeg kunne blive; men jeg kom til at fryse endnu mere ved dette uheld, og da jeg tilmed havde mistet endnu et håb, følte jeg mig fuldstændig fortvivlet.

Men nu kom jeg lige på én gang til at tænke på råen. Hvad der havde kunnet føre mig over strømraset, måtte dog vel også kunne føre mig over dette smalle og stille sund.

Denne tanke gav mig nyt mod, og jeg begav mig straks tilbage tværs over øen for at hente råen og bære den tilbage.

Det var en forfærdelig anstrengende gang, og hvis ikke dette ny håb havde båret mig oppe, da tror jeg sikkert, at jeg, så våd og kold som jeg var, havde lagt mig ned og opgivet det hele. Hvad enten det nu kom af det meget salte vand, jeg havde fået i mig, eller det var en begyndende feber, så plagedes jeg nu tilmed af en brændende tørst, og hver gang jeg kom til en vandpyt, lagde jeg mig ned og drak af den.

Endelig kom jeg mere død end levende ned til den lille bugt, hvor jeg var gået i land, og ved det første blik forekom det mig, at råen nu lå længere ude, end da jeg havde forladt den. For tredje gang gik jeg så ud i havet. Sandet var jævnt og fast, og bunden skrånede jævnt nedad, så at jeg kunne vade ud, indtil vandet nåede mig til halsen, og småbølgerne plaskede mig i ansigtet. Men i den dybde begyndte mine ben at svigte mig, og jeg turde ikke vove mig længere ud. Hvad råen angik, så så jeg den vippe meget fredeligt omtrent en snes fod foran mig.

Indtil denne sidste skuffelse havde jeg holdt modet så nogenlunde oppe; men nu brød min fortvivlelse frem, og da jeg var kommet i land, kastede jeg mig med ansigtet ned i sandet og græd.

Den tid, jeg tilbragte på øen, står endnu for min erindring som noget så frygteligt, at jeg vil gå let henover den. I de bøger, jeg har læst, som handler om mennesker, der er kastet op på slige øde steder, fortælles der om, at enten havde de lommerne fulde af værktøj, eller også drev der kister i land, som var fyldt med sådant, som om det var bestemt udtrykkeligt for dem. Men med mig var det anderledes. I mine lommer havde jeg ikke andet end penge og Alans sølvknap, og da jeg var født inde i landet, havde jeg slet intet kendskab til havet og dets foreteelser.

Så meget vidste jeg dog, at man regnede muslinger for en god føde, og på klipperne ved vandet fandt jeg en hel del albueskæl, som jeg dog i begyndelsen havde meget svært ved at få løsnet fra deres plads, da jeg ikke vidste, at det kom an på et hurtigt tag. Der var også både blåmuslinger og hjertemuslinger, og disse dyr blev nu min eneste føde. Jeg måtte spise dem kolde og rå, som jeg fandt dem, og så sulten var jeg, at de ved det første måltid tyktes mig såre velsmagende.

Men måske var årstiden ikke den rette, eller også var der noget galt ved vandet, de levede i; for jeg havde ikke så snart spist dette første måltid, før jeg blev grebet af svimmelhed og kvalme, og i lang tid lå jeg næsten som død. Alligevel måtte jeg tage min tilflugt til denne næring, da jeg ikke kunne udholde sulten længere, og denne gang gik det bedre, og jeg genvandt mine kræfter.

Men så længe jeg var på øen, vidste jeg aldrig, hvad jeg kunne vente mig, når jeg havde spist. Undertiden gik alt godt; men undertiden blev jeg forfærdelig syg, og jeg kunne aldrig opdage, hvad det var for nogen af dyrene, som voldte dette.

Hele dagen strømmede regnen ned; og der var ikke et eneste sted, hvor jeg kunne finde læ, og da jeg lagde mig ned om aftenen for at sove mellem to store rullesten, lå mine fødder i en vandpyt.

Den næste dag gennemkrydsede jeg øen på alle leder. Ikke en del af den var bedre end en anden; over alt var den øde og fuld af klipper; der fandtes ingen levende skabninger på den med undtagelse af søfugle, som jeg ikke havde midler til at fange eller dræbe.

Men fra det stræde eller sund, som skilte øen fra den lange arm, der skød sig ud fra den større ø Mull, og som kaldtes Ross, gik der en vig ind i den nordlige kyst på min lille ø, og denne vig stod i forbindelse med Iona sundet, og det var dette sted på øen, jeg valgte til mit ophold.

Jeg havde gode grunde til at vælge det netop her. På dette sted stod der en slags hytte, ikke bedre end et svinehus, hvor fiskerne vel plejede at sove, når de gik i land der. Taget på hytten havde været af græstørv; men det var styrtet ned, så at hytten kun var af meget ringe nytte for mig. Der var flere steder på øen, hvor jeg havde kunnet finde bedre ly under klipperne; men hvad der var af stor vigtighed for mig: de muslinger, jeg levede af, fandtes her i rigelig mængde, og når tidevandet var gået tilbage, kunne jeg samle til et forsvarligt måltid på nogle få minutter, hvilket var en stor behagelighed. Og der var én grund til, som jeg lagde endnu større vægt på. Jeg havde endnu slet ikke vænnet mig til den frygtelige ensomhed på øen, men holdt stadig både i frygt og håb udkig til alle sider, som et menneske, der føler sig forfulgt, for at se, om der ikke skulle nærme sig et menneskeligt væsen. Og nu var det således, at jeg fra toppen af

en klippe, der lå lige inden for den omtalte vig, kunne øjne den store gamle kirke og tagene af husene i Iona, og til den anden side kunne jeg ovre på den lave halvø Ross om morgenen og aftenen se røgen fra en menneskelig bolig stige til vejrs.

Når jeg var rigtig våd og kold og helt fortvivlet over min ensomhed, plejede jeg at sidde og stirre på denne røg og forestille mig arnen, hvorfra den steg op, og de mennesker, der samledes om den, indtil mit hjerte sammenknugedes af længsel og kval.

Noget lignende var tilfældet, når jeg så over til Ionas tage; men skønt jeg ved dette syn af menneskelige boliger følte mine lidelser og min ensomhed dobbelt tunge, holdt det dog på den anden side mit håb i live, hjalp mig til at få de rå muslinger, der efterhånden var blevet mig en modbydelighed, ned og mildnede den følelse af rædsel, som betog mig, når jeg tænkte på, at jeg befandt mig ene med de døde klipper og mågerne, regnen og det kolde, ubarmhjertige hav.

Jeg siger, at det holdt mit håb i live; for det forekom mig alt for urimeligt, at jeg skulle være fordømt til at omkomme på mit eget lands kyst og med et kirketårn og røgen fra menneskelige huse i sigte.

Men den anden dag gik; og skønt jeg, så længe det var lyst, holdt skarpt udkig over sundet i håb om, at der skulle passere både forbi eller vise sig mennesker ovre på Ross, opdagede jeg slet intet. Det blev ved at regne, og jeg gik ind for at lægge mig til at sove, så våd som før og med en frygtelig halspine.

Charles den Anden har påstået, at et menneske kan tilbringe flere dage i året udendørs i det engelske vejrlig end på noget andet sted på jorden. Sligt kunne en konge med mange slotte til

rådighed og mange klædninger at skifte med sagtens sige. Havde han prøvet, hvad jeg måtte døje på denne elendige ø, da var han sikkert blevet af en anden mening. Det var midt på sommeren; men desuagtet regnede det over fireogtyve timer i træk, og det klarede ikke op før om aftenen på den tredje dag.

Det blev en dag rig på begivenheder. Om morgenen så jeg en rød hjort, en han med stolte takker. Den stod i regnen inde på det højeste af øen; men aldrig så snart havde den set mig, da jeg kom frem af mit skjul under klipperne, før den travede bort til den modsatte side. Jeg tænker, at den må være svømmet over strædet. Men hvad der kunne bringe den over til et sådant sted som Erraid, kunne jeg rigtignok ikke forstå.

Lidt efter, da jeg sprang omkring på klipperne efter mine muslinger, blev jeg forbavset over, at et guineastykke trillede foran mig og ud i vandet. Da matroserne gav mig mine penge tilbage, beholdt de ikke alene en tredjedel af dem, men også min faders læderpung, så at jeg fra den tid havde måtte bære guldmønterne løse i min lomme. Nu forstod jeg, at der måtte være hul i lommen, og jeg stak i en fart hånden ned i den for at føle efter. Men dette var at lukke stalddøren, efter at hesten var stjålet. Jeg havde forladt landjorden ved Queensferry med omtrent halvtreds pund, og nu fandt jeg ikke mere end to guineastykker og en sølvmønt i lommen.

Ganske vist fandt jeg lidt efter et guineastykke til, der lå og skinnede i en lille græstot. Det blev i alt tre pund og fire shilling i engelske penge for en knøs, der var retmæssig ejer af et helt gods, men som nu gik og var ved at dø af sult og kulde på en ø ved den yderste ende af det vilde højland.

Denne ny opdagelse nedbøjede mig yderligere, og i det hele var min tilstand på denne tredje morgen ganske fortvivlet.

Mine klæder var begyndt at rådne; mine strømper var fulde af store huller, så at mine fødder var så godt som nøgne; mine hænder var helt ophovnede af den uophørlige væde, min hals pinte mig, mine kræfter begyndte at svinde, og jeg var så led ved den skrækkelige kost, jeg var fordømt til at nøjes med, at jeg fik kvalme, så snart jeg så den.

Og dog var det værste endnu tilbage.

Der ligger en temmelig høj klippe på den nordvestlige del af Erraid, og da dens top havde en temmelig jævn overflade, og jeg derfra kunne se ud over hele sundet, gik jeg tit derop. Dog må det ikke forstås således, at jeg blev længe på et sted, undtagen når jeg sov; i min store elendighed og fortvivlelse kunne jeg ikke slå mig til ro noget sted, og derfor udmattede jeg mig selv ved stadig at løbe hid og did i regnen.

Men så snart solen var kommet frem, lagde jeg mig på toppen af den omtalte klippe for at blive tør, og jeg kan ikke beskrive, hvor lykkelig jeg følte mig ved solskinnet. Det vækkede igen mit håb om befrielse til live, og jeg holdt med fornyet mod udkig ud over sundet og Ross.

Syd for min klippe sprang en del af øen frem og skjulte udsigten til det åbne hav, og derfor kunne en båd komme meget nær ind under øen her, uden at jeg opdagede det.

Pludselig kom en fiskerbåd med et brunt sejl og et par fiskere om bord strygende rundt om nævnte pynt og styrede over mod Iona. Jeg udstødte flere høje råb og faldt derpå på knæ og rakte bedende hænderne ud imod dem.

De var nær nok til at kunne høre mine råb; for jeg kunne endog se farven af deres hår, og der var ingen tvivl om, at de så mig; for de råbte tilbage til mig på gælisk og lo. Men båden forandrede ikke sin kurs, den fløj forbi mig lige over mod Iona.

Jeg kunne slet ikke tiltro dem en sådan ondskab, men løb langs med stranden fra klippe til klippe og råbte med ynkelig stemme til dem, endog efter at de var kommet så langt bort, at der ikke var noget håb om, at de kunne høre mig. Jeg råbte og vinkede til dem, indtil de var kommet mig helt af syne, og jeg troede, at mit hjerte skulle briste.

Kun to gange under min store elendighed græd jeg. Den første gang var, da jeg ikke kunne nå råen, og den anden gang var nu, da fiskerne vendte det døve øre til mine råb. Men denne gang græd og skreg jeg som et uartigt barn, rev græstotterne op med mine negle og gned mit ansigt mod jorden. Havde et ønske kunnet virke dræbende, da ville disse fiskere aldrig have set den næste dag, og jeg ville rimeligvis selv være omkommet på øen.

Da mit raseri og min fortvivlelse havde sat sig lidt, måtte jeg til at spise igen; men det var med en sådan lede ved føden, at den hvert øjeblik truede med at komme op igen. Denne gang havde jeg også gjort klogest i at faste; for nu blev jeg igen forgiftet af muslingerne. Jeg måtte døje alle pinslerne om igen fra det første måltid; min hals smertede således, at jeg knap kunne synke, jeg fik et anfald af kuldegysninger, så at tænderne klaprede i munden på mig, og jeg havde de samme skrækkelige fornemmelser som under mit første anfald af søsygen.

Jeg troede sikkert, at min sidste time var kommet; jeg bad til Gud om mine synders forladelse og om, at han ville tilgive alle dem, der havde gjort mig ondt, også de to fiskere; men så snart

jeg således havde gjort mit regnskab op med Vorherre, klarede det atter op i mit sind. Jeg så, at natten ville blive tør; mine klæder var nu også blevet tørre, og min tilstand var i det hele bedre, end den havde været, siden jeg landede på øen. Med en følelse af taknemmelighed lagde jeg mig derfor til at sove.

Den næste dag, som var den fjerde, jeg tilbragte på øen, følte jeg, at mine kræfter var aftaget yderligere. Men solen skinnede, luften var mild, og det, jeg fik ned af min muslingeføde, gjorde mig ingen skade, men genoplivede mit mod.

Næppe var jeg kommet op på min klippe, hvor jeg altid søgte hen, så snart jeg havde spist, før jeg så en båd komme ned gennem sundet, og så vidt jeg kunne se, styrede den over mod mig.

Håbet og frygten begyndte straks at strides i mit sind; jeg tænkte mig, at det var mændene fra i går, og at de havde fortrudt deres grusomhed og nu kom for at befri mig; men jeg vidste også, at en skuffelse til som gårsdagens ville blive mere, end jeg kunne bære.

Jeg vendte ryggen til sundet og så ikke ud over det igen, før jeg havde talt til mange hundrede.

Båden styrede endnu ind mod øen.

Næste gang talte jeg helt til tusinde og så langsomt, som jeg kunne overvinde mig selv til, mens mit hjerte bankede, som om det skulle sprænges, og nu var der ingen tvivl mulig – båden kom ind til Erraid!

Nu kunne jeg ikke længere holde mig tilbage; jeg løb ned til stranden fra den ene klippe til den anden og så langt ud i vandet, som jeg kunne komme. Et under var det, at jeg ikke druknede; for da jeg endelig måtte standse, rystede mine ben

under mig, og min mund var så tør, at jeg måtte væde den med søvand, før jeg kunne begynde at råbe.

Under alt dette var båden kommet nærmere, og jeg kunne nu se, at det var den samme båd og de samme to mænd, som jeg havde set dagen før. Jeg kunne se det på deres hår, der hos den ene var meget lyst, mens den andens var sort. Men denne gang var der en tredje mand med, som så ud til at være af den bedre klasse.

Så snart de var kommet så nær, at jeg let kunne høre, hvad de sagde, tog de sejlet ind og blev liggende stille. Trods mine bønner kom de ikke nærmere ind, og hvad der gjorde mig endnu mere angst: den ny mand lo stærkt, da han talte til de andre og så på mig.

Derefter rejste han sig op i båden og henvendte sig til mig, idet han talte meget hurtigt og vinkede ivrigt med hænderne. Jeg sagde ham, at jeg ikke kunne forstå gælisk; men det blev han meget vred over, og jeg begyndte at fatte mistanke om, at han selv troede, han talte engelsk. Jeg lyttede meget anspændt og opfangede flere gange ordet "enhver"; men alt det øvrige var gælisk, og han kunne lige så godt have talt græsk eller hebraisk til mig.

"Enhver," sagde jeg for at vise ham, at jeg havde forstået ordet.

"Ja, ja – ja, ja," sagde han og så på de to andre, som om han ville sige: "jeg sagde jer jo, at jeg kunne tale engelsk," hvorefter han igen begyndte lige så galt som før på sit gæliske.

Denne gang opfangede jeg et nyt ord "ebben", og nu fattede jeg straks nyt mod; for jeg kom tillige i tanker om, at han hele tiden havde vinket over mod Ross.

"Mener I, når ebben er kommet?" spurgte jeg, og kunne i min store spænding ikke få sagt mere.

"Ja, ja," sagde han – "ebben!"

Jeg vendte øjeblikkelig båden ryggen – men hørte dog, hvorledes min rådgiver igen begyndte at le højt – sprang tilbage den vej, jeg var kommet, fra en sten til en anden og løb tværs over øen så hurtigt, som jeg endnu aldrig havde gjort før.

En halv time efter stod jeg på strandbredden ved strædet og ganske rigtigt: det var nu ikke bredere end en lille å. Jeg løb straks ud i vandet, der ikke nåede mig højere end til knæene, og med et højt glædesråb sprang jeg i land på Mull.

En knøs, der havde været opdraget ved havet, ville ikke være blevet en dag over på Erraid, der kun er, hvad man kalder en tidevandsø, og hvortil der, når det ikke er høj flodtid, er adgang to gange i døgnet, nemlig når det er ebbe. Selv jeg, som så tidevandet gå ud og ind i bugten, og som endog ventede på ebben for bedre at kunne samle muslinger – selv jeg havde, hvis jeg i stedet for at rase mod min skæbne havde sat mig ned og tænkt mig om, kunnet få rede på sagen og være kommet bort. Det var altså intet under, at fiskerne ikke havde forstået mig. Snarere var det at undres over, at de havde tænkt sig til min forfærdelige dumhed og havde gjort sig den ulejlighed at komme tilbage.

Jeg havde lidt skrækkeligt af sult og kulde i over hundrede timer på denne øde og ensomme ø, og havde fiskerne ikke været, var jeg kommet til af lutter tankeløshed at lægge mine ben dér. Som det nu var, havde jeg dog også måttet betale denne tankeløshed dyrt nok; for ikke alene havde jeg måttet udstå mange lidelser, men min hals vedblev at pine mig, jeg havde

knap kræfter til at slæbe mig af sted, og mine klæder var så at sige ødelagte.

Jeg har kendt både onde mennesker og dumme. Jeg tror, det går begge slags dårligt før eller senere; men det går vist først ud over de dumme.

15. Knøsen med sølvknappen. – Over øen Mull

Den del af Mull, jeg nu var kommet over på, og som bliver kaldt Ross, var fuld af klipper og ufarbar som den ø, jeg havde forladt. Der var ikke andet at se på den end moser, småkrat og store sten. De, der var kendt på stedet, kunne måske nok finde sti og vej; men jeg for mit vedkommende havde ingen anden vejviser end min næse og ikke andet at styre efter end bjerget Ben More.

Allerførst styrede jeg dog efter den røg, jeg så ofte havde set stige op fra øen, og trods min store træthed og de uvejsomme strækninger nåede jeg dog omsider klokken fem-seks om eftermiddagen til huset, som lå i bunden af en lille dal.

Det var langstrakt, men lavt, tækket med græstørv og opført af utilhugne sten, og på en sten foran det sad en gammel mand og røg sin pibe i solskinnet.

På den smule engelsk, han kunne, fortalte han mig, at mine skibsfæller var kommet frelst i land, og at de dagen efter deres forlis var kommet til hans hus og var blevet bespist dér.

"Var der en imellem dem," spurgte jeg, "der var klædt som en gentleman?"

Han sagde, at de alle var iførte grove overklædninger; men den første af dem, og han var kommet alene, havde ganske vist haft både knæbenklæder og strømper på, mens de andre kun havde matrosbukser.

"Ah," sagde jeg, "og så havde han fjer i hatten?"

Manden sagde nej; han var barhovedet ligesom jeg selv.

Først troede jeg, at Alan havde tabt sin hat; men så kom jeg til at huske på, at det havde regnet, og fandt det nu mere sandsynligt, at han for at skåne hatten havde taget den ind under sin kappe. Jeg kunne ikke lade være at smile, både fordi min ven var blevet reddet, og fordi han var så forfængelig.

Men nu lagde den gamle mand hånden på sin pande og sagde, at jeg sikkert måtte være knøsen med sølvknappen.

"Ja, rigtigt – det er jeg," sagde jeg forundret.

"Nu vel," sagde den gamle, "så skulle jeg sige dig fra din ven, at du skulle følge bag efter ham til hans land gennem Torosay."

Han spurgte mig derefter, hvordan jeg havde haft det, og jeg fortalte ham om alt, hvad jeg havde måttet gennemgå. En mand fra sydlandet ville sikkert have givet sig til at le, men denne gamle mand – eller herre skulle jeg måske sige; for skønt hans klæder var lappede og lasede, havde han dog et dannet væsen – hørte på mig i stor alvor og med megen medlidenhed.

Da jeg var færdig, tog han mig ved hånden og førte mig ind i sin hytte – for stort andet var det ikke – og præsenterede mig for sin kone, ret som hun havde været en dronning og jeg en hertug.

Den gode kone satte havregrød og en kold rype på bordet for mig, klappede mig på skulderen og smilede til mig; for hun kunne ikke et ord engelsk, og for ikke at stå tilbage for hende blandede den gamle herre mig en stærk drik af varmt vand og deres landlige brændevin.

Både mens jeg spiste og siden, da jeg drak af punchen, kunne jeg knap tro på min gode lykke, og skønt hytten var fuld af tørverøg og fuld af huller både i væg og tag, forekom den mig dog som et slot.

Punchen skaffede mig både en stærk sved og en dyb søvn. De gode mennesker lod mig sove ud, og det var lige ved middag næste dag, før jeg forlod dem. Min hals var nu næsten helt rask igen og håbet vågnet på ny, så stor virkning havde den gode mad og de gode nyheder haft.

Skønt jeg nødte den gamle herre hårdt, ville han dog slet ikke tage mod nogen betaling, og ved afskeden gav han mig en gammel hat; men jeg må rigtignok bemærke, at jeg, så snart jeg var kommet så langt fra huset, at de ikke kunne se mig længere, vaskede dette klædningsstykke rent i en kilde ved vejen.

Jeg tænkte ved mig selv: "Hvis disse mennesker skal kaldes vilde højlændere, da kunne jeg ønske, at mit eget folk var lige så vildt."

Jeg var kommet meget sent af sted, og det var ikke let for mig at finde vej. For resten traf jeg på ikke så få folk, som arbejdede ude på deres elendige marker, der knap kunne føde en kat, eller vogtede småkøer, der ikke var større end en årskalv.

Da højlandets klædedragt efter oprøret var blevet forbudt, og folkene var tvunget til at gå i almindelige klæder, var det meget underligt at se, hvorledes de havde uglet sig ud. Nogle af dem havde ikke andet på end en stor kåbe eller kappe, og benklæderne bar de på ryggen som en overflødig byrde. Andre havde lavet en efterligning af en plaid, hvor striberne kun gik på den ene led, og andre igen havde beholdt deres skotske skørt, men havde med nogle få sting hæftet det sammen mellem benene, så at det var blevet lavet om til et par pludderbukser ligesom dem, hollænderne går med.

Alle sådanne kneb var ellers forbudt og blev straffet, hvor de blev antruffet; for loven blev strengt overholdt i den hensigt at

kvæle klansfølelserne; men her ude på denne afsidesliggende ø var der ingen, som holdt øje med, at loven blev overholdt.

Det så ud, som om de alle var meget fattige, hvilket ikke var så underligt, eftersom de var hårdt tyngede med skatter, og høvdingene ikke længer holdt åbent hus, og alle vejene, selv en så afsides og lidet befærdet som den, jeg fulgte, var plaget af tiggere.

Men også her måtte jeg lægge mærke til den store forskel fra min hjemstavn. Thi vore tiggere i lavlandet har altid et krybende slesk væsen, og giver man dem en shilling og ønsker, at de skal give halvdelen tilbage på den, er de altid parat til at imødekomme ønsket. Men disse højlandstiggere holdt strengt på deres værdighed, og bad kun om almisse til at købe snus for – således sagde de i det mindste – og der var ikke tale om, at de ville give tilbage.

Imidlertid var det jo ikke noget, som kom mig ved, undtagen for så vidt som det var mig en adspredelse på den lange vej. Hvad der var af langt større betydning, var, at kun meget få af dem, jeg traf, kunne tale engelsk, og de få, der kunne, var, når undtages medlemmerne af tiggernes broderskab, meget uvillige til at stille det til min rådighed. Jeg vidste, at Torosay var mit bestemmelsessted, derfor nævnede jeg stedse dette navn for dem og pegede; men i stedet for simpelthen at pege til svar, gav de mig en hel strøm af deres gælisk, som bare forvirrede mig, og derfor var det intet under, at jeg lige så tit kom bort fra den rette vej, som jeg blev på den.

Henad klokken otte om aftenen kom jeg endelig meget træt til et ensomt hus, hvor jeg bad om at få husly, men blev vist tilbage. Jeg prøvede da, hvad penge kunne udrette i så fattigt et

land, og fremviste en af mine guineas, hvorpå manden i huset, der hidtil havde ladet, som han slet ikke forstod engelsk og ved håndbevægelser havde vist mig døren, pludselig begyndte at tale så forståeligt, som det behøvedes, og gik ind på for fem shilling at give mig nattely og næste morgen være min vejviser til Torosay.

Jeg sov meget uroligt den nat, for jeg frygtede for at blive udplyndret; men denne bekymring kunne jeg have sparet mig; for min vært var ingen røver, kun elendigt fattig og ganske upålidelig.

Han var ikke alene om den fattigdom; for næste morgen måtte vi gå fem engelske mil for at komme til, hvad han kaldte en rig mand, der kunne bytte min guinea i småmønt.

På Mull kunne denne mand måske nok betragtes som rig; i sydlandet ville han aldrig være blevet kaldt det; for hele huset måtte sættes på den anden ende, alle hans gemmer gennemrodes, og en nabo endda kaldes til hjælp, før han kunne få sammenskrabet tyve shilling i sølv. Men uagtet sin fattigdom var han dog meget høflig; han bad både min vejviser og mig om at spise til middag sammen med sin familie og bryggede bagefter en drik punch til os i en smuk porcelænsbolle. Men denne drik gjorde min vejviser, den skalk, så lystig, at han ikke ville derfra.

Jeg var ved at blive meget vred, og jeg henvendte mig til den rige mand – Hector Maclean var hans navn – for han havde været vidne både til vor aftale og til, at jeg havde betalt de fem shilling. Men Maclean havde også fået en rigelig del af punchen, og han svor på, at ingen gentleman skulle forlade hans bord, så længe der var noget tilbage i bollen, og der var

derfor ikke andet at gøre end slå sig til ro, høre på deres jacobitiske skåler og deres gæliske sange, indtil alle ved bordet var blevet dygtigt berusede, hvorefter de stavrede til sengs eller søgte ud i laden for at sove rusen ud.

Næste dag – det var min rejses fjerde – var vi oppe før klokken fem; men min slyngelagtige vejviser søgte straks hen til flasken, og det varede tre timer, før jeg fik ham ud af huset, og det endda blot for at lide en endnu større skuffelse.

Så længe vi gik ned ad en lyngbevokset dal, der kunne overses fra mr. Macleans bolig, gik alt godt, kun gik min vejviser hele tiden og skottede tilbage over skulderen, og når jeg spurgte ham, hvorfor han gjorde det, grinte han blot til mig. Men aldrig så snart var vi kommet over på den anden side af en høj, så at vi ikke kunne ses mere fra Macleans vinduer, før han sagde mig, at nu lå Torosay lige foran mig, og at jeg bare kunne styre efter en bjergtop, som han pegede på.

"Det kan jo være mig det samme," sagde jeg, "når I følger mig derover."

Men nu svarede den uforskammede bedrager mig på gælisk, at han ikke forstod engelsk.

"Min gode ven," sagde jeg, "jeg har nok lagt mærke til, at jert engelsk kommer og går, som det passer jer; vil I være så god at sige mig, hvad der kan bringe det tilbage? Er det flere penge, I ønsker?"

"Fem shilling til," sagde han, "så skal jeg selv bringe dig derhen."

Jeg betænkte mig lidt og tilbød ham så to, hvilket tilbud han med stor griskhed tog imod; men han forlangte at få pengene

straks "til at bringe lykke", sagde han; men det var nok snarere til min ulykke.

De to shilling bragte ham ikke engang to mil videre, så satte han sig ved vejkanten og tog sine støvler af, som om han ville til at hvile sig.

Jeg var nu ganske rødglødende af raseri. "Ha!" råbte jeg, "kan I nu måske ikke mere engelsk?"

"Nej!" svarede han med uforskammet frækhed.

Nu kogte jeg over af harme og løftede armen for at slå ham; men han trak en kniv ud af sine pjalter, sprang tilbage og viste tænder ad mig som en arrig hund. Men i mit raseri ænsede jeg slet ikke dette, jeg fo'r ind på ham, skød kniven til side med venstre hånd og slog ham lige i ansigtet med højre. Jeg var en meget stærk knøs, vreden gjorde mig endnu stærkere, og han var kun en lille mand, og derfor styrtede han til jorden ved mit slag. Heldigvis fløj kniven ud af hans hånd, idet han faldt.

Jeg samlede både den og hans støvler op, ønskede ham en god morgen og gik videre, mens han blev liggende barfodet og uden våben.

Jeg lo ved mig selv, idet jeg gik; for jeg følte mig vis på, at jeg af flere grunde nu var færdig med denne slyngel. For det første vidste han, at han ikke kunne få flere penge, desuden var hans sko så dårlige, at de kun var nogle få pence værd, og endelig var det imod loven, at han bar en kniv på sig, især når den var så stor som denne, der nærmest måtte kaldes en daggert.

Efter at have gået en halv times tid indhentede jeg en stor pjaltet mand, der gik temmelig hurtigt, men stadig følte sig for med sin kæp. Han var ganske blind, og han fortalte mig, at han var kateket, hvilket skulle have beroliget mig. Men hans ansigt

lovede ikke noget godt. Det havde et mørkt og hemmelighedsfuldt udtryk, og straks efter at vi var begyndt at følges ad, så jeg skæftet af en pistol stikke op af hans lomme.

At bære et sådant våben på sig kostede en bøde på femten pund ved første overtrædelse og transportation til kolonierne ved anden. Heller ikke kunne jeg forstå, af hvilken grund en religionslærer skulle gå bevæbnet, eller hvad en blind mand kunne stille an med en pistol.

Jeg fortalte ham om min vejviser; for jeg var meget stolt af, hvad jeg havde gjort, og min forfængelighed tog magten fra min klogskab. Ved omtalen af de fem shilling råbte han så højt, at jeg besluttede ikke at omtale de andre to og var glad ved, at han ikke kunne se, hvor rød jeg blev.

"Var det for meget?" spurgte jeg lidt stammende.

"For meget?" råbte han – "ih, jeg ville gerne vise dig vej til Torosay for et glas brændevin, og oven i købet give dig fornøjelsen af mit selskab."

Jeg svarede, at jeg ikke kunne forstå, hvorledes én, der var blind, kunne påtage sig at være vejviser; men heraf lo han højt og sagde, at hans kæp var lige så skarpøjet som en ørn.

"I alt fald på øen her," vedblev han; "for dér kender jeg hver sten og hver lyngtot. Se nu her," sagde han og slog til højre og venstre, som for at være sikker, "dernede løber en bæk, og på den anden side af den er der en høj, på hvis top der er rejst en sten. Tæt forbi højen går vejen til Torosay. Vejen her er godt banet; men når den løber ind i heden, bliver den stærkt bevokset med græs."

Jeg kunne ikke nægte at det var rigtigt alt sammen, og jeg udtalte min forundring herover.

"Åh," sagde han, "det er ingenting. Men vil du tro mig, at før den strenge lov blev udstedt, og der ikke måtte bæres våben her i landet, kunne jeg også skyde. Ja vist, kunne jeg det!" råbte han, og med et grin tilføjede han: "Hvis du blot havde en pistol her, så skulle jeg vise dig, hvorledes jeg bærer mig ad."

Jeg sagde ham, at jeg ingen pistol havde, og gik lidt længere bort fra ham. Han vidste ikke, at hans pistol stak et godt stykke ud af lommen, og at jeg kunne se solen flimre på dens stålskæfte. Heldigvis for mig troede han, at den var godt gemt.

Han begyndte nu meget lumsk at spørge mig ud om, hvor jeg hørte hjemme, om jeg havde mange penge, og om jeg kunne bytte et femshillingsstykke for ham, og under alt dette vedblev han at kæntre sig nærmere over mod mig, mens jeg stadig veg ud til siden.

Vi var nu kommet ind på en græsbevokset kvægsti, der gik ind over højene over mod Torosay, og vi blev ved at skifte plads fra den ene side af stien til den anden som dansere i en kædedans. Jeg havde så øjensynligt overmagten, at jeg blev mere og mere oprømt og fornøjede mig højligt over denne blindebuksleg. Kateketen derimod blev mere og mere arrig, og til sidst begyndte han at bande på sit gælisk og slå efter mine ben med sin kæp.

Men nu sagde jeg ham, at jeg alligevel havde en pistol i min lomme lige så vel som han, og at, hvis han ikke gik lige frem ad vejen mod syd, så skulle han få en kugle gennem hovedet.

Så blev han på én gang meget venlig og efter i nogen tid at have forsøgt at blødgøre mig, hvad der dog ikke lykkedes ham, forbandede han mig endnu en gang på gælisk og gik så fra mig.

Jeg blev stående og så, hvorledes han stavrede frem mellem mosehuller og buske, stadig følende sig for med sin stav, indtil han drejede uden om en høj og forsvandt i den næste dal. Derefter begav jeg mig igen af sted i retning af Torosay, meget gladere ved at være alene end i selskab med denne religionens mand. Det havde været en uheldig dag for mig; men disse to mænd, som jeg nu var blevet befriet for, den ene efter den anden, var rigtignok også de to værste, jeg fik at gøre med i højlandet.

I Torosay, der lå ved Mull Sound lige over for Morven, var der en kro. Kromanden her hed Maclean, og han var af meget fin familie; for en kromands stilling er i højlandet meget mere anset, end den er hos os på sydlandet.

Han talte meget godt engelsk, og da han mærkede, at jeg havde haft en god skolegang, prøvede han først at høre mig i fransk, hvor han lettelig satte mig til vægs, og derefter i latin, hvor jeg nok kunne hamle op med ham, uden at jeg dog kunne sige, at jeg var hans overmand.

Denne fornøjelige kappestrid bragte os på en venlig fod med hinanden, og jeg blev siddende oppe og drak punch med ham, eller for at tale mere rigtigt, jeg sad oppe og så ham drikke punch, indtil han blev så beruset, at han lagde sit hoved på min skulder og græd.

Jeg prøvede som tilfældigt at lade ham se Alans sølvknap; men det var tydeligt, at han ikke havde set eller hørt tale om den før. Han var desuden fjendtligt stemt mod Ardshiels familie og venner, og før han blev rigtigt drukken, læste han et smædedigt på meget godt latin, som han havde lavet om en person af nævnte hus.

Da jeg fortalte ham om min kateket, rystede han på hovedet og sagde, at jeg kunne prise min lykke, at jeg var kommet helskindet fra ham. "Det er en meget farlig person," sagde han. "Duncan Mackiegh er hans navn; han kan skyde efter hørelsen i en afstand af flere favne, og tit er han blevet beskyldt for landevejsrøveri, ja, en gang endda for mord."

"Det mærkeligste af det hele synes jeg er," sagde jeg, "at han sagde, han var kateket."

"Hvorfor skulle han ikke det?" sagde han, "når det er det, han er. Det var Maclean af Duart, som gav ham bestillingen, fordi han var blind; men det var vel nok ilde gjort," tilføjede min vært; "for han er jo stadig på vej fra det ene sted til det andet for at høre ungdommen i religionen, og dette er sikkert en stor fristelse for en fattig mand."

Da min vært ikke kunne drikke mere, viste han mig op i en seng, og vel til mode lagde jeg mig til at sove. Jeg havde tilbagelagt den besværlige vej tværs over den store ø Mull fra Erraid til Torosay, halvtreds mil i lige linje, men henved hundrede ad de krogede veje, som jeg havde måttet vandre i fire dage, uden at jeg følte mig synderlig træt derved. Ja, ved enden af denne lange vandring var jeg ved langt bedre mod og følte mig langt bedre tilpas, end jeg havde gjort ved begyndelsen.

16. Knøsen med sølvknappen. – Tværs over Morven

Fra Torosay til Kinlochaline lige overfor er der daglig færgefart. Begge sider af sundet ligger i Macleanernes store klan, og de folk, som var på færgen tillige med mig, var næsten alle af denne klan. Manden, som førte færgen, blev dog kaldet Neil Roy Macrob, og såsom Macrob var et af navnene på Alans klansmænd, og det var Alan selv, som havde sendt mig herop til færgen, længtes jeg meget efter at komme til at tale ene med Neil Roy.

På den overfyldte båd var dette naturligvis umuligt, og overfarten gik meget langsomt for sig. Der var slet ingen vind, og da båden var mådeligt udstyret, kunne vi kun bruge to årer ved den ene side og en ved den anden.

Imidlertid sled rorkarlene med en god vilje, og nogle af passagererne løste dem af for at hjælpe dem; mens andre søgte at fordrive tiden ved at synge gæliske sange. Både sangene og søluften, passagerernes muntre sind og det herlige vejr gjorde denne færgefart til en såre fornøjelig oplevelse.

Dog skulle farten ikke forløbe uden én sørgelig tildragelse. I mundingen af Loch Aline så vi et skib ligge for anker, og jeg troede først, at det var et af kongens skibe, der både sommer og vinter krydsede omkring ved Skotlands kyster for at forhindre samkvemmet med Frankrig; men da vi kom nærmere, var det tydeligt at se, at det var et købmandsskib. Men det, som forbavsede mig mest, var, at ikke blot skibets dæk, men også

strandbredden var sort af mennesker, og at små fiskerbåde stadig gik frem og tilbage mellem skibet og kysten.

Da vi var kommet endnu nærmere, hørte vi tydeligt, at der måtte være noget sørgeligt på færde; for både folkene på skibet og de, der stod på strandbredden, græd og jamrede sig, så det måtte skære én i hjertet.

Nu forstod jeg, at det måtte være et udvandrerskib, der skulle over til de amerikanske kolonier.

Vi lagde til ved skibssiden, og udvandrerne lænede sig ud over rælingen og græd og rakte hænderne ud mod mine medpassagerer, mellem hvilke de havde flere slægtninge og venner.

Hvor længe dette kunne have vedvaret, ved jeg ikke; for det lod til, at ingen af dem ænsede tidens gang; men til sidst kom skibets kaptajn, der, hvad der ikke var så sært, så ud, som om han var helt fortumlet af denne græden og jamren, hen til rælingen og bad os om at forlade skibet.

Neil stødte nu fra, og forsangeren i båden stemte i med en meget bedrøvelig sang. Både udvandrerne og deres venner på strandbredden faldt straks i med, så at det fra alle sider lød som en klagesang ved en begravelse.

Jeg så tårerne strømme ned af kinderne på mændene og kvinderne i båden, også på dem, der sad ved årerne, og jeg kunne ikke andet end føle mig sørgmodigt stemt over al denne bedrøvelighed.

Ovre ved Kinlochaline fik jeg endelig held til at få Neil taget til side et stykke fra båden, hvorpå jeg sagde til ham, at jeg var vis på, at han var en af Appins mænd.

"Og hvad om jeg nu var?" sagde han.

"Jeg søger efter en mand," sagde jeg, "og det bæres mig for, at I kan sige mig noget om ham. Alan Breck Stewart er hans navn." Men i stedet for at vise ham sølvknappen var jeg så dum at forsøge at stikke ham en shilling i hånden.

Han trådte straks et skridt tilbage. "Vil du fornærme mig," sagde han. "Dette er ikke den vis, hvorpå den ene gentleman opfører sig over for den anden. Den mand, du der nævner, er i Frankrig; men om jeg også havde ham i mit hus, og du havde alle dine lommer fulde af shillinger, så ville jeg dog ikke krumme et hår på hans hoved."

Jeg så nu, at jeg havde grebet sagen an på en hel gal måde; men uden at spilde tid med undskyldninger viste jeg ham sølvknappen, som jeg holdt frem i min hule hånd.

"Godt – godt," sagde Neil; "du skulle helst havde vist mig den ende af stokken straks; men hvis du er knøsen med sølvknappen, så er alt i orden, og jeg har lovet at sørge for, at du bliver beskyttet. Men hvis du vil tillade mig at tale rent ud," vedblev han, "så er der et navn, som du aldrig skal tage i din mund, og det er navnet Alan Breck, ligesom der også er en ting, som du aldrig skal indlade dig på, og det er at tilbyde en højlandsgentleman dine smudsige penge."

Det var ikke så let for mig at komme med nogen undskyldning; for jeg kunne ikke godt sige ham, således som det forholdt sig, at jeg ikke et øjeblik havde troet, at han i denne henseende ville behandles som en gentleman. Neil havde for sit vedkommende ikke tid til at lade sig opholde længere af mig, og han skyndte sig derfor at gøre, hvad der var pålagt ham, og angive mig de steder, jeg skulle tage ind, og den vej, jeg skulle følge. Jeg skulle tilbringe natten i kroen i Kinlochaline; den

næste dag skulle jeg så gå tværs over Morven til Ardgour, hvor jeg skulle ligge over hos en mand, der hed John af Claymore, og som havde fået besked om, at jeg ville komme. Den tredje dag skulle jeg lade mig sætte over en sø ved Corran og en anden ved Balachulish, hvorefter jeg skulle spørge mig for, indtil jeg kom til James af Glens hus ved Aucharn i Duror, som ligger i Appin.

Jeg skulle således passere både søer og sunde; for denne del af højlandet er opfyldt af sådanne, der slynger sig om bjergenes fod. Dette gør landet let at forsvare, men besværligt at befare.

Dernæst gav Neil mig flere gode råd: jeg skulle undgå at komme i snak med dem, jeg mødte på vejen, og fremfor alt skulle jeg omhyggeligt undgå whigger, Campbell'er og "rødkjolerne". Så jeg nogen af disse sidste nærme sig, skulle jeg forlade vejen og søge skjul i en busk; for det var altid farligt at komme i deres nærhed. Kort sagt, jeg skulle bære mig ad, som om jeg var en røver eller en jacobit, hvilket sidste Neil vist også antog mig for at være.

Kroen i Kinlochaline viste sig at være et forfærdeligt hul, ikke stort bedre end en svinesti, fuld af røg, utøj og tavse højlændere. Men ikke alene var jeg meget utilfreds med kroen; jeg var også misfornøjet med mig selv på grund af min opførsel over for Neil, og jeg syntes, at jeg aldrig kunne befinde mig dårligere, end jeg gjorde her.

Heri tog jeg storlig fejl, hvad jeg snart skulle erfare; for jeg havde næppe opholdt mig i kroen en halv time, i hvilken tid jeg næsten uafbrudt stod i døren, fordi jeg ikke kunne udholde tørverøgen, der var ved at gøre mig halvblind, før det blev et frygteligt tordenvejr. Regnen skyllede ned, og kilderne brød

frem på den lille høj, hvor kroen var bygget, så at den ene ende af bygningen blev til en hel sø.

I hine tider var kroerne i hele Skotland såre tarvelige; men alligevel var det noget nyt for mig, at jeg måtte vade gennem vand til op over skoene, da jeg skulle gå fra ildstedet og hen til den seng, hvor jeg skulle sove.

Straks efter at jeg havde begyndt min næste dags vandring, indhentede jeg en lille tyk mand, der gik meget langsomt og med udadvendte fødder. Han gik og læste i en bog, og hans dragt tydede på, at han kunne være præst.

Da jeg gav mig i snak med ham, fik jeg da også at vide, at han var kateket. Men han var af en hel anden slags end den blinde mand på Mull; for han var en af dem, som Selskabet for Udbredelsen af Kristendom i Edinburgh havde sendt ud for at prædike evangeliet i de afsidesliggende egne i højlandet.

Hans navn var Henderland. Han talte det brede sydlandske mål, som jeg var begyndt at længes stærkt efter igen at høre, og foruden at være landsmænd fandt vi snart, at der var andre interesser, som forbandt os. Thi min gode ven, præsten i Essendean, havde i sine ledige timer oversat en del hymner og gudelige småbøger på gælisk, og dem benyttede Henderland sig af i sin virksomhed, da han fandt dem såre fortræffelige, og det var netop en af dem, han gik og læste i, da jeg indhentede ham.

Vi blev snart enige om at følges ad; for vi skulle samme vej så langt som til Kingairloch. Under vor vandring standsede og tiltalte han alle dem, vi mødte, og alle dem, der arbejdede på markerne ved vejen, og skønt jeg ikke kunne forstå, hvad de talte om, kunne jeg dog se, at mr. Henderland måtte være

meget agtet og elsket. Flere af folkene kom med gaver til ham eller bød ham en pris af deres snustobaksdåser.

Jeg fortalte ham så meget af min historie, som jeg syntes klogt, det vil sige det, der ikke vedrørte Alan, og jeg sagde, at Balachulish var mit bestemmelsessted, hvor jeg skulle træffe en ven; for jeg mente, at hvis jeg nævnede Aucharn og Duror, ville det let kunne vække hans mistanke.

Han for sit vedkommende fortalte mig meget om sin virksomhed og om de mennesker, han arbejdede imellem, om de jacobitiske præster, som måtte holde sig skjulte, om folkedragterne, der var forbudt, og mange andre mærkeligheder fra højlandets egne. Det lod til, at han var meget fordragelig, og at han syntes, at den engelske regering i mange henseender fo'r for hårdt frem mod befolkningen heroppe.

Jeg dristede mig derfor til at spørge ham om den røde ræv og om Appins fæstere; for jeg syntes, at sådanne spørgsmål kunne lyde meget naturligt fra én, der for første gang besøgte landet.

Han sagde, at dette var et sørgeligt emne at komme ind på. "Det er meget besynderligt, at fæsterne kan få disse penge skrabet sammen," sagde han; "for de allerfleste af dem lider både sult og nød; men jeg tænker, at de i mange tilfælde bliver tvunget til at udlevere dem. James Stewart i Duror – det er ham, de kalder James af Glens – er halvbroder til Ardshiel, klanens høvding; ham ser de alle op til; men han er en hård mand i sine forlangender. Og så er der én, som kaldes Alan Breck –"

"Ah!" udbrød jeg, "hvad ved I om ham?"

"Ja, hvor er den vind, der blæste i går?" sagde Henderland. "Han er her og dér og ingen steder. Her i dag og borte i morgen

som vildkattene på heden. Det skulle ikke forbavse mig, om han lå i skjul bag hin enebærbusk og gloede på os! Hør, du skulle vel ikke have en god pris tobak hos dig?"

Jeg måtte sige nej og gøre ham opmærksom på, at han allerede en gang før havde gjort det samme spørgsmål.

"Det er meget troligt," sagde han og sukkede; "men underligt er det, at du slet ikke har noget. Men, som jeg sagde, denne Alan Breck er en rask og dristig fyr, og det er vel bekendt, at han er James' højre hånd. Der er sat en pris på hans hoved; men han er ikke bange for noget og viger heller ikke tilbage for at bruge vold. Hvis en fæster skulle nægte at udlevere det, han krævede af ham, ville han ikke betænke sig på at stikke ham ned på stedet."

"Det er meget sørgeligt, mr. Henderland," sagde jeg; "det synes jo, som om begge parter gør hinanden den fortræd, de kan, og stadig lever i frygt for hinanden."

"Der er ikke alene frygt, men der er også kærlighed at fortælle om, og selvfornægtelse, som mange kunne lære en hel del af," sagde mr. Henderland. "Om det så er Alan Breck, så er han, efter hvad jeg har hørt om ham, i mange måder at respektere. Der er mangen en hykler, som hver søndag går i kirke i vor del af landet, og som i verdens øjne er, som han skal være, der i virkeligheden er et mere ugudeligt menneske end hin vildfarende sjæl, som jeg har talt om, denne morder Alan Breck. Ja, ja, vi kan lære meget af disse stakkels mennesker – men måske synes du, at jeg har været for længe i højlandet, og at jeg er for overbærende mod dem," tilføjede han og smilede til mig.

Jeg sagde, at dette syntes jeg ingenlunde, og at jeg selv havde set meget mellem højlænderne, som jeg måtte beundre, og mr.

Campbell var jo, når det kom til stykket, også højlænder.

"Ja," sagde han, "det er sandt, og han er af god slægt."

"Men hvad er kongens lensmand nu i færd med?" spurgte jeg.

"Colin Campbell?" sagde Henderland. "Nu er han i færd med at stikke sin hånd i en hvepserede."

"Ja, jeg hører, at han har i sinde med magt at drive fæsterne ud," sagde jeg.

"Ja," sagde han; "men endnu har han ikke haft meget held med sig. Først red James af Glens til Edinburgh for at pleje råd med en sagfører – en Stewart uden tvivl; for de hænger jo alle sammen som ærtehalm – og ved hans hjælp fik han også sagen standset. Men så kom Colin Campbell til Edinburgh og fik magten over baronerne af The Exchequer, der stod på fæsternes parti, og nu har jeg hørt, at de første af fæsterne skal rykke ud i morgen. Udsættelsen skal begynde i Duror, lige under James' egne vinduer, hvad der efter min ringe mening ikke er synderlig klogt."

"Tror I, det kommer til kamp?" spurgte jeg.

"Nå," sagde Henderland, "våbnene er jo taget fra dem – det mener man da; men jeg tror rigtignok, at der ligger meget koldt jern skjult på afsides steder. Men Colin har naturligvis sine hjælpere med. Alligevel – hvis jeg var hans kone, ville jeg ikke sove roligt, før jeg havde ham hjemme igen, for det er farlige folk, disse Appin Stewart'er."

Jeg spurgte, om de var værre end deres naboer.

"Det er de egentlig ikke," svarede han, "men det gør ikke sagen bedre; for selv om Colin kommer godt fra det i Appin, så må han dog begynde forfra i den næste landsdel, som kaldes Mamore, og som hører til Cameronernes klan. Han er

lensmand over dem begge, og på begge skal han drive fæsterne ud. Men når jeg skal tale oprigtigt, min gode Balfour, så er det nu min tro, at slipper han vel fra den ene klan, så vil han finde sin død i den anden."

Således blev vi ved at tale sammen, mens vi vandrede henad vejen det meste af dagen, indtil mr. Henderland til sidst efter at have udtrykt sin glæde over mit selskab og over at have gjort bekendtskab med en ven af mr. Campbell, som han ville være så fri at kalde en af kirkens bedste sangere, foreslog, at jeg skulle forlænge min dagsrejse lidt og ligge over hos ham i hans hjem, der lå et stykke på den anden side af Kingairloch.

Sandt at sige blev jeg overmåde glad ved dette tilbud; for jeg ventede mig ikke noget synderlig godt af John af Claymore, og efter at jeg havde været så uheldig, først med min vejviser og siden med færgeskipperen, som var gentleman, var jeg blevet noget bange for at indlade mig med fremmede højlændere. Derfor rakte jeg ham hånden for at sige ham tak, og henad aften kom vi så til hans bolig, et lille hus, der lå ved Linnhe Lochs kyst.

Solen var allerede gået ned på den anden side af bjerget Ardgour, men skinnede endnu på bjergtoppene ovre i Appin. Sundet lå så stille som en indsø, og der hørtes ingen andre lyde end mågernes skrig ude over vandet.

Ikke så snart var vi kommet til mr. Henderlands dør, før han til min store forbavselse – for jeg var nu blevet vant til højlændernes høflighed – stødte mig lidt ublidt til side, styrtede ind i huset, tog en lille krukke og en hornske ned fra en hylde og begyndte at fylde næsen med snus i store mængder. Derpå fik

han et eftertrykkeligt anfald af nysen, hvorefter han skottede hen til mig med et lidt forlegent smil.

"Det er et løfte, jeg har aflagt," sagde han. "Jeg har gjort mig selv det løfte, at jeg ikke ville bære snustobak på mig. Det er sandelig en stor selvfornægtelse; men når jeg tænker på martyrerne, både dem fra den første kristne tid og vore skotske covenanter, så er denne spægelse jo for intet at regne mod deres lidelser."

Da vi havde spist – og havregrød og valle udgjorde hovedretten i vort måltid – blev hans ansigt meget alvorligt, og han sagde, at han nu havde en pligt at fuldbyrde på den gode mr. Campbells vegne, og det var at spørge mig om mit forhold til Gud. Jeg kunne ikke lade være med at tænke på hans snustobak, og var mest tilbøjelig til at smile; men han havde ikke talt længe, før han bragte tårerne frem i mine øjne.

Der er to ting, som menneskene aldrig bør blive trætte af, og det er godhed og ydmyghed; vi får ikke for meget af dem i denne verden og mellem dens egenkærlige og hovmodige mennesker. Men mr. Henderland havde de rette ord på tungen, og skønt jeg var ikke så lidt opblæst af mine eventyr, og fordi jeg var kommet så godt fra dem, varede det dog ikke længe, før jeg lå på knæ ved siden af den gamle mand, og begge var vi glade og stolte over at ligge således.

Før vi gik til sengs, tilbød han mig en halv shilling til hjælp til rejsen. Han tog den fra en lille sparebøsse, som han gemte i et hul i hyttens lervæg. Jeg vidste ikke, hvad jeg skulle sige til denne rørende godhed; men da han blev ved at nøde mig til at tage imod den, fandt jeg, at det ville sømme sig bedst for mig at

lade ham få sin vilje. Men jeg er sikker på, at han var fattigere end jeg, da jeg forlod ham.

17. Den røde rævs død

Den næste dag opspurgte mr. Henderland en mand, som ejede en båd, og som om eftermiddagen skulle sætte over sundet til Linnhe Loch for at fiske ved kysten af Appin, og ham fik han til at tage mig med, eftersom han var en af hans menighed.

Således sparede jeg en lang dags rejse foruden færgepengene til de to færger, jeg ellers skulle have benyttet.

Det var hen ved middagstid, da vi tog af sted. Dagen var mørk og skyfuld, men med små solpletter hist og her. Sundet var på dette sted meget dybt, men tillige stille, så at der næppe var en krusning at se på det. Bjergene på begge sider var både høje og nøgne. De så meget mørke ud under den skyfulde himmel; men hist og her var de som overtrukket med sølvtråde, det var de små vandløb, der tegnede sig således, når solen skinnede på dem. Hele dette Appins land forekom mig at være så barsk og trist, og jeg kunne ikke forstå, at Alan kunne elske det så højt.

Fra min overfart er der kun én ting at berette. Kort efter at vi var kommet af sted, skinnede solen på noget rødt, der bevægede sig tæt nede ved vandet på den nordre kyst. Det så ud, som om det kunne være rødkjoler, og nu og da blinkede og glimtede det tillige mellem dette røde, som om solstrålerne faldt på noget blankt metal.

Jeg spurgte fiskeren, hvad han troede dette var, og han svarede, at han troede, det måtte være de røde soldater, der var på march fra Fort William og ind i Appin for at tugte de stakkels fæstere.

Det var et sørgeligt syn for mig, og enten det nu var, fordi jeg kom til at tænke på Alan, eller det var en anelse, der indgav mig det, så fattede jeg stor modvilje mod kong Georges soldater.

Da vi var kommet op til den pynt af landet, hvor Loch Leven går ind mod nordøst, bad jeg om at blive sat i land. Fiskeren, der var en ærlig mand, og som ville holde sig til det løfte, han havde givet kateketen, ville gå videre med mig til Balachulish; men da dette var at føre mig ud over mit hemmelige bestemmelsessted, holdt jeg på mit og blev da også sat i land ved Lettermore-skoven, og jeg stod nu i Appin, Alans land.

Det var en birkeskov, jeg kom ind i, og den voksede op ad en stejl bjergskråning, der gik lige ud til Loch Leven. Der var mange åbne steder, som var tæt bevoksede med bregner, og der løb en vej eller ridesti midt igennem den fra nord til syd.

Denne vej fulgte jeg, og da jeg var kommet til et sted, hvor der sprang en kilde frem ved kanten af vejen, satte jeg mig ned for at spise noget brød, mr. Henderland havde givet mig, og for at tænke over min stilling.

Her blev jeg pint ikke alene af en sværm myg, der ubarmhjertigt stak mig i ansigtet og på hænderne, men også og endnu mere af stor tvivlrådighed. Hvad skulle jeg gøre; skulle jeg søge selskab med en fredløs og morder som Alan, eller skulle jeg lyde fornuftens stemme og begive mig tilbage til sydlandet ved at spørge mig for og tigge mig frem, og hvad ville mr. Campbell og mr. Henderland tænke om mig, hvis de nogensinde fik min dårskab og letsindighed at vide – det var disse tanker og tvivl, der meldte sig med større styrke og påtrængenhed end nogensinde før.

Mens jeg således sad og grundede, trængte lyden af hestetrav og menneskestemmer ud til mig gennem skoven, og straks efter så jeg fire rejsende komme til syne på vejen.

Denne var på dette sted så optrådt og smal, at de kom gående i gåserad og ledede hestene ved tøjlerne.

Den forreste var en stor, rødhåret herre. Han havde et blussende ansigt med et bydende udtryk, og i hånden havde han sin hat, som han viftede sig med; for det var en meget varm dag.

Den næste bar en sort klædning og en hvid paryk, hvorfor jeg antog ham for at være sagfører, hvilket senere viste sig at være rigtigt. Den tredje var en tjener, og nogle af hans klæder var af skotskternet tøj, hvilket viste, at hans herre var af højlandsk slægt, og at han enten måtte være fredløs eller stå sig særlig godt med regeringen, eftersom det var imod loven at bære slige klæder.

Havde jeg været mere inde i disse ting, ville jeg have vidst, at tøjet var ternet på den måde, som det brugtes af klanen Argyle (eller Campbell). Tjeneren havde en stor vadsæk spændt på sin hest, og ved saddelbommen hang der et net fyldt med citroner. Disse brugtes efter at være skåret i skiver til at komme i punch, og det var meget almindeligt, at fornemme rejsende førte dem med på deres rejser.

Hvad den fjerde angik, da havde jeg set flere af den slags før og vidste, at han var retsbetjent.

Aldrig så snart havde jeg set disse mennesker, før jeg kom til den beslutning (af hvilken grund kan jeg ikke forklare), at fortsætte mit eventyr, og da den forreste var kommet lige ud for

mig, rejste jeg mig fra bregnerne og spurgte ham om vej til Aucharn.

Han standsede mig og betragtede mig – med et lidt besynderligt blik forekom det mig – hvorefter han vendte sig om mod sagføreren. "Mungo," sagde han, "der er mangen én, som ville tage dette for et værre varsel end at møde en gammel kælling. Her er jeg nu på vej til Duror i det ærinde, I ved nok, og så dukker denne knøs uventet op af bregnerne og spørger, om jeg er på vej til Aucharn."

"Glenure," sagde den anden. "Ilde er det at spøge med disse ting."

Disse to var kommet tæt hen til mig og betragtede mig skarpt, mens de to andre gjorde holdt i et stenkasts afstand bag ved dem.

"Og hvem søger du i Aucharn?" sagde Colin Roy Campbell af Glenure, han, der blev kaldt den røde ræv; for ham var det, jeg havde standset.

"Den mand, som bor dér," svarede jeg.

"James af Glens," sagde Glenure eftertænksomt, hvorefter han igen vendte sig mod sagføreren. "Tror I, han er ved at samle sine folk?" spurgte han.

"I alt fald," sagde sagføreren, "vil vi gøre klogest i at blive, hvor vi er, indtil vi har soldaterne til at beskytte os."

"Skulle I nære mistanke til mig," sagde jeg, "så vil jeg sige jer, at jeg hverken hører til hans folk eller eders. Jeg er en af kong Georges tro og ærlige undersåtter. Jeg står ikke i gæld til nogen og frygter ikke nogen."

"Vel talt, min knøs," sagde lensmanden. "Men må det være mig tilladt at spørge: Hvad har denne ærlige mand at gøre så

langt fra sit land? Og hvorfor er han kommet hid for at opsøge Ardshiels broder? Det er mig, der har magten her, må jeg sige dig. Jeg er kongens lensmand over disse landsdele, og tolv roder soldater har jeg til at følge mig."

"Jeg har hørt et og andet her i landet om, at I var en hård mand, hvor I rådede," sagde jeg.

Han vedblev at se på mig, som om han var i tvivl.

"Nå," sagde han til sidst, "du taler noget dristigt; men jeg synes ikke ilde om dem, der taler rent ud. Havde du på en anden dag end netop denne spurgt mig om vejen til James Stewarts dør, da skulle jeg have vist dig vejen og have ønsket dig lykke på rejsen; men i dag – hvad, Mungo?" Her vendte han sig igen mod sagføreren.

Men netop, som han gjorde dette, lød der et bøsseknald fra et sted højere oppe på bjerget, og i samme øjeblik segnede Glenure om på vejen.

"Åh – jeg dør!" råbte han flere gange efter hinanden.

Sagføreren havde grebet fat om ham og holdt ham i sine arme; mens tjeneren var løbet til og stod og vred sine hænder. Men den sårede mand så fra den ene til den anden med dødsangst i øjnene, og hans stemme var forandret, så det var en ynk at høre.

"Sørg for eder selv," sagde han; "med mig er det forbi!"

Han forsøgte at knappe sin klædning op, som for at se på sit sår; men hans fingre kunne ikke rigtig få fat på knapperne. Nu udstødte han et dybt suk, han bøjede hovedet til den ene side, og dermed var han død.

Sagføreren sagde ikke et ord; men hans ansigt var så skarpt som en pen og lige så blegt som den dødes. Tjeneren derimod

gav sig til at græde og jamre som et barn, og jeg stod og stirrede på dem i stor rædsel. Retsbetjenten var, så snart han hørte skuddet, løbet tilbage for at skynde på soldaterne.

Endelig lagde sagføreren den døde tilbage på vejen i hans blod og rejste sig vaklende op.

Jeg antager, at det var hans bevægelse, som bragte mig til mig selv igen; for næppe havde han rejst sig, før jeg begyndte at løbe op ad bjerget, idet jeg råbte: "Morderen! Morderen!"

Så kort tid var der gået, at da jeg var kommet op til det øverste af den første skråning og kunne overse den nederste del af bjerget, kunne jeg se morderen flygte bort ikke langt fra mig. Det var en svær mand i en sort kjortel med blanke knapper, og han havde en lang fuglebøsse i hånden.

"Her!" råbte jeg. "Jeg kan se ham!"

Da morderen hørte dette, kastede han et hastigt blik tilbage over skulderen og begyndte at løbe stærkere. I det næste øjeblik var han forsvundet inde i en gruppe birketræer. Men derefter kom han frem på den anden side, hvor jeg kunne se ham klavre op ad bjergskråningen, som her var meget stejl. Så dukkede han ned på den anden side af en klippekam, og jeg så ham ikke mere.

Under alt dette var jeg blevet ved at løbe, og jeg var nået et godt stykke op, da jeg hørte en stemme, der råbte til mig, at jeg skulle standse.

Jeg stod ved randen af den øverste skov, og da jeg standsede og så mig tilbage, lå hele den nederste del af bjerget udbredt for mit blik.

Det var sagføreren og retsbetjenten, som stod nede på vejen og råbte og vinkede til mig, at jeg skulle komme tilbage, og til

venstre for dem var rødkjolerne med musketterne i hånden begyndt enkeltvis at komme ud af den lavereliggende skov.

"Hvorfor skal jeg komme tilbage?" råbte jeg. "Kom I hellere herop!"

"Ti pund, hvis I fanger knøsen!" råbte sagføreren. "Han er med i komplottet. Han er blevet sat her for at holde os op med snak!"

Ved disse ord, som jeg tydeligt kunne høre, skønt det var til soldaterne og ikke til mig, de blev råbt, blev jeg grebet af en helt ny rædsel. For én ting er det at sætte sit liv i vove; men en helt anden at stå i fare for at miste både sit liv og sit gode navn og rygte. Desuden var det hele kommet så pludseligt og uventet, som et lyn fra en klar himmel, at jeg nu stod der ganske fortumlet og hjælpeløs.

Soldaterne begyndte at sprede sig og nogle af dem stak i rend; andre lagde bøssen til kinden og sigtede på mig, og jeg blev stående stille.

"Duk dig herind mellem træerne!" lød det fra en stemme tæt ved mig.

Jeg vidste ikke selv, hvad jeg gjorde; men jeg adlød, og idet jeg gjorde så, hørte jeg bøsserne knalde og kuglerne rasle mod birketræernes kviste.

Et stykke inde mellem birketræerne fandt jeg Alan Breck, som stod med en fiskestang i hånden. Han gav mig ingen hilsen; for der var ikke tid til sligt; han nøjedes med at sige: "Kom!" hvorefter han begyndte at løbe i retningen over mod Balachulish. Som et lam, der følger sin moder, løb jeg i hælene på ham.

Snart løb vi inde mellem birketræerne, snart dukkede vi os i bregnerne på de åbne steder, og snart krøb vi på hænder og knæ i den lave lyng. Men vi måtte skynde os forfærdeligt, og jeg blev så forpustet, at jeg troede, mine lunger skulle briste. Jeg havde ingen tid til at tænke mig om eller til at tale. Jeg husker kun, at Alan til min store forbavselse en gang imellem rejste sig helt op til sin fulde højde og så sig tilbage. Og hver gang, han gjorde dette, hørte vi soldaternes råb langt borte.

Et kvarter senere standsede Alan, kastede sig ned i lyngen og sagde til mig:

"Nu er det alvor! Gør nu, som jeg gør, for nu gælder det livet!"

Og med samme hurtighed, men med uendelig større forsigtighed passerede vi tilbage igen over bjerget, den samme vej vi var kommet, kun måske lidt højere oppe, indtil Alan igen kastede sig ned, denne gang i den øvre del af Lettermore-skoven, hvor jeg først havde fundet ham. Her blev han liggende i de høje bregner og pustede som en jagthund.

Det smertede således i mit hjerte og mine lunger, min tunge hang ud af munden af hede og tørhed, og det sortnede således for mine øjne, at jeg som en død segnede ned ved siden af ham.

18. Jeg taler med Alan i Lettermore-skoven

Alan var den første, der kom til sig selv. Han rejste sig, gik hen til udkanten af skoven, kiggede ud og kom så tilbage og satte sig ned.

"Nå, David," sagde han, "det var en hård tur!"

Jeg sagde intet, jeg ikke engang så meget som løftede hovedet. Jeg havde set et mord; jeg havde overværet, at en pæn og venlig gentleman uden varsel var blevet berøvet livet. Dette syn stod endnu for mig, og så var det dog kun en del af mine bekymringer.

Her var forøvet et mord på den mand, Alan hadede, og her skjulte Alan sig nu i skoven efter at være flygtet for soldaterne, og enten det nu var ham selv, der havde skudt, eller han havde fået en anden til det, så betød det det samme. Min eneste ven i hint vilde land var skyldig i mord, og jeg måtte ræddes for ham; jeg kunne ikke se ham i ansigtet, og hellere ville jeg have ligget i regnen på min kolde ø end i den lune skov ved hans side.

"Er du træt endnu?" spurgte han igen.

"Nej," svarede jeg, men blev ved at ligge med ansigtet nede mellem bregnerne. "Nej, jeg er ikke mere træt, end at jeg kan tale. I og jeg må nu skilles," vedblev jeg. "Jeg har syntes såre godt om jer, Alan; men eders veje er ikke mine og heller ikke Guds, og derfor må vore veje skilles."

"Nødig vil jeg skilles fra dig, David, uden at du giver mig en anden grund derfor," sagde Alan meget alvorligt. "Har du noget at sige på min ære og mit gode navn, så er det da det mindste,

du kan gøre for godt bekendtskabs skyld, at lade mig det høre. Men er det kun mit selskab, der er blevet dig til ubehag, så vil det blive min sag, om jeg vil føle mig fornærmet deraf."

"Alan," sagde jeg, "hvad mening er der i den tale? I ved jo dog meget godt, at hin Campbell-herre ligger dernede på vejen i sit blod."

Han sad tavs en lille stund, og derpå svarede han: "Har du aldrig hørt eventyret om manden og de gode folk?" Hermed mente han elverfolket.

"Nej," svarede jeg, "og jeg bryder mig heller ikke om at høre det."

"Med eders tilladelse, mr. Balfour, vil jeg desuagtet fortælle det," sagde Alan. "Manden, må du vide, var blevet kastet op på en nøgen klippeø i havet, og på denne ø plejede de gode folk at hvile, når de skulle over havet til Irland. Denne klippeø kaldes Skerryvore, og den ligger ikke langt fra det sted, hvor vi led skibbrud. Nu vel, manden græd så såre og bad så ynkeligt til Gud, om han dog ikke måtte få sit lille barn at se, før han døde, at kongen over de gode folk til sidst fik medlidenhed med ham og sendte en af sine folk gennem luften for at hente barnet i en pose, og da det var kommet, blev det lagt ved siden af manden, som lå og sov. Da manden vågnede, så han posen og tillige, at der var noget inden i den, som bevægede sig; men da han var en af den slags folk, der troede det værste om al ting, så stak han sin kniv gennem posen, før han åbnede den, og derinde lå så hans barn og var død. Jeg kan ikke lade være at tænke ved mig selv, mr. Balfour, at du og denne mand ligner hinanden en hel del."

"Vil I da påstå, at I ingen del har i dette?" udbrød jeg og rejste mig over ende.

"Mr. Balfour af Shaws, som ven, der taler til ven, vil jeg allerførst sige dig," sagde Alan, "at hvis jeg havde i sinde at dræbe en gentleman, da ville jeg ikke gøre dette i mit eget land, såsom det ville bringe ondt over min klan, og jeg ville ikke efter mordets fuldbyrdelse blive truffet uden bøsse eller kårde, kun med en lang fiskestang på ryggen."

"Det er sandt," sagde jeg.

"Og nu," vedblev Alan, idet han tog sin daggert frem og lagde sin hånd på den på en særlig måde, "nu sværger jeg på det hellige jern, at jeg har hverken lod eller del i det, som her er forøvet."

"Det takker jeg Gud for!" udbrød jeg og rakte ham hånden.

Men det lod ikke til, at han så den.

"Men her er jo ellers nok at gøre for en Campbell!" vedblev han. "Så vidt jeg ved, er der ikke så få af dem."

"I kan ikke med rette dadle mig," sagde jeg; "for I husker vel, hvad I fortalte mig på briggen; men fristelsen og selve gerningen er to forskellige ting, hvad jeg takker Gud for igen. Alle kan vi blive fristede; men at tage et menneskes liv, Alan!"

Mere kunne jeg ikke sige i øjeblikket. "Men ved I, hvem der gjorde det?" tilføjede jeg lidt efter. "Kender I hin mand i den sorte klædning?"

"Jeg lagde ikke så nøje mærke til kjortlen," sagde Alan undvigende; "dog forekommer det mig, at den var blå."

"Blå eller sort – kender I ham?" spurgte jeg igen.

"Jeg kan ikke med god samvittighed sværge på, hvem det var," sagde Alan. "Ganske vist kom han tæt forbi mig; men

besynderligt nok var jeg den gang ved at binde mine sko."

"Kan I sværge på, at I ikke kendte ham, Alan?" råbte jeg, halvt vred og halvt fristet til at le ad hans underfundigheder.

"Ikke endnu," sagde han; "men jeg har en mærkelig evne til hurtigt at glemme, David."

"Én ting så og forstod jeg i alt fald tydeligt," sagde jeg, "og det var, at I udsatte jer selv og mig for fare for at trække soldaterne bort fra ham."

"Det kan nok være," svarede Alan; "men det ville vel enhver gentleman have gjort. Både du og jeg er imidlertid uskyldige i mordet."

"Når vi var uskyldige begge, var der ingen grund for os til at flygte," sagde jeg. "Den uskyldige ville dog vel ikke blive straffet for, hvad den skyldige gjorde."

"Åh, David," sagde han, "der kan altid være fare for, at den uskyldige kan komme for retten og blive anklaget. Men hvad ham angår, der sendte hin kugle, da tror jeg, at heden nu er det bedste sted for ham. De, der ikke har haft del i det, som er øvet, bør række en hjælpende hånd til dem, som har øvet det; det kalder jeg for ret menneskekærlighed. Havde det nu været omvendt – havde manden, som jeg heldigvis ikke tydelig kunne se, været i vort sted, og vi i hans, hvad meget godt kunne være tilfældet, da tænker jeg, at vi ville have været ham meget taknemmelige, om han havde trukket soldaterne bort fra os."

Da vi var kommet så vidt, opgav jeg at komme videre med Alan. Han havde set så uskyldig ud hele tiden, havde øjensynlig talt i så god tro og havde været så villig til at ofre sig for, hvad han mente var hans pligt, at jeg ikke kunne sige mere.

Jeg kom til at tænke på mr. Henderlands ord, at vi kunne lære meget af disse vilde højlændere. Her havde jeg nu taget én lære. Alans livsanskuelse og moral var temmelig bagvendte; men han var parat til at ofre livet for dem, som de var.

"Alan," sagde jeg, "jeg vil ikke sige, at dette er god kristendom, således som jeg forstår den; men det kan ellers være godt nok, og derfor rækker jeg jer for anden gang hånden."

Han gav mig begge sine og sagde, at jeg visselig havde forhekset ham, såsom han kunne tilgive mig alt. Men derefter blev han meget alvorlig og sagde, at vi ikke havde megen tid at give bort; vi måtte så snart som muligt fly fra dette land. Han var jo desertør, og hele Appin ville nu blive gennemsøgt på kryds og tværs. Jeg måtte ligeledes se at komme derfra, fordi jeg ville blive beskyldt for at være delagtig i mordet.

"Oh, nej," sagde jeg, for jeg ville gerne give ham et lille hip, "jeg nærer ingen frygt for mit lands retfærdige dom."

"Som om dette var dit land," sagde han, "og som du ville blive ført for retten her – i Stewarternes land."

"Det er dog også Skotland," indvendte jeg.

"Menneske, undertiden forbavses jeg over dig," sagde Alan. "Det er en Campbell, som er blevet dræbt, og derfor vil retten blive sat i Inverara, som er Campbells hovedsæde, med femten Campbell'er på jurybænken, og den største Campbell af dem alle, for han er hertug, siddende på dommersædet. Retfærdighed, David? Ja, den samme retfærdighed som Glenure nys fandt på vejen."

Jeg tilstår, at dette skræmte mig lidt, og mere ville det have skræmt mig, hvis jeg havde vidst, hvor nær ved sandheden Alans forudsigelse var. I virkeligheden var det kun på ét punkt,

han overdrev lidt; for der sad kun elleve Campbell'er i juryen; dog havde dette mindre at sige, end det kunne se ud, eftersom de fire øvrige var ganske afhængige af hertugen.

Desuagtet lod jeg ham vide, at han var meget uretfærdig mod hertugen af Argyle, der, skønt han var en whig, var en såre klog og ædel gentleman.

"Ja vel," sagde Alan, "skønt manden er en whig, vil jeg ikke nægte, at han har været en god og dygtig høvding for sin klan, og hvad ville denne klan vel tænke, når en Campbell var blevet skudt, og ingen var blevet hængt for det, skønt deres egen høvding var dommer i sagen? Men jeg har ofte erfaret," vedblev han, "at I lavlandsfolk aldrig har noget klart begreb om, hvad der er ret og vrangt."

Ved disse ord måtte jeg le højt, og til min forbavselse stemte Alan i med og lo lige så hjerteligt som jeg.

"Husk nu alligevel på, at vi er i højlandet, David," sagde han derpå, "og løb, når jeg siger dig, at du skal. Jeg vil ikke skjule for dig, at det bliver drøjt at sulte og fjæle sig på heden; men værre ville det dog blive at ligge lænket i et rødkjolefængsel."

Jeg spurgte ham, hvorhen vi skulle flygte, og da han sagde, at det skulle være til "lavlandene", havde jeg ikke så meget imod at følge ham; for jeg var ikke så lidt opsat på at komme tilbage og få hævn over min onkel. Desuden forsikrede Alan så vedholdende, at der ikke ville blive dømt retfærdigt i sagen, at jeg begyndte at blive ræd for, at han talte sandt. Af alle dødsmåder forekom mig døden i galgen den afskyeligste, og billedet af denne skrækkelige indretning fremstillede sig så levende for mine øjne, at jeg helt tabte appetitten for retssalen, juryen og dommeren.

"Jeg vil vove det, Alan," sagde jeg. "Jeg vil følge med eder."

"Mærk dig nu, David," sagde Alan, "at du vil komme til at lide meget ondt. Hårdt og koldt vil dit leje blive, og tit vil sulten komme til at nage dig. Dit liv vil blive som et jaget dyrs, og du må sove med hånden på dit våben. Mangt et mødigt fjed vil du komme til at træde, før vi slipper fra højlandet. Jeg siger dig det, før vi begynder derpå; og jeg kender fuldtvel det liv, vi vil komme til at føre. Men spørger du mig, hvilket andet valg der kunne være tale om at træffe, da svarer jeg: Intet! Enten må du ty til heden eller lade dig hænge!"

"Nå – så er valget ikke svært at træffe," sagde jeg, og dermed gav vi hinanden hånden på det.

"Men lad os nu kigge lidt efter rødkjolerne," sagde Alan, og han førte mig hen til den nordøstre udkant af skoven.

Når vi kiggede ud mellem træerne, kunne vi se en stor del af bjergsiden, der faldt stejlt af mod fjorden. Den var meget klippefuld med mange store sten og hist og her bevokset med lyng og små birketræer. Men længst borte over mod Balachulish skimtede vi småflokke af rødkjoler, som bevægede sig op ad højder og ned i sænkninger og for hvert minut blev mindre. Vi hørte ingen råben fra dem nu; jeg tænker, de havde anden brug for det vejr, de havde tilbage; men de holdt sig stadig til den retning, vi først havde taget, og troede uden tvivl, at de havde os lige foran sig.

Alan iagttog dem og smilede ved sig selv.

"De vil blive godt trætte," sagde han, "før de er kommet til ende med det arbejde. Nu kan du og jeg, David, godt sætte os ned og trække vejret og tage os en bid mad og en dram fra min flaske. Derefter vil vi begive os over til Aucharn, min frænde

James af Glens hjem, hvor jeg må hente mine klæder, mine våben og penge til brug på vor vandring, og så, David, vil vi råbe: Fremad! og lykke med det! og søge ud i heden."

Vi satte os da til at spise og drikke på et sted, hvorfra vi kunne se soldaterne gå ned bag en vild og øde bjergstrækning, og som den var nu de egne, jeg måtte gennemvandre sammen med min fælle. Mens vi sad dér, og mens vi siden vandrede til Aucharn, fortalte vi hinanden vore oplevelser, og jeg skal her berette dem af Alans, som kan have interesse for læseren.

Så snart brådsøen var skyllet tilbage fra skibet, var han løbet hen til rælingen. Herfra så han mig, tabte mig af syne og så mig igen, idet jeg blev kørt omkring i strømraset, og til allersidst opfangede han et glimt af mig, mens jeg klyngede mig til råen.

Det var dette, som gav ham et svagt håb om, at jeg måske ville nå at komme i land, hvorfor han også efterlod de bud og anvisninger til mig, som for mine synders skyld førte mig til det ulykkelige Appins land.

Imidlertid havde de, som endnu befandt sig på briggen, fået jollen firet ned, og et par stykker var allerede kommet ned i den, da der kom endnu en brådsø, større end nogen af de foregående. Den løftede briggen op fra skæret og ville sikkert have sendt den til bunds, hvis den ikke atter var stødt på en udløber fra skæret.

Første gang, den havde stødt, var det bagstavnen, det var gået ud over, mens forstavnen var forblevet nogenlunde uskadt; men nu var det bagstavnen, der blev løftet op, mens forstavnen fik søen over sig, og dermed begyndte vandet at styrte ned igennem de forreste skodder som fra en sluseport.

Alan blev ganske bleg, da han fortalte, hvad der nu skete. For endnu lå der to hårdt sårede i køjerne, og da de så vandet strømme ind, troede de, at skibet var gået helt under, og begyndte at råbe og jamre sig ynkeligt. Deres skrig var så hjerteskærende at høre på, at de, der endnu var tilbage på skibet, over hals og hoved tumlede ned i jollen og stødte fra. De var ikke kommet et hundrede favne fra skibet, da der kom en tredje sø, som løftede briggen helt op fra skæret. Dens sejl fyldtes for et øjeblik, og det så ud, som om den sejlede efter dem for at forfølge dem; men samtidig sank den lidt efter lidt, og der var ikke gået lang tid, før havet lukkede sig over *Covenant* fra Dysart.

Der blev ikke talt ét ord, mens matroserne roede mod land; for de var endnu rædselsslagne af hine skrig; men de havde ikke så snart sat foden på land, før Hoseason vågnede op som af en døs og bød dem lægge hånd på Alan.

De trykkede sig lidt ved det; de huskede vel kampen i det runde hus; men Hoseason rasede som en djævel; han råbte, at Alan var alene mod dem alle, at han havde en stor sum penge på sig, at det var hans skyld, at briggen nu lå på havsens bund tillige med deres kammerater, og at de her kunne hente både hævn og rigdom med et eneste kast.

De var syv mod én, og på denne del af kysten fandtes ikke én eneste klippe, som Alan kunne sætte ryggen imod. Matroserne begyndte da også nu at sprede sig for at komme bag på ham.

"Men så var det," sagde Alan, "at den lille mand med det røde hoved – hvad var det nu, han hed –?"

"Riach," sagde jeg.

"Ja," sagde Alan – "Riach var det, han tog sig af min sag; han råbte til matroserne, om de ikke frygtede Himlens straf for dette, og han sluttede med at sige: "Jeg vil stå ryg mod ryg med denne højlænder!" Det var ingen dårlig mand, denne lille fyr med det røde hoved," sagde Alan; "han havde dog ære i livet!"

"Også mod mig havde han været venlig på sin vis," sagde jeg.

"Det samme var han nu mod Alan," sagde denne, "og jeg finder, at det var en meget god vis! Men ser du, David, tabet af skibet og de stakkels såredes skrig havde rørt ham dybt, og det var vel det, som gjorde det."

"Det antager jeg også," sagde jeg; "for han var ellers fra begyndelsen lige så hidsig til at gå på som de andre. Men hvad sagde Hoseason til dette?"

"Jeg kunne ikke se andet, end at hans ondskab blev endnu større," sagde Alan; "men den lille mand råbte til mig, at jeg skulle løbe, og jeg syntes, det var et godt råd, og derfor løb jeg. Det sidste, jeg så til dem, var, at de stod i en klynge på strandbredden, og det så ud, som om de ikke var rigtig gode venner."

"Hvad mener I med det?" spurgte jeg.

"Det gik på næverne løs," svarede Alan, "og jeg så en mand trimle om som en kegle; men jeg mente, det var bedst ikke at vente for længe. Jeg skal sige dig, i den ende af Mull er der en stribe Campbell'er, og det er ikke godt selskab for en mand af min slags. Havde det ikke været således, ville jeg have ventet og selv søgt efter dig og måske også givet den lille mand en håndsrækning –" (det var besynderligt, at Alan havde så travlt med mr. Riachs lidenhed, eftersom han dog ikke var mindre end Alan selv) – "Derfor," vedblev han, "satte jeg nu det bedste

ben foran, og til hvem jeg mødte, råbte jeg, at der var skibbrud nede ved kysten. Derfor var der ingen, som tænkte på at standse mig, og du skulle have set dem løbe af sted ned mod stranden!

Da de kom derned, har de vel også erfaret, at de havde fornøjelse af at bruge deres ben, hvad en Campbell altid kan have godt af. Jeg tænker, hele klanen har troet, at briggen gik under med mand og mus. Havde de set, at den var drevet ind som vrag, da ville det have været en ulykke for dig; for de ville da have begyndt at søge efter dig, og du ville snart være blevet fundet."

19. Angstens hus

Mørket faldt på, mens vi vandrede, og skyerne, der havde spredt sig om eftermiddagen, samlede sig igen, så at det efter årstiden blev en mørk nat. Det var over meget ujævn klippegrund, vi måtte gå, og skønt Alan gik fremad med stor sikkerhed, kunne jeg dog ikke se, hvad han havde til at vejlede sig.

Klokken halv elleve kom vi endelig til det øverste af et højdedrag og så lys neden for os. Det så ud, som om der var en åben dør, gennem hvilken lysskæret fra arnen og fra et tællelys trængte ud. Men uden for huset så vi fem-seks personer bevæge sig hastigt omkring, hver med en tændt brand i hånden.

"James må være blevet forstyrret i hovedet," sagde Alan. "Hvis vi havde været soldaterne, så ville han nu have siddet kønt i det. Men jeg antager, at han har en skildvagt på vejen, og han ved vel også nok, at ingen af rødkjolerne kan finde den vej, vi er kommet ad."

Derefter fløjtede han tre gange på en besynderlig måde, og det var mærkeligt at se, hvorledes ved den første lyd alle de bevægelige fakler øjeblikkelig stod stille, som om de var blevet skræmt, og hvorledes deres bevægelser ved det tredje fløjt begyndte igen.

Da vi nu således havde beroliget dem dernede, gik vi ned ad højen, og ved porten ind til gården – for stedet så ud som en stor bondegård – blev vi modtaget af en høj, smuk mand på omtrent et halvt hundrede år, der straks begyndte at tale til Alan på gælisk.

"James Stewart," sagde Alan, "jeg vil bede jer om at tale til mig på skotsk; for den unge knøs, som er min ledsager, kender ikke det andet sprog. Det er en ung gentleman fra lavlandet," vedblev han, idet han stak sin arm ind under min og trak mig frem – "tilmed en laird i sit land; men så for resten tror jeg, det vil både ham bedst, om vi siger farvel til hans navn."

James af Glens vendte sig imod mig et øjeblik og hilste mig overmåde høfligt; men han vendte sig straks derpå igen til Alan.

"Det er frygteligt, hvad der er sket," sagde han, "og det vil bringe stor trængsel og ulykke over landet!" Med disse ord vred han sine hænder og så såre fortvivlet ud.

"Ej," sagde Alan, "vi må tage det sure med det søde. Colin Roy er nu død, og det kan vi kun være taknemmelige for."

"Da ønsker jeg for sanden, at han var levende igen," sagde James. "Forud er det let nok at bryste sig og fælde en mand med store ord; men nu, da det er gjort, hvem skal så bære skylden og straffen derfor, Alan? Det er Appin, som kommer til at bøde, og jeg er en mand, der har en stor familie."

Mens denne samtale fandt sted, havde jeg set på tjenestefolkene. Nogle stod oppe på stiger, der var sat op til gårdens tag, og af dette udtrak de bøsser, sabler og andre krigsvåben, som de rakte ned til andre, der bar dem bort; og fra lyden af hakker og graveredskaber, der trængte op til os fra det nederste af højen, sluttede jeg, at andre var ved at begrave våbnene dér.

De var meget travlt beskæftiget med dette arbejde; men der var kun liden orden i det, og de handlede ikke efter nogen befaling. Flere søgte efter og fik fat i samme bøsse, og tit løb de på hinanden med deres brændende fakler. Mens James stod og

talte med Alan, vendte han sig idelig om for at se efter folkene, og han søgte også ved tilråb at bringe mere orden i deres virksomhed; men det lod ikke til, at disse råb blev forstået.

De ansigter, som faklerne belyste, bar tydelig præget af at være helt forvirrede af travlhed og angst, og skønt de kun talte hviskende til hinanden, var det dog tydeligt, at de var både harmfulde og forskræmte.

I dette øjeblik skete det, at en ung pige trådte ud af huset med en pakke i hænderne, og jeg har ofte siden smilet ved mig selv, når jeg tænkte på, hvorledes Alans instinkt vågnede alene ved synet af den.

"Hvad er det, pigen har?" spurgte han.

"Vi er nu ved at gøre huset i orden, Alan," sagde James i sin forskræmte og lidt sleske tone. "De vil gennemsøge Appin i alle kroge, og vi må sørge for, at der intet ulovligt findes. Vi er i færd med at grave bøsserne og de andre våben ned i mosen, og dette her antager jeg er eders franske klæder."

"Begrave mine franske klæder!" råbte Alan, "nej, min tro, om I skal få lov til det." Med disse ord greb han pakken og løb ind i laden for at skifte tøj; men først anbefalede han dog mig til sin slægtning.

James tog mig med ind i køkkenet og satte sig ned hos mig ved et bord, og her talte han til mig, smilende og med stor venlighed; dog varede det ikke længe, før den tidligere sørgmodighed kom over ham igen; han rynkede panden og bed i sine negle. Kun nu og da huskede han på, at jeg var nærværende, så gav han mig et par ord og et blegt smil og sank derpå tilbage i sin melankoli.

Hans hustru sad henne ved skorstenen og græd med ansigtet skjult i hænderne; hans ældste søn sad sammenbøjet på gulvet og gennemså en mængde papirer; nu og da satte han lyset til et af dem og brændte det, så der ikke blev en strimmel tilbage, og under alt dette gik en tjenestepige med et rødt ansigt omkring i køkkenet i forvirret travlhed og angst, klynkende og klagende. Men nu og da kom en af mændene ude fra gården og stak hovedet ind ad døren for at bede om besked.

Til sidst havde James ikke ro til at blive siddende længere, og han bad mig om tilladelse til at være så uhøflig at forlade mig. "Du har heller ikke megen fornøjelse af mit selskab, min knøs," sagde han; "for jeg kan ikke tænke på andet end denne gruelige hændelse og de ulykker, den vil bringe over så mange uskyldige mennesker."

Lidt efter så han, at sønnen brændte et papir, som han mente skulle have været sparet, og nu gik hans nedbøjede sindsstemning over i en hidsighed, som det var såre pinligt at overvære, og han slog sønnen flere gange.

"Er du blevet gal?" råbte han; "har du lyst til at se din fader hænge i galgen?" Og uden at tænke på min nærværelse blev han ved i lang tid at skælde ham ud på gælisk.

Den unge mand svarede intet; men da hans hustru hørte ordet "galgen", kastede hun forklædet op over sit hoved og hulkede endnu højere end før.

For en fremmed som mig var dette såre ynkværdigt at høre og se, og derfor følte jeg en stor lettelse og glæde, da Alan vendte tilbage. Han lignede nu ganske sig selv i de fine franske klæder, om de end var blevet så slidte og falmede, at de næppe fortjente at kaldes fine mere.

Nu kom turen til mig, og jeg blev ført ud af en anden af sønnerne for at skifte klæder, hvad jeg længe havde trængt meget hårdt til. Til min nye dragt føjedes et par højlandssko af hjortelæder; de faldt mig i begyndelsen noget uvante; men efter en lille tids forløb syntes jeg, de var meget lette at bære.

Da jeg kom tilbage, må Alan have fortalt sin historie; for de lod til at vide besked om, at jeg skulle flygte med ham, og derfor fik de alle travlt med at udstyre os.

De gav os hver en kårde og et par pistoler, uagtet jeg forsikrede dem, at jeg aldrig havde lært at bruge den førstnævnte, og foruden den tilhørende ammunition fik vi en pose med havremel, en jernpande og en flaske fransk brændevin, og med dette fandt de, at vi var godt forsynet til vor flugt. Penge gav de os ganske vist ingen af. Jeg havde omtrent to guineas tilbage, og da Alans bælte var blevet overgivet i andre hænder, havde denne trofaste budsending ikke mere end sytten pence at råde over. Hvad James angår, da havde han ved sine idelige rejser til Edinburgh, hvor han skulle tale de stakkels fæsteres sag, haft så store udgifter, at det højeste, han kunne skrabe sammen, var fem pence i kobbermønter.

"De vil ikke række langt," sagde Alan.

"I kan vel finde et sikkert tilhold et eller andet sted i nærheden," sagde James, "hvorfra I kan sende bud til mig. I må af sted så snart som muligt, Alan; det går ikke an, at I bliver her længere for et par guineas' skyld. Det vil sikkerlig ikke vare længe, før de kommer på spor efter jer, og da I sikkert vil få skyld for at have del i det ulykkelige, der er sket i dag, så vil de blive ved at søge efter jer. Og når skylden falder på dig, så falder den også på mig, som er din slægtning, og som har ydet dig

skjul, når du var her i landet; men kommer det over mig –" han tav, blev ganske bleg og bed sig i fingeren. "Det ville volde vore venner stor kvide, om jeg skulle blive hængt," tilføjede han så.

"Det ville blive en ond dag for Appin," sagde Alan.

"Dette er en dag, som jeg aldrig vil glemme," sagde James. "Oh, mand! Mand! Mand! Du og jeg har talt som to dårer!" Og med disse ord slog han med sin hånd på væggen, så at det rystede i hele huset.

"Dér taler du sandt," sagde Alan, "og min ven her fra lavlandet" (her nikkede han til mig) "sagde omtrent det samme som du, uden at jeg dog ænsede hans ord."

"Men se nu her," sagde James i den gamle tone, "hvis de nu fanger mig, så er det, at du kommer til at trænge til penge; for når alt, hvad du har sagt, og hvad jeg har sagt, bliver åbenbaret, da vil det komme til at se sort ud for os to – det må du vel vide. Men hør nu videre: Jeg må nu se at få et papir sendt ud imod dig, jeg må sætte en belønning ud for den, der kan fange dig, forstår du. Det vil blive drøjt for mig at gøre det, så gode venner som vi er; men bliver jeg beskyldt for, hvad her er sket, så må jeg jo se, hvorledes jeg kan forsvare mig."

Han talte i en bedende og undskyldende tone og tog fat i opslaget på Alans kjortel.

"Jeg forstår dig," sagde Alan.

"Og så må du se at komme ud af landet, Alan – helt ud af Skotland, og det må din ven fra lavlandet også; for også ham må jeg sende et papir ud imod. Forstår du ikke nok det, Alan – sig mig, om du forstår det."

Jeg så, at blodet steg Alan til hovedet. "Det er ellers hårdt for mig, eftersom det var mig, der bragte ham herop," sagde han og

kastede hovedet tilbage. "Det er det samme som at gøre mig til en forræder."

"Tænk rigtigt over sagen, Alan," vedblev James. "Han vil jo blive eftersøgt alligevel; du kan være vis på, at Mungo Campbell vil sætte en pris på hans pågribelse, og hvad har det så at sige, at jeg gør det samme? Og husk på, Alan, at jeg er en mand, der har familie." Efter en lille pause tilføjede han: "Husk også på, Alan, at det vil blive en jury af Campbell'er."

"Der er dog én ting, du skal vide," sagde Alan eftertænksomt, "og det er, at ingen kender hans navn."

"Og ingen skal heller få det at vide, Alan, det giver jeg dig min hånd på!" udbrød James i en tone, som om han godt vidste, hvem jeg var, og hvad jeg hed, men nok skulle sørge for at hemmeligholde sin viden. "Men jeg må jo beskrive den dragt, han var iført, hvordan han så ud og hans alder og så videre, mindre kan jeg ikke gøre uden at vække mistanke."

"Jeg forbavses over din faders søn!" udbrød Alan i en hård tone. "Vil du virkelig for at hytte dit eget skind handle således mod denne uskyldige knøs? Er det blot for at forråde ham, at du har ladet ham iføre sig dine klæder?"

"Nej, nej, Alan," sagde James, "nej, nej, jeg mener de klæder, han tog af – den dragt, Mungo så ham i." Men jeg kunne se, at han var blevet meget modfalden. Det var, som om han greb efter ethvert halmstrå. Jeg tror nok, at han hele tiden så for sig alle sine arvefjender på jurybænken og i baggrunden galgen.

"Nu vel, sir," sagde Alan og vendte sig mod mig, "hvad siger du til dette? Du er her under beskyttelse af mit æresord, og jeg har at sørge for, at der ikke foretages noget, som strider mod din vilje."

"Jeg har kun ét ord at sige," svarede jeg; "for i al denne strid er jeg jo en ganske fremmed. Det forekommer mig, at den sunde forstand byder at rette anklagen mod den, som er den skyldige, i dette tilfælde den, som affyrede skuddet. Send papiret mod ham, som I kalder det, og lad ham blive eftersøgt; men lad ærlige og uskyldige mennesker være i fred."

Men dette afviste både James og Alan i stor forskrækkelse og bød mig tie med sligt; for det kunne der slet ikke være tale om. De spurgte mig, hvad Cameronerne vel så ville tænke, hvilket tydede stærkt på, at det måtte have været en Cameron fra Mamore, som havde begået mordet, og om jeg ikke kunne indse, at morderen i så fald ville blive pågrebet. "Du har sikkert ikke tænkt nøjere over dette," sagde de, og det på en så uskyldigt indtrængende måde, at jeg fuldstændig opgav at få dem til at se sagen fra et fornuftigt og retfærdigt standpunkt.

"Nu vel da," sagde jeg, "send så bare papir mod mig, mod Alan, ja, mod kong George, om I synes. Vi er alle tre uskyldige, og det er jo det, der synes at berettige dertil. Men lad mig kun sige én ting endnu," sagde jeg henvendt til James: "Jeg er Alans ven, og kan jeg hjælpe hans venner, så vil jeg ikke bryde mig om, hvilke farer der af den grund kommer til at true mig."

Det tyktes mig bedst at gøre gode miner til slet spil og lade, som jeg var ved godt mod; for jeg så, at Alan var meget bekymret, og desuden, tænkte jeg, vil de sikkert, så snart jeg har vendt dem ryggen, sende deres papir mod mig, enten jeg så samtykker heri eller ej. Dog, heri havde jeg alligevel taget fejl; for ikke så snart havde jeg sagt de sidste ord, før mrs. Stewart sprang op af sin stol, kom farende over til os og kastede sig grædende først om min hals og derefter om Alans, idet hun

takkede Gud, fordi han lod os være så gode mod hende og hendes familie.

"Hvad dig angår, Alan," sagde hun, "da er det dog ikke andet end din skyldige pligt. Men denne knøs her, som er kommet hid og har set os i vor fornedrelse, som har set min husbond, han, der med rette skulle udstede sine befalinger som en konge, bønfalde som en tigger – hvad dig angår, min knøs, da gør det mit hjerte ve, at jeg ikke kan få dit navn at vide, så at jeg kan indeslutte det i mine bønner til Herren; men dit ansigts træk vil jeg bevare i erindringen, og så længe mit hjerte slår i min barm, skal jeg tænke på det og på dig og velsigne dig."

Med disse ord kyssede hun mig og brast så igen i så heftig en gråd, at jeg blev ganske forlegen derved.

"Hys! Hys!" sagde Alan, der også så meget bevæget ud. "Husk på, at vi er i juli måned, og at det snart vil blive lyst. Når dagen oprinder, vil der blive stort røre i Appin. Dragoner vil ride ud i alle retninger under Campbell'ernes krigsråb: "Cruachan!" og rødkjolerne vil få lige så travlt. Derfor må du og jeg, David, nu skyndsomst herfra!"

Straks efter sagde vi farvel og begav os af sted igen. Det var en skyfuld og mørk, men mild nat, og vor vej gik mod øst omtrent over de samme strækninger, vi havde passeret dagen før.

20. Flugten over heden. – Klipperne

Undertiden gik vi, og undertiden løb vi, og alt som dagningen nærmede sig, løb vi tiere, end vi gik.

Ved første øjekast så landet ud som en ørken; men der var dog både huse og hytter, som var beboet af mennesker. De lå gemt nede mellem bjergene, og vi måtte den foregående dag have passeret mange af dem.

Da vi kom til én af dem, bad Alan mig blive stående, mens han gik hen og bankede på væggen, så at han kunne få ejeren vækket og få talt et par ord med ham ved vinduet.

Dette var for at meddele, hvad der var at fortælle af nyheder, hvilket i dette land blev holdt for at være en så ufravigelig pligt, at Alan måtte standse og opfylde den, skønt han flygtede for at redde livet. Men andre havde allerede været lige så pligtopfyldende; for i over halvdelen af de huse, vi således gjorde holdt ved, havde de allerede hørt om mordet. I de andre blev nyheden, så vidt jeg kunne opfatte det, for jeg stod stadig i nogen afstand og hørte dem tale i et fremmed sprog, modtaget med mere bestyrtelse end overraskelse.

Så meget vi end havde skyndt os, begyndte det dog at dages, mens vi endnu var langt fra et sted, der kunne yde os skjul. Dagningen fandt os i en bred dal, der var bestrøet med store klippestykker, og i hvis bund der løb en skummende flod. Vilde klipper hævede sig fra begge dens bredder, og de var ganske nøgne uden græs eller træer. Jeg har siden efter tænkt, at det må have været den dal, som de kalder Glencoe, og hvor der fandt et blodbad sted under kong William.

Vor vandring her kan jeg ikke opholde mig nærmere ved: snart skød vi genvej, og snart måtte vi gøre lange omveje; altid havde vi hastværk, vor vandring fandt for det meste sted ved nattetid, og navnene på de steder, jeg spurgte om, var næsten altid gæliske, og derfor kan jeg ikke huske dem.

Dagningens første lys viste os den omtalte uhyggelige dal, og jeg kunne se Alan rynke brynene.

"Dette er ikke noget sted for dig eller mig," sagde han. "Det er et af de steder, de først vil gennemsøge."

Med disse ord ilede han endnu hurtigere end før ned til floden til et sted, hvor den blev delt i flere strømme ved klipper, som lå i dens løb. Den styrtede ned mellem dem med et så skrækkeligt bulder, at jorden rystede derved, og vandet splittedes i så små dråber, at der lå som en tåge over floden.

Alan så hverken til højre eller venstre, men sprang over på den nærmeste klippe, som han klamrede sig til både med hænder og fødder; for den var meget lille, og han kunne let være faldet for langt over til den modsatte side. Jeg gav mig næppe tid til at måle afstanden eller gøre mig selv rede for faren, før jeg havde fulgt ham. Han greb mig og standsede mig.

Dér stod vi nu side om side på en lille klippe, der var glat af vandet. Foran os havde vi et længere spring, og floden bruste og larmede om os til alle sider.

Da jeg rigtig fik at se, hvorledes vor stilling var, blev jeg betaget af en dødelig angst, og jeg lagde hånden over mine øjne. Da tog Alan fat i mig og rystede mig; jeg så på hans læber, at han talte til mig; men vandfaldets brusen og min angst gjorde, at jeg intet kunne høre; jeg så, at hans ansigt blev rødt af harme, og at han stampede med foden mod klippen. Det

samme blik viste mig floden, som rasede forbi, og tågen, som hang i luften. Jeg skjulte igen mine øjne og gyste.

I næste øjeblik havde Alan sat brændevinsflasken til mine læber og tvunget mig til at drikke en stor slurk, som bragte blodet op i mit ansigt igen. Derefter dannede han af sin hånd en råber, som han satte til mit øre og råbte: "Hænges eller drukne!" Så vendte han ryggen til mig, sprang over den bredere strøm og stod velbeholden på den anden klippe.

Jeg stod alene på den mindre klippe; jeg havde fået bedre plads, og brændevinen gav mig mod. Jeg havde hans gode eksempel for mig og så megen sund fornuft tilbage, at jeg indså, at sprang jeg ikke nu, så kom jeg aldrig til at springe.

Jeg bøjede da ned i knæene og kastede mig ud under den harme og fortvivlelse, der undertiden er trådt i stedet for mod hos mig. Det var rigtignok kun mine hænder, der nåede langt nok; men så slap de, greb fat igen og slap atter. Jeg var ved at glide tilbage i strømmen, da Alan greb mig, først ved håret og derefter ved kraven, hvorefter han med et vældigt tag halede mig op i sikkerhed.

Han sagde ikke et ord, men begyndte straks at løbe, og jeg måtte også se at komme på benene og følge efter ham. Jeg havde været træt før; men nu var jeg tillige syg og kvæstet og halvt beruset af brændevinen. Jeg snublede stadig under mit løb og fik sådant et sting, at jeg var ved at opgive det hele, og da Alan endelig standsede under en stor klippe, der var omgivet af flere mindre, var det ikke et øjeblik for tidligt for David Balfour.

Jeg siger en stor klippe, men rettere talt var det to klipper, som stødte sammen oppe i toppen. De var omtrent tyve fod høje, og ved første øjekast så de ud, som de var ubestigelige.

Selv Alan, der dog var behændig som en abe, prøvede to gange forgæves at klatre op, og det var først ved det tredje forsøg og kun ved at stige op på mine skuldre, hvorfra han sprang i vejret med en sådan voldsomhed, at jeg troede, han havde brækket mine kraveben, at det lykkedes ham at finde fodfæste.

Da han endelig var kommet op, firede han sit bælte ned til mig, og ved hjælp af dette og et par ujævnheder i klippen kom jeg nu også op til ham.

Jeg så nu, hvorfor vi skulle derop; for de to klipper, der var lidt udhulede i toppen og hældede sig til hinanden, dannede deroppe en slags skål, der var så rummelig, at tre-fire personer kunne ligge skjult dér.

Under alt dette havde Alan ikke mælet et ord, men havde løbet og klavret med et så tavst og fortvivlet hastværk, at jeg kunne forstå, han var grebet af dødelig angst. Og selv nu, da vi var kommet op på klippen, sagde han intet, og det mørke fortvivlede udtryk i hans ansigt slappedes ikke; men han kastede sig fladt ned, holdt kun det ene øje op over randen af fordybningen i klippen og lod blikket løbe om til alle fire verdenshjørner.

Det var nu blevet lys dag; vi kunne se dalens stenede sider og dens bund, der var opfyldt af klippestykker, samt floden, der løb igennem den og dannede mange små skummende vandfald; men intet steds så vi røg fra menneskelige boliger, eller noget levende væsen med undtagelse af nogle ørne, som fløj skrigende omkring klipperne.

Nu endelig smilede Alan.

"Nu er vi kommet i behold," sagde han, hvorefter han smilede lidt spottende til mig og sagde: "Du var ikke meget opsat på at springe."

Blodet steg mig til hovedet; for jeg følte mig krænket ved hans ord, og da han så det, tilføjede han straks: "Nå – det skal du ikke tage dig nær. At være ræd for noget og dog gøre det er netop bevis på mandsmod. Desuden var der jo det fæle vand, og vand er noget, der også gør mig angst. Nej, nej, det er ikke dig, der skal have skoser, det er mig."

Jeg spurgte ham hvorfor.

"Fordi jeg har vist mig som en rigtig tosse i nat. For det første, fordi jeg er gået vild, og det i mit eget land Appin, og dagen har fundet os, hvor vi aldrig skulle have været, hvorfor vi må ligge her i stor fare og være belavet på at døje meget ondt. For det andet – og det er det skammeligste for én, der har færdedes så meget i heden som jeg – fordi jeg har forsømt at tage en flaske vand med, så at vi må ligge her en hel lang sommerdag uden at have anden drik end stærk spiritus. Du mener måske, at det kun har lidt at betyde; men før det er blevet nat igen, skal du nok komme til at give mig ret, David."

Jeg var opsat på at vise mit mod og tilbød derfor, hvis han ville hælde brændevinen af flasken, at gå ned og fylde den med vand fra floden.

"Nej, jeg vil ikke spilde den gode spiritus," sagde han. "Den har vist sig som en god ven for dig i nat; for havde du ikke haft den, så ville du sikkert endnu have stået og rakt hals som en hane dernede på klippen. Desuden," tilføjede han, "har du vist lagt mærke til – for du er jo en knøs, der forstår at bruge dine

øjne – at Alan Breck Stewart kom lidt hurtigere af sted, end han plejer."

"Ja, det skal jeg love for," sagde jeg. "I løb jo, så det var underligt, at I ikke styrtede."

"Det gjorde jeg vist," sagde han; "men du kan også være forvisset om, at vi ikke havde nogen tid at give bort. Men nu har vi snakket nok. Læg dig nu til at sove, min knøs, så skal jeg våge."

Jeg lagde mig ned for at sove. Der var fløjet lidt jord ind mellem toppen af de to klipper; i denne jord var der vokset nogle bregner op, og imellem dem lagde jeg mig. Det sidste, jeg hørte, før jeg sov ind, var ørnenes skrig.

Klokken var vist ni om morgenen, da jeg blev ublidt vækket ved, at Alan trykkede sin hånd mod min mund.

"Hys!" hviskede han; "det er farligt, så du snorker!"

"Nå," sagde jeg, både forbavset og ængstelig over det mørke udtryk i hans ansigt – "hvad gør så det?"

Han kiggede ud over randen af klipperne og gjorde tegn til mig, at jeg skulle gøre det samme.

Det var højlys dag, der var ingen skyer på himlen, og det var meget hedt. Dalen lå så tydeligt for os som et maleri. Omtrent en halv engelsk mil oppe ad floden var der en lejr af rødkjoler. Et stort bål flammede midt i lejren, og ved det var de i færd med at koge deres davre. På toppen af en klippe, der var omtrent lige så høj som vor, stod en skildvagt, og solen flimrede på hans våben. Hele vejen langs ned med floden var opstillet andre skildvagter, nogle steder med kort, andre med længere afstand imellem. Nogle var anbragt på klippetoppe og andre nede i dalen, hvor de gik frem og tilbage og mødtes midtvejs. Højere

oppe i dalen, hvor der var mere åbent, fortsattes disse vagthold af ryttere, der også red frem og tilbage. Lavere nede stod igen fodfolk; men da floden her var meget dyb, fordi en mindre flod løb ud i den, var afstanden imellem dem her større.

Jeg kastede kun et enkelt blik på dem og dukkede så straks ned igen. Det var såre besynderligt at se denne dal, der i dagningen havde ligget så øde og menneskетom, nu på én gang stritte med våben og opfyldt af rødkjoler.

"Ser du, David, det var det, jeg var bange for," sagde Alan, "det, at de ville bevogte floden her. De begyndte at marchere herind for to timer siden, og – ja, det var forskrækkeligt, så du snorkede! Vi er nu meget ilde stedt, for går de højere op, så kan de opdage os gennem en kikkert. Bliver de derimod hernede i dalen, kan vi måske endnu blive reddet. Nede ved floden er der længst imellem vagtposterne, og kan vi forblive ubemærkede til i nat, så må vi forsøge at slippe ud mellem dem."

"Og hvad skal vi så gøre hele dagen?" spurgte jeg.

"Blive liggende her og lade os stege," sagde han.

Udtrykket "stege" var ikke nogen overdrivelse, det fik vi at føle hele den dag, der nu kom. Vi lå på toppen af klippen som boller på en jernplade, og solen stegte os frygteligt. Klippen blev så ophedet, at vi knap kunne tåle at røre ved den, og den lille plet jord og bregner var kun stor nok til leje for én ad gangen.

Vi måtte derfor skiftes til at ligge på den nøgne klippe, og lejet her var sikkert ikke stort bedre end martyrens på den gloende rist. Jeg kunne ikke lade være at tænke på, hvor besynderligt det var, at jeg med kun få dages mellemrum først var nærved at dø af kulde på den øde ø, og nu var ligeved at omkomme af hede på denne klippe.

Og under alt dette havde vi ikke andet at stille vor tørst på end stærk brændevin, hvilket var værre end intet; men vi søgte at afkøle flasken så godt vi kunne ved at begrave den i den smule jord, der var, og så bade vort bryst og vore tindinger med dens indhold.

Hele dagen blev soldaterne ved at bevæge sig nede i dalen, idet vagtposterne snart afløste hinanden og snart patruljerede omkring mellem klipperne. Disse lå spredt omkring i så stor mængde, at det måtte være lige så besværligt at oplede et menneske imellem dem som en nål i et hølæs, og da det var et så håbløst arbejde, blev det heller ikke gjort med megen omhu. Dog kunne vi se soldaterne stikke deres bajonetter ind i lyngen, hvilket bragte mig til at gyse, og undertiden stod et vagthold i lang tid lige ved foden af vor klippe, så at vi næppe turde trække vejret.

De skrækkelige pinsler, som vi måtte døje på denne frygtelige klippe, blev værre, alt som dagen skred frem; for klippen blev mere og mere hed og solen mere og mere brændende. Vi blev da også ganske syge af svimmelhed og smerter i huden, og det var et Guds under, at vi ikke fik solstik.

Da klokken var blevet to, kunne vi ikke udholde det længere, og tilmed måtte vi nu foruden at døje hedens pinsler også kæmpe mod en svar fristelse; for da solen var kommet et stykke over mod vest, kom der skygge på østsiden af klippen, og det var den side, som vendte bort fra soldaterne.

"Lige så godt den ene død som den anden," sagde Alan, idet han lod sig glide ud over randen og lod sig falde ned på den side, hvor der var skygge.

Jeg fulgte ham og faldt straks, så lang jeg var, så kraftesløs og svimmel var jeg blevet af det lange ophold deroppe.

Her blev vi nu liggende omtrent et par timer. Det smertede i alle vore lemmer, vi var så svage, at vi ikke kunne bevæge os, og var soldaterne kommet om på den side af klippen, havde de straks opdaget os. Men der kom ingen; de passede kun på ved den anden side, og klippen vedblev at være vort skjul også her nede.

Lidt efter lidt vendte vore kræfter dog tilbage, og da soldaterne nu havde trukket sig nærmere ned til floden, foreslog Alan, at vi skulle forsøge at slippe bort.

Jeg var kun angst for en eneste ting i verden, og det var, at jeg atter skulle op på klippen; alt andet ville jeg gladelig gå ind på, og derfor begav vi os atter på flugt. Vi smuttede fra klippe til klippe, den ene efter den anden, snart kravlende på maven i skyggen og snart i fuldt løb, med livet i hænderne.

Soldaterne, der på deres overfladiske vis havde undersøgt denne side af dalen og måske var blevet noget søvnige af det lummerhede vejr, var nu alt andet end påpasselige. De stod og døsede på deres post eller havde kun deres opmærksomhed fæstet på flodbredderne, og da vi stadig holdt os borte fra floden og bevægede os langs dalens klippefulde side, kom vi længere og længere bort fra deres naboskab.

Men dette var rigtignok det besværligste stykke arbejde, jeg endnu havde været med til. Jeg kunne have gjort brug af hundrede par øjne for at holde mig skjult i det ujævne terræn og inden for hørevidde af de mange spredte skildvagter. Skulle vi passere hen over en åben plads, da var hurtighed ikke tilstrækkelig, nej, vi måtte i hast bedømme omgivelsernes

beliggenhed og bedømme enhver af de stenes fasthed, hvorpå vi skulle sætte vore fødder. For eftermiddagen var blevet så blikstille, at en rullen eller et fald af en lille sten ville høres tydeligt som et pistolskud og ville vække tusinde ekkoer i den klippefulde dal.

Ved solnedgang var vi kommet et godt stykke frem, i betragtning af at hver fod af vor fremgang skulle beregnes; dog kunne vi endnu se skildvagten oppe på klippen. Men nu kom vi til noget, der lod os sætte alle hensyn til vor sikkerhed til side: det var et vandløb, som med strid strøm bruste ned over klipperne for at forene sig med floden i dalen.

Ved synet af det kastede vi os ned og dyppede hovedet og skuldrene i det kølige vand, og jeg kan ikke sige, hvad der var den største nydelse, det kolde chok, da vandet løb over os, eller det begær, hvormed vi drak af det.

I lang tid blev vi liggende dér, for bredden skjulte os, og drak atter og atter. Vi badede vort bryst, lod vandet løbe over vore arme, indtil det isnede i dem, og da vi til sidst var blevet os selv igen, fik vi melposen frem og lavede os en havresuppe på jernpanden.

Endskønt den kun blev lavet af koldt vand og havremel, smagte den os fortrinlig, og for de fredløse på heden har den tit udgjort det eneste måltid, især når de ikke har haft midler til at gøre ild eller, som tilfældet var med os, ikke har turdet vove det.

Så snart det var blevet mørkt, begav vi os af sted igen, i begyndelsen med den samme forsigtighed, men senere med mere dristighed, så at vi nu hele tiden gik fuldt oprejste og med god hast.

Vejen var meget bugtet, da vi stadig måtte holde os til bjergsiderne. Ved solnedgang var der trukket skyer op på himlen, så natten var blevet mørk og tillige kølig. Vandringen voldte os derfor ikke megen træthed; men vi gik i stadig frygt for at falde eller rulle ned ad klipperne, og vi havde intet begreb om, i hvad retning vi gik.

Til sidst stod månen op, den var i sidste kvarter, og i lang tid var den indhyllet i skyer. Endelig kom den dog til at skinne klart, og den viste mig mange mørke bjergtoppe; men neden for os spejlede den sig i en smal fjord, der gik ind fra havet.

Ved dette syn gjorde vi begge holdt; jeg for at undre mig over, at vi var kommet så højt til vejrs, at det næsten var, som om vi vandrede oven på skyerne, og Alan for at stedfæste os.

Det så ud til, at han var meget tilfreds med sin undersøgelse, og han må sikkert have troet, at vi nu var langt borte fra vore fjender; for under hele resten af vor nattevandring kortede han tiden ved at fløjte mange forskellige melodier – krigerske, lystige og sørgelige. Det var toner, som lettede vor vandring, toner fra mit eget land, der vakte min længsel efter at komme hjem fra disse eventyr; men hvilke følelser, de så vakte, så var de os til tidkort og oplivelse på vandringen mellem de øde og mørke bjerge.

21. Flugten over heden. – Heugh af Corrynakiegh

Så tidlig dagen gryer i begyndelsen af juli måned, var det dog endnu mørkt, da vi nåede vort bestemmelsessted, en kløft oppe i et højt bjerg. Gennem kløften løb der en bjergstrøm, og i den ene side af den var der en lav hule ind i klippen. I kløften fandtes endvidere en lidt tynd, men smuk birkeskov, der højere oppe gik over i en fyrreskov.

Strømmen var fuld af ørreder og skoven af vilde duer. Fra den åbne side af bjerget bag ved os hørte vi skrig af talrige skader og gøgens kukken, og fra kløftens munding kunne vi se ud over en del af Mamore, samt sundet, der skiller dette land fra Appin. Det var et så smukt skue, at jeg ikke kunne blive træt af at sidde og se på det.

Kløften blev kaldet Heugh af Corrynakiegh, og skønt den på grund af sin høje beliggenhed og sin ringe afstand fra havet tit var indhyllet i skyer, var det dog et dejligt sted, og her tilbragte vi fem glade og fornøjelige dage.

Vi sov inde i hulen, hvor vi lavede et leje af lyng og mos, som vi samlede ude i kløften, og til tæppe havde vi Alans store kappe. Ved en ombøjning i kløften var der et lavt og skjult sted, hvor vi var så dristige at tænde et bål, så at vi kunne varme os, når tågen lagde sig i kløften, koge vor havregrød og stege de små ørreder, som vi med de bare hænder fangede mellem stenene i strømmen.

Dette var det eneste, vi bestilte, og tillige vor største fornøjelse, og det var ikke alene for at drøje på vort havremel,

der måtte spares til værre tider, men også for at kappes i fangsten, at vi tilbragte den største del af tiden nede ved vandet, hvor vi med bare ben og arme og uden andet redskab end vore hænder gik på fiskefangst.

De største, vi fangede, vejede vel ikke mere end et fjerdingpund; men de var kødfulde og friske, og når de blev ristet over vort bål, manglede de kun lidt salt for at være et herremåltid.

En gang imellem tog Alan sig dog også for at lære mig at bruge en kårde; for mit ukendskab til dette våben havde været ham til stor ærgrelse, og desuden tror jeg, at eftersom jeg undertiden var hans mester i fiskeriet, så søgte han en tilfredsstillelse og oprejsning i at ty til en idræt, hvori han så afgjort var min overmand.

Han gjorde denne undervisning mere besværlig og ubehagelig for mig, end jeg syntes, der var grund til, for han overfusede mig med drøje skældsord til enhver tid og trængte så voldsomt ind på mig, at jeg stadig var i angst for, at han skulle gennembore mig. Ofte følte jeg mig fristet til at give fortabt og løbe fra ham; men jeg holdt dog ud og fik heller ikke så lidt gavn af hans lære, først og fremmest det at stille mig i forsvarsstilling med en meget overlegen og tillidsfuld mine, hvilket ofte er alt, hvad der behøves. Og skønt min lærer aldrig nogensinde var tilfreds med mig, så var jeg dog ikke helt utilfreds med mig selv.

Men under alt dette må man ikke tro, at vi forsømte det vigtigste, nemlig at forsøge at slippe bort.

"Der vil gå mangen en lang dag," sagde Alan til mig den første morgen, "før rødkjolerne tænker på at søge efter os i

Corrynakiegh, og derfor må vi sørge for at få sendt bud til James, og han må skaffe os nogle penge."

"Hvorledes skal vi få det bud sendt?" sagde jeg. "Vi er her på et øde sted, som vi ikke tør forlade, og medmindre I får fuglene i luften til at være eders budbringer, forstår jeg ikke, hvad I vil gøre."

"Du hører ikke til dem, der kan kaldes rådsnare, David," sagde han.

Derefter satte han sig til at grunde og stirre ind i bålets gløder. Kort efter tog han et stykke træ, som han dannede til et kors, hvis fire arme han forkullede ude i enderne. Derpå sendte han mig et polisk blik.

"Kunne du ikke låne mig din knap?" sagde han. "Det er ganske vist ikke pænt at bede om sin gave igen; men jeg tilstår, at jeg nødig vil skære endnu én af."

Jeg gav ham knappen, som han trak på en strimmel af sin store kappe, han havde brugt til at binde korsets arme sammen med. Efter derpå at have bundet en lille birkekvist og en fyrrekvist til korset, betragtede han så med stor tilfredshed sit værk.

"Nu skal jeg fortælle dig," sagde han, "at der ligger en lille landsby ikke langt herfra, og den kaldes Koalisnacoan, og i den bor der mange af mine venner, som jeg tør betro mit liv til; men der bor også nogle, som jeg ikke er så sikker på. Du har jo nok forstået, David, at der vil blive sat en pris på vort hoved. James selv må udsætte en sådan pris, og hvad Campbell'erne angår, da vil de aldrig spare på sølvet, når det gælder om at gøre en Stewart fortræd. Hvis det ikke stod således, kunne jeg trygt gå

ned til Koalisnacoan og betro mit liv i deres hænder med lige så stor tillid, som jeg kunne betro dem en af mine handsker."

"Og hvad så?" spurgte jeg.

"Så vil jeg helst have, at de ikke ser mig," sagde han. "Der er slette mennesker alle vegne, og hvad der er langt værre – svage mennesker. Derfor vil jeg, når det bliver mørkt, liste mig ned til den omtalte landsby og sætte det, som jeg her har lavet, i vinduet hos en af mine gode venner, en boumand [Note 3)] fra Appin, John Breck Maccoll."

"Det havde jeg aldrig tænkt," sagde jeg. "Og hvis han nu finder det, hvad vil han så tænke?"

"Ja, se, jeg kunne nok ønske, at han besad en noget større fatteevne," sagde Alan; "for oprigtig talt er jeg bange for, at han ikke vil finde ud af det! Men se, hvad jeg har tænkt mig ved det, er følgende: Korset er, hvad der kaldes et ildkors, og det er signal til, at klanen skal kaldes sammen. Men så meget ved han, at klanen ikke må rejses; for korset står kun i hans vindue, og der er ikke kommet nogen besked med det. Derfor vil han sige til sig selv: Klanen skal ikke rejses; men alligevel er der noget på færde. Derefter vil han undersøge min knap, og han vil kende den som Duncan Stewarts. Og så vil han tænke: Duncans søn er på heden, og han trænger til min hjælp!"

"Det kan være godt nok," sagde jeg; "men selv om så er, så er der jo en god del hede mellem dette sted og Forth."

"Det er meget sandt, David," sagde Alan; "men derefter vil John Breck se birke- og fyrrekvistene, og så vil han sige til sig selv, hvis hans evne til at fatte er skarp nok, hvad jeg som sagt tvivler noget på: Alan må opholde sig i en skov, hvor der er både birketræer og fyrretræer, og endvidere vil han tænke: Det kan

ikke være så langt borte herfra, og så vil han komme og lede efter os i Corrynakiegh. Og gør han det ikke, David, så må Djævelen gerne for mig tage ham, for så er han ikke saltet til sin havregrød værd."

"Dette her kan jo være overmåde snildt regnet ud," sagde jeg for at drille ham lidt; "men ville det dog ikke være noget simplere at skrive et par ord til ham med sort på hvidt?"

"Højst skarpsindigt sagt, mr. David Balfour af Shaws," sagde Alan, hvis tur det nu var til at skose mig. "Sikkerlig ville det være meget simplere og lettere for mig at skrive; men det ville blive et svært arbejde for John Breck at læse det. Så skulle han først gå i skole nogle år, og jeg vil antage, at vi blev noget kede af at vente her så længe."

Så gik da Alan om natten ned med sit ildkors og satte det i boumandens vindue. Han var ikke så lidt urolig, da han kom tilbage; for hundene havde gøet, og folk var kommet løbende ud fra deres boliger. Han syntes også, han havde hørt klirren af våben og set en rødkjole komme ud til en af dørene. For en sikkerheds skyld lå vi derfor hele den næste dag i udkanten af skoven og holdt skarpt udkik, så at vi, hvis John Breck skulle komme, kunne være rede til at tage imod ham, eller hvis rødkjolerne kom, kunne få tid til at smutte bort.

Omtrent ved middagstid så vi en mand komme asende op ad den åbne bjergside i solskinnet og med hånden skyggende for øjnene se sig om til alle sider. Aldrig så snart havde Alan fået øje på ham, før han fløjtede, og manden kom nu hen i den retning, hvor vi var. Så fløjtede Alan igen, og manden kom nærmere. På denne måde vejledede vi ham, indtil han var kommet helt hen til os.

Det var en laset mand på omtrent fyrre år med et vildt udseende, stort skæg og vansiret af småkopper. Han så både dum og frastødende ud. Endskønt hans engelsk var meget dårligt og usammenhængende, ville Alan dog, som han altid havde for skik, når jeg var til stede, ikke tillade ham at tale gælisk. Måske bidrog det fremmede sprog til at gøre ham mere modvillig og dum, end han i virkeligheden var; men jeg kunne ikke se andet, end at han var meget uvillig til at hjælpe os, og at hvis han gjorde det, så var det frygten, som tvang ham dertil.

Alan ville have ham til at bringe et budskab til James; men boumanden ville ikke høre tale om noget budskab. "Mig så glemme det," sagde han med sin skærende stemme. Enten ville han have et brev, eller også ville han slet ikke have med det at gøre.

Jeg tænkte mig, at Alan ville blive meget opbragt over dette; for vi havde jo ingen midler til at skrive herude på dette øde sted; men han var mere rådsnar, end jeg havde tænkt mig; han ledte i skoven, indtil han fandt en slagfjer af en vild due; af den skar han en fjerpen; af noget krudt, som han blandede med vand fra bækken, lavede han blæk, og papir fik han ved at rive et lille hjørne af sin franske officersbestalling, som han bar hos sig som en talisman, der skulle fri ham for galgen.

Derefter satte han sig ned og skrev således:

"Kære frænde! – vær så venlig at sende pengene
med overbringeren til det sted, han kender.

Din hengivne fætter

A. S."

Dette brev betroede han nu boumanden, der lovede at skynde sig med det, alt hvad han kunne, hvorefter han begav sig af sted ned ad bjerget.

Han var borte tre dage til ende; men på den fjerde hørte vi en fløjten inde fra skoven, som Alan straks besvarede, og kort derefter kom boumanden op langs bækken og så sig om til alle sider efter os. Han så ikke så umedgørlig ud som før, og det var da heller intet under, at han var glad ved at være kommet til ende med et så farligt ærinde.

Han fortalte os, hvorledes det stod til i landet; det vrimlede af rødkjoler alle vegne; hver dag blev der søgt efter og fundet våben, så mange stakkels mennesker kom i fortræd. James og nogle af hans folk var allerede sat i fængsel i Fort William, fordi de blev stærkt mistænkt for at have del i mordet. Fra alle sider forlød det, at det var Alan Breck, som havde affyret skuddet, og der var udsat en belønning på hundrede pund for pågribelsen af både ham og mig.

Dette var omtrent så slemt, som det kunne være, og det lille brev, som boumanden bragte os tilbage fra mrs. Stewart, var såre ynkeligt. Hun besvor deri Alan ikke at lade sig pågribe og forsikrede ham, at hvis han faldt i hænderne på soldaterne, så var både han og James dødsens. De penge, hun havde sendt, var alt, hvad hun havde kunnet tigge og låne. Og hun bad Himlen om, at det måtte blive nok til os. Til sidst skrev hun, at hun medsendte et af de stikbreve, hvori vort signalement blev givet.

Dette læste vi så med stor nysgerrighed og ikke ringe frygt; med en følelse dels som den, hvormed man betragter sig selv i et spejl, og dels som den, hvormed man ser ind i en fjendes pistolmunding.

Alan var beskrevet som en "lille koparret og bevægelig person på omtrent femogtredive år, iført en hat med fjer, en blå fransk kjortel med sølvknapper og kniplinger, og temmelig medtaget, en rød vest og sorte knæbenklæder", mens jeg var "en høj, stærktbygget knøs på omtrent atten år i en temmelig pjaltet dragt, bestående af en gammel højlandshue, en lang hvergarnsvest, blå bukser, bare ben og lavlandssko, hvor snuderne manglede. Taler som en lavlænder og er skægløs."

Alan følte sig meget tilfreds med, at hans stads mindedes så godt og var så udførligt beskrevet. Da han kom til ordet "medtaget", så han dog på sine kniplinger med et misfornøjet blik. Hvad mig angår, da syntes jeg jo nok, at jeg gjorde en temmelig ynkelig figur i beskrivelsen; men alligevel var jeg meget fornøjet med den; for eftersom jeg havde skiftet mine pjalter, havde beskrivelsen ophørt at være nogen fare og var tværtimod blevet en kilde til sikkerhed for mig.

"Alan," sagde jeg, "I skulle skifte dragt."

"Hvorledes skulle det gå til," svarede han, "jeg har jo ingen anden. Det ville blive et smukt syn, om jeg vendte tilbage til Frankrig med ikke andet end en hue på."

Jeg fik ved dette svar noget at tænke på. Hvis jeg nu skilte mig fra Alan og hans alt for godt kendte klæder, ville jeg være sikret mod at blive taget til fange og kunne gå åbenlyst omkring, som jeg ville. Ja, selv om jeg blev fanget, når jeg var alene, var der meget få beviser mod mig. Blev jeg derimod taget i selskab med denne berygtede morder, ville sagen blive meget alvorlig for mig. Naturligvis nævnede jeg ikke noget om dette til Alan; men jeg kunne ikke lade være at tænke på det.

Jeg tænkte endnu mere på det, da boumanden fremtog en grøn pung med fire guineas i guld samt en del småpenge. Dette var mere, end jeg havde. Men Alan skulle altså nu med mindre end fem guineas gøre rejsen til Frankrig, mens jeg med lidt mindre end to kun skulle til Queensferry, så når jeg tog det hele i betragtning, var mit følgeskab med Alan ikke alene en fare for mit liv, men også en byrde for min pung.

Men i min ærlige ledsagers sind opkom ingen slige tanker, tværtimod var det hans hjertens overbevisning, at han både var min hjælper og beskytter. Hvor andet kunne jeg da gøre end tie stille, ærgre mig i stilhed og lade stå til.

"Det er meget lidt," sagde Alan, idet han stak pungen i lommen; "men jeg må se at komme ud af det med det. Og hvis du nu, John Breck, vil give mig min knap tilbage, så vil denne gentleman her og jeg begive os af sted."

Men efter at boumanden havde raget omkring i en lodden pung, som han efter højlændernes skik bar foran på maven, skønt han ellers var klædt i lavlænderdragt, begyndte han på sælsom vis at rulle med øjnene, og til sidst sagde han: "Hær mænsel tabet de", hvilket skulle sige, at han havde tabt den.

"Hvad!" råbte Alan, "har du tabt min knap, som har været min faders før min? Nu skal jeg sige dig, hvad jeg tænker om dette, John Breck; det er min mening, at dette er det værste, du endnu har bedrevet, så længe du har været til!"

Med disse ord satte Alan hænderne på sine knæ og så på boumanden med et smil om munden og den spillende glimten i øjnene, der betød ondt for hans fjender.

Måske var boumanden ærlig nok; måske havde han tænkt at bedrage os, men var blevet bange ved at befinde sig alene med

os på et øde sted, så at han måtte gøre en dyd af nødvendigheden, i alt fald fandt han pludselig knappen og rakte Alan den.

"Det var godt for Maccoll'ernes ære," sagde Alan, hvorefter han vendte sig til mig. "Her har du min knap igen," sagde han, "og tak, fordi du ville lade mig få den; det var et smukt venskabsstykke mod mig."

Derefter tog han en hjertelig afsked med boumanden. "Du har gjort godt imod mig og sat din hals i vove, og altid vil jeg give dig navn af en god mand."

Derefter begav boumanden sig hjem ad én vej, mens Alan og jeg, efter at have samlet vore sager sammen, atter begyndte vor flugt ad en anden.

22. Flugten over heden. – Mosen

Over elleve timers ustandselig og besværlig vandring bragte os tidligt om morgenen til foden af en bjergkæde. Foran os lå en strækning lavt, ujævnt og øde land, som vi nu skulle over.

Solen var ikke kommet højt op, og den skinnede os derfor lige i øjnene; en svag, tynd tåge steg som en røg op fra moselandets overflade, så at der, som Alan sagde, godt kunne ligge tyve eskadroner ryttere dér, uden at vi kunne opdage dem.

Vi satte os derfor i en lille fordybning i bjergsiden og ventede, indtil tågen lettede, og imens lavede vi os en ret havresuppe og holdt krigsråd.

"David," sagde Alan, "her har vi et kildent spørgsmål: Skal vi blive liggende her, til det bliver mørkt, eller skal vi vove at gå videre?"

"Rigtignok er jeg meget træt," svarede jeg; "men skal det endelig være, kan jeg gå lige så langt til, hvis vi så kan være trygge."

"Det kan vi langtfra," sagde Alan. "Vor stilling er således: Appin er det samme som døden for os. Mod syd har vi Campbell'erne; dér kan der ikke være tale om at komme. Mod nord – ja, der er intet vundet ved at søge mod nord, hverken for dig, som agter at nå over til Queensferry, eller for mig, hvis mål er Frankrig. Derfor må vi vælge at styre mod øst."

"Ja, lad os så drage mod øst," sagde jeg med munter stemme; men jeg tænkte ved mig selv: "Åh, menneske, gid du selv ville vælge dig en kurs og lade mig tage en anden; det ville være det bedste for os begge."

"Der er det at sige om øst," sagde Alan, "at der har vi moserne, og er vi først dér, David, så er det knald eller fald. Hvor skal vi skjule os derude på de åbne og flade strækninger? Kommer blot én rødkjole op på en høj, så kan han se os i mils afstand, og er han til hest, vil vi blive indhentet, inden vi ser os for. Det er ikke noget godt sted, David, og det er meget værre ved dagen end ved natten."

"Hør nu min mening om det, Alan," sagde jeg. "Appin er det samme som døden for os; vi har ikke ret mange penge, og vort mel er snart sluppet op. Jo længere de søger, desto bedre kan de slutte sig til, hvor vi må findes. Vi løber vel en stor fare; men jeg giver dig mit ord på, at jeg skal gå, indtil vi styrter."

Alan blev meget glad. "Der er stunder," sagde han, "hvor du er alt for snu og whiggisk til at være passende selskab for en gentleman som mig; men så kommer der andre stunder, hvor du viser dig som en brav karl, og så elsker jeg dig som en broder, David."

Tågen løftede sig og blev opsuget af varmen, og nu lå landet udbredt for os så jævnt som en sø, ingen andre levende skabninger var at se dér end blishøner og skrigende viber, samt langt ovre fjernt mod øst en flok dådyr, der så ud som små prikker. Mange steder var grunden rød af blomstrende lyng, andre steder var der småkrat; men det meste var mose med småpøle. Hist og her, kunne vi se, var lyngen brændt af; for jorden var bar og sort, og et sted var der en død skov af visne fyrretræer, der lignede skeletter.

Aldrig har jeg set så trist og knugende et skue, men soldater kunne vi ikke øjne nogen steder, og det var det vigtigste.

Vi begav os straks på vej ud i ødemarken og begyndte vor bugtede og trælsomme vandring over mod moselandets østlige rand. Til alle sider hævede der sig småbjerge, fra hvilke vi, hvad øjeblik det skulle være, kunne blive opdaget, og derfor måtte vi sørge for at holde os til de laveste steder, og når disse ikke gik i den retning, vi skulle, måtte vi med yderste forsigtighed bevæge os henover den nøgne overflade.

Undertiden måtte vi halve timer ad gangen kravle fra en gyvel- eller lyngbusk til en anden, som jægerne gør, når de forfølger en hjort. Himlen var den dag igen ganske klar, og det var en brændende solhede. Vandet i vor brændevinsflaske var snart drukket, og havde jeg haft mindste anelse om, at jeg det halve af tiden skulle kravle fremad på maven og det meste af den øvrige tid gå krumbøjet med næsen omtrent nede ved knæene, så ville jeg sikkerlig ikke have begivet mig på vej over mosen.

Hele den formiddag asede vi fremad, hvilede og asede igen, og ved middagstid lagde vi os ned i skyggen af en tæt busk for at sove. Alan tog den første vagt, og det tyktes mig, at jeg næppe havde lukket øjnene, før han rystede mig for at få mig op til at tage den anden.

Vi havde intet ur til at rette os efter; men Alan stak en lyngkvist i jorden, og dens skygge skulle jeg rette mig efter. Han ridsede en streg i jorden, og når skyggen var nået dertil, måtte jeg vække ham. Men jeg var blevet så træt og foraset, at jeg godt kunne have sovet tolv timer i træk. Min krop sov, selv om jeg holdt tankerne vågne. Hedens lumre fugtighed og de vilde biers summen virkede yderligere søvndyssende på mig, og den ene

gang efter den anden gav det et sæt i mig: jeg vågnede op til bevidsthed om, at jeg var døset hen.

Sidste gang, jeg således vågnede op; forekom det mig, at jeg måtte have været langt borte, og jeg syntes også, at solen havde bevæget sig et langt stykke på himlen. Mit blik søgte straks ned til lyngkvisten, og jeg kunne have skreget højt, for jeg så, at jeg havde sveget Alans tillid.

Jeg blev opfyldt af frygt og skamfuldhed, og da jeg lod blikket løbe hen over heden, var det, som hjertet skulle stå stille i mit bryst; for jeg så, at en trop soldater under min søvn var kommet ned på heden og nærmede sig os fra sydøst. De havde spredt sig vifteformet, og det var let at se, at det var alle de lave steder af heden, de omhyggeligt undersøgte.

Da jeg havde vækket Alan, skottede han først til soldaterne, og derefter så han på mærket i jorden og solens stilling. Så rynkede han brynene med et udtryk af vrede og frygt, og det var de bebrejdelser, jeg fik af ham.

"Hvad skal vi dog nu gøre?" spurgte jeg.

"Vi må lege, at vi er harer," sagde han. "Kan du se bjerget derovre?" Dermed pegede han over mod nordøst.

"Ja," sagde jeg.

"Vi må se at komme over mod det," sagde han. "Det hedder Ben Alder. Det er et vildt, øde bjerg, fuldt af klippeblokke og huler, og kan vi slippe derover før næste morgen, kan vi måske endnu blive reddet."

"Ja, men Alan," udbrød jeg, "så må vi jo komme lige over blandt soldaterne."

"Det behøver du ikke at sige mig," svarede han; "men bliver vi drevet tilbage mod Appin, så er vi dødsens. Derfor har vi intet

andet at gøre. Men tab nu ikke modet, David."

Med disse ord begyndte han straks at løbe fremad på sine hænder og knæ og med en forbavsende hurtighed, som om det var hans naturlige måde at bevæge sig på, og hele tiden vidste han tillige at bevæge sig ud og ind over de laveste steder af moselandet, hvor vi var bedst i skjul.

Nogle af disse steder havde været hærget af ild, og idet vi krøb hen over dem med ansigtet lige ved jorden, rejste der sig et støv af fint pulver næsten så tyndt som røg. Det havde nemlig ikke regnet i lang tid, og ikke alene blev vi halvt kvalt af dette støv; men det værkede i vore lemmer af denne uvante stilling, og vi blev så trætte, at vi var ved at synke helt til jorden.

Nu og da, når vi traf på en større busk, lagde vi os ganske vist under den for at puste lidt ud og hvile, mens vi mellem bladene tittede ud efter rytterne. Vi kunne se, at de endnu ikke havde opdaget os; for de blev ved at ride i samme retning. Der var vist en halv trop; for de var spredt over et par kvartmil, og de undersøgte hver tomme jord grundigt.

Det var i rette tid, jeg var vågnet; havde jeg sovet lidt længere, måtte vor flugt være foregået lige foran dem, i stedet for at vi nu veg ud til siden. Men selv nu kunne det mindste uheld forråde os, og atter og atter, når en vildand med stor larm fløj op fra et mosehul, blev vi liggende stille som døde og turde knap trække vejret.

Smerterne i mine lemmer, mit hjertes voldsomme hamren, ømheden i mine hænder og pinen i min hals og mine øjne af det frygtelige støv og aske blev til sidst så uudholdelig, at jeg allerhelst ville have opgivet det hele. Det var kun frygten for Alan, der gav mig så meget falsk mod, at jeg kunne fortsætte.

Hvad ham angik, og det må bemærkes, at han havde en stor kappe at bære på, så var han i begyndelsen blevet ganske purpurrød i ansigtet; men efterhånden veg denne rødme for hvide pletter; det peb og fløjtede i hans bryst, når han trak vejret, og når han hviskede til mig, når vi gjorde holdt, lød hans stemme slet ikke som nogen menneskelig røst. Dog lod det slet ikke til, at han havde tabt modet, lige så lidt som han sagtnede farten, og jeg kunne ikke andet end undres højligt over hans udholdenhed.

Endelig, da den første svage skumring begyndte, hørte vi lyden af et signalhorn, og da vi kiggede tilbage, så vi troppen begynde at samle sig. Lidt efter så vi, at de havde tændt et bål, og vi kunne forstå, at de nu havde lejret sig for natten. Det var omtrent midt i moselandet, de havde slået sig til ro.

Jeg begyndte nu at tigge og bede, om vi ikke også kunne lægge os ned og sove.

"Der bliver ingen søvn i nat!" svarede Alan. "Fra nu af vil dine dragoner holde til her i moselandet, og ingen vil få lov til uskadt at slippe bort fra Appin. Vi slap fra dem lige i yderste øjeblik, og skal vi nu sætte det på spil, vi har vundet? Nej, nej – når dagen gryr, må den finde os i sikkert behold på Ben Alder."

"Alan," sagde jeg; "det er ikke af mangel på vilje; men jeg har ikke flere kræfter; kunne jeg blot, så ville jeg gerne; men jeg forsikrer jer, det er mig umuligt."

"Nu vel da," sagde Alan, "så må jeg bære dig."

Jeg så op på ham for at se, om det skulle være en spøg; men nej, den lille mand talte i fuldt alvor, og jeg kunne ikke andet end føle mig skamfuld ved hans ord.

"Lad os så komme af sted," sagde jeg; "jeg skal følge eder."

Han sendte mig et blik, der skulle sige sådant noget som: "Det er godt, David!" Og derefter begyndte han vandringen igen med den sædvanlige hast.

Det blev køligere og tillige lidt mørkere – dog ikke meget, alt som natten faldt på. Der var ikke en sky på himlen; det var i begyndelsen af juli, vi var langt mod nord, og vi var midt i de lyse nætter. Jeg tror, at jeg tit har set, det var mørkere ved en midvinters middag.

Der faldt en tæt dug, der gennemvædede heden som regn, og dette friskede mig noget op for en tid. Når vi standsede for at puste, og jeg havde tid til at betragte alt det, der omgav mig: nattens milde skønhed, bjergene i det fjerne, der så ud som sovende væsner, og bålet bag ved os, der glimtede svagt som en enlig stjerne midt i den mørke mose, da steg harmen op i mig, over at jeg skulle blive ved med den kvalfulde vandring og æde støv som en orm.

Når jeg tænker på, hvad jeg har læst i bøger, så tror jeg, at de, der bruger pennen, sikkert aldrig har været rigtig for alvor trætte, for ellers ville de utvivlsomt beskrive trætheden mere levende og med større eftertryk. Jeg brød mig slet ikke om liv eller død, om min fortid eller fremtid, og jeg var mig knap bevidst, at der eksisterede en knøs, som hed David Balfour. Jeg tænkte ikke på mig selv, men kun med fortvivlelse på hvert nyt skridt, som jeg var vis på ville blive mit sidste, og med had på Alan, som var årsag til alle mine pinsler.

Men jeg måtte tilstå for mig selv, at Alan var en ægte soldatersjæl. Det er en officers gerning at få sine folk til at vedblive med en ting uden at sige dem hvorfor, og, om det er nødvendigt, at lægge sig ned på stedet og lade sig dræbe. Men

jeg tror også, at jeg ville være blevet en god menig soldat; for i disse sidste timer var det aldrig faldet mig ind, at jeg havde noget valg, jeg havde kun at adlyde, så længe jeg kunne holde ud og dø under min lydighed.

Dagen begyndte at gry – efter års forløb forekom det mig, og ved den tid var vi over den værste fare og kunne gå oprejst som mennesker i stedet for at kravle som dyr. Men du milde himmel! Hvor må vi have set ud, krumbøjede som vore oldeforældre, kravlende som spædbørn og så hvide som dødninger.

Vi vekslede ikke et ord; hver af os bed munden sammen og stirrede stift frem for sig og bevægede mekanisk som en maskine sine fødder, mens hjejlen udsendte sine melankolske toner over heden, og lyset i østen voksede i klarhed.

Jeg siger "vi"; men jeg kan ikke sige dette, fordi jeg så på ham; jeg havde nok at gøre med at holde mig oprejst; men fordi det er tydeligt, at han må have været lige så sløv af træthed som jeg, og haft øjnene lige så lidt med sig; ellers ville vi ikke som blinde være gået lige i et baghold.

Det gik til på den måde: Vi var ved at gå ned ad en lyngklædt bjergside, Alan foran og jeg et par skridt bagefter som en omvandrende spillemand og hans kone, da det lige på én gang raslede i lyngen, og tre-fire pjaltede mænd sprang op. I næste øjeblik lå vi på ryggen i lyngen, hver med en kniv på sin strube.

Jeg tror ikke, det anfægtede mig. Smerterne ved denne voldelige behandling opslugtes ganske af den pine, som jeg i forvejen led, og jeg var alt for glad ved at kunne holde op med at gå til at bryde mig om en morderkniv. Jeg lå ganske stille og så op i ansigtet på den mand, der holdt mig. Jeg husker, at hans

ansigt var næsten sort af solens brand, og hans øjne meget lyse; men jeg følte mig slet ikke ræd for ham.

Jeg hørte Alan og en anden hviske sammen på gælisk; men hvad de sagde, var mig ganske uforståeligt.

Men nu blev knivene taget bort; vi rejste os over ende og sad og så på hinanden.

"Det er Clunys mænd," sagde Alan. "Det kan ikke være bedre. Vi skal nu blot fjæle os sammen med disse, som er hans forposter, indtil de kan få sendt bud til deres høvding om, at jeg er kommet."

Cluny Macpherson, høvding for klanen Vourich, havde været en af de øverste ledere af oprøret for seks år siden; der var blevet sat en pris på hans hoved, og jeg havde troet, at han allerede i lang tid havde været i Frankrig sammen med de andre oprørsledere. Så træt som jeg var, vakte derfor overraskelsen ved disse ord mig helt til live.

"Hvad?" udbrød jeg, "er Cluny her endnu?"

"Det er han," sagde Alan. "Han er endnu i sit eget land og skjules af sin klan. Kong George kan ikke komme ham til livs."

Jeg tror, jeg ville have spurgt om mere; men Alan afbrød mig. "Jeg er meget træt," sagde han, "og jeg trænger stærkt til søvn." Med disse ord stak han hovedet ind i en lyngbusk og faldt øjeblikkelig i søvn.

Men dette var ikke muligt for mig. Alle har sikkert hørt græshoppernes kvitren i græsset om sommeren, og jeg havde aldrig så snart lukket mine øjne, førend jeg fik en fornemmelse, som om mit hoved, hele min krop og mine håndled var fyldt af myldrende græshopper, og jeg måtte åbne mine øjne igen og igen, vride og vende mig, sætte mig op og lægge mig ned; se op

til himlen med halvblinde øjne og på Clunys vilde og snavsede skildvagter, der sad og stirrede ud over moselandet og snakkede med hinanden på gælisk.

Dette var al den hvile, jeg fik, indtil budsendingen kom tilbage med den besked, at Cluny ville være glad ved at modtage os, hvorpå vi igen måtte rejse os og vandre af sted på ny.

Alan var såre oprømt; for han var blevet mægtig forfrisket af søvnen; han var også blevet meget sulten og længtes stærkt efter en dram og et stykke stegt fårekød, som, efter hvad budbringeren sagde, ventede på ham.

Hvad mig angik, da fik jeg ligefrem kvalme ved at tænke på mad. Jeg havde følt mig tung som bly før, men nu havde jeg en skrækkelig fornemmelse af intet at veje og ikke at kunne gå, som andre mennesker. Jeg fløj som et løvetandsfnug i blæst, tyktes det mig. Jorden forekom mig at være en sky, bjergene var af uld, og luften var en strøm, der løb som en bæk og rev mig med sig. Til disse fornemmelser kom en rædsel og fortvivlelse, der knugede mig således, at jeg kunne have givet mig til at tude over min hjælpeløshed.

Jeg så, at Alan betragtede mig med rynket pande; jeg troede, at han var vred på mig, og jeg bævede for hans vrede som et barn. Jeg husker tillige, at jeg smilede, og jeg kunne ikke holde op med det, så megen møje jeg end gjorde mig for det, da jeg syntes, der slet ikke var noget at smile for.

Men min gode ledsager tænkte kun på at være venlig mod mig, og i næste øjeblik havde to af mændene mig under armene, og de bar mig af sted med stor hast; således forekom det mig i det mindste, skønt i virkeligheden var det vist temmelig langsomt.

Gennem en labyrint af øde og triste dale og hulninger gik vor vej over mod bjerget Ben Alder.

23. Clunys bur

Langt om længe kom vi til en skov, der voksede på en meget stejl og klippefuld bjergside. Op over den ragede en nøgen bjergtop.

"Her er det," sagde en af førerne, og vi gik op gennem skoven.

Træerne klyngede sig til bjergsiden som matroser til et udspændt sejl. Deres stammer lå så tæt hen over jorden, at vi kunne bruge dem som trin på en stige til bestigning af bjerget.

Ved det øverste af skoven, dér hvor den nøgne bjergtop hævede sig, fandt vi den sælsomme bolig, der var kendt der i egnen som "Clunys bur".

Mellem flere af træstammerne var der blevet flettet riskviste, og grunden mellem de derved dannede vægge var blevet jævnet, så at den dannede et gulv. Et træ, som voksede lige op fra bjergsiden, bar taget, og alle væggene var tættede med mos. Bygningens form lignede noget et æg, og den halvt hang og halvt stod på bjergsiden som en hvepserede i en tjørnebusk.

Dens indre var stort nok til at give husly for fem-seks personer. Et fremspring i klippen var meget snildt blevet omdannet til et ildsted, og røgen, der gled langs op ad bjergsiden og ikke var den ulig i farven, var ikke let at få øje på nedenfra.

Men dette var kun et af Clunys skjulesteder. Han havde huler andet steds og underjordiske kamre i flere egne af landsdelen, og idet han fulgte sine spejderes underretninger, flyttede han fra det ene sted til det andet, efter som soldaterne nærmede sig eller fjernede sig.

Ved at leve på denne måde og ved sin klans kærlige hjælp havde han nu ikke alene opholdt sig i alle disse år i sit land, mens så mange andre var blevet fængslet eller dræbt; men han blev endog boende der endnu fire-fem år, og det var først efter udtrykkelig befaling fra sin høvding, at han drog til Frankrig. Dér døde han kort efter, og der var mange, som sagde, at det var af hjemvé efter sit bur på Ben Alder.

Da vi kom til døren, sad han ved sin klippeskorsten og så på en af sine mænd, der var ved at lave mad. Han var yderst simpelt klædt, og på hovedet havde han en strikket hue, som var trukket ned over ørene. Han røg på en kort træpibe. Men trods alt dette havde han et væsen som en konge, og det var et stolt syn at se ham rejse sig for at byde os velkommen.

"Vel mødt, mr. Stewart, det er godt, at I er sluppet her op!" sagde han. "Og I bringer en ven med; jeg ved ikke af, at jeg kender ham."

"Tak! Og hvorledes går det så med eder, Cluny?" sagde Alan. "Jeg håber, I stadig har det godt. Jeg er stolt af at kunne gæste eder og forestille eder min ven, lairden af Shaws, mr. David Balfour."

Når vi var alene, nævnede Alan aldrig mit gods, uden at der kom lidt spottende i hans tone; men var vi mellem andre, da forkyndte han det med en klang, som om han kunne være herold.

"Træd indenfor, I herrer," sagde Cluny. "Velkommen skal i være til mit hus; visselig er det kun en tarvelig og ubekvem bolig; men jeg har dog huset en kongelig person her, mr. Stewart, I ved sikkert, hvem det er, jeg mener. Nu vil vi tage en dram og drikke på god lykke, og så snart min køgemester har

stegen parat, vil vi spise vor middag og derefter more os ved kortene, som det sømmer sig skotske gentlemen. Mit liv her er noget ensformigt," vedblev han, idet han skænkede brændevinen til os; "jeg ser kun få gæster, og jeg sidder dag efter dag og drejer mine tommelfingre, tænker på de store dage, der er forsvundet, og længes efter en ny stor dag, som vi håber er på vej til os. Og tag så glassene og lad os drikke på vor konges genkomst!"

Vi tog glassene og drak. Jeg ønskede sikkerlig ikke nogen anden konge end kong George; men jeg tænker, at hvis han havde været der, så havde han gjort som jeg.

Aldrig så snart havde jeg sunket brændevinen, før jeg følte mig mærkelig oplivet og styrket. Jeg kunne nu bruge både mine øjne og mine øren som før; måske følte jeg mig endnu lidt sløvet; men min tidligere frygt og fortvivlelse var ganske forsvundne.

Det var visselig et besynderligt sted, og vor vært var ikke mindre besynderlig. I de mange år, Cluny havde måttet holde sig i skjul, havde han lagt sig så mange pertentlige vaner til som en gammeljomfru. Han havde et bestemt sæde, hvor ingen andre måtte sidde, og alt inde i buret var ordnet på en bestemt måde, som ingen måtte forstyrre eller forandre. Madlavningen omfattede han med den største interesse, og mens han havde budt os velkommen, havde hans tanker og øjne stadig været ved fårestegen.

Undertiden modtog han i nattens skjul besøg af sin hustru og et par af sine nærmeste venner; men for det meste levede han ganske alene uden andet selskab end sine vagtposter og de mænd, der opvartede ham i hans bur.

Det første, der skete om morgenen, var, at en af dem, som var barber, kom og ragede ham og meddelte ham det nyt, der var sket i egnen, hvilket han var meget begærlig efter at høre. Der var ingen ende på hans spørgsmål, og han fremsatte dem så ivrigt som et barn, og ved nogle af svarene lo han ganske overstadigt, tilsyneladende uden større grund, og flere timer efter at barberen var gået, kunne han atter bryde ud i latter, når han kom til at tænke på, hvad han havde hørt.

Naturligvis havde han sine grunde til at spørge så flittigt; for skønt han levede således ganske adskilt fra verden og ligesom alle de andre oprørshøvdinger ved en parlamentsbeslutning var blevet berøvet alle sine rettigheder, udøvede han dog sin patriarkalske domsmagt i sin klan. Tvistigheder blev forelagt ham oppe i hans bur til afgørelse, og mændene i hans kreds, der ville have blæst ad de almindelige retsdomme, ophævede deres trætter og betalte villigt de bøder, som denne fredløse og retsløse mand pålagde dem.

Når han blev vred, og det skete ikke så sjældent, udstedte han sine befalinger og sine trusler om straf med samme myndighed som en konge, og hans mænd skælvede for ham som børn for en streng og hidsig fader. Hver gang en af dem trådte ind, gav han meget ceremonielt hånden, hvorefter begge parter på militær vis førte hånden til huen.

Jeg havde i det hele taget her god lejlighed til at se en sådan højlandsklans daglige færden overfor en landsforvist og fredløs høvding, hvis ejendom var taget fra ham, og som stadig blev eftersøgt af soldater, der undertiden under deres jagt efter ham ikke var mere end en kvartmil fra hans opholdssted, og hvis

lasede og sultne klansmænd, som han både truede og straffede, kunne have tjent en formue ved at forråde ham.

Så snart fårekødsstrimlerne var færdige, trykkede Cluny med egen hånd saften af en citron ud over dem, for han var vel forsynet med slige lækkerier, hvorefter han bad os tage for os af stegen.

"Dette," sagde han, og mente dermed kødstrimlerne, "er just af samme slags som de, hvormed jeg beværtede Hans kongelige Højhed her på dette samme sted, når undtages citronsaften; for på den tid måtte vi være glade ved blot at få kødet, og det var ikke altid, vi turde stege det. Nej, i året seksogfyrre var der flere dragoner end citroner her i landet."

Om stegen virkelig var lækker, kan jeg ikke sige; men det kvalmede endnu for mig ved synet af mad, og jeg spiste kun meget lidt. Under hele måltidet underholdt Cluny os med historier fra prins Charles' ophold i buret, han anførte alle de optrædende personers tale ordret og rejste sig ofte fra sin plads for at vise os, hvor de stod.

Jeg kunne på det hele forstå, at prinsen var en nedladende og munter knøs, hvad der var at vente af en ætling af Stuarterne, men knap så viis som Salomon. Jeg fik også ud af det, at han ofte var drukken, mens han var i buret, så at denne last, der efter beretningerne at dømme, senere gjorde ham til et vrag, allerede den gang havde tag i ham.

Aldrig så snart var vi færdige med at spise, før Cluny fremtog en pakke gamle, slidte og smudsige kort, ingenlunde bedre end sådanne, man kan finde i den tarveligste kro. Og hans øjne lyste af glæde og forventning, da han foreslog, at vi nu skulle til at spille med dem.

Men kortspil var nu netop en af de ting, jeg var oplært til at sky som en vanærende last; for min fader holdt for, at det sømmede sig såre ilde for en kristen og en gentleman at sætte sine egne eller andres sparsomme penge på spil ved et stykke malet papir. Nu kunne jeg jo ganske vist have brugt min træthed til undskyldning; for den var visselig stor nok dertil; men det tyktes mig, at jeg måtte hævde min overbevisning. Rimeligvis blev jeg meget rød i hovedet af undseelse; men jeg talte ellers frit ud og sagde, at vel havde jeg intet kald til at være andres dommer; men jeg selv ville aldrig så meget som røre ved et kort.

Cluny holdt op med at blande kortene. "Hvad i Djævelens navn skal det sige?" udbrød han. "Hvad er dette for en fordømt whiggisk tale i Cluny Macphersons hus?"

"Jeg vil stikke hånden i ilden for mr. Balfour," sagde Alan. "Han er en ærlig og velbyrdig gentleman, og jeg beder jer lægge mærke til, hvem der siger det. Jeg bærer en konges navn," vedblev han og krammede sin hat, "og jeg og andre, som jeg kalder venner, kan selv den bedste være bekendt at være i selskab med. Men denne gentleman er træt og trænger hårdt til at sove. Har han ikke lyst til kortene, så kan det dog ikke hindre eder og mig, og jeg er rede, sir, til at spille, hvilket spil I vil nævne og foreslå."

"Sir," sagde Cluny, "det skal I vide, at her i mit fattige hjem må enhver gentleman have lov til at følge sin lyst; selv om eders ven skulle finde størst behag i at stå på hovedet, skal det være ham tilladt. Og skulle enten han eller I eller nogen anden mand ikke finde sig tilfreds her, da skal det være mig en ære at træde ud med ham for at afgøre sagen."

Jeg ville naturligvis på ingen måde have, at disse to venner skulle gå i tvekamp for min skyld.

"Sir," sagde jeg, "som Alan siger, er jeg meget mødig, og da I er en mand, der ventelig selv har sønner, så vil jeg yderligere sige eder, at jeg har givet min fader det løfte aldrig at røre kort."

"Mere behøver I ikke at sige – hermed er jeg tilfreds," sagde Cluny og førte mig hen til et leje af lyng, som var bredt i en krog af buret. Men han var dog alt andet end tilfreds med mig: stadig skævede han hen til mig og mumlede ved sig selv. Og jeg må da også tilstå, at både mine skrupler og den måde, hvorpå jeg ytrede dem, smagte meget af covenanternes lære og passede meget ilde til disse højlandske jacobitter.

Der var kommet en stor tunghed og døsighed over mig, efter at jeg havde drukket den stærke brændevin, og jeg havde næppe lagt mig, før jeg faldt i en underlig søvn, som vedvarede næsten i al den tid, jeg befandt mig i buret. Undertiden var jeg lysvågen og opfattede, hvad der skete; men undertiden hørte jeg kun stemmer og snorkende mænd, hvilket lød omtrent som en bjergstrøms rislen, og plaiderne, som hang på væggen skrumpede sammen og foldede sig ud igen, som skyggerne fra bålet på væggen.

Undertiden må jeg have sagt noget eller råbt; for jeg husker, at jeg nu og da blev svaret. Dette var ikke noget mareridt, men jeg følte mig opfyldt af en vedvarende mørk rædsel – en rædsel for det sted, jeg befandt mig på og det leje, jeg lå på, plaiderne på væggen, stemmerne og mig selv.

Barberen, der tillige var læge, blev tilkaldt for at undersøge mig; men da han kun talte gælisk, forstod jeg ikke et ord af, hvad han sagde om mig, og jeg var for syg til at spørge andre

om meningen. Jeg følte kun alt for vel, at jeg var syg, og brød mig ikke om at vide mere.

Jeg ænsede kun lidet, mens jeg lå i denne tilstand; men så meget lagde jeg dog mærke til, at Alan og Cluny næsten hele tiden sad ved kortene, og jeg forstod, at Alan i begyndelsen vandt; for jeg så, at der lå en stabel af vist henved hundrede guineas ovre hos ham. Det var et underligt syn at se alle disse skinnende guldpenge på et så fattigt sted som dette, og jeg syntes også, at dette var et farligt spil for Alan, der ikke havde mere end fem pund at råde over. Han vidste jo ikke, om lykken ville blive ved at være ham huld.

Den anden dag vendte den ham da også ryggen. Ved middagstid blev jeg som sædvanlig vækket for at få mit måltid; men som sædvanlig afslog jeg at spise, og i stedet for fik jeg en dram med en bitter tilsætning, som barberen havde foreskrevet.

Solen skinnede ind ad burets åbne dør, og dens stråler blændede og forulempede mig. Cluny sad ved bordet og blandede kortene. Alan havde bøjet sig ned over mit leje og havde ansigtet tæt ved mine øjne, og i min febertilstand tyktes det mig at være af en rædselsfuld størrelse.

Han bad om at låne mine penge.

"Til hvad?" spurgte jeg.

"Kun til et lån," sagde han.

"Ja, men hvorfor?" spurgte jeg videre. "Jeg forstår ikke, hvad I vil bruge dem til."

"Ja, men David, du vil da ikke nægte mig et lån," sagde Alan.

Dette ville jeg sikkert have gjort, hvis jeg havde haft min fornufts fulde brug; men jeg tænkte i øjeblikket ikke på andet

end på at få hans ansigt bort, og derfor rakte jeg ham pengene.

Om morgenen på den tredje dag, da vi havde opholdt os otteogfyrre timer i buret, vågnede jeg i en helt anden sindsstemning; svag og mødig var jeg vel endnu; men nu så jeg tingene i deres rigtige størrelse og i deres dagligdags udseende. Desuden havde jeg nu fået madlyst. Ved egen hjælp rejste jeg fra mit leje, og så snart vi havde spist davre, gik jeg hen til burets indgang og satte mig udenfor på et træstød.

Det var en skyfuld dag, men luften var mild, og hele formiddagen sad jeg her og drømte og blev kun forstyrret af Clunys spejdere og tjenestefolk, der kom forbi mig med fødevarer og efterretninger; for da der ikke var nogen soldater i nærheden, kunne det næsten siges, at han holdt åbent hof.

Da jeg vendte tilbage, havde han og Alan lagt kortene til side og var ved at udspørge en af tjenerne; men da Cluny så mig, vendte han sig mod mig og talte til mig på gælisk.

"Jeg forstår ikke gælisk," sagde jeg.

Lige fra det øjeblik, jeg havde nægtet at spille kort, havde enhver ting, jeg sagde eller gjorde, irriteret Cluny.

"Så er der mere fornuft i dit navn end i dig selv," sagde han vredt, "for det er ægte gælisk. Men hvad jeg vil sige, er dette: Mine spejdere melder, at alt er klart mod syd, og nu er spørgsmålet, har du kræfter nok til at gå?"

Jeg så, at der lå kort på bordet, men intet guld, kun en lille bunke beskrevne papirer, og de lå alle ovre hos Cluny. Desuden havde Alan et fremmed udtryk, som én der er meget utilfreds, og jeg begyndte at få en stærk mistanke.

"Jeg ved ikke, om jeg er så stærk, som jeg skulle være," sagde jeg og så på Alan; "men jeg ved, at den smule penge, vi har, skal

vare til en lang rejse."

Alan sugede underlæben ind og så ned i jorden.

"David," sagde han til sidst, "jeg har tabt dem – det kan ikke skjules."

"Også mine penge?" spurgte jeg.

"Også dine penge," sagde han og sukkede. "Du skulle ikke have givet mig dem. Jeg er ikke rigtig i hovedet, når jeg sidder ved kortene."

"Åh, snak," sagde Cluny, "det var jo slet ikke alvor. Naturligvis skal I få eders penge tilbage igen, ja, og endda lige så mange til, hvis I vil låne dem af mig. Det kunne da aldrig falde mig ind at beholde dem; tror I, at jeg ville sætte sådanne gentlemen som eder i forlegenhed – nej, aldrig!" råbte han og begyndte meget rød i hovedet at trække guldet op af lommen.

Alan sagde intet, men blev ved at se ned i jorden.

"Vil I træde uden for med mig, sir?" sagde jeg.

Cluny sagde, det skulle være ham en fornøjelse, og fulgte med ud; men han så meget ophidset og ærgerlig ud.

"Allerførst, sir, må jeg anerkende eders ædelmodighed," sagde jeg.

"Snak, snak!" udbrød Cluny. "Hvad er det for en ædelmodighed? Dette er jo kun en uheldig affære; men hvad vil du have, jeg skulle gøre. Her sidder jeg indelukket i mit bur – hvorfor skulle jeg så ikke sætte mine venner til kortene, når der kommer nogen? Og hvis de taber, så er det da ikke at vente –" Her holdt han inde.

"Ja," sagde jeg, "når de taber, giver I dem deres penge tilbage, og hvis de vinder, bringer de eders bort i deres lomme! Jeg

sagde før, at jeg anerkender eders ædelmodighed; men for mig, sir, er det meget pinligt at blive bragt i en sådan stilling."

Der blev en lille pause, under hvilken det sad ud, som Cluny hele tiden ville sige noget; men han sagde intet, han blev mere og mere rød i hovedet.

"Jeg er kun en ung knøs," sagde jeg, "og jeg vil gerne bede jer om et råd. Vil I råde mig, som jeg var eders søn? Min ven tabte i ærligt spil sine penge efter i ærligt spil at have vundet en langt større sum fra eder; kan jeg nu tage den tilbage igen? Ville det være rigtigt af mig at gøre det? Hvad jeg end gør, så må I kunne forstå, at det vil være hårdt for én, der vil hævde sin ære."

"Det er også hårdt for mig, mr. Balfour," sagde Cluny; "for jeg kan i eders øjne let få udseende af at være en person, der lokker folk til sin bolig for at udplyndre dem i spil. Ikke ville jeg finde mig i, at mine venner kommer til mig og lider krænkelser; men" – her brød hans vrede pludselig løs i stor ustyrlighed – "jeg vil heller ikke finde mig i, at de krænker andre!"

"Der ser I, sir," sagde jeg, "at der kan siges meget til forsvar for min mening, som er den, at sligt kortspil kun ilde sømmer sig for adelsmænd. Men jeg har endnu ikke fået svar på mit spørgsmål."

Jeg er vis på, at hvis Cluny nogen sinde har hadet nogen til gavns, da har det været David Balfour. Han så på mig fra oven og nedad med et meget krigerisk blik, og jeg så, at han var på nippet til at udfordre mig. Men enten må min ungdom eller hans retfærdighedssans have afvæbnet ham. Visselig var det en meget ydmygende affære for alle, som den angik, og desmere rosværdigt var det, at han tog den, som han gjorde.

"Mr. Balfour," sagde han. "Det tykkes mig, at I er alt for nøjeregnende og puritansk; men alligevel har I en ægte gentlemans æresfølelse og sindelag. På min ære, I må tage disse penge – det er, hvad jeg ville råde min søn – og her har I min hånd tillige!"

24. Flugten over heden. – Skændsmål

Alan og jeg blev i nattens skjul ført over Loch Errocht og gik derefter ned langs dens østlige bred til et andet skjulested nær ved det inderste af Loch Rannoch, hvortil vi blev ført af en af mændene fra Clunys bur. Denne mand bar hele vor bagage og Alans store kappe oven i købet og stavrede trofast af sted under denne byrde, hvoraf mindre end halvdelen var nok til at tynge mig til jorden, og dog var han en mand, som jeg i brydekamp ville have kunnet kaste som ingenting.

Det var en stor lise at kunne vandre således uden mindste byrde, og havde jeg ikke få et denne lettelse og tilmed var blevet befriet for min frygt, ville jeg vist slet ikke kunne være kommet af stedet. Jeg havde lige rejst mig fra sygelejet, og i vore omgivelser var der intet, som kunne opmuntre mig til store anstrengelser; det var Skotlands ødeste egne, vi vandrede igennem, under en skyfuld himmel og omgivet af farer på alle sider.

I lang tid talte vi slet ikke; vi gik enten ved siden af hinanden eller bag hinanden med sammenbidte læber, jeg harmfuld og stolt og dragende den smule kræfter, jeg havde, fra disse to følelser; Alan vred og skamfuld, skamfuld, fordi han havde tabt mine penge i spil, og vred, fordi jeg tog det så ilde op.

Tanken om at skilles fra ham fik mere og mere hold i mig; men jo mere jeg blev stemt for dens iværksættelse, des mere skammede jeg mig over det. Det ville visselig have været smukt og ædelmodigt af Alan, om han havde vendt sig imod mig og sagt: "Gå fra mig, jeg er stærkest efterstræbt og i størst fare, og

mit selskab kan kun forøge faren for dig!" Men at jeg skulle vende mig mod vennen, der sikkerlig elskede mig, og sige til ham: "I er i stor fare, jeg kun i liden, eders venskab er en byrde for mig, forlad mig og mød eders egne farer og bær eders trængsler alene" – nej, det var umuligt, og selve det at gå og tænke på det fik mig til at rødme af skam.

Og dog havde Alan opført sig som et barn, og hvad der var værre, som et forrædersk barn. Således at narre mine penge fra mig, mens jeg lå halvt bevidstløs, var ikke stort bedre end tyveri, og så gik han dog her ved min side uden at eje en eneste penny og, så vidt jeg kunne se, rede til at bruge af dem, han havde fået mig til at tigge tilbage. Vel var jeg villig til at dele med ham; men det gjorde mig rasende at se, at han uden den ringeste skrupel gjorde regning på min villighed.

Disse tanker optog ganske mit sind; men jeg kunne jo ikke udtale nogen af dem, uden at det ville være sort uædelmodighed; derfor gjorde jeg det, der var det næstværste: jeg sagde intet, og jeg ikke så meget som så på min ledsager; i det højeste skævede jeg til ham.

Til sidst, da vi var kommet over på den anden side af Loch Errocht og gik over en jævn, sivbevokset strækning, hvor det var let at komme frem, kunne han ikke udholde dette længere, men trådte tæt hen til mig.

"David," sagde han, "det er ikke en måde for to gode venner at tage sådan en ubetydelighed på. Jeg vil tilstå, at det gør mig ondt; men så må du også være tilfreds med det, og har du mere, der ligger dig på hjerte, så skulle du nu komme frem med det."

"Åh, nej, jeg har ingenting," svarede jeg.

Det lod til at være ham ubehageligt, hvilket jeg følte mig skadefro over.

"Nå," sagde han, og hans stemme dirrede lidt, "heller ikke, når jeg siger, at jeg har opført mig urigtigt?"

"Ja, I har opført eder urigtigt," sagde jeg koldt; "men I vil nok lægge mærke til, at jeg ikke har bebrejdet eder det."

"Det er sandt; men du ved godt, at du har gjort det, der var værre. Skal vi skilles? Du har sagt det en gang før. Vil du nu sige det igen? Der er bjerge og heder nok mellem os her og de to have, David, og jeg vil sige dig, at jeg ikke skøtter om at være, hvor jeg ikke er vel set."

Hans ord gennemborede mig som et sværd, og jeg havde en følelse, som de havde blottet min hemmelige utroskab.

"Alan Breck!" udbrød jeg, og derpå tilføjede jeg: "Tror i, at jeg vil vende jer ryggen i jer største nød? Hvor tør I sige mig det i mit åbne ansigt? Jeg synes ikke, jeg har givet jer grund til at sige det. Vel sandt, jeg faldt i søvn derude i mosen; men det var af dødelig træthed, og I gør uret i at bebrejde mig –"

"Hvad jeg heller aldrig har gjort," sagde han.

"Men uanset det," vedblev jeg, "hvad har jeg så gjort, siden I vil krænke mig ved en sådan mistanke? Jeg har endnu aldrig svigtet en ven, og hvorfor skulle jeg så begynde med eder? Der er ting mellem os, som jeg aldrig kan glemme – jeg ved ikke, om I kan."

"Jeg vil kun sige så meget til dig, David," sagde han meget roligt, "at jeg længe har skyldt dig mit liv, og at jeg nu skylder dig penge. Du skulle søge at gøre denne byrde let for mig."

Dette burde have rørt mig, og det gjorde det da også, men på en fejlagtig måde. Jeg følte, at jeg opførte mig dårligt, og derfor

var jeg nu ikke alene vred på Alan, men også på mig selv, og det gjorde mig kun så meget mere grusom.

"I bad mig om at tale rent ud," sagde jeg, "og det vil jeg nu også. Det er jer egen skyld, at I har voldet mig fortræd. Jeg har måttet tage mod en krænkelse; men jeg har aldrig bebrejdet eder det; ja, jeg har ikke omtalt det med et ord, før I selv begyndte at tale om det. Og nu bebrejder I mig," råbte jeg, "at jeg ikke kan synge og le, som om jeg skulle være glad over denne krænkelse; det næste, I forlanger, er vel, at jeg skal falde på knæ for jer og takke jer for det! I skulle have mere omtanke for andre, Alan Breck. Hvis I tænkte mere på andre, ville I måske tale lidt mindre om eder selv, og når en ven, der holder af jer, har taget mod en fornærmelse uden at sige et ord, så sømmede det sig bedst for eder at lade dette ligge i stedet for at lave en stok af det til at slå mig med. I denne sag var det eder, som fortjente dadelen, og derfor sømmer det sig ilde, at det er eder, der nu ypper kiv om det."

"Godt," sagde Alan, "sig ikke mere."

Så faldt vi tilbage i vor forrige tavshed. Vi kom til målet for vor vandring, spiste vor middagsmad og lagde os til at sove uden at have vekslet et ord.

Næste dag i tusmørket roede vor vejviser os over Loch Rannoch og gav os besked om den vej, han syntes var den bedste for os. Vi skulle straks søge op til det øverste af bjergene, og her skulle vi så gå omkring toppene af Glen Lyon, Glen Lochay og Glen Dochart for derefter at stige ned igen ved Kippen og den øverste del af Forth.

Alan var lidet tilfreds med at skulle gå denne vej, der førte gennem en af hans arvefjenders, Glenorchy Campbell'ernes

land. Han sagde, at hvis vi drejede mod øst, ville vi næsten med det samme komme ind mellem Athole Stewart'erne, en stamme, der bar hans navn, om end de fulgte en anden klanshøvding, og derved ville vi tillige ad en lettere og langt kortere vej nå ned til vort bestemmelsessted. Men vejviseren, som var den øverste af Clunys spejdere, havde gode grunde til at forkaste denne plan. Han nævnede, hvor mange ryttere der var sendt ud i hver egn, og anførte til sidst – så vidt jeg da forstod det – at vi intet sted kunne vente at blive så lidet forulempet som netop i Campbell'ernes land.

Til sidst måtte Alan give sig, om end det skete meget modvilligt. "Det er en af de mest øde egne i Skotland," sagde han. "Så vidt jeg ved, er der intet andet dér end hede og krager og Campbell'er; men I må vel vide bedre besked end jeg, og lad det da så blive, som I vil."

Vi begav os da af sted efter hans anvisning, og i tre nætter vandrede vi over skyhøje bjerge og ind mellem vilde bjergbække, som var udspringet til flere store floder. Tit var vi helt indhyllet i tåge, og når det ikke var tåget, regnede og stormede det. Ikke en eneste gang så vi et glimt af solen.

Om dagen lå vi og sov i den våde lyng, og om natten klavrede vi stadig om mellem de vilde klipper og farlige kløfter. Ofte fo'r vi vild, og tit blev tågen så tyk, at vi måtte lægge os ned og vente på, at den lettede. At tænde bål var der slet ikke tale om. Vor eneste føde var kold havresuppe og nogle kolde kødstrimler, som vi havde fået med os fra Clunys bur. Hvad drikken angår, da skal Gud vide, at vi ikke havde nogen mangel på vand.

Det var en skrækkelig tid, og den blev endnu mere skrækkelig, fordi både vejret og landet var så mørkt og

skummelt. Mine tænder klaprede af kulde, og jeg havde stadig ondt i halsen, ligesom jeg havde haft på øen. Desuden havde jeg et sting i siden, som uafbrudt smertede mig, og når jeg sov i min våde seng, mens regnen strømmede ned, og pløret pjaskede under mig, var det, som om jeg levede alle mine værste hændelser om igen – jeg så Shaws tårn oplyst af lynene, Ransome blive båret ned på matrosernes skuldre, Shuan ligge død på gulvet i det runde hus, eller Colin Campbell gribe til sit bryst.

Af en sådan urolig slummer blev jeg vækket i skumringen for at rejse mig over ende i det samme pløre, jeg havde sovet i, og spise koldt, ukogt havresuppe, mens regnen slog mig i ansigtet eller drev ned ad min ryg. Eller tågen omhyllede os som et fugtigt lagen, for derefter, hvis vinden rejste sig, at lette og vise os en mørk kløft, hvor vandet styrtede ned med brusende larm.

Fra alle kanter hørte vi uafbrudt denne larm af de talrige bjergstrømme. Under den stadige regn åbnede alle bjergenes kilder sig, og i hver kløft bruste en bæk. Enhver strøm lå højt i sit leje, og mange af dem svømmede over deres bredder. Under vore nattevandringer var der noget vist højtideligt ved at høre deres larm i dalene neden for os – snart som en buldrende torden og snart som vrede skrig. Jeg kom her til at forstå sagnet om kelpien, bjergstrømmenes dæmon, om hvem der fortælles, at han bliver ved at jamre og skrige, indtil der kommer en ulykkelig vandrer, som styrter ned til ham. Jeg så, at Alan troede på det, eller i alt fald halvt troede på det, og når strømmenes larm blev stærkere end sædvanlig, blev jeg altid lidt forbavset – skønt også jeg fo'r sammen ved det – når jeg så ham korse sig, som katolikkerne har for skik.

Under hele denne frygtelige vandring var vi som to fremmede for hinanden; ja, det var endog sjældent, at vi vekslede et ord. Sagen var, at jeg befandt mig så ilde, at jeg troede, jeg skulle dø, hvilket må tjene mig til undskyldning. Der skulle meget til at fornærme mig; men jeg havde tillige ondt ved at tilgive en fornærmelse, og nu var jeg tilmed ærgerlig både på mig selv og på min ledsager.

I de første to dage var Alan uafbrudt venlig – tavs, ganske vist; men altid rede til at yde mig hjælp, og stadig håbende – hvad jeg let kunne se – at min fornærmelse ville gå over. Men jeg blev ved at trække mig ind i mig selv, rugende over min vrede og uhøfligt afslående hans tilbud om hjælp, mens jeg stadig så forbi ham, som om han kunne være en sten eller en busk.

Den anden nat, eller rettere ved den tredje dags første dæmring, befandt vi os på et meget åbent højdedrag, så at vi ikke kunne følge vor sædvanlige skik: straks at sætte os til at spise og så lægge os til at sove. Før vi havde nået et skjulested, var det blevet temmelig lyst; for skønt det stadig regnede, var skyerne dog blevet tyndere, og Alan, som så mig i ansigtet, så noget bekymret ud.

"Du må vist hellere lade mig tage din pakke," sagde han for måske niende gang, siden vi havde forladt vor vejviser ved Loch Rannoch.

"Tak, jeg kan godt selv," svarede jeg med iskold stemme.

Alan blev blussende rød. "Jeg tilbyder det ikke tiere," sagde han. "Jeg hører ikke til de tålmodige, David."

"Det har jeg heller ikke sagt, I gjorde," svarede jeg, så uartigt, som jeg kunne være en ti års dreng.

Alan svarede mig ikke på dette; men hans opførsel var tilstrækkeligt svar. Jeg kunne tydeligt se, at han nu ganske tilgav sig selv affæren i Clunys bur. Han satte hatten på snur, knejsede med nakken, fløjtede muntert og så til mig fra siden med et udfordrende smil.

Den tredje nat skulle vi passere gennem den vestlige del af Balquidder-landet. Vejret var nu blevet klart og koldt; det var, som om der var frost i luften, og vinden, som var gået om i nord, blæste skyerne fra hinanden, så at stjernerne kom frem. Strømmene var endnu fulde og gjorde megen larm; men jeg kunne se, at Alan ikke mere tænkte på kelpien, men var meget oprømt. Hvad mig angår, da var vejrforandringen kommet for sent. Jeg havde ligget i dyndet så længe, at – som der står i Bibelen – "mine klæder afskyede mig". Jeg var dødtræt, dødssyg, rystede over hele kroppen af kulde og havde smerter i alle mine lemmer. Den kolde vind gennemisnede mig, og lyden af den fik det til at dundre i mine øren.

I denne tilstand måtte jeg døje, hvad næsten kunne kaldes min ledsagers forfølgelse. Han talte meget, og altid i en spottende tone. "Whig" var det høfligste navn, han havde at give mig. "Her," kunne han sige – "her er en god kløft for dig at springe over, lille whig! Jeg ved jo, du er så dygtig til at springe!" Og meget andet af samme slags sagde han, stadig med spottende stemme og hånende udtryk.

Jeg vidste, at det var min egen skyld og ingen andens; men jeg var alt for elendig til at angre. Jeg følte, at jeg nu kun kunne slæbe mig til et lille stykke længere; meget snart måtte jeg lægge mig ned for at dø som et får eller en ræv på det våde bjerg, og mine ben måtte ligge og bleges dér som benene af et dyr. I min

febertilstand begyndte jeg ligefrem at glædes ved denne udsigt; jeg begyndte at føle mig stolt over en sådan død, alene i ødemarken, hvor ørnene og andre rovfugle ville belejre mig i mine sidste øjeblikke. Så ville Alan dog sikkert angre, hvad han havde gjort, tænkte jeg; når jeg først var død, så ville han huske på, hvor meget han skyldte mig, og denne erindring ville blive ham en tortur.

Således gik jeg som en syg og sølle, uartig skoledreng og kælede for min harme mod et medmenneske, mens jeg hellere skulle være faldet på knæ og have bedt Gud om barmhjertighed, og ved hvert af Alans hånsord godtede jeg mig. "Ah," tænkte jeg, "jeg har en bedre hån i baghånden; når jeg lægger mig ned for at dø, så vil du føle det som et slag i ansigtet. Ah, hvilken hævn! Å, hvor vil du så fortryde din utaknemmelighed og grusomhed!"

Det blev værre og værre med mig. Jeg var allerede faldet en gang; for mine ben svigtede mig, og det havde dog for et øjeblik gjort indtryk på Alan; men jeg var kommet så hurtigt på benene igen og var gået videre på så naturlig en måde, at han snart atter glemte det.

Jeg blev nu afvekslende glohed og iskold. Stinget i min side var uudholdeligt, og til sidst følte jeg, at jeg ikke kunne slæbe mig længere frem. Med denne overbevisning kom tillige et brændende ønske om at gøre afregning med Alan: lade min harme blusse op og måske få ende på livet på en brat måde.

Han havde just kaldt mig whig, og nu standsede jeg.

"Mr. Stewart," sagde jeg med en stemme, der dirrede som en violinstreng; "I er ældre end jeg og skulle dog være mere betænksom. Synes I, det er klogt eller betimeligt at kaste mig dette i ansigtet? Jeg har hidtil troet, at når folk skiltes, så var det

gentlemens skik at skilles på en høflig måde; men synes I ikke det, så vil jeg sige eder, at jeg kunne finde bedre hånsord end de fleste af dem, I har overøst mig med."

Alan havde vendt sig om mod mig. Han havde sat hatten på snur, stukket begge hænderne i lommerne og lagt hovedet lidt på siden. Han smilede ondskabsfuldt, hvad jeg tydeligt kunne se ved stjernelyset, og da jeg havde talt ud, begyndte han at fløjte en jacobitisk melodi. Det var melodien til en smædesang i anledning af general Copes nederlag ved Preston Pans:

> Hej, Johnnie Cope, hvorhen løber vel du?
> Og slår dine mænd på tromme endnu? –

og jeg kom til at huske på, at Alan i det slag havde stået i kongens hær.

"Hvorfor griber I til den melodi, mr. Stewart?" sagde jeg. "Er det for at minde mig om, at I er blevet slået i begge partier?"

Han holdt brat inde. "David!" sagde han.

"Det er nu på tide, at I holder op med dette væsen," sagde jeg, "og herefter skal I tale høfligt om min konge og mine gode venner, Campbell'erne."

"Jeg er en Stewart –" begyndte Alan.

"Ja vist så; jeg ved meget godt, at I bærer et kongenavn," sagde jeg; "men I må drage jer til minde, at siden jeg er kommet op i højlandet, har jeg set en god del af dem, som bærer det, og det bedste, jeg kan sige om dem, er det, at de ingen skade ville have af at blive vasket lidt bedre."

"Ved du af, at du fornærmer mig blodigt?" sagde Alan med meget lav stemme.

"Det gør mig ondt," sagde jeg; "for jeg er ikke færdig endnu, og har I ikke fundet behag i denne højmesse, så er jeg bange for,

at aftensangen vil behage jer endnu mindre. I er blevet slået af marken af de voksne mænd af min klan, og det tykkes mig en underlig fornøjelse for jer nu at lade eders vrede gå ud over en dreng. Både Campbell'erne og whiggerne har slået jer, og I er flygtet for dem som en hare; derfor ville det være klædeligt for eder at tale om dem som eders overmænd."

Alan stod ganske stille, og fligene af hans store kappe flagrede i vinden.

"Dette er sørgeligt," sagde han til sidst. "Der er ting, som ikke kan tilgives."

"Det har jeg heller ikke bedt eder om," svarede jeg. "Jeg er lige så rede som I selv."

"Rede?" sagde han.

"Rede!" gentog jeg. "Jeg er ikke nogen opblæst pralhans som visse andre, hvis navn jeg ikke vil nævne. Kom an!" Og idet jeg trak min kårde satte jeg mig i forsvarsstilling, som Alan selv havde lært mig.

"David!" råbte han; "er du blevet gal? Jeg kan ikke kæmpe med dig, David, det ville være ligefremt mord."

"Det var vel også det, I havde i sinde, da I fornærmede mig," sagde jeg.

"Det er sandt," råbte Alan, og han stod et øjeblik som én, der slet ikke ved, hvad han skal gøre. "Det er den rene sandhed!" gentog han og trak sin kårde. Men før jeg kunne ramme hans våben med mit, havde han slået det ud af hånden på mig, så det fløj langt bort. "Nej – nej!" sagde han – "nej, nej. Jeg kan ikke!"

Al min vrede havde på én gang forladt mig, og jeg følte mig kun opfyldt af sygdom, sorg og forbavselse over mig selv. Jeg ville have givet hele verden til, at det kunne være usagt, som jeg

havde sagt; men det ord, som én gang er udtalt, kan ikke tages tilbage. Jeg huskede på Alans venlighed og mod i den forbigangne tid; jeg tænkte på, hvorledes han havde opmuntret mig, hjulpet mig og støttet mig i de onde dage, og derefter genkaldte jeg mig min blodige fornærmelse og indså, at jeg for bestandig havde mistet denne herlige og gode ven.

På samme tid var det, som om sygdommen, der hærgede mig, fik dobbelt magt over mig, og stinget i min side blev som et skarpt sværd. Jeg ventede hvert øjeblik at segne om på stedet.

Det var dette, som indgav mig en ny tanke. Ingen undskyldning kunne udslette, hvad jeg havde sagt; det var unyttigt at tænke på nogen – ingen kunne bøde på min fornærmelse. Men hvor en undskyldning var frugtesløs, kunne måske et skrig om hjælp føre Alan tilbage til mig. Jeg overvandt min stolthed: "Alan!" råbte jeg, "hvis I ikke hjælper mig, da må jeg dø her!"

Han studsede og så på mig.

"Det er sandt," sagde jeg; "det er ude med mig. Åh, lad mig komme ind i et hus – så vil jeg kunne dø i fred."

Jeg behøvede ikke at fremhykle nogen svaghed – enten jeg ville eller ej, så lød min stemme så fortvivlet og klagende, at den ville kunne have smeltet endog et stenhjerte.

"Kan du gå?" spurgte Alan.

"Nej," sagde jeg – "ikke uden hjælp. I hele den sidste time har mine ben vaklet under mig. Jeg har et sting i siden, der smerter som et hvidglødende jern; jeg kan knap tåle at trække vejret. Hvis jeg dør, kan I så tilgive mig, Alan? Inderst inde blev jeg ved at holde af jer – selv da jeg var allermest vred på eder."

"Hys! Hys!" udbrød Alan. "Tal ikke om det. Kære David, du ved jo" – han måtte lukke munden for en hulken. "Lad mig nu få min arm om dig," vedblev han – "ja, således! Nu skal du blot støtte dig rigtigt til mig! Hvor mon der er et hus? Vi er jo i Balquidder nu, og der skulle ikke være nogen mangel på huse – og heller ikke vennehuse. Går det bedre nu, David?"

"Ja," sagde jeg, "på denne måde tror jeg, det kan gå," og jeg trykkede hans arm med min hånd.

Atter sad gråden ham i halsen. "David," sagde han; "jeg har slet ikke været, som jeg skulle; jeg har hverken været fornuftig eller venlig; jeg har slet ikke husket på, at du ikke var stort andet end et barn, og jeg har ikke lagt mærke til, at du knap kunne stå på dine ben. David, du kommer til at prøve på at tilgive mig."

"Åh, Alan, lad os ikke tale mere om det," sagde jeg. "Ingen af os to kan jo gøre den anden om – det er sagen! Vi må tåle hinandens fejl og bære over med hinanden, kære Alan. Åh; men hvor det sting piner mig! Er vi dog ikke snart ved et hus?"

"Jeg skal nok snart finde et hus til dig, David," sagde han med djærvhed. "Nu følger vi denne bæk; ved sådant et vandløb plejer der at ligge huse. Stakkels David – skal jeg ikke hellere tage dig på ryggen?"

"Åh, Alan, kan I det? – Jeg som er omtrent en fod højere end I?"

"Nej, vist er du ej!" udbrød Alan arrigt. "En tomme eller to, det er det højeste. Jeg vil ikke påstå, at jeg er, hvad man kan kalde en høj mand; nej," vedblev han, idet hans stemme blev stemt ned på en meget komisk vis, "når jeg rigtig tænker over det, så har du vel alligevel ret – det er måske nok en fod – eller en halv – ja, det er vistnok lidt mere."

Det var pudsigt og tillige meget trøsterigt for mig at høre, hvorledes Alan tog sine ord i sig igen for at forebygge en ny kiv, og jeg kunne have lét hjerteligt af det, havde ikke mit sting pint mig så forfærdeligt. Havde jeg lét, da var jeg sikkert også kommet til at skrige af smerte.

"Alan," sagde jeg, "hvorfor er I så god imod mig? Hvor kan I tage jer så kærligt af en så utaknemmelig fløs?"

"Jeg ved det mintro knap selv," sagde Alan. "Jeg havde hidtil troet, at jeg syntes så godt om dig, fordi du aldrig yppede kiv – og nu synes jeg endda bedre om dig, fordi du har gjort det!"

25. Balquidder

Ved det første hus, vi kom til, bankede Alan på døren, hvilket ingenlunde var uden fare i denne del af højlandet. Her var ikke hjemstedet for nogen stærk og samlet klan; men egnen var beboet af levninger af forskellige klaner, samt af såkaldte "folk uden høvding", som ved Campbell'ernes fremtrængen var blevet drevet op i disse vilde bjergegne omkring Forths og Teiths kilder. Her var Stewart'er og Maclar'er, hvilket for resten kom ud på det samme, såsom de sidstnævnte fulgte Alans høvding i kamp og hørte til samme klan i Appin. Her var også mange af de landsforviste, mordbetyngede mænd, der hørte til den gamle klan Macgregor. De havde altid været ilde berygtede og var nu værre end nogensinde før, da ingen af de andre klaner i hele Skotland ville kendes ved dem. Deres høvding, Macgregor af Macgregor, var i landflygtighed, og lederen af den del af dem, som havde søgt tilflugt i Balquidder, James More, Rob Roys ældste søn, sad fængslet på Edinburgh slot og ventede på sin dom. De stod på krigsfod både med højlænderne og lavlænderne, med Graham'erne, Stewart'erne og Maclar'erne, og Alan, der stod på alle de nævnte klaners parti, gjorde alt, hvad han kunne, for at undgå dem.

Lykken var os dog huld; for det var et hjem, der hørte til Maclar'erne, vi var kommet til, og hvor Alan ikke alene var velkommen for sit navns skyld; men også, fordi folkene kendte ham af omtale.

Uden tøven blev jeg nu lagt i seng, og en læge blev hentet, som fandt min tilstand meget betænkelig. Men enten det nu

var, fordi han var en meget dygtig læge, eller fordi jeg var så ung og stærk, så lå jeg ikke i sengen mere end en uge, og før der var gået en måned, var jeg i stand til at begive mig på vandring igen med friske kræfter.

I al denne tid ville Alan ikke forlade mig, skønt jeg ofte og indtrængende bad ham om det, og hans vovemod ved at blive dér var stadig genstand for de få venners forbavselse, som blev indviet i vor hemmelighed.

Om dagen holdt han sig skjult i en bjerghule under en lille skov, og om natten, når faren ikke var så stor, kom han ned for at se til mig. Jeg behøver ikke at fortælle, hvor glad jeg var ved at se ham; mrs. Maclaren, vor værtinde, holdt intet for godt til sådan en gæst, og såsom Duncan Dhu, således hed vor vært, var ejer af en sækkepibe og var en stor ynder af musik, så blev denne sygdomstid for mig som en sand fest, og for det meste gjorde vi nat til dag.

Soldaterne lod os i fred. En gang marcherede dog et par kompagnier og nogle ryttere forbi nede i bunden af dalen, og jeg kunne se dem gennem vinduet fra min seng.

Men hvad der var endnu mere forunderligt: Ingen øvrighedsperson kom i nærheden af mig, og ingen spurgte nogensinde om, hvorfra jeg kom, og hvorhen jeg agtede mig. I denne ophidselsens og uroens tid lå jeg her så upåagtet, som om jeg havde opholdt mig i en ørken. Og dog var min tilstedeværelse hos Maclarens kendt af alle folk, før jeg forlod Balquidder; for mange kom til min vært i besøg, og efter landets skik spredte de så tidenden om mit ophold dér over hele egnen.

Bekendtgørelsen om prisen, der var blevet udsat for vor pågribelse, var nu også blevet trykt. En af dem var blevet fastgjort til fodenden af min seng, så at jeg kunne ligge og læse mit eget ikke meget forskønnede signalement, og, i meget større bogstaver, prisen, der var blevet sat på mit liv.

Duncan Dhu og alle de andre, som vidste, at jeg var kommet der sammen med Alan, kunne ikke være i tvivl om, hvem jeg var, og mange andre måtte have nogen formodning om det; for skønt jeg vel havde skiftet dragt, kunne jeg dog ikke forvandle mit udseende eller min alder, og lavlands-knøse på atten år var ikke så hyppigt at træffe på i disse egne, og særlig ikke i denne tid; så det måtte være meget let at lægge to og to sammen og sætte mig i forbindelse med den nævnte bekendtgørelse.

Andre folk kan til nød bevare en hemmelighed, når der kun er et par stykker om at dele den, og så siver den endda stundom ud; men imellem disse klansmænd kan den fortælles til en hel egns beboere, og de vil bevare den i et århundrede.

Kun én ting hændte, som er værd at fortælle, og det var et besøg, jeg havde af Robin Oig, en af den berømte Rob Roys sønner. Han var eftersøgt alle vegne, fordi han var anklaget for at have bortført en ung jomfru fra Balfron, som han, efter hvad der blev fortalt, havde tvunget til at ægte sig, og dog gik han omkring i Balquidder, så uforfærdet som en fyrste, der er omgivet af sin vagt. Det var også ham, der havde skudt James Maclaren, mens denne gik og pløjede; dette mord var aldrig blevet hævnet, og dog gik han her midt imellem sine dødsfjenders klan, som om han slet intet frygtede.

Duncan fik tid til at betro mig, hvem han var, og vi så meget betænkelige på hinanden; for det var netop på den tid, da Alan

plejede at indfinde sig, og det var ikke at vente, at et sådant møde ville gå af uden strid. Men lod vi Alan det vide eller gav ham et eller andet signal, da ville det sikkert vække en så stærkt eftersøgt mand som Macgregors mistanke.

Han trådte ind og var yderst galant og høflig; men han havde en holdning som den, der befinder sig blandt dem, der er ham langt underlegne. Han tog sin hat af for mrs. Maclaren, men tog den på igen, da han henvendte sig til Duncan, og da han således efter sin mening tydeligt havde betegnet forholdet mellem dem, gik han hen til min seng og bukkede.

"Jeg har hørt, sir," sagde han, "at eders navn er Balfour."

"Ja, man kalder mig David Balfour – til eders tjeneste, sir," svarede jeg.

"Gerne skulle jeg give eder mit navn til gengæld, sir," svarede han; "men det er blevet lidt for stærkt omtalt i den sidste tid, og måske vil det være tilstrækkeligt at sige eder, at jeg er broder til James More Deumond eller Macgregor, som I sikkert har hørt omtale."

"Ja, sir," sagde jeg lidt urolig, "og tillige eders fader, Macgregor-Campbell," og med disse ord satte jeg mig over ende i sengen og bukkede; for det tyktes mig bedst at være meget høflig imod ham, da det lod til, at han var stolt af at have en landsforvist til fader.

Han bukkede til gengæld. "Men hvad jeg kom her for at sige, sir," vedblev han, "er dette: I året –45 samlede min broder en del af Gregarn'erne og drog med seks kompagnier ud for at kæmpe på den rette side, og den læge, der marcherede med vor klan og kurerede min broders ben, da det blev brækket i træfningen ved Preston Pans, var en gentleman af netop det samme navn som

eders. Han var en broder til Balfour af Baith, og hvis I skulle i nogen antagelig grad være beslægtet med denne gentleman, så er jeg kommet for at stille mig og min klan til eders tjeneste."

Nu er jeg nødt til at bekende, at jeg ikke var bedre bevandret i min slægtshistorie end en skærslibers hund; ganske vist havde min onkel pralet af vor fornemme slægt, men uden at nævne noget om dens enkelte medlemmer, og jeg måtte derfor nu med bitter skam bekende, at jeg ikke kunne sige noget om hint slægtskab.

I korthed lod Robin mig vide, at han fortrød, han havde gjort sig ulejlighed med at komme, hvorpå han uden nogen som helst hilsen vendte mig ryggen, og idet han gik hen mod døren, hørte jeg ham sige til Duncan, at jeg var "en slægtløs køter, der ikke engang kendte sin egen fader".

Så vred jeg blev ved disse ord, og så skamfuld jeg var over min uvidenhed, kunne jeg dog næppe bare mig for at smile ved tanken om, at en person, der var fordømt af loven, og som da også tre år senere blev hængt, kunne bekymre sig så meget om en af sine bekendtes slægtforbindelser.

Lige i døren mødte han Alan, der kom ind, og hver for sig trådte de et skridt tilbage og så på hinanden som to for hinanden fremmede hunde. Ingen af dem var stor af krop; men det var, ligesom de nu svulmede op af stolthed. De havde begge kårde ved siden, og ved en bevægelse af hoften rystede hver af dem hæftet fri, så at våbenet kunne være let at drage, hvis det skulle behøves.

"Mr. Stewart, formoder jeg," sagde Robin.

"Ja, mr. Macgregor, og ikke et navn, jeg behøver at skamme mig ved," svarede Alan.

"Jeg vidste ikke af, at I befandt jer i mit land, sir," sagde Robin.

"Hidtil har jeg troet, at jeg befandt mig i mine venners, Maclarernes land," sagde Alan.

"Dette er et kildent spørgsmål," svarede den anden, "og der kan vist gives to svar derpå. Men så vidt jeg har hørt, så er I en mand, der altid er rede med sin kårde."

"Med mindre I er døv, mr. Macgregor, har I sikkert hørt en god del mere end dette," sagde Alan. "Jeg er ikke den eneste mand i Appin, der forstår at bruge stålet, og når min frænde og høvding Ardshiel for ikke så lang tid tilbage kom i berøring med en gentleman af eders navn, så har jeg aldrig hørt, at Macgregor'en havde noget at prale af bagefter."

"Mener I måske min fader, sir?" sagde Robin.

"Nå – det skulle såvist ikke undre mig," sagde Alan. "Den gentleman, jeg tænkte på, havde i alt fald den ilde smag at hæfte Campbell til sit navn."

"Min fader var en gammel mand," svarede Robin, "og partiet var ulige; I og jeg ville passe bedre mod hinanden, sir."

"Det var netop også min tanke," sagde Alan.

Jeg var allerede halvt ude af sengen, og Duncan havde hele tiden holdt sig lige bagved disse to hanekyllinger, rede til at lægge sig imellem ved mindste anledning, og da disse sidste ord blev ytret, måtte det for ham være nu eller aldrig. Med et temmelig blegt ansigt skred han derfor ind.

"Gentlemen," sagde han; "jeg har hele tiden stået og tænkt på noget helt andet. Se, her er en sækkepibe, og her har vi to gentlemen, som begge er berømte for deres spil. Det er et

gammelt spørgsmål, hvem af eder der er den bedste. Her er nu en god lejlighed til at få det afgjort."

"Nu vel, sir," sagde Alan, henvendt til Robin, fra hvem han under det hele ikke havde taget sine øjne, lige så lidt som Robin havde taget sine fra ham – "nu vel, sir; det tykkes også mig, at jeg har hørt noget sådant; kan I spille, som der siges? Er I noget af en spillemand?"'

"Jeg kan spille som en Macrimmon," råbte Robin.

"Det var et meget stort ord," sagde Alan.

"Jeg har stået ved dristigere ord før," svarede Robin, "og det mod bedre modstandere."

"Det er let at afgøre nu," sagde Alan.

Duncan Dhu skyndte sig nu at fremtage sækkepiben, som var hans kostbareste ejendom, og at fremsætte for sine gæster en bedekølle og en flaske af den drik, som kaldes Athole brose, og som er brygget af gammel whisky, honning og sød fløde, langsomt rørt sammen i det rette forhold.

De to fjender var endnu i krigshumør, rede til at drage våbnene; men nu satte de sig dog på hver sin side af tørvebålet efter først at have bukket meget dybt for hinanden, hvorefter Maclaren nødte dem til at smage sin bedekølle og sin kones bryg, idet han mindede dem om, at hun var af Atholes slægt og var vidt berømt for sin dygtighed i at tillave slægtens brose; men Robin skød det fra sig, for det ville besvære hans åndedrag, sagde han.

"Jeg beder eder lægge mærke til," sagde Alan; "at jeg ikke har smagt mad i omtrent ti timer, hvilket sikkerligt vil være mere besværende for mit åndedræt end nogen brose i Skotland."

"Jeg vil ikke have nogen fordel frem for eder, mr. Stewart," sagde Robin. "Spis og drik; jeg skal følge eder."

Hver af dem spiste nu lidt af køllen og drak et glas af brosen til mrs. Maclarens ære, hvorefter Robin under mange høflighedsbeviser tog sækkepiben og på frisk og flot vis spillede en kort melodi.

"Ja, vist kan I blæse," sagde Alan, hvorefter han tog instrumentet fra sin medbejler og spillede først samme melodi som Robin og på samme måde som han og derefter mange variationer over melodien, som han efterhånden forsirede med skønne triller og tremulanter, som de bruges af de mest øvede musikanter.

Jeg havde fundet stort behag i Robins musik; men Alans begejstrede mig.

"Det var ikke ilde, mr. Stewart," sagde rivalen; "men I viser ikke stor opfindsomhed i eders triller."

"Ikke det!" udbrød Alan, idet blodet steg ham til hovedet; "det siger jeg er en skammelig løgn!"

"Men I vil vel så tilstå, at I er overvundet i spillet," sagde Robin, "siden I lader til at ville bytte piben for kården."

"Meget vel talt, mr. Macgregor," svarede Alan, "og så," han lagde stærkt eftertryk på ordene – "tager jeg løgnen tilbage. Jeg vil lade Duncan dømme."

"I behøver visselig ikke at lade nogen dømme," sagde Robin; "for I selv er en langt bedre dommer end nogen Maclaren i Balquidder; så meget vil jeg nemlig sige, at af en Stewart at være er I en såre god blæser. Ræk mig så piben."

Dette gjorde Alan, og Robin forsøgte nu at efterligne og forbedre nogle af Alans variationer, som det lod til, at han

huskede særdeles godt.

"Sikkerlig er I en god blæser," sagde Alan med mørk mine.

"Og vær så dommer selv, mr. Stewart," sagde Robin, hvorpå han igen tog fat på variationerne forfra og spillede dem igennem med en sådan forståelse og følelse og med en sådan hurtighed og færdighed i forsiringerne, at jeg blev ganske betaget af det.

Alan blev mere og mere rød, og hans udtryk blev mere og mere mørkt. Han sad og bed i sine fingre som én, der må døje den bitreste forsmædelse. "Det er nok!" råbte han endelig; "I kan traktere piben – nu kan I tage det, som I synes bedst." Og dermed lod han, som om han ville rejse sig.

Men Robin rakte kun hånden ud, som om han ville påbyde stilhed, og derpå slog han langsomt ind på en højskotsk krigsmarch. Det var i sig selv et såre smukt musikstykke, og herligt blev det udført; men desuden lod det til, at det var Appin Stewarternes yndlingsmusik og højt elsket af Alan. Næppe var den første takt spillet, før hans ansigt forvandledes, og alt som marchen blev hurtigere, blev han mere og mere urolig i sædet. Længe før stykket var spillet til ende, var det sidste spor af vrede veget fra ham, og han havde kun tanke for musikken.

"Robin Oig," sagde han, da spillet var til ende, "I er en stor blæser; og for mig sømmer det sig ikke at blæse i samme kongerige som I. På min ære, I har mere musik i eders taske, end jeg har i mit hoved, og skønt det endnu bæres mig for, at jeg kunne blive eders overmand, når det gjaldt det kolde stål, så vil jeg dog sige eder, at det ikke ville være en prøve, der sømmer sig en gentleman! Ikke kunne jeg bære det over mit hjerte at handle ilde mod en skotte, der kan blæse sækkepibe, som I kan."

Hermed var striden bilagt; hele natten gik brosen rundt, og sækkepiben gik fra Alans hånd til Robins. Det var blevet klar dag, og de tre mænd var ikke uberørte af det, de havde taget til sig, før Robin så meget som tænkte på at begive sig på vej.

Det var sidste gang, jeg så ham; for jeg var i Nederlandene ved universitetet i Leyden, da han stod for retten for derefter at blive hængt i Grassmarket. Men jeg har fortalt dette meget udførligt, dels fordi dette var den sidste hændelse af nogen betydning, som jeg oplevede på den forkerte side af højlandsgrænsen, og dels fordi det, da manden siden blev hængt, på en måde er et stykke historie.

26. Ende på flugten. – Vi går over Forth

Måneden var, som jeg har sagt, endnu ikke ude; men vi var allerede langt henne i august, og det var dejlig varmt vejr med tegn til en tidlig og god høst, da jeg blev erklæret for rask nok til at kunne drage videre.

I vor beholdning af penge var der nu en sådan ebbe, at vi først og fremmest måtte tænke på at komme hurtigt af sted; for kom vi ikke snarligt til mr. Rankeillor, eller hvis han, når vi kom dér, ikke ville hjælpe mig, da måtte vi sikkerlig sulte.

Efter Alans formening var der nu heller ikke så stor fare for, at vi skulle blive fanget, og ved Stirling-broen, som var det vigtigste overgangssted over Forth, ville der ventelig ikke blive passet synderligt på de vejfarende.

"Det er en hovedregel i militære forskrifter," sagde Alan, "at gå dér, hvor det mindst ventes. Ved Forth ligger vor største fare; du kender vel mundheldet: "Forth lægger bidsel på den vilde højlænder". Ser du, hvis vi søger at liste os oven om flodens øverste løb for at nå ned til Kippen eller Balfron, så kommer vi sikkerlig netop til de steder, hvor de venter at kunne lægge hånd på os; men vandrer vi dristigt lige ned til Stirlings gamle bro, så giver jeg dig mit ord på, at de vil lade os passere uænset."

Den første nat vandrede vi derfor til et hus i Strathire, der tilhørte en Maclaren, en ven af Duncan, hvor vi sov den enogtyvende dag i måneden, og hvorfra vi igen ved mørkets frembrud begav os af sted på den næste nats vandring. Den toogtyvende lå vi under en busk på heden i nærheden af Uam

Var. Vi lå på skrænten af en høj, hvorfra vi kunne se en flok hjorte, og her nød jeg den sødeste søvn, jeg i lange tider havde kendt, i frisk luft, dejligt solskin og på et leje, der var så tørt som aske.

Natten derefter nåede vi Allan Water-floden, som vi fulgte langs dens bred, og da vi var kommet ud til bjergenes yderste skråning, så vi hele Stirling-sletten ligge udbredt neden for os så flad som en pandekage med byen og borgen på en høj midt i den. Og gennem sletten slyngede sig den månebelyste Forth.

"Nu," sagde Alan, "hvis du ellers kærer dig om det, kan jeg sige dig, at du endelig er kommet til dit eget land igen. I nattens første time gik vi over højlandsgrænsen, og kan vi velbeholdne nå over den krogede flod hist nede, da kan vi kaste vore huer i vejret og fryde os."

Ved Allan Water, tæt ved, hvor den løber ud i Forth, fandt vi en lille sandet halvø, bevokset med burrer, tidsler og slige planter, hvorimellem vi kunne fjæle os, når vi lagde os fladt ned, og her lavede vi os et leje, hvorfra vi tydeligt kunne se Stirling borgen og høre, når trommerne gik, mens en del af soldaterne, som lå dér, marcherede ud til parade.

I en mark på den anden side af floden arbejdede høstfolkene hele dagen, og vi kunne tydeligt høre, at de hvæssede deres leer og talte med hinanden. Vi måtte derfor passe på at ligge stille og vogte os for at tale. Men sandet på den lille halvø var dejlig varmt af solskinnet, de grønne planter ydede os skygge, vi havde mad og drikke i overflødighed, og for at sætte kronen på vor lyksalighed: Vi kunne se enden på vore genvordigheder.

Så såre høstfolkene var gået fra marken, og tusmørket var begyndt at falde, vadede vi over floden og rettede vore fjed mod

Stirling-broen, idet vi holdt os til markerne og markhegnene.

Broen ligger tæt under højen, hvor borgen er bygget; den var forsynet med småtårne langs brystværnet, og enhver kan forstå, med hvor stor interesse jeg betragtede den, ikke alene fordi den var så bekendt i Skotlands historie; men også fordi den var døren ind til frihed og frelse for Alan og mig.

Månen var endnu ikke stået op, da vi nåede broen; nogle få lys skinnede ud fra borgen, og længere nede så vi nogle enkelte oplyste vinduer i byen; men alt var såre stille, og det så ud, som om der slet ikke var stillet nogen vagt ud ved broen.

Jeg var stemt for straks at gå over; men Alan var mere forsigtig.

"Det lader vel mærkelig roligt her," sagde han; "men dog tyktes det mig klogeligst, at vi lægger os i skjul bag dæmningen og ser tiden lidt an."

Vi lå der omtrent et kvarter. Snart hviskede vi lidt til hinanden, og snart lå vi ganske stille og lyttede; men der var intet andet at høre end vandets skvulpen mod dæmningen og broen.

Endelig kom en gammel kælling hinkende med en krykke under den ene arm. Hun standsede et lille stykke fra stedet, hvor vi lå, sukkede og mumlede nogle klagende ord over, at hun havde så lang vej at gå, hvorefter hun igen begyndte sin gang op ad de stejle trin, der førte op til broen. Hun var så lille og krumbøjet, og natten var endnu så mørk, at vi snart tabte hende af syne; dog kunne vi endnu høre hendes trin, hendes krykke og hendes hoste, idet hun stavrede hen over broen.

"Nu er hun vist kommet over broen," hviskede jeg lidt efter.

"Nej," sagde Alan, "hendes trin lyder endnu hult på plankerne."

"Hvem dér?" råbte i det samme en stemme, og vi hørte skæftet af en musket blive stødt mod stenene. Jeg tænker, at skildvagten har sovet, så at vi, om vi havde forsøgt det, ville have kunnet slippe ubemærket over. Men nu var han vågen, og muligheden forspildt.

"Dette kan aldrig gå," sagde Alan; "dette kan aldrig gå for os, David."

Uden at sige mere begyndte han at kravle bort over marken, og lidt efter, da han var kommet et godt stykke bort, rejste han sig op og gik videre ad en vej, der førte mod øst.

Jeg kunne ikke forstå, hvad hans hensigt var med dette, og jeg følte mig så skuffet, at jeg ikke var langt fra at briste i gråd. For et øjeblik siden havde jeg i tankerne set mig selv banke på mr. Rankeillors dør for som en ægte romanhelt at kræve mit arvegods; og nu gik jeg her igen som en jaget fredløs på den forkerte side af Forth.

"Hvad skal dette betyde?" spurgte jeg.

"Nu – hvad skal vi gøre?" sagde Alan. "Det er alligevel ikke sådanne tåber, som jeg tænkte. Vi har endnu Forth at komme over, David."

"Ja, men hvorfor gå mod øst?" spurgte jeg.

"Kun på slump!" sagde han. "Kan vi ikke komme over floden, er der ikke andet at gøre end at se, hvad vi kan gøre med fjorden."

"Der er vadesteder over floden, men ingen over fjorden," sagde jeg.

"Ja, vist er der vadesteder og broer oven i købet," sagde Alan; "men hvad båder det os, når der er sat vagt ved dem?"

"Over en flod kan der dog svømmes," sagde jeg.

"Ja, det kan de gøre, som har lært det," svarede han; "men det står endnu til mig at høre, at du eller jeg har givet sig af med den idræt. Så meget ved jeg allenfals om mig selv, at jeg svømmer som en sten."

"Jeg kan ikke måle mig med jer i talemåder, Alan," sagde jeg; "men så meget kan jeg se, at I gør ondt værre. Er det besværligt at komme over en flod; så siger den sunde fornuft, at det må være endnu værre at komme over et hav."

"Der gives dog sådan en ting som en båd," sagde Alan.

"Ja, og sådan en ting som penge," sagde jeg; "men for os, der hverken ejer den ene eller den anden af disse ting, er det til ingen nytte, at de er til."

"Synes du det?" sagde Alan.

"Det gør jeg," svarede jeg.

"David," sagde han; "du har ikke megen opfindsomhed, og du har heller ikke megen tillid til lykken; men lad mig få hvæsset mit vid, og kan jeg så ikke tiltigge mig eller låne eller stjæle en båd, så vil jeg lave en selv."

"Jeg tror, at jeg forstår, hvor I vil hen," sagde jeg; "men lad mig nu sige eder en anden ting: går vi over en bro, da sladrer den ikke; men går vi over fjorden, da bliver der en båd på den gale side – nogen må jo være gået over i den – og der vil da blive stort røre på –"

"Menneske!" udbrød Alan, "får jeg en båd, da får jeg tillige en mand til at bringe den tilbage igen! Lad mig derfor være fri for

mere af din snak. Brug blot dine ben, dertil har du fået dem, og lad så Alan bruge sin forstand."

Hele natten gik vi så på den nordlige side af Carse langs foden af Ochil-bjergene, uden om Alloa, Clackmannan og Culross, som vi ikke turde nærme os, og mægtig hungrige og trætte kom vi klokken ti om formiddagen til den lille landsby Limekilns.

Den lå ikke ret langt fra vandet, og vi kunne fra den se over Hope til byen Queensferry. Der steg røg op fra begge disse og fra andre landsbyer og gårde i nærheden af os. Høstfolk gik på markerne; to skibe lå for anker, og både gik til og fra Hope.

Dette var alt sammen et såre fornøjeligt syn for mig, og jeg kunne næppe se mig mæt på disse grønne, frugtbare og veldyrkede bakker og de travle mennesker, som færdedes på dem og på havet.

Og fremfor alt: Mr. Rankeillors hus lå jo derovre ved den sydlige strandbred, og der – det nærede jeg ingen tvivl om – ventede rigdommen mig; men her gik jeg nu ovre på den nordlige bred, klædt i en fattig og fremmed dragt og med tre usle sølvshillings i lommen, hvilket var al min ejendom. Ydermere var der sat en pris på mit hoved, og en fredløs mand var min eneste ledsager.

"Åh, Alan," sagde jeg, "at tænke sig, at hist ovre er alt det, som mit hjerte kan begære, og fuglene flyver derover, og bådene glider derover – alt, hvad som lyster det, kan komme derover, kun ikke jeg! O, Alan, kan et hjerte ikke briste ved at tænke på det!"

I Limekilns gik vi ind i et simpelt værtshus, hvor vi købte lidt brød og ost af en køn ung pige, som gjorde opvartning dér. Vi

fik det pakket ind og tog det med os; for det var vor mening at sætte os til at spise det i et lille krat, som vi så et godt stykke fra os tæt ude ved vandet. Jeg blev ved at stirre ud over havet, alt som vi nærmede os det, og sukkede ved mig selv, mens Alan gik i sine egne tanker ved siden af mig. Til sidst standsede han og blev stående stille.

"Lagde du mærke til den unge pige, vi købte dette af?" sagde han og pegede på brødet og osten.

"Vist gjorde jeg det," svarede jeg; "hun var køn og venlig."

"Nå, det synes du også; David, du ved ikke, hvor det fryder mig at høre dette."

"I Himlens navn," udbrød jeg, "hvad mener I med det? Hvad glæde kan I have af sligt?"

"Det skal jeg sige dig," sagde Alan og sendte mig et af sine skæmtefulde blikke; "jeg tænker, at der nu er udvej for os til at få en båd."

"Jeg mener nu, at der havde været mere udsigt dertil, hvis det var en god mand, vi havde truffet," sagde jeg.

"Så forstår du slet ikke, hvad jeg mener," sagde Alan. "Det er ikke min tanke, at pigen skal fatte kærlighed til dig; nej, hun skal have medlidenhed med dig, og hertil kræves jo heldigvis ikke, at hun skal tage dig for en skønhed. Lad mig se," – og med disse ord begyndte han at betragte mig meget opmærksomt. "Jeg kunne nok ønske, at du havde været en kende blegere; men ellers tror jeg nok, du er vel skikket til at tjene mit øjemed – du har et rigtigt ynkeligt, modfaldent og pjaltet udseende. Dine klæder ser ud, som om du havde købt dem af et fugleskræmsel. Lad os gøre omkring; vi må tilbage til værtshuset og se at få fat på den båd."

Jeg fulgte ham leende.

"David Balfour," sagde han, "der er noget yderlig pudsigt ved dig, og det er også i et meget pudsigt ærinde, jeg nu sender dig. Tag mig det ikke ilde op, at jeg siger det, men betænk, at hvis du har noget til overs for min hals (for ikke at tale om din egen), så vil du nok af yderste evne gøre, hvad du formår i denne sag. Jeg må nu tage min tilflugt til et lille komediespil; men spillets udfald er alvorligt nok for os, såsom det er det, der, hvis det falder heldigt ud, skal fri os to fra galgen. Husk på det, og handl derefter."

"Jeg skal gøre, som I forlanger, og hvad jeg formår," svarede jeg.

Da vi kom nærmere til kroen, fik han mig til at tage sig under armen og støtte mig til ham, som om jeg var ved at segne af træthed, og da han trådte ind ad kroens dør, så det ud, som om han halvvejs bar mig.

Den unge pige så meget forbavset ud over, at vi kom tilbage igen; men Alan gav sig ikke straks tid til at forklare hende grunden; for han måtte allerførst hjælpe mig til sæde på en stol og derefter skaffe sig et glas brændevin, som han lod mig nippe til, hvorefter han fremtog brødet og osten, hvilket han madede mig med, omtrent som om han kunne være min barnepige. Det hele skete med en mine og med en adfærd, der var så alvorlig, bekymret og omsorgsfuld, at selv den mest skarpsynede ville være blevet ført bag lyset af det.

Derfor var det da heller intet under, at den unge pige blev rørt ved synet af denne stakkels syge, overanstrengte og hjælpeløse knøs og hans kærlige, omhyggelige ledsager. Hun

trådte helt hen til os og stillede sig med ryggen mod det nærmeste bord.

"Hvad skader ham, stakkels knøs?" spurgte hun til sidst.

Til min store forbavselse vendte Alan sig imod hende i et anfald af stor harme. "Skader ham!" råbte han; "han har måttet gå flere hundrede mil, end der er hår på hans hage, og tiere har han måttet sove i den våde lyng end i en tør seng. Er det da så underligt, at han til sidst er blevet overanstrengt og syg. Skader! Ja, tilvisse har han taget skade!" Og alt som han madede mig, blev han ved at mumle ved sig selv i en meget harmfuld og misfornøjet tone.

"Han ser så ung ud, og så har han endda allerede måttet døje så meget ondt," sagde hun.

"Meget ung – og derfor har han heller ikke kunnet holde det ud!" sagde Alan, der stadig vendte hende ryggen.

"Det ville være bedre, om han kunne komme til at ride," sagde hun.

"Og hvor skulle jeg kanske så kunne få en hest til ham?" råbte Alan og vendte sig stadig såre harmfuld om mod hende. "Vil I måske have, at jeg skal stjæle den?"

Jeg troede, at denne uvenlighed ville have jaget pigen bort fra os i fortørnelse, og den tog da også i øjeblikket mælet fra hende; men den snilde Alan vidste vel, hvad han gjorde, og så besynderlig han kunne være i nogle henseender, var han såre opfindsom og snedig i sådanne affærer som denne.

"Nej, det vil jeg naturligvis ikke," sagde hun til sidst; "for jeg ser godt, at I er kommet af pæne folk."

"Det er sandt," sagde Alan, der mod sin vilje blev blidgjort af disse enfoldige ord; "men du har vel også før hørt, at pæne folks

børn har vandret om med tomme lommer."

Hun sukkede ved disse ord, ret som om hun selv kunne være en fin dame, der var gjort arveløs. "Ja, jeg har hørt om det flere gange," sagde hun.

Jeg blev imidlertid mere og mere ærgerlig over den rolle, jeg skulle spille, og fordi jeg skulle sidde stum og døje deres ynk og medlidenhed. Til sidst kunne jeg ikke udholde det længere; men bad Alan om at lade mig være, for nu følte jeg mig bedre. Men ordene blev siddende i min hals, for jeg har altid afskyet at tage del i svig og bedrag. Men netop denne min forvirring gjorde sin gode virkning i komedien; for den unge pige antog den for at være en følge af min sygdom og træthed.

"Har han slet ingen venner?" spurgte hun halvt grædende.

"Jo, vist har han det," svarede Alan, "når blot vi kunne nå over til dem. Venner, og det endda rige venner med bløde senge at ligge i, god mad at æde og doktorer til at hjælpe ham. Men herovre har han måttet traske i dyndet og sove i lyngen som en anden tigger."

"Hvorfor har han det?" spurgte pigen.

"Min gode pige," svarede Alan, "det tør jeg ikke betro dig; men jeg skal sige dig, hvad jeg vil gøre i stedet; jeg vil fløjte dig et lille stykke."

Med disse ord bøjede han sig langt ind over bordet, og ganske sagte, men dog klart og tydeligt og med inderlig følelse fløjtede han nogle få takter af "Kong Charles er jeg tro".

"Er det sligt, der er i vejen?" sagde pigen og skottede over mod døren.

"Det er netop det," sagde Alan.

"Og han er endda så ung!" sagde hun igen.

"Han er gammel nok til –" og Alan gjorde en bevægelse med pegefingeren hen over det bageste af halsen, der skulle betyde, at jeg var gammel nok til at miste mit hoved.

"Det ville dog være både synd og skam!" udbrød pigen og blev blussende rød ved tanken.

"Og dog bliver det sikkert enden på det," sagde Alan; "med mindre vi kan slippe bort."

Da pigen hørte dette, løb hun ud af døren og lod os blive ene tilbage. Alan fuld af tilfredshed over, at det gik så heldigt med hans plan, og jeg i bitter fortørnelse over at skulle antages for en jacobit og blive behandlet som et barn.

"Alan," sagde jeg, "jeg kan ikke være med til dette længere."

"Så må du finde dig i at blive på denne side," sagde han; "for ødelægger du nu komedien, så må du selv klare for dig, og så er Alan Breck dødsens."

Dette var sandt, det kunne jeg indse, og jeg måtte derfor nøjes med at sukke. Men også disse suk tjente til fordel for Alans plan; for de blev hørt af pigen, som nu kom ilende ind med en lækker pudding og et glas stærkt øl.

"Stakkels knøs," sagde hun, og da hun havde sat maden og drikken for os, lagde hun sin hånd kærligt på min skulder som for at sætte mod i mig. Derefter bad hun os om at spise og drikke og trøstede os med, at vi ikke skulle betale for det, så som kroen var hendes egen, eller i alt fald hendes faders; men han var den dag taget til Pittencrieff.

Vi lod os ikke dette byde to gange, for bart brød og tør ost er kun en kummerlig kost, og puddingen lugtede overmåde lækkert. Mens vi sad og spiste; tog hun som før plads ved bordet tæt ved og så på os; men vi kunne se, at hun også sad og

grundede; for hendes blik var adspredt, og hun blev ved at trække sit forklædebånd gennem den hule hånd.

"Jeg sidder og tænker på," sagde hun til sidst til Alan, "at I er skåret svært godt for tungebåndet."

"Ja," svarede han; "men det er dog ikke alle, jeg tør tale så frit ud til."

"Vær vis på, at jeg ikke skal forråde jer, hvis det er det, I mener," sagde hun.

"I er sikkert ikke af den slags, det ser jeg grant," sagde Alan, "og jeg ser ydermere, at I gerne ville hjælpe os, hvis I kunne."

"Ja, men jeg kan ikke," sagde hun og rystede sørgmodigt på hovedet. "Nej, jeg kan ikke."

"Ja, men hvis I nu alligevel kunne?" sagde Alan.

Hertil svarede hun intet.

"Hør nu, min gode pige," sagde Alan, "der er både her i kongeriget Fife; for jeg så to nede ved stranden, da jeg kom til enden af byen her, og kunne vi blot få lov til at låne en af dem og i nattens skjul sætte over til Lothian samt få en velsindet mand med, som kunne bringe båden tilbage uden at røbe os, da ville to ærlige sjæle blive frelste – min efter al rimelighed og hans ganske sikkerlig. Vi har kun tre shillings tilbage – det er al vor ejendom, og får vi ikke fat i den båd, da ved vi ikke, hvor vi skal søge hen, eller hvad vi skal gøre; vi har da intet andet at vente end galgen – det kan jeg forsikre dig! Kan du bære det over dit hjerte, min gode pige? Kan du lægge dig i din varme seng og holde ud at tænke på os, når vinden hyler i skorstenen og regnen trommer på taget? Kan du tænke dig at sætte dig ved den varme ild og spise din gode mad, mens min stakkels syge dreng her må bide i sine fingre af sult og døje kulden ude i det

åbne land? Hvad enten han er syg eller sund, så må han på vandring; han har intet blivende sted. Med døden i hælene må han i regnen slæbe sig hen ad de lange veje, og når han drager sit sidste suk på et leje af kolde sten, da vil han ikke have andre venner om sit dødsleje end Gud og mig."

Da pigen hørte denne rørende tale, kunne jeg se, at hun var i stor tvivl med sig selv; for hun ville såre gerne hjælpe os; men hun var tillige ræd for, at det var ugerningsmænd, hun kom til at stå bi. Derfor besluttede jeg nu at tage ordet og lette hendes skrupler ved at betro hende en del af den rette sammenhæng.

"Har du aldrig hørt tale om en mr. Rankeillor fra færgestedet?" spurgte jeg.

"Sagføreren Rankeillor?" sagde hun; "jo, det har jeg rigtignok."

"Nu vel," sagde jeg, "det er til ham, jeg skal, og heraf kan du skønne, om det er en forbryder, du hjælper. Og jeg vil fortælle dig mere; er jeg endog ved en sørgelig fejltagelse i stor livsfare, så har kong George dog ikke i hele Skotland nogen mere trofast undersåt end mig."

Ved at høre dette opklaredes hendes ansigt mærkbart, mens Alans samtidig blev meget mørkt.

"Det er mere, end jeg behøvede at vide," sagde hun. "Mr. Rankeillor er en meget bekendt og ærlig mand."

Hun bad os nu om at spise færdig og så snart som vi kunne forlade landsbyen og skjule os i den lille kratskov nede ved vandet. "I kan stole på mig," sagde hun; "jeg skal sikkert finde på et middel til at få eder over vandet."

I overstrømmende taknemmelighed gav vi hende hånden til tak, hvorefter vi i største hast slugte den sidste rest af

puddingen og skyndte os ud af Limekilns og ned til den lille kratskov.

Den bestod kun af en snes elletræer og nogle få unge asketræer samt en del tjørn og hasselbuske, og det var dårligt nok, at vi kunne blive skjult dér for de mennesker, som gik forbi på vejen eller nede ved stranden. Men alligevel måtte vi lægge os der og glæde os over det varme vejr og de gode forhåbninger, vi nu havde om at blive befriet, mens vi lagde planer om, hvad vi skulle gøre, når den unge pige lod høre fra sig.

Kun én bekymring måtte vi døje den dag; det var, da en omvandrende musikant kom ind i skoven og satte sig hos os – en rødnæset, fordrukken karl med rindende øjne og en stor flaske whisky i lommen. Han havde en lang historie at fortælle os om al den uret, der var blevet gjort ham af alle mulige personer, lige fra den øverste dommer ved landsretten, der havde nægtet ham hans ret, og til sognefogeden i Inverkeithing, som havde givet ham mere af den, end han ønskede.

Det var uundgåeligt, at han ikke skulle fatte mistanke til to personer, som hele dagen lå i skjul i krattet uden at kunne gøre rede for, hvad de havde at gøre dér. Så længe vi blev der, holdt han os da også på pinebænken ved sine mange nærgående spørgsmål, og da han endelig forlod os, var vi ved at forgå af utålmodighed efter selv at komme af sted; for vi var visse på, at spillemanden ikke var af den slags, der ville tie med, hvad han havde set.

Endelig gik solen ned på en klar himmel, og aftenen blev også stille og klar. Lysene skinnede frem i husene og fra landsbyerne, og det ene efter det andet blev slukket igen. Klokken blev elleve, og vi pintes såre af utålmodighed og

ængstelse, indtil vi endelig hørte årernes knirken i åretoldene nede ved vandet.

Vi sprang op og kiggede ud mellem træerne, og vi så nu, at det var den unge pige selv, der kom roende med båden. Hun havde ikke turdet betro sig til nogen anden, ikke engang til sin kæreste, hvis hun da havde én; men så snart hendes fader var faldet i søvn, var hun krøbet ud af vinduet i sit kammer, havde stjålet naboens båd og kom nu ene ud for at hjælpe os.

Jeg følte mig skamfuld, fordi jeg ikke formåede rettelig at udtrykke den taknemmelighed, jeg følte, og hun var ikke mindre undselig ved at høre de ord, hvorved jeg søgte at udtrykke den. Hun bad os ikke spilde nogen tid og holde os ganske tavse; for vor frelse beroede på, at vi kom af sted så hurtigt og ubemærket som muligt.

Længe varede det derfor heller ikke, før hun havde sat os i land ved Lothian, ikke langt fra Carriden. Her gav hun os hånden til farvel, var sprunget i sin båd igen og roet over mod Limekilns, før vi havde fået sagt et eneste ord til tak for hendes kærlighedsgerning imod os.

Selv efter at hun var gået, havde vi intet at sige, eftersom ord ikke kunne udtrykke vor tak. Alan blev stående i lang tid på strandbredden og rystede på hovedet.

"Det var en herlig ung pige," sagde han til sidst. "David, det var en sjældent herlig ung pige!" Og en hel time derefter, da vi havde lagt os i en lille fordybning ved strandbredden, og jeg allerede var begyndt at døse hen, brød han på ny ud i lovprisninger over hende.

Jeg for min del kunne slet intet sige. Hun var så troskyldigt et væsen, at mit hjerte blev opfyldt både af anger og frygt ved at

tænke på hende – anger, fordi vi havde benyttet os af hendes uvidenhed, og frygt for, at vi skulle pådrage hende farer eller fortrædeligheder, fordi hun havde hjulpet os.

27. Jeg kommer til mr. Rankeillor

Den næste dag blev vi enige om, at Alan skulle skøtte sig selv indtil solnedgang; men at han, så snart det begyndte at blive mørkt, skulle lægge sig i marken ved vejen tæt ved Newhalls og forholde sig rolig dér, indtil han hørte mig fløjte. Først foreslog jeg, at jeg til signal skulle fløjte: "*The Bonnie House of Airlie*", hvilket var min yndlingssang; men herimod indvendte han, at da sangen var så almindelig kendt, kunne enhver plovkarl tilfældigt begynde at fløjte den. Derfor lærte han mig i stedet et lille stykke af en højlandssang, som har lydt i mine øren lige indtil denne dag, og rimeligvis vil blive ved at lyde for mig også på mit dødsleje. Hver gang den melder sig, føres jeg i tankerne tilbage til denne min uvisheds sidste dag, da Alan sad over ende i fordybningen og fløjtede den for mig, mens han slog takt med fingeren, og den grå dagning belyste hans ansigt.

Jeg befandt mig i Queensferrys lange gade, endnu før solen var stået op. Det var en smuk gade; husene var bygget af mursten, og mange af dem havde tegltage. Dog var rådhuset efter min mening ikke så anseligt som det i Peebles, og gaden næppe så anselig. Alligevel skammede jeg mig højligt ved at skulle vise mig der i min pjaltede dragt.

Alt som morgenen skred frem, ilden begyndte at blive tændt, vinduerne blev åbnet, og folkene kom ud på gaden, blev jeg mere og mere urolig og modfalden. Jeg indså stedse tydeligere, at jeg ikke havde nogen fast grund at stå på. Jeg havde slet intet bevis for, at jeg havde ret til det, jeg krævede, ja, ikke engang for, at jeg var den, jeg udgav mig for. Hvis jeg nu havde taget fejl

i min formodning, så havde jeg løbet efter en lygtemand, og så var jeg nu i stor vånde. Men selv om det var rigtigt, hvad jeg mente, ville det sikkert tage nogen tid at få min sag ordnet; men med tre shillings i lommen, og en fredløs, jaget mand, som jeg skulle hjælpe ud af landet, at sørge for, havde jeg ikke tid til at vente ret længe på at blive indsat i mine rettigheder.

Hvis det hele nu slog fejl, da havde vi begge kun galgen at vente, og da jeg vedblev at vandre frem og tilbage og så folk skæve til mig over gaden eller ud af vinduerne, og støde hinanden i siderne, idet de gjorde bemærkninger om mig eller smilede ad mig, blev jeg grebet af en ny ængstelse: Med det udseende, jeg havde, ville det måske slet ikke blive muligt for mig at få sagføreren i tale, endsige få ham til at tro på min historie.

Om det skulle have gjaldt mit liv, kunne jeg ikke finde mod nok til at tiltale en af disse respektable borgere. I de smudsige pjalter, jeg var iført, skammede jeg mig ved at komme dem nær, og havde jeg spurgt dem om, hvor mr. Rankeillor boede, ville de sikkert have lét mig op i ansigtet i stedet for at svare mig.

Jeg blev derfor ved at gå frem og tilbage i gaden og ned til havnen, ret som en hund, der har mistet sin herres spor. Det var imidlertid blevet højlys dag, og klokken var vist henved ni, da jeg dødtræt af min vandring og opfyldt af sort fortvivlelse standsede foran et smukt og anseligt hus med store klare ruder, blomster i vinduerne, og nykalkede vægge. På trappen op til gadedøren sad en jagthund og gabede, som om den følte sig rigtigt hjemme dér.

Jeg stod netop og misundte dette umælende dyr, da døren blev åbnet, og en rødmosset herre med et venligt, lidt polisk

udseende, en velpudret paryk og briller på næsen, trådte ud.

Mit udseende var således, at den, der fik øje på mig, stedse rettede blikket på mig endnu en gang, og denne herre blev så forbavset over mit ynkelige og fattige udseende, at han gik hen til mig og spurgte om, hvad jeg havde at gøre her.

Jeg sagde ham, at jeg var kommet til Queensferry i et bestemt ærinde, og jeg tog mod til mig og bad ham om at sige mig, hvor mr. Rankeillor boede.

"Ej," sagde han, "det er netop hans hus, du ser her, og jeg er den person, du nævnede."

"Hvis så er, sir," sagde jeg, "da vil jeg gerne bede om at få en samtale med jer."

"Jeg kender ikke dit navn," sagde han, "og jeg ved ikke af, at jeg har set dit ansigt før."

"Mit navn er David Balfour," sagde jeg.

"David Balfour?" gentog han i en tone, som om han blev højligt overrasket. "Må jeg spørge, hvor I er kommet fra, mr. David Balfour?" sagde han og så mig stift i ansigtet.

"Fra mange sælsomme steder er jeg kommet," sagde jeg; "men det tykkes mig, at det ville være heldigst at fortælle eder hvorfra og hvorledes på et lidt mere privat sted."

"Uden tvivl vil det være det bedste," sagde han. Dermed tog han mig med ind i sit hus og råbte til nogen, som jeg ikke kunne se, at han ville være optaget hele formiddagen, hvorefter han gik med mig ind i et lille værelse, der var fuldt af bøger og dokumenter.

Her satte han sig og bad mig også tage plads, idet han dog så lidt betænkelig først til sin rene stol og derpå til min snavsede dragt. "Har du noget på hjerte," vedblev han, "da vil jeg bede dig

om at fatte dig i korthed og komme hurtigt til sagen *Nec gemino bellum Trojanum orditur ab ovo* – forstår du det?" sagde han med et skarpt blik.

"Jeg skal nok følge Horats' ord og straks føre eder *in medias res*," svarede jeg, hvorpå han nikkede, som om han følte sig veltilfreds, og den latinske sætning var da også stukket frem for at prøve mig. Ikke desto mindre og skønt jeg fattede lidt mere mod, steg blodet mig op i kinderne, da jeg tilføjede: "Jeg har nogen grund til at formode, at jeg besidder rettighed til godset Shaws."

Han tog en bog frem af en skuffe, åbnede den. "Nu vel," sagde han.

Men jeg havde nu affyret mit skud og blev siddende tavs.

"Nå, mr. Balfour," sagde han, "I må fortsætte. Hvor er I født?"

"I Essendean, sir," svarede jeg, "i året 1734, den 12. marts."

Det så ud, som om han sammenlignede dette udsagn med en notits i sin bog; men hvad det skulle betyde, forstod jeg ikke. "Eders fader og moder?" spurgte han derpå.

"Min fader var Alexander Balfour, skolemester på nævnte sted," sagde jeg, "og min moder var Grace Pitarrow, og jeg tror, hendes forældre var fra Angus."

"Har I nogen papirer, som kan bevise, at I er den, I udgiver jer for?" spurgte mr. Rankeillor.

"Nej, sir," svarede jeg; "men de beror hos præsten, mr. Campbell, og kan lettelig fremskaffes. Mr. Campbell vil også sige god for mig, og for øvrigt tænker jeg, at heller ikke min onkel vil fornægte mig."

"Mener I mr. Ebenezer Balfour?" sagde han.

"Ja," svarede jeg.

"Har I talt med ham?" spurgte han.

"Han har modtaget mig i sit hus," svarede jeg.

"Har I nogensinde truffet en mand, der hed Hoseason?" spurgte mr. Rankeillor.

"Ja, for mine synders skyld har jeg truffet ham," svarede jeg; "for det var ved hans hjælp og formedelst min onkels rænker, at jeg kun et ganske kort stykke fra denne by blev røvet og ført til søs, hvor jeg led skibbrud og måtte døje mangfoldige trængsler og pinsler og usigelig møje og besvær, hvilket også er grunden til, at jeg i dag står for eder i disse pjalter."

"I siger, at I led skibbrud," sagde mr. Rankeillor. "Hvor skete det?"

"Ved den sydlige ende af øen Mull," svarede jeg, "og navnet på øen, som jeg blev kastet i land på, er Erraid."

"Åh," sagde han og smilede, "i er mere bevandret i geografien end jeg. Men så meget kan jeg alt sige jer, at dette passer nøje med andre oplysninger, jeg har modtaget. I siger, at I blev røvet – hvad mener I med det?"

"Jeg mener det, som ordet siger," svarede jeg. "Jeg var netop på vej til eders hus, da jeg blev lokket ud på mr. Hoseasons brig, hvor jeg fik et hårdt slag i hovedet og blev båret ned i lasten, hvor jeg lå uden bevidsthed, indtil vi befandt os langt ude på havet. Det var meningen, at jeg skulle bortføres til en amerikansk koloni, og det var kun ved Guds barmhjertighed, jeg undgik denne gruelige skæbne."

"Briggen forliste den 27. juni," sagde han, efter at have kigget i sin bog, "og nu skriver vi den 24. august. Her har vi altså et tomt tidsrum på omtrent to måneder, mr. Balfour. Dette har allerede forårsaget mange bekymringer og ængstelser for eders

venner, og jeg vil sige eder, at jeg ikke vil føle mig tilfreds, før jeg har fået ordentlig rede på alt vedrørende denne sag."

"Disse måneder kan jeg lettelig gøre rede for, sir," sagde jeg; "men før jeg giver mig til at fortælle min sørgelige historie, ville jeg dog være glad ved at vide, om den bliver betroet til en ven."

"Dette er at bevæge sig i en cirkel," sagde sagføreren; "for før jeg har hørt jer, kan jeg ikke svare på det. Jeg kan ikke kalde jer min ven, før jeg har fået fuld oplysning om eders gøremål. Det ville sømme sig bedst for eders alder, om I var noget mere tillidsfuld."

"I må ikke forglemme, sir," sagde jeg, "at jeg allerede har lidt såre meget for min troskyldighed. Jeg er blevet bortsendt for at blive slave, og det af den selvsamme mand, som I, så vidt jeg forstår det, er sagfører for."

Under alt dette havde jeg vundet mere og mere yndest hos mr. Rankeillor, og i samme forhold jeg gjorde dette, genvandt jeg også min selvtillid. Men ved det sidste udfald, som jeg gav ham med et lille smil, opslog han en høj latter.

"Nej, nej," sagde han, "så galt er det ikke *Fui, non sum*. Jeg har ganske vist i sin tid været eders onkels sagfører; men mens I (*imberbis juvenis custode remoto*) strejfede om ude i vest, er der løbet en god del vand i havet, og har det ikke ringet for eders øren, da er det da ikke, fordi der ikke er blevet talt om eder. Samme dag, som I var ført ud til skibet, kom mr. Campbell spankende ind i mit kontor og krævede eder med hårde ord af min hånd. Jeg havde aldrig vist, at I var til; men jeg havde kendt eders fader, og fra forskellige ting, som jeg havde erfaret, var jeg tilbøjelig til at formode det værste. Mr. Ebenezer indrømmede at have set jer; han erklærede desuden, hvad der

dog syntes lidet troligt, at han havde givet eder en betydelig sum penge, og at I var taget over til fastlandet i den hensigt at fuldføre eders studier, hvilket lød meget sandsynligt og prisværdigt. Da han blev spurgt om, hvorfor I slet ikke havde meddelt mr. Campbell noget om dette, gav han den forklaring, at I havde udtrykt et alvorligt ønske om at bryde med eders tidligere liv. Da han yderligere blev spurgt om, hvor I så nu var, ytrede han sin uvidenhed herom, men sagde, at han troede, I var i Leyden. Dette er i korthed hans svar; men jeg vil ikke sværge på, at de blev troet af nogen," vedblev mr. Rankeillor med et lunt smil. "Hvad jeg derefter svarede ham, må ikke have været ham til meget behag; for vor samtale endte med, at han viste mig døren. Men nu stod vi som Moses for det Røde Hav; for så stærk vor mistanke end var, så havde vi ikke det mindste bevis mod ham. Så kommer i det samme kaptajn Hoseason med den efterretning, at I var druknet, hvorefter hele sagen var til ende uden at have efterladt sig andre følger end stor sorg for mr. Campbell, et godt skår i mine indtægter og en ny plet på eders onkels karakter, som havde flere end nok af dem i forvejen. Og nu, mr. Balfour," vedblev han, "har I hørt hele gangen i denne sag og kan selv dømme om, hvorvidt I kan skænke mig eders tillid eller ej."

Alt dette blev sagt mere pedantisk, end jeg formår at fremsætte det, og det var spækket med latinske sætninger; men der lyste et sådant udtryk af godmodighed og venlighed ud af hans øjne, at min mistro ganske blev overvundet. Desuden kunne jeg se, at han nu behandlede mig som én, han fuldt ud kunne stole på, og som den, jeg gav mig ud for at være.

"Sir," sagde jeg, "når jeg fortæller eder min historie, må jeg derved overgive en vens liv til eders nåde. Giv mig eders ord på, at I ikke vil forråde ham. Hvad mig selv angår, da er eders ansigt mig borgen for, at I ikke vil volde mig fortræd."

Meget højtideligt gav han mig sit ord; "men," sagde han, "dette er en meget foruroligende indledning, og hvis der i eders historie skulle være nogle overtrædelser af loven, så vil jeg bede jer huske på, at jeg er en lovens mand, og gå lidt let hen over det."

Jeg fortalte ham så min historie lige fra begyndelsen, og han sad hele tiden med brillerne skudt op på panden og lukkede øjne, så at jeg undertiden frygtede for, at han sov. Men dette var der ikke tale om; han hørte hvert eneste ord, og som jeg siden erfarede, huskede enhver småting så nøjagtig, at det forbavsede mig. Selv besynderlige gæliske navne, som han aldrig havde hørt før, opfattede og huskede han så grant, at han år efter kunne minde mig om dem. Men da jeg nævnede Alan Brecks navn, påfulgte der et besynderligt optrin. Alans navn var naturligvis på grund af Appin-mordet og prisen, som var blevet sat på hans hoved, kendt over hele Skotland, og jeg havde aldrig så såre nævnet det, før sagføreren flyttede sig i sædet og åbnede øjnene.

"Jeg ville ikke anføre unødige navne, mr. Balfour," sagde han; "især ikke navne på højlændere, af hvilke mange har forbrudt sig mod loven."

"Jeg havde sikkert gjort bedst i at fortie det," svarede jeg; "men nu, da det er sluppet mig af munden, må jeg jo fortsætte."

"Ingenlunde," sagde mr. Rankeillor. "Jeg hører noget dårligt, som I måske alt har bemærket, og jeg er langt fra vis på, at jeg

hørte navnet rigtigt; hvis I ikke har noget derimod, vil vi kalde eders ven mr. Thomson, og i det følgende vil I være så god at bære jer ad på samme måde med de højlændere, der skal nævnes – hvad enten de er døde eller levende."

Jeg så heraf, at han kun alt for tydeligt havde hørt navnet, og allerede havde gættet, at jeg ville komme til mordet; men hvis han valgte at spille den uvidende, så kom det jo ikke mig ved; derfor nøjedes jeg med at smile og sige, at Thomson ellers ikke var noget højlændernavn, men at jeg nok skulle benytte det. Gennem hele resten af historien var Alan derfor mr. Thomson. På samme vis blev James Stewart omtalt som mr. Thomsons frænde, Colin Campbell fik benævnelsen mr. Glen, og da jeg kom til Cluny, indførtes han som "mr. Jameson, en højlandshøvding". Dette var visselig det mest åbenbare spilfægteri, og det undrede mig højligt, at en velagtet sagfører ville nedlade sig til det; men til forklaring må det siges, at det var efter den tids smag.

"Godt, godt," sagde mr. Rankeillor, da jeg var helt færdig, "dette er jo en hel Odyssé og lyder næsten som et eventyr. Når eders uddannelse er endt, må I nedskrive denne historie på latin – eller på engelsk, om I hellere vil vælge det; jeg for min part foretrækker nu det gamle sprog. Viden om har I vandret; *quæ regio in terris* – det er udlagt på simpelt skotsk: Hvilken landsby i Skotland er ikke blevet hjemsøgt af eders fjed? Derhos har I udvist en sjælden evne til at dumpe ind i farlige forhold, men også til at opføre jer bravt i dem og slippe vel ud af dem. Denne mr. Thomson tykkes mig at være en gentleman af udsøgte egenskaber, om end måske lidt for blodtørstig. Ikke desto mindre ville det dog ikke have bedrøvet mig, om han var

blevet nedsyltet i Nordsøen; for med alle sine gode egenskaber vil han dog sikkerlig komme til at gøre megen fortræd. Imidlertid gør I uden tvivl alligevel rettest i at holde eder til ham, ligesom han har holdt sig til eder. I har jo været trofaste kammerater og stået hinanden bi under alle trængsler og med ikke liden udsigt til at ende i galgen. Nå – nu er hine dage jo heldigvis forbi, og det er min tro, at I snarlig kommer til ende med eders prøvelser."

Mens han således moraliserede over mine hændelser, så han på mig med et så lunt og venligt blik, at jeg ikke kunne lægge skjul på min glæde og tilfredshed. Jeg havde nu så længe vandret mellem lovløse mennesker, redt mit leje på heden og under åben himmel, at dette atter at sidde i en ren og hyggelig stue og tale venligt med en velklædt gentleman tyktes mig en stor lise.

Just idet jeg tænkte således, faldt mine øjne på mine elendige pjalter, og jeg blev atter højligt forlegen og forvirret; men mr. Rankeillor så det og forstod det. Han rejste sig, gik ud og råbte, at der skulle dækkes til én til, efterdi mr. Balfour ville blive og spise middag med, hvorefter han førte mig op til et soveværelse i den øverste del af huset. Her gav han mig vand, sæbe og en kam og lagde nogle klæder frem til mig, som tilhørte hans søn, hvorefter han med en til lejligheden passende latinsk sætning forlod mig.

28. Jeg går ud for at finde min arv

Jeg gjorde mig i stand så godt, det var mig muligt, og det var med stor glæde, at jeg i spejlet så, at tiggerknøsen nu hørte fortiden til, og at David Balfour atter var kommet til live. Men på samme tid følte jeg mig dog også lidt skamfuld ved forvandlingen, fordi den mest skyldtes lånte fjer. Da jeg var færdig, tog mr. Rankeillor imod mig ude på trappen, gjorde mig sin kompliment over mit ny udseende og førte mig igen ned i sit værelse.

"Sæt jer nu ned, mr. David," sagde han; "nu, da I er blevet jer selv igen, vil jeg se, om jeg kan fortælle eder lidt nyt. I vil sikkert undres over, hvad jeg kan sige eder om eders fader og eders onkel; for det er visselig besynderlige ting, der kan fortælles om dem, og ting, som jeg næsten skammer mig ved at måtte meddele eder; for" – her kunne jeg tydeligt se, at han var meget undselig og forlegen – "det drejer sig fra begyndelsen af om en kærlighedsaffære ..."

"Ih, se," sagde jeg, "en sådan kunne jeg ellers dårlig forlige med min mening om min onkel."

"Eders onkel," vedblev sagføreren, "har ikke altid været gammel, mr. David, og heller ikke, hvad der måske forundrer eder mere, altid hæslig. Engang var han en smuk og pyntelig ungersvend, og folk løb til dørene for at se efter ham, når han red forbi på sin statelige hest. Jeg har set det selv med disse mine øjne, og jeg må bekende ikke uden en kende misundelse; for jeg var kun en simpel knøs dengang og en simpel mands søn, og i hine dage var det: *Odi te, qui bellus es, Sabelle*."

"Det lyder jo hartad utroligt," sagde jeg.

"Således lyder fortiden ofte for nutiden," sagde sagføreren, "og dog var dette ikke alt; for han var tillige åndfuld og evnerig, så det syntes, som om han ville bringe det vidt i verden. Men hvad gik der så af ham i 1715? Han løb fra hjemmet for at slutte sig til oprørerne. Det var eders fader, som satte efter ham, fandt ham i en grøft og bragte ham tilbage *multum gementem*, til stor moro for hele egnen. Imidlertid, *majora canamus*, de to unge mænd blev forelskede, og det i den samme unge pige. Mr. Ebenezer, der var den beundrede, den foretrukne og den forkælede, var uden tvivl ganske sikker på at bære sejren hjem, og da han erfarede, at han havde regnet fejl, skreg han som en påfugl. Hele egnen hørte det: Nu lå han syg i hjemmet med hele familien svømmende i tårer omkring sygelejet – nu red han fra værtshus til værtshus og fyldte gud og hvermand med vås om sin ulykkelige kærlighed. Eders fader, mr. David, var en god gentleman; men han var svag – sørgeligt svag. Hele dette postyr gjorde ham inderlig ondt, og en skønne dag frafaldt han sit hjertes ønske – ja, hvad mener I? Hun var dog heldigvis ikke sådan en tåbe; det må være fra hende, I har arvet eders sunde fornuft, og hun nægtede at være byttegods mellem de to friere. Så faldt de begge på knæ for hende, og enden på sagen blev foreløbig, at hun viste dem begge døren. Dette skete i august. Ak, ja, samme år som jeg kom fra kollegiet. Det må ellers have været et meget snurrigt optrin."

Jeg syntes selv, at det var både tåbeligt og latterligt, dog kunne jeg ikke se bort fra, at min fader spillede med i komedien. "Visselig var der dog også noget tragisk ved det, sir," sagde jeg.

"Nej, på ingen vis," svarede sagføreren. "I en tragedie er der strid mellem to hver for sig respektable personer eller principper, af hvilke den ene ved skæbnens tilskikkelse må bukke under; men her var den ene part et ungt æsel, der var blevet grundigt forkælet, og som blot trængte til at få bukserne knappet ned og blive trakteret alvorligt med et ris. Således så eders fader imidlertid ikke på sagen, og enden blev, at efter indrømmelse på indrømmelse fra eders faders side og efter stadig mere egenkærlige forlangender fra eders onkels, blev de enige om en slags handel, hvis onde følger I nylig har måtte døje under. Den ene af dem tog pigen og den anden godset.

I denne verden, mr. David, tales der så meget om kærlighed og barmhjertighed; men i livets hårde virkelighed tykkes det mig, at menneskene altid opnår de heldigste resultater, når de rådspørger en sagfører og ved hans hjælp tager alt det, loven tilkender dem. I alt fald har eders faders tåbelige godmodighed, som i sig selv var uretfærdig, avlet en hel yngel af uretfærdigheder. Eders fader og moder levede og døde som fattigfolk; I selv fik kun en tarvelig opdragelse, og under alt dette – hvilken ond tid har det så ikke været for de stakkels fæstere på eders onkels gods, Shaws! Og jeg kunne tilføje, hvis der var nogen grund til medlidenhed med ham, hvilken tid for mr. Ebenezer."

"Det besynderligste ved alt dette," sagde jeg, "er dog, at en mands karakter og natur har kunnet forandre sig så højligt som hans."

"Det kan se således ud," sagde mr. Rankeillor, "og dog tror jeg, at det i virkeligheden er ganske naturligt. Han måtte jo vide, at han ikke havde spillet nogen smuk rolle; de, der vidste besked

om historien, vendte ham ryggen, og de, som ikke vidste besked, men så den ene broder forsvinde og den anden tiltræde godset, begyndte at tale højt om mord, så at han fra alle sider blev skyet som en pestbefængt. Penge var alt det, han fik ud af sin handel, og derfor kom han til at tænke mest på penge. Han var egenkærlig, da han var ung, og han er egenkærlig nu, da han er gammel, og hvad følgen af alt dette har været, har I jo set med eders egne øjne."

"Ja vel, sir," sagde jeg; "men hvorledes er så min stilling efter alt dette?"

"Godset er eders, det er der ingen tvivl om," svarede sagføreren. "Hvad eders fader har skrevet under på, har intet at sige; I er arving til ejendommen. Men eders onkel er af den slags, der vil forsvare selv det uforsvarligste, og det er sandsynligt, at det første, han vil bestride, er, at I er den, I udgiver jer for. En retssag er altid bekostelig, og en familieproces vækker altid skandale, og skulle desuden nogle af eders bedrifter sammen med mr. Thomson komme frem under retssagen, så har vi brændt vore fingre smukt. Eders bortførelse er vel et godt kort at have på hånden for os, hvis vi blot kunne bevise den; men når alt kommer til alt, vil jeg råde eder til at komme til et forlig med eders onkel; måske endog ved at overlade ham Shaws, hvor han har været rodfæstet et kvart århundrede, og så for eders part nøjes med en god erstatning i rede penge."

Jeg sagde ham, at jeg var villig til at gå på forlig, og at jeg havde stor afsky for at bringe slige familieskandaler frem for offentligheden. Jeg havde i tankerne allerede begyndt at se omridsene af den plan, som vi senere fulgte.

"Det klogeste vil sikkert være," sagde jeg, "at angribe ham med bortførelsen."

"Sikkerlig," sagde mr. Rankeillor, "og om muligt dog undgå retssalen; for mærk jer vel, mr. David, vi kunne sikkert nok opspore nogle af matroserne fra *Covenant*, der ville beedige vor påstand om eders bortførelse; men var de først kommet ind på vidnebænken, ville vi ikke kunne standse deres vidnesbyrd, og der kunne da let komme et eller andet frem om eders ven, mr. Thomson, hvilket vist, efter det, I har antydet, ikke ville være så heldigt."

"Heri har I ret, sir," svarede jeg; "men hør nu, hvad jeg mener, vi kan gøre." Hermed sagde jeg ham min plan.

"Ja; men så bliver det jo nødvendigt for mig at mødes med denne Thomson," sagde han.

"Ja, det gør det," svarede jeg.

"Gud forbarme sig!" udbrød han og gned sig i panden. "Gud forbarme sig! Nej, mr. David, jeg er bange for, at eders plan ikke lader sig udføre. Jeg siger ikke noget mod eders ven, mr. Thomson; jeg kender ham slet ikke; men hvis jeg gjorde det – mærk eder det, mr. David! – så ville det være min pligt at anholde ham. Derfor henstiller jeg det til eder – er det klogt, at vi træffes? Han kan jo have adskilligt på samvittigheden. Han har måske ikke fortalt eder alt, hvad han har bedrevet; måske er hans navn ikke engang Thomson!" udbrød han og blinkede polisk; "for sådanne skalke samler navne op ved vejkanten, som andre samler blomster."

"I må selv afgøre dette, sir," sagde jeg.

Men det var klart, at han alligevel havde fundet behag i min plan; for han blev ved at sidde og spekulere, indtil vi blev kaldt

ned til middagsbordet og til mrs. Rankeillor, og næppe havde denne overladt os til os selv og en flaske vin, før han atter kom tilbage til mit forslag. Hvor og hvornår skulle jeg møde min ven, mr. Thomson? Var jeg sikker på hans pålidelighed? Hvis vi kunne få den gamle ræv i fælden, ville jeg så gå ind på det og det? – Disse og lignende spørgsmål stillede han mig med lange mellemrum, mens han tankefuldt nippede til vinen.

Da jeg havde besvaret dem alle, tilsyneladende til hans tilfredshed, henfaldt han igen i dyb eftertanke, så at han nu endog glemte rødvinen. Derefter fremtog han papir og blyant og satte sig til at skrive, idet han overvejede hvert ord. Til sidst ringede han på en klokke, og fik sin skriver tilkaldt.

"Torrance," sagde han, "jeg må have dette renskrevet til i eftermiddag, og når I er færdig, vil I nok være så venlig at tage eders hat og følge med denne gentleman og mig; for I vil nok komme til at optræde som vidne."

"Hvad, sir," udbrød jeg, da skriveren var gået, "vil I virkelig vove det?"

"Ja, som I ser," svarede han og fyldte sit glas. "Men lad os nu ikke tale mere om forretninger. Ved blot at se Torrance kommer jeg i tanker om et meget pudsigt optrin, der fandt sted for flere år siden, da jeg havde sat det sølle skrog stævne på torvet i Edinburgh. Vi havde hver vore ærinder at udrette, og da klokken var blevet fire, og vi skulle træffes, havde Torrance taget sig så højt et glas, at han ikke kunne kende sin herre, og jeg, der havde glemt mine briller, var så stærblind uden dem, at jeg forsikrer eder, jeg kunne ikke kende min egen skriver." Dermed opslog han en hjertelig latter.

Jeg sagde, at det var et meget morsomt tilfælde, og smilede af høflighed; men det undrede mig meget, at han hele eftermiddagen kom tilbage til denne historie og genfortalte den med flere nye enkeltheder. Til sidst blev jeg helt ærgerlig over det og skammede mig på min ny vens vegne.

Henimod den tid, jeg havde aftalt med Alan, begav vi os af sted, mr. Rankeillor og jeg arm i arm, og Torrance bagefter med dokumentet i lommen og en kurv med låg på armen. På vor vandring gennem byen bukkede sagføreren til højre og venstre, og tit blev han standset af folk, der ville tale med ham om forskellige sager. Jeg kunne heraf se, hvor agtet og anset han var i byen.

Endelig var vi kommet uden for byen og gik langs med havnen henimod Hawes Inn og færgekajen, som havde været skuepladsen for min ulykke. Ikke uden stærk sindsbevægelse genså jeg nu dette sted, og jeg tænkte på, hvor mange af dem, som den dag havde været til stede dér, nu ikke var mere! Ransome, håbede jeg, var kommet til et bedre sted end det, han forlod. Shuan var gået dér hen, hvor jeg ikke turde følge ham, og så alle de stakkels sjæle, som var gået under med briggen, da den sank! Alle disse og briggen selv havde jeg overlevet og var kommet uskadt gennem alle trængsler, farer og møjsommeligheder. Min eneste tanke burde vel have været taknemmelighed; men jeg kunne ikke gense stedet uden at sørge over de andre og gyse over alt det, jeg selv havde gennemgået.

Jeg var helt opfyldt af disse tanker, da mr. Rankeillor pludselig fo'r med hænderne til sin lomme og begyndte at le.

"Nå!" udbrød han, "hvis dette nu ikke bliver en såre komisk forestilling! Har jeg nu ikke igen glemt mine briller! – Og det efter at jeg lige har fortalt eder den historie fra Edinburgh!"

Nu forstod jeg på én gang hensigten med hans fortælling, og at det havde været med fortsæt, han havde glemt sine briller hjemme, så at han kunne høste nytten af Alans hjælp uden at være nødt til at genkende ham en anden gang. Dette var visselig såre vel betænkt, for hvorledes kunne Rankeillor nu – hvis det skulle komme så vidt – kunne afgive vidnesbyrd om, at min ven var mr. Alan, eller at jeg havde haft noget med ham at skaffe? Men det havde rigtignok varet længe, før han opdagede savnet af brillerne; for han havde genkendt og tiltalt Gud ved hvor mange personer på vor vej gennem byen; og jeg tvivlede aldeles ikke om, at han i virkeligheden så lige så godt som jeg selv.

Vi gik forbi kroen, hvor værten stod og røg sin pibe uden for døren, og jeg blev meget forbavset, fordi han ikke var kommet til at se ældre ud; men nu forandrede mr. Rankeillor vor marchorden, idet han trådte tilbage til Torrance og sendte mig foran som en slags spejder.

Jeg gik op ad højen og fløjtede tid efter anden den gæliske melodi, og endelig havde jeg den glæde at høre den besvaret og se Alan rejse sig bag en busk. Han var ikke så fornøjet som jeg; for han havde tilbragt hele dagen alene på sit skjulested, og havde kun fået et tarveligt måltid i et ølhus i Dundas; men så snart han så mine ny klæder, opklaredes hans ansigt, og da jeg havde fortalt ham, hvor godt vore sager stod, og hvilken rolle jeg havde tiltænkt ham i den plan, der nu skulle iværksættes, blev han som et helt andet menneske.

"Det er visselig en udmærket plan," sagde han, "og jeg tør også nok sige, at du ikke kunne finde nogen, der bedre kunne bistå dig og føre den igennem end Alan Breck. Dette er ikke noget, enhver kunne udføre, det fordrer en gentleman med omløb i hovedet. Men tror du nu ikke, at din sagfører begynder at længes efter at se mig?"

Jeg råbte til og vinkede ad mr. Rankeillor, som kom frem alene og blev præsenteret for min ven, mr. Thomson.

"Mr. Thomson, det glæder mig at se eder," sagde mr. Rankeillor; "men jeg har desværre glemt mine briller, og min ven her, mr. David" – her klappede han mig på skulderen – "kan sige eder, at jeg af den grund er så godt som blind, og at jeg, hvis jeg skulle gå forbi eder i morgen, måske slet ikke vil kende eder."

Han troede sikkert, at dette ville fornøje Alan; men højlænderens forfængelighed var rede til at føle sig såret ved mindre end dette.

"Nå, således," sagde han meget stift; "jeg kan berolige eder med, at for min skyld har dette intet at sige. Vi mødes her for at hjælpe mr. Balfour til sin ret; men derefter får vi næppe tiere noget med hinanden at skaffe. Jeg tager imidlertid mod eders undskyldning, som jeg indrømmer er på sin plads."

"Det er mere, end jeg kan forlange, mr. Thomson," sagde mr. Rankeillor hjerteligt. "Men da I og jeg er hovedpersonerne i dette foretagende, finder jeg, at det nu vil være bedst, at vi aftaler det fornødne, hvorfor jeg foreslår eder at låne mig eders arm, såsom jeg på grund af tusmørket og savnet af mine briller ikke så godt kan klare mig selv. Hvad eder angår, mr. David, da vil jeg overlade eder til Torrance, som I kan have megen

fornøjelse af at tale med. Dog må jeg gøre eder opmærksom på, at det ikke er nødvendigt, han hører mere om eders hændelser – eller om mr. Thomsons."

Så gik de to foran i meget ivrig samtale, mens Torrance og jeg dannede bagtroppen.

Det var blevet aften, da vi nærmede os Shaws. Klokken var over ti. Luften var mild; men det blæste en frisk vind fra sydvest. Vi kunne ikke opdage lys nogen steder i huset, så det kunne se ud, som om min onkel allerede var gået til sengs, hvilket var det bedste for planens udførelse.

Hviskende holdt vi vor sidste rådslagning et halvt hundrede meter fra huset, og derefter listede sagføreren, Torrance og jeg os hen til hjørnet af bygningen, for at stå i skjul dér, mens Alan, så snart vi var blevet opstillet, uden at lægge skjul på, at han nærmede sig, gik hen til døren og begyndte at banke på.

29. Jeg kommer til mit kongerige

I nogen tid stod Alan og hamrede på døren; men hans slag vækkede kun husets og nabolagets ekkoer. Men endelig kunne vi høre, at et vindue sagte blev lukket op, og vidste nu, at min onkel var kommet til sin udkigsplads. Natten var så lys, at han sagtens kunne se Alan stå på trappen, mens de tre vidner var skjult for hans blik, så der var intet, som kunne forskrække en ærlig mand i hans eget hus.

Alligevel betragtede han i nogen tid sin gæst i tavshed, og da han endelig talte, var det i en meget mistænksom tone.

"Hvad er dette her?" sagde han. "Er det en tid for mennesker at komme til skikkelige folk på? Jeg har intet at skaffe med natteravne. Hvad vil I her? Jeg vil sige jer, at jeg har en muskedonner."

"Er det eder selv, mr. Balfour?" svarede Alan, idet han trådte et skridt tilbage og så op. "Vær forsigtig med den muskedonner, at den ikke sprænges."

"Hvad vil I her, og hvem er I?" sagde min onkel meget vredt.

"Jeg skøtter ikke om at råbe mit navn ud for hele egnen," sagde Alan; "men hvad jeg vil her, det er noget andet, og det vedkommer mere eder end mig. Vidste jeg, at I helst hørte det på den måde, skulle jeg gerne sætte det på vers og synge det for jer."

"Hvad er det så?" spurgte min onkel igen.

"David," sagde Alan.

"Hvad siger I?" råbte min onkel, og nu var hans stemme en hel anden.

"Vil I høre den sidste del af navnet med?" spurgte Alan.

Der blev en pause. Endelig sagde min onkel: "Det er vist bedst, jeg lukker op for jer."

"Det kan nok være," sagde Alan; "men det kommer an på, om jeg vil komme ind. Jeg skal sige jer noget: det er nu min mening, at det er på trappen her, vi skal afgøre vort mellemværende – her bliver det og ingen andre steder; for det må I forstå, at jeg er lige så stivnakket som I, og lidt til, og desuden af bedre familie."

Denne bestemte og selvsikre optræden gjorde Ebenezer urolig; han betænkte sig lidt, og så svarede han: "Nå, skal det være, så lad det være," hvorefter han lukkede vinduet.

Men det tog lang tid for ham at komme ned ad trapperne og endnu længere at skyde bolte og slåer fra. Jeg tænker, at han for hvert trin, han tog, og for hver slå, han skød fra, blev betaget af ny frygt og betænkelighed.

Endelig hørte vi dog hængslerne knirke, og det lod til, at min onkel smuttede hurtigt ud; for Alan trådte overrasket et par skridt tilbage, hvorefter Ebenezer satte sig på det øverste trappetrin med muskedonneren parat.

"I ser vel, at jeg har min bøsse med," sagde han, "og hvis I kommer et skridt nærmere, er I dødsens."

"En meget høflig modtagelse, for sanden!" sagde Alan.

"Kun passende svar på tiltale, og jeg er nødt til at være belavet på alt," svarede min onkel. "Og nu, da vi ventelig forstår hinanden, vil jeg bede jer komme frem med jert ærinde."

"Da I er så klog og omsigtsfuld, så har I vel alt bemærket, at jeg er en gentleman og hører hjemme i højlandet," sagde Alan. "Mit navn vedkommer ikke mit ærinde; men mine venners land

ligger ikke langt fra øen Mull, som I vel har hørt omtale. Tæt ved denne ø forliste et skib, og da en gentleman af min slægt dagen efter skibbruddet søgte efter vraggods, fandt han en knøs, der var halvdød. Han tog sig af ham, og han og nogle andre gentlemen satte ham ind i en gammel borgruin, hvor de fra hin dag og indtil nu har haft mange udgifter af ham. Mine venner er noget tøjlesløse af naturen og ikke så nøjeregnende med loven som visse andre, og da de fik at vide, at knøsen var kommet af pæne folk og var eders kødelige brodersøn, mr. Balfour, så bad de mig om at aflægge eder et besøg og tale med jer om sagen. Men så meget kan jeg sige eder på forhånd, at i fald vi ikke kommer til enighed om vilkårene, så får I ham næppe at se mere; for mine venner," tilføjede Alan, "hører ikke til de velstående."

Min onkel rømmede sig. "Jeg kærer mig ikke meget om det," sagde han; "han var ingen god knøs, det er det bedste, jeg kan sige om ham; så jeg bryder mig ikke om at få ham tilbage."

"Nå, jeg ser nok, hvor I vil hen," sagde Alan; "det er jer mening at prutte for at få løsesummen sat ned."

"Nej," sagde min onkel, "I tager fejl. Jeg bryder mig ikke om knøsen, og jeg vil ikke betale nogen løsesum; for mig kan I gøre ved ham, hvad I lyster."

"Hvad siger I, menneske?" udbrød Alan. "For Djævelen, blodet må dog vel være tykkere end vand! I vil da ikke være bekendt således at fornægte jer egen brodersøn. Hvis eders naboer her fik det at vide, hvad tror I så, de ville sige? I ville sikkert ikke blive velset af dem."

"Det er jeg heller ikke alligevel," svarede Ebenezer, "og for resten ved jeg ikke, hvorledes det skulle blive bekendt. Jeg ville

ikke åbenbare det, og I og eders venner ville vel også nok tie med det, så den snak kommer I ingen vegne med, min gode herre!"

"Ja, så må det blive David, som fortæller det," sagde Alan.

"Hvad mener I med det?" spurgte min onkel skarpt.

"Det skal jeg forklare jer," sagde Alan. "Ser I, mine venner ville sikkert beholde eders brodersøn, så længe de kunne vente at få nogen fordel af det; men når de nu hører, hvorledes sagen står, så vil de sikkert lade ham løbe og give ham et spark til, fordi de ikke har fået mere for deres udgifter."

"Hvad jeg ej heller kærer mig om," sagde min onkel. "Alt det, I dér siger, anfægter mig ikke det mindste."

"Det har jeg også taget med i min beregning," sagde Alan.

"Hvad skal det sige?" spurgte Ebenezer.

"Jo, ser I, mr. Balfour," svarede Alan, "jeg havde tænkt nøje over denne sag, og derfor var det blevet mig klart, at enten holdt I af David, og så ville I betale godt for at få ham tilbage, eller også havde I eders grunde til ikke at ville se ham mere, og så ville I betale os lige så godt for at beholde ham. Da nu det første ikke slår til, så må det andet jo være tilfældet, og det er mig ingenlunde ukært; for så får jeg ventelig en god skilling i min lomme, og mine venner får det samme i deres."

"Den tale fatter jeg ikke," sagde min onkel.

"Ikke?" sagde Alan, "da er den dog såre simpel: I vil ikke have knøsen tilbage – nu vel, hvad vil I så have, der skal gøres ved ham, og hvor meget vil I betale for at få det gjort?"

Min onkel svarede ikke; men han flyttede sig uroligt på sit sæde.

"Min gode mand!" råbte Alan, "I skal lægge mærke til, at jeg er en adelsmand, og jeg bærer en konges navn. Jeg er ingen tigger, der kommer og banker på ved bagdøren. Enten giver I mig nu et høfligt svar, og det rent ud af posen, eller ved Glencoes bjergtop! – jeg render jer min kårde gennem livet!"

"Ej, min gode ven, giv mig dog lidt betænkningstid!" råbte min onkel og rejste sig vaklende. "Hvormed har jeg vel krænket jer? Jeg er kun en simpel mand og ingen dansemester, og jeg gør mig den umage, jeg kan, for at være så høflig, jeg mægter. Det er jo ikke ord, der sømmer sig en ærlig mand, I her kommer med. I truer mig på livet med jer kårde; men hvad tror I, jeg har min muskedonner til?" snerrede han.

"Krudt og eders gamle rystende hænder er kun som en snegl mod en svale at agte mod det blanke stål i Alans hånd!" sagde min ven. "Før eders famlende fingre kan finde aftrækkeren, vil mit kårdehæfte dirre mod eders brystben!"

"Mand, mand, hvem nægter vel det?" sagde min onkel. "Jeg skal være villig til at gøre eder til behag, og I skal nok få, hvad rimeligt er. Ikke er det min agt at fornærme eller forholde eder, hvad rimeligt er. Sig mig, hvad I forlanger, så bliver vi vel enige om sagen."

"Intet begærer jeg hellere end åben og ærlig forhandling," sagde Alan. "I to ord: Ønsker I knøsen dræbt eller indespærret?"

"O, Himmel!" udbrød Ebenezer, "hvad er dog det for skammelige ord, I bruger!"

"Dræbt eller indespærret?" gentog Alan.

"Når det skal være, så indespærret, ja, indespærret!" jamrede min onkel. "Jeg ynder ikke blodsudgydelse, min kære herre!"

"Nu vel, som I behager," sagde Alan; "det bliver blot noget dyrere."

"Dyrere?" udbrød Ebenezer; "vil I da fylde eders hænder med forbrydelser? Vil I nu, foruden det andet, også bringe mig til betlerstaven?"

"Forbrydelse bliver det, hvad I så vælger," sagde Alan. "Dræbe, det er både lettere, hurtigere og sikrere. Indespærring vil være ikke alene bekosteligere, men også voveligere; såsom ingen kan vide sig sikker på, at knøsen ikke slipper ud."

"Alligevel vil jeg have ham indespærret," svarede min onkel. "Aldrig har jeg haft noget at gøre med ulovlige gerninger, og ikke agter jeg heller at begynde på det nu for at behage en vild højlænder!"

"I har mægtig mange betænkeligheder," sagde Alan.

"Jeg er en mand med faste grundsætninger," sagde Ebenezer, "og skal jeg betale for det, så må jeg betale; men I glemmer jo desuden, at han er min broders søn."

"Det er sandt," sagde Alan; "men lad os så komme til prisen. Det er ikke så let for mig at fastslå den; jeg må først have nogle småting at vide. For eksempel, hvor meget I gav Hoseason for det første stykke arbejde?"

"Hoseason?" udbrød min onkel, højligt bestyrtet – "for hvad?"

"For at røve David."

"Det er løgn! – Det er en sort løgn!" råbte min onkel. "Han er aldrig blevet røvet. Det er løgn i hans hals! Røvet! Det er han aldrig blevet!"

"Det var besynderligt; jeg troede dog ellers, at Hoseason var en mand, på hvis ord man kunne stole," sagde Alan.

"Hvad skal det sige?" råbte Ebenezer, "har Hoseason sagt eder det?"

"Hvordan skulle jeg ellers vide det, gamle skalk?" råbte Alan. "Hoseason og jeg var jo parthavere i forretningen og skulle dele fortjenesten, så I ser selv, at eders løgn ikke båder jer. Og lad mig sige jer rent ud, at I bar jer ad som en tåbe, da I betroede en sømand slige hemmeligheder; men sket er nu sket, og I kan ikke gøre det om; som I har redet, så må I nu ligge. Men nu er spørgsmålet altså det: Hvor meget betalte I ham for det?"

"Har han ikke også fortalt jer det?" spurgte min onkel.

"Det bliver min sag," sagde Alan.

"Nå, det er også lige meget, hvad han har sagt, og hvor meget han har løjet, for jeg vil kræve Himlens Gud til vidne på, at jeg gav ham tyve pund; og jeg vil være helt ærlig og sanddru mod eder og sige jer, at han skulle have lov til at sælge knøsen i Carolina for andre tyve pund, som han også måtte stikke i sin egen lomme."

"Tak, mr. Thomson, det er mere end tilstrækkeligt," sagde sagføreren, idet han trådte frem, hvorpå han meget høfligt vedblev: "Godaften, mr. Balfour!"

"Godaften, onkel Ebenezer!" tilføjede jeg.

"Det er en dejlig aften i aften, mr. Balfour," sagde Torrance til slutning.

Ikke et ord kom der fra min onkel – hverken ondt eller godt. Han blev siddende på trappetrinet ubevægelig som en stenstøtte og stirrede på os. Alan sparkede hans muskedonner langt bort, og sagføreren tog ham under armen, løftede ham op fra trappestenen og førte ham ind i køkkenet, hvor han satte

ham i en stol ved skorstenen, hvor ilden var gået ud og der kun brændte en lille lampe med sivvæge. Vi andre var fulgt bag efter.

Vi stod alle og så på ham en tid, henrykte over det heldige udfald af vor plan; dog følte vi tillige medlidenhed med manden, der måtte døje denne skam.

"Nå, mr. Ebenezer," sagde sagføreren; "nu skal I ikke være alt for forknyt; vi skal give eder lempelige vilkår. Nu kan I først give os nøglen til kælderen, og så henter Torrance os en flaske af eders faders gode vin, så vi kan drikke et glas på et godt forlig."

Derefter vendte han sig til mig, tog min hånd og sagde: "Mr. David, jeg ønsker jer af hjertet til lykke med eders gode skæbne, som jeg tror, I fuldelig har fortjent."

I en lidt sarkastisk tone sagde han derefter til Alan: "Mr. Thomson, jeg må gøre eder min kompliment: I klarede eders hverv fortræffeligt; men én ting kunne jeg ikke ret forstå: Er eders navn James, eller Charles eller måske George?"

"Hvorfor skulle det være ét af de tre," sagde Alan, idet han rettede sig, som om han vejrede en eller anden krænkelse.

"Jo, fordi I nævnede noget om en konges navn," svarede mr. Rankeillor, "og såsom der aldrig, så vidt jeg ved, har eksisteret nogen kong Thomson, mener jeg, at I har måttet hentyde til et af eders fornavne."

Dette var noget nær den bitreste tort, der kunne tilføjes Alan, og han optog da også mr. Rankeillors ord såre ilde. Ikke et ord gav han til svar; men han trak sig tilbage til den fjerneste krog i køkkenet, hvor han satte sig ned og så skummelt hen for sig, og det var først, da jeg var gået hen til ham og havde givet ham hånden og takket ham, fordi han var den kilde, hvorfra min

lykke var udsprungen, at han begyndte at smile lidt og til sidst lod sig bevæge til at komme hen til os igen.

Vi havde nu fået gjort ild på skorstenen og vinen trukket op; en god aftensmad blev taget op af kurven, og Torrance, Alan og jeg satte os til at spise, mens sagføreren og min onkel begav sig ind i det tilstødende kammer for at tale om en overenskomst. Omtrent en time blev de derinde, i den tid var de blevet enige, og et dokument var blevet opsat, som min onkel og jeg meget højtideligt satte vort navn under. I dette dokument forpligtede min onkel sig til at betale sagføreren for hans mellemkomst og at udrede til mig årligt de to tredjedele af sine indtægter af Shaws. –

Så havde tiggeren i romanen da endelig nået sit mål, og da jeg den aften lagde mig på køkkenkisten, var jeg en rig arving og havde et kendt navn. Alan, Torrance og Rankeillor lå og snorkede på de andre kister – de to sidstnævnte fandt dem sikkert meget hårde; men jeg, som så mange dage og nætter havde ligget ude under åben himmel i dynd og på stene, ofte med en tom mave og under dødsfrygt, følte mig langt stærkere bevæget af denne gode forandring end af de udståede trængsler og pinsler. Hele natten lå jeg vågen og stirrede op på loftet og ind i bålet, mens jeg lagde planer for fremtiden.

30. Farvel

Hvad mig selv angik, var jeg nu kommet i havn; men Alan, som jeg skyldte så meget, havde jeg endnu at sørge for, og desuden følte jeg mig såre betynget ved at tænke på mordet og James af Glens.

Mine bekymringer angående disse to ting betroede jeg mr. Rankeillor næste morgen tidlig klokken seks, da jeg gik frem og tilbage uden for Shaws, hvorfra jeg, så langt mit syn kunne række, ikke skuede andet end marker og skove, der havde tilhørt mine forfædre, og nu var mine, og mens jeg talte om disse sørgelige emner, kunne jeg ikke lade være at glæde mig over det, jeg så, og som fik mit hjerte til at banke højt af stolthed.

Hvad angik mine pligter mod min ven, da havde sagføreren ingen tvivl: hvad jeg end skulle vove derved, så måtte jeg hjælpe ham ud af landet; derimod var han i stor tvivl om, hvad han skulle råde mig til at gøre i sagen med James.

"Mr. Thomson er én ting," sagde han; "mr. Thomsons frænde en helt anden. Jeg kender kun lidet til de nærmere omstændigheder; så meget forstår jeg dog, at en stor herre, som vi med eders tilladelse vil kalde H. af A. [Note 4)], er part i sagen og må antages at stå på det modsatte partis side. H. af A. er utvivlsomt en fortræffelig adelsmand; men, mr. David, *timeo qui nocuere deos*. Skrider I ind for at lægge jer på tværs af hans hævn, så husk på, at der er en måde, hvorpå eders vidnesbyrd kan holdes ude, og det er ved at sætte eder fast, og så vil I komme til at ligge i samme sylte som mr. Thomsons frænde. I

vil vel indvende, at I er uskyldig; men det samme er han, og at blive bragt for retten for en højlands jury, anklaget for et mord på en højlænder og med en højlandsdommer i dommersædet, det vil være den allerkorteste vej til galgen."

Nu havde jeg forud for mig selv netop anstillet de samme betragtninger uden at have kunnet finde noget gunstigt svar på dem; derfor gjorde jeg mig nu så enfoldig som muligt. "I mener altså, at jeg vil blive hængt – ikke sandt?" sagde jeg.

"Kære ven," udbrød han, "gå i Guds navn og gør, hvad jer tykkes det rette. Ikke vil jeg i min alder nedværdige mig til at give jer råd om at vælge, hvad I senere vil skamme jer over, selv om det nu er det sikreste for jer. Gå og gør eders pligt, og bliv hængt som en gentleman, om det skal være. Der er værre ting her i verden end at blive hængt."

"Dog vist ikke mange, sir," sagde jeg og smilede.

"Åh, jo," svarede han, "grumme mange. Det ville være ti gange bedre for eders onkel (for at tage et eksempel tæt herved) om han som en respektabel mand kunne dingle i galgen."

Med disse ord gik han igen ind i huset, såre oprømt, så jeg kunne se, at han havde fundet stort behag i, hvad jeg havde sagt, og herinde skrev han to breve, som han gjorde sine bemærkninger om, idet han skrev.

"Dette," sagde han, "er til mit bankhus: *British Linen Company*, hos hvem jeg åbner en konto på eders navn. Spørg mr. Thomson, han kan sige jer, hvorledes I skal bære jer ad, og når I har denne konto, kan I skaffe jer, hvad I behøver. Jeg tror, at I vil holde godt måde med eders penge; men gælder det om at hjælpe en sådan ven som mr. Thomson, da ville jeg ikke være kneben. Men hvad nu hans frænde angår, da vil det være bedst

at søge en advokat, fortælle ham hele eders historie og tilbyde eders vidnesbyrd. Om han vil tage mod det, er en helt anden sag, som vil komme til at bero på H. af. A. Og for at I vel rekommanderet kan fremstille eder for advokaten, så giver jeg jer her et brev til en af eders navner, den lærde mr. Balfour af Pilrig, en mand, jeg agter såre højt. Det vil se bedst ud, at I bliver taget under armene af én, der bærer eders eget navn, og lairden af Pilrig er højt anset i advokaternes lav, og står sig godt med den øverste af dem, lord advokat Grant. I eders sted ville jeg dog ikke fortælle ham for mange enkeltheder, og jeg tror ikke, det vil være nødvendigt at omtale mr. Thomson. Søg at efterligne lairden, han er et godt forbillede, og vær forsigtig og betænksom, når I har med advokaten at gøre. Og så vil jeg ellers i alle disse handeler anbefale eder i Guds varetægt og til hans bedste råd, mr. David."

Derefter sagde han farvel og begav sig på vej hjem med Torrance, mens Alan og jeg rettede vore fjed mod Edinburgh. Medens vi gik ad fodstien og forbi portstolperne og det ufuldførte portnerhus, så vi den ene gang efter den anden tilbage efter mit fædrenehus. Der lå det nøgent og stort og uden røg fra skorstenene som et ubeboet sted. Men i et af de øverste vinduer så vi toppen af en nathue virre op og ned, frem og tilbage som et kaninhoved i et bur. En såre uvenlig modtagelse fik jeg, da jeg kom – en ilde behandling, mens jeg var der; men nu blev jeg dog i det mindste iagttaget, da jeg drog bort.

Alan og jeg kom kun langsomt af sted; for kun liden lyst havde vi til at gå og mindre til at tale. Vi tænkte begge på det samme: at vi nærmede os afskedsstunden, og mindet om de henrundne dage gav os sorg i sind. Vi måtte dog aftale, hvad vi

skulle gøre, og vi blev enige om, at Alan skulle holde sig uden for byen og skjule sig snart her og snart der; men én gang hver dag skulle han komme til et bestemt sted, hvor jeg kunne give ham mine meddelelser enten selv eller ved et bud. Imidlertid skulle jeg opsøge en sagfører, en Stewart, der var fra Appin og derfor fuldt ud at stole på, og hans sag skulle det så blive at finde et skib og sørge for, at Alan kom sikkert om bord på det.

Men så snart denne aftale var truffet, var det, som om ordene helt ville svigte os. Jeg søgte vel at spøge med Alan som mr. Thomson og han med mig over mine ny klæder og mit gods; men begge følte vi under det hele, at vi var nærmere ved gråd end ved smil.

Ad en genvej kom vi over højene til Corstorphine; og da vi var kommet i nærheden af det sted, der kaldes Rest-and-be-Thankful og kunne se hen over Corstorphine-mosen til staden og borgen på højen, standsede vi; for uden at der blev mælet et ord om det, vidste vi, at her skiltes vore veje. Her gentog han så for mig endnu en gang, hvad der var blevet aftalt imellem os, sagførerens bosted og den time på dagen, hvor han (Alan) kunne træffes, samt de tegn, der skulle gives af dem, som søgte ham. Derpå gav jeg ham de penge, jeg havde (et par guineas, jeg havde fået af Rankeillor), for at han ikke skulle sulte under ventetiden, og så stod vi en stund i tavshed og så over mod Edinburgh.

"Nå – farvel da," sagde Alan til sidst og rakte mig sin venstre hånd.

"Farvel!" sagde jeg og trykkede hans hånd, hvorefter jeg ilede ned ad højen.

Vi så ikke hinanden i ansigtet, og så længe han var i sigte, så jeg ikke en eneste gang tilbage efter den ven, jeg forlod; men idet jeg vandrede ind mod staden, følte jeg mig så ensom og forladt, at jeg gerne kunne have sat mig på kanten af vejgrøften og grædt som et barn.

Det var ikke langt fra middagstid, da jeg ad West Kirk og Grassmarket kom ind i hovedstadens gader. De vældig høje huse, som havde indtil femten stokværk, de smalle buegange, der stadig udspyede en uendelig række af byboere, købmændenes brogede varer i vinduerne, den uophørlige tummel og trængsel, den lumre luft, de fine klæder og hundrede andre ting, for ubetydelige til at nævnes, betog mig således med forbavselse, at jeg lod mig rive med af menneskestrømmen. Men hele tiden tænkte jeg dog ikke på andet end på Alan ved Rest-and-be-Thankful, og skønt det må synes besynderligt, at jeg ikke frydede mig over alle disse ny herligheder, følte jeg dog ligesom en isnende knugen om hjertet, ret som om jeg pintes af anger over en begået uret.

Forsynets hånd lod mig af strømmen blive ført lige til dørene, som førte ind til *British Linen Company*'s bank.

Mens David står her for at række hånden ud efter sin lykke, ønsker forfatteren foreløbig at sige ham farvel. Hvorledes Alan slap bort, hvorledes det gik med mordsagen, og mange andre interessante oplysninger, vil måske senere blive fortalt. Dette kommer imidlertid an på, hvad læserne synes. Forfatteren har såre meget til overs for både Alan og David og ville med glæde tilbringe meget af sin levetid i deres selskab; men dette er han måske ene om. Af frygt for dette og for at ingen læser skal

beklage sig over lurvet behandling, skynder han sig med at forsikre, at det gik dem begge vel, i den begrænsede og menneskelige betydning af ordet "vel", og at hvad der så end ramte dem, var det ikke vanære, og hvad der så end svigtede dem, så svigtede de ikke sig selv. Note 5)

Om "Kidnapped"

Forfatter: Robert Louis Stevenson(1850-1894).
Org.titel: *Kidnapped : being memoirs of the adventures of David Balfour in the year 1751: how he was kidnapped and cast away ; his sufferings in a desert isle ; his journey in the Wild Highlands ; his acquaintance with Alan Breck Stewart and other notorious Highland Jacobites ; with all that he suffered at the hands of his uncle, Ebenezer Balfour of Shaws, falsely so-called : written by himself*
Org. udgave: Føljeton i *Young Folks Magazine* maj 1886 – juli 1886, bogudgave Cassell & Company, London 1886.
Denne udgave efter: R. L. Stevenson: *David Balfours Bortførelse (Kidnapped)*. Autoriseret Oversættelse for Norge og Danmark af P. Jerndorff-Jessen. Martins Forlag. København & Kristiania 1921.
Oversætter: Peter Jerndorff-Jessen (1853-1942).
Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside: Efter illustration af Newell Convers Wyeth (1882-1945): *"On the island of Earraid"*

ISBN 978-87-7628-464-0
3. udgave, første udgave ISBN 978-87-7979-663-8 (Ølstykke 2019).

© 2026 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk

Note 1:

Den gamle kulspand: Man brugte dengang at hejse en brændende spand kul i vejret som fyr. *Ovs.anm.*

Note 2:

Hans land er i hænderne på ham, I kalder kong George: I 1745 stod slaget ved Culloden, hvor den skotske tronprætendent Charles Edward blev besejret af de engelske tropper. *Ovs.anm.*

Note 3:

Boumand: En boumand er en bonde, der har en gård i fæste på de vilkår, at han deler udbyttet af den med herremanden. *Forf.anm.*

Note 4:
H. af A.: Hertugen af Argyll.

Note 5:

Mens David står her, osv.: Dette sidste afsnit forekommer kun i den allerførste engelske udgave fra 1886. Efterfølgeren *Catriona* udkom i 1893. *Red.anm.*